

Møteinnkalling

I samsvar med møteplan holdes det møte i Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet

Tirsdag 04.06.2019 kl. 12.15 i møterom 546

Innkalling er sendt til:

Karl Harald Søvig, Anne Marie Frøseth, Ragna Aarli, Hans Fredrik Marthinussen, Sigrid Eskeland Schütz, Brage Thunestvedt Hatløy, Torhild Nordtveit, Ingrid Elisabeth Tøsdal, Vegard Fosso Smievoll, Lise Carlsen, Johannes Ørn Thorsteinsson

Innkalling er også sendt alle varamedlemmer

Saksliste og sakspapirer følger vedlagt i elektronisk form.

Eventuelle forfall bes meldt snarest til varamedlem og administrasjonen,
tlf. 92436412, evt. per e-post til idunn.tandstad@uib.no

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

28.05.2019

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 43/19
Møtedato: 04.06.2019
Journalnummer: 2019/1541

SAKSLISTE

Styresak	Saker til behandling
S 43/19	<u>Godkjenning av innkalling og saksliste</u>
S 44/19	<u>Orienterings- og referatsaker</u> Oversikt med vedlegg følger vedlagt
S 45/19	<u>Økonomirapport</u> Saksforelegg følger vedlagt
S 46/19	<u>Studiereform. Arbeidsgruppe om læringsmål</u> Saksforelegg følger vedlagt
S 47/19	<u>Retningslinjer for honorering av studentverv og studentrepresentasjon ved Det juridiske fakultet</u> Saksforelegg med vedlegg følger vedlagt.
S 48/19	<u>Ordning for merittering av undervisere ved Det juridiske fakultet</u> Saksforelegg med vedlegg følger vedlagt.
S 49/19	<u>Publiseringsmeldingen (orienteringssak)</u> Saksforelegg følger vedlagt.
S 50/19	<u>Dimensjonering av tilbudstall i opptaket</u> Saksforelegg følger vedlagt.
S 51/19	<u>Instruks for sensorer</u> Saksforelegg følger vedlagt.
S 52/19	<u>Undervisningsplikt for stipendiater</u> Saksforelegg følger vedlagt.
S 53/19	<u>Fast vitenskaplig stilling – utlysning</u> Saksforelegg med vedlegg følger vedlagt.

- S 54/19 Forskningstermin søknader (Unntatt offentligheten)
Saksforelegg med vedlegg følger vedlagt.
- S 55/19 Endring av forskrift – mindre omarbeidinger av avhandling
Saksforelegg med vedlegg følger vedlagt.
- S 56/19 Tilsetting i innstegstilling (Unntatt offentligheten)
Saksforelegg med vedlegg følger vedlagt.
- S 57/19 Godskriving av ekstern undervising
Saksforelegg følger vedlagt
- S 58/19 Opprettelse av nytt spesialemne JUS297-2-C
Saksforelegg følger vedlagt
- S 59/19 Spesialemne JUS276-2-A legges på is
Saksforelegg følger vedlagt
- S 60/19 Godkjenning av valg til gruppe B og D (orienteringssak)
Saksforelegg med vedlegg følger vedlagt
- S 61/19 Møteplan for høsten 2019 og våren 2020
Saksforelegg følger vedlagt.
- S 62/19 Avtale mellom Universitetet i Bergen og Skatteetaten
Saksforelegg med vedlegg følger vedlagt
- S xx/19 Eventuelt

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

03.06.2019

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 44/19
Møtedato: 04.06.2019

ORIENTERINGS- OG REFERATSAKER

- a) Protokoll fra Fakultetsstyret
Protokoll fra 30.04.2019 følger vedlagt
- b) Protokoll fra Studieutvalget
Protokoll fra 08.05.2019 følger vedlagt
- c) Protokoll fra Forskningsutvalget
Protokoll fra 24.05.2019 følger vedlagt
- d) Protokoll fra Tilsettingsutvalget
Protokoll fra 10.05.2019 følger vedlagt
- e) Protokoll HMS-utvalget
Protokoll fra 2.5.2019 følger vedlagt
- f) Personalia
Henrik Jorem har fått innvilget 100 % ulønnet permisjon i inntil ett år med virkning fra og med 1. juli 2019.
- g) Utlysninger
Det er lyst ut en 2-årig postdoktorstilling tilknyttet Wait-prosjektet med søknadsfrist 19. juni 2019. Utlysningstekst er vedlagt (2019/6547).

Det er lyst ut en 2-årig stilling som forsker knyttet til prosjektet Norsk politirettshistorie. Søknadsfrist er 20. august 2019. Utlysningstekst er vedlagt (2019/5885).

Det er lyst ut en stilling som stipendiat tilknyttet politi- og påtalerettsprosjektet med søknadsfrist 15. august 2019. Utlysningstekst ligger ved (2019/6530).
- h) Referat fra møte for Nasjonalt fagorgan for juridiske fag
Referat fra 15.03.2019 følger vedlagt.
- i) Støtte til likestillingstiltak i fagmiljøene

Vedlegg følger vedlagt

Karl Harald Søvig
Dekan

Øystein Lunde Iversen
Fakultetsdirektør

Vedlegg

1. Protokoll fra Fakultetsstyret 30.04.2019
2. Protokoll fra SU 8.05.2019
3. Protokoll fra FU 24.05.2019
4. Protokoll fra tilsettingsutvalget 10.05.2019
5. Protokoll fra HMS-utvalget 2.05.2019
6. Utlysningstekst postdoktor
7. Utlysningstekst forskerstilling
8. Utlysningstekst stipendiatstilling (ettersendes)
9. Referat fra møte for Nasjonalt fagorgan for juridiske fag
10. Støtte til likestillingstiltak i fagmiljøene

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Møtedato: 30.04.2019
Journalnummer: 2019/1541
Sted: Møterom 546
Tid: 12.15-16:00

PROTOKOLL

Oppmøte **Faste representanter**
Karl Harald Søvig, Anne Marie Frøseth, Ragna Aarli, Hans Fredrik Marthinussen (frem til sak 38/19), Sigrid Eskeland Schütz, Brage Thunestvedt Hatløy, Ingrid Elisabeth Tøsdal, Vegard Fosso Smievoll, Lise Carlsen og Johannes Ørn Thorsteinsson, Brage Thunestvedt Hatløy, Torhild Nordtveit

Andre Halvard Haukeland Fredriksen, Øystein L. Iversen, Nina Østensen, Anita H. Garden, Johanne Spjelkavik, Henning Simonsen, Ida Bergstrøm, Maria Holme Lidal (sekretær).

Styresak **Saker til behandling**

S 23/19 Godkjenning av innkalling og saksliste
Ingen merknader til innkalling og saksliste.

S 24/19 Orienterings- og referatsaker
Ingen merknader til orienterings- og referatsaker.

S25/19 Kvartalsrapport økonomi
Saksforlegg fulgte vedlagt

Vedtak:
Økonomirapporten tas til etterretning

S 26/19 Studiereform (vedtakssak)
Saksforlegg fulgte vedlagt

Dekan og fakultetsdirektør fremmet følgende reviderte innstilling til vedtak:

Fagsammensetningen på 1. til 3. studieår skal være som følger (fagene kommer i den rekkefølge undervisning og prøving skal være, med mindre annet er angitt):

1. Første studieår:

- Juridisk forprøve (Ex. fac./Metode I) 10 studiepoeng
- Familie- og arverett 9 studiepoeng
- Avtalerett 9 studiepoeng
- Erstatningsrett 10 studiepoeng
- Tings- og immaterialrett 14 studiepoeng
- Metode II 8 studiepoeng

Undervisningen på Juridisk forprøve og Familie- og arverett skal gå parallelt i starten av høstsemesteret, og undervisningen i Metode II skal gå over hele eller deler av vårsemesteret. Vurderingen i Juridisk forprøve, Familie- og arverett og Avtalerett skal være bestått/ikke bestått.

2. studieår:

- Rettsstaten, statsrett, europarett og folkerett (inkl. menneskerettigheter) 28 studiepoeng
- Forvaltningsrett 22 studiepoeng
- Ex. phil. (rettsfilosofi, pluss språk og argumentasjonsteori) 10 studiepoeng

Undervisningen i Forvaltningsrett og Ex. phil skal gå delvis parallelt, men eksamen i Ex. phil. skal komme tidligere i vårsemesteret enn Forvaltningsrett. Prøvingsformen i Rettsstaten kan ikke bare være én avsluttende skoleeksamen.

3. studieår:

- Obligasjonsrett 28 studiepoeng
- Studentene kan velge mellom
 - a)
 - ❖ Rettshistorie og komparativ rett 12 studiepoeng
 - ❖ Ett semiobligatorisk valgemenne 10 studiepoeng
 - ❖ Ett engelskspråklig valgemenne 10 studiepoeng
 - b)
 - ❖ Utveksling – komparativ rett 2 studiepoeng
 - ❖ Utvekslingsopphold på 30 studiepoeng

De semiobligatoriske valgemennene skal være Barnerett, Informasjons- og personvernrett, Miljørett eller Skatterett. De engelskspråklige valgemennene skal ta utgangspunkt i dagens engelskspråklige spesialemner. Prøvingsformen i Obligasjonsrettkan ikke bare være én avsluttende skoleeksamen. Prøvingsformen for Utveksling – komparativ rett skal være hjemmeeksamen etter avsluttet utenlandsopphold med bestått/ikke bestått.

Styret ber om en egen sak på møtet i juni hvor det nedsettes en arbeidsgruppe som skal vurdere hvordan praksis kan tas inn som element i den reviderte studieordningen.

Det ble besluttet å foreta separat avstemming for hvert av studieårene og deretter stemme over spørsmålet om å be om en egen sak i juni om nedsetting av arbeidsgruppe.

Det ble først gjennomført avstemming for 1. studieår.

Hans Fredrik Martinussen fremmet følgende alternative vedtaksforslag:

«Rekkefølgen på fagene på første studieår skal være i samsvar med arbeidsgruppens forslag, slik at Avtalerett gjennomføres før Familie- og arverett.»

Forslaget fra dekanen og direktør:

- 7 stemmer for.

Hans Fredrik Martinussen sitt forslag:

- 3 stemmer for.

1 blank stemme til begge forslag.

Hans Fredrik Martinussen fremmet så følgende forslag til vedtak:

«1. Familie- og arverett tas ut av studieordningen. 2. Arbeidsgruppen utarbeider forslag til hvordan studiepoengene som var foreslått til faget Familie- og arverett kan fordeles på de øvrige fagene på 1. studieår».

Forslaget fra Hans Fredrik Martinussen:

- 2 stemmer for.
- 7 stemmer mot.
- 2 blanke stemmer.

Det ble så foretatt avstemming om 2. studieår:

Forslaget fra dekan og fakultetsdirektør:

- 11 stemmer for.

Det ble så foretatt avstemming om 3. studieår:

Lise Carlsen, Vegard Fosso Smievoll og Johannes Ørn Thorsteinsson fremmet følgende forslag:

«3. studieår:

- Obligasjonsrett 28 studiepoeng
- Studentene kan velge mellom

a)

- ☐ Rettshistorie og komparativ rett 12 studiepoeng
- ☐ To valgemner á 10 studiepoeng

b)

- ☐ Utveksling – komparativ rett 2 studiepoeng
- ☐ Utvekslingsopphold på 30 studiepoeng

De norskspråklige valgemnene skal være Barnerett, Informasjons- og personvernrett, Miljørett eller Skatterett. De engelskspråklige valgemnene skal ta utgangspunkt i dagens engelskspråklige spesialemer. Prøvingsformen i Obligasjonsrett skal ikke utelukkende være en tradisjonell skoleeksamen. Prøvingsformen for Utveksling – komparativ rett skal være hjemmeeksamen etter avsluttet utenlandsopphold med bestått/ikke bestått. »

Forslaget fra dekan og fakultetsdirektør:

- 6 stemmer for.

Forslaget fra Lise Carlsen, Vegard Fosso Smievoll og Johannes Ørn Thorsteinsson:

- 5 stemmer for.

Brage Thunestvedt Hatløy fremmet forslag om vedtak i henhold til innstillingen uten at formuleringen endres fra «norskspråklig» til «semiobligatorisk»..

Forslaget falt mot 1 stemme.

Det ble så foretatt avstemning over følgende forslag om nedsetting av arbeidsgruppe: Styret ber om en egen sak på møtet i juni hvor det nedsettes en arbeidsgruppe som skal vurdere hvordan praksis kan tas inn som element i den reviderte studieordningen.

- 11 Stemmer for.
- Enstemmig vedtatt.

S 27/19 Arbeidsgruppe om lærings- og prøvingsformer
Saksforelegg følger vedlagt

Vedtak:

På bakgrunn av drøftingene redegjort for i saksdokumentet og i diskusjon i møtet, vedtas forslagene om medlemssammensetning og mandat for arbeidsgruppen av styret.

S 28/19 Doktorgrad - underkjennelse (ph.d.)
Saksforelegg fulgte vedlagt

Vedtak:

Unntatt offentlighet. Avhandling finnes ikke verdig til å forsvares for ph.d.-graden.

S 29/19 Doktorgrad - underkjennelse (dr. philos)
Saksforelegg fulgte vedlagt

Vedtak:

Unntatt offentlighet. Avhandling finnes ikke verdig til å forsvares for graden dr. philos.

S 30/19 Sak om opprykk til professor
Saksforelegg fulgte vedlagt

Vedtak:

Unntatt offentlighet. Søker tildeles opprykk til professor ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen, på grunnlag av godkjent kompetanseerklæring fra bedømmelseskomiteen

S 31/19 Sak om opprykk til professor
Saksforelegg fulgte vedlagt

Vedtak:

Unntatt offentlighet. Søker tildeles ikke opprykk til professor ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen.

S 32/19 Årsrapport for utdanning
Saksforelegg fulgte vedlagt

Vedtak:

Fakultetsstyret sier seg tilfreds med den aktiviteten som har vært i 2018, og dokumentasjonen av den. Vi holder et høyt aktivitetsnivå og arbeidet er preget av kvalitet så vel i planlegging og utførelse som i resultat og dokumentasjon. Styret gir sin tilslutning til at rapporten danner grunnlag for rapportering av fakultetets utdanningsaktivitet i form av dialogmøter og egenvurderinger

S 33/19 Forskerutdanningsmelding
Saksforelegg fulgte vedlagt

Vedtak:

Fakultetsstyret godkjenner fremlagte forskerutdanningsmelding.

- S 34/19 Orientering om omorganisering og overføring av HR og økonomifunksjon fra fakultetet til sentraladministrasjon
Saksforelegg fulgte vedlagt

Vedtak:

Saken tas til orientering.

- S 35/19 Inntekter fra utveksling (orienteringssak)
Saksforelegg fulgte vedlagt

Vedtak:

Saken tas til orientering.

- S 36/19 Tilsetting av førsteamanuensis i marked / konkurranserett
Saksforelegg fulgte vedlagt

Vedtak:

Styret slutter seg til innstillingen. Kandidat innstilt som nr.1 tilsettes som førsteamanuensis i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen.

- S 37/19 Innspill til universitetets høringsrunde for felles dokumentasjonskrav med hensyn til pedagogisk kompetanse
Saksforelegg fulgte vedlagt

Vedtak:

Styret ved Det juridiske fakultet gir dekanen fullmakt til å utforme innspill om kriterier for utdanningsfaglig kompetanse i tråd med studieutvalgets uttalelse og de innspill som kom frem i styremøtet. Fakultetsstyret tar videre saksgang til orientering.

- 38/19 Samordnet opptak - tall fra rettsvitenskap
Saksforelegg fulgte vedlagt

Vedtak:

Saken tas til orientering.

- 39/19 Forslag om nytt spesialemne JUS271-2-C
Saksforelegg fulgte vedlagt

Vedtak:

Spesialemnet JUS271-2-C International and comparative Energy and Climate Law opprettes med virkning fra studieåret 2019/2020.

- 40/19 Forslag om terminering av spesialemne JUS271-2-A
Saksforelegg fulgte vedlagt

Vedtak:

Spesialemnet JUS271-2-A Energy Law termineres med virkning fra studieåret 2019/2020, under forutsetning av at spesialemnet JUS271-2-C International and comparative Energy and Climate Law opprettes fra samme tidspunkt.

- 41/19 Forslag om terminering av spesialemne JUS271-2-B
Saksforelegg fulgte vedlagt

Vedtak:

Spesialemnet JUS271-2-B Comparative Energy law - Renewable energy and energy market termineres med virkning fra studieåret 2020/2021, under forutsetning av at spesialemnet JUS271-2-C International and comparative Energy and Climate Law opprettes fra studieåret 2019/2020.

- 42/19 Eventuelt
Orientering om mulig postdoktorstilling

Karl Harald Søvig
Dekan

Øystein L. Iversen
Fakultetsdirektør

30.04.2019 MALI

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Onsdag 8. mai 2019 kl. 12:15.

Møterom 448 – JUSII.

Til stede:

Halvard Haukeland Fredriksen (leder) (a)
Synne Sæther Mæhle (nestleder) (a)
Erling Johannes Husabø – vara for Jan-Ove Færstad (a)
Ingrid Margrethe Halvorsen Barlund (b)
Nathalie S. L. Gaulier – vara for Kjersti Bakke Sørensen (c)
Emilie Mellbye Rytter (d)
Andreas Myrseth Kolstad (d)

Forfall:

- Jan-Ove Færstad (a)
- Kjersti Bakke Sørensen (c)

Sekretær: Johanne Spjelkavik.

Kontakt: studieutvalget@jurfa.uib.no

ePhorte 19/3

Neste møte: onsdag 12. juni 2019, kl. 12:15 i 448 - JUSII.

Sak 26/19	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkalling: Ingen merknader. Dagsorden: Ingen merknader
Sak 27/19	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 20. mars. Godkjent på sirkulasjon 29. mars. OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat.
2	Fullmaktsvedtak: a) EXFAC Juridisk forprøve Litteratur b) JUS255-2-A Påtalerett Litteratur c) JUS258-2-B Competition Law Litteratur d) JUS260-2-D Markedsføringsrett Litteratur e) JUS289-2-A International Civil Procedure Tillegglitteratur f) JUS124 Tingsrett Litteratur g) JUS253-2-A Kommunalrett Litteratur h) JUS276-2-C Litteratur i) JUS131 Kontraktsrett II Litteratur <i>Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til studieutvalget@jurfa.uib.no</i>
3 2011/13503	Universitetet i Stavanger, godskravingsavtale og utveksling. Fakultetet har bestemt at forhåndsgodkjenningen av full bachelorgrad som grunnlag for masteropptak hos oss og som grunnlag for godskriving i integrert masterprogram, opprettholdes etter at Universitetet i Stavanger innfører utveksling på femte semester i sitt program. Vilkåret er at et metodeemne på minst 10 studiepoeng inngår i porteføljen fra utvekslingen.
4	Studentombudets årsrapport 2018 . OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat.
Sak 28/19	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1	Årsrapporten for utdanning 2018. <i>Uttalelsen ble vedtatt på sirkulasjon 11. april 2019.</i>

SU uttaler	Studieutvalget sier seg tilfreds med den aktiviteten som har vært i 2018, og dokumentasjonen av den. Vi holder et høyt aktivitetsnivå og arbeidet er preget av kvalitet så vel i planlegging og utførelse som i resultat og dokumentasjon. Rapporten oversendes fakultetsstyret med innstilling om at styret gir sin tilslutning til at rapporten danner grunnlag for rapportering av fakultetets utdanningsaktivitet i form av dialogmøter og egenvurderinger.
2	Forskrift om ansettelse og opprykk. <i>Uttalelsen ble vedtatt på sirkulasjon 10. april 2019 og er oversendt fakultetsstyret..</i>
SU uttaler 2019/2451	Studieutvalget sier seg tilfreds med forskriftsendringen, og med UiBs forslag til oppfølging. Utvalget foreslår å samordne kulepunkt fem og syv som følger: Arbeid med utvikling av studieplaner og undervisningsopplegg. Med hensyn til dokumentasjon av disse målene, foreslår Studieutvalget at den kan inngis i tilknytning til emneevalueringene som emneansvarlige avgir til Studieutvalget (i egenskap av Programstyre) hver gang et emne evalueres. Utvalget legger til at UiB bør vurdere om også dokumentasjon på de andre momentene som skal vektlegges i vurderingen av pedagogisk kompetanse, kan skje som ledd i UiBs nye system for arbeid med utdanningskvalitet.
3	JUS131 Kontraktsrett II Kursrapport H17. <i>[Rapporten er ikke fullstendig, og har vært stilt i bero i studieadministrasjonen i påvente av slutføring. Den mangler avsnitt om studentevaluering.]</i>
SU uttaler	Studieutvalget takker for rapporten, men bemerker at den skulle vært sendt inn langt tidligere. Utvalget registrerer at det ikke er referert til studentevaluering – det reduserer verdien av rapporten noe. Dette forsterkes av at her er påpekt forbedringspunkter (pkt. 1 a) ii), uten at det er utdypet, vist til planlagte tiltak eller argumentert mot slike tiltak. Til spørsmålet om obligatoriske storgrupper på tredje år: Et slikt tema vil være egnet som innspill i prosessen med utforming av undervisning og oppbygging av emner i ny studiemodell.
4	Utkast til ordning for merittering av undervisere ved Det juridiske fakultet. Notat fra studieadministrasjonen. <i>[INTØ]</i>
SU uttaler	Studiedekanen redigerer notatet og overleverer det til fakultetsstyret med Studieutvalgets uttalelse: Utvalget støtter hovedpunktene i forslaget, inkludert punkt 3.5.1 om at merittering skal være midlertidig. Det var imidlertid ulike synspunkter på kravet til fast stilling for å kunne søke om merittering. Studieutvalget ber styret være særskilt oppmerksom på dette.
Vedtakssaker	
Sak 29/19	Adgang til undervisning i godkjente emner på fjerde studieår. Notat fra studieadministrasjonen. <i>[JOSP]</i>
Vedtak	1. Fra og med studieåret 2019/2020 gis <u>ikke tilgang til seminarundervisning på fjerde studieår for studenter som har bestått eksamen</u>. En orientering om dette, med henvisning til § 3-4 nr. 1 bokstav c pkt. i, publiseres i MittUiB. 2. Fra og med studieåret 2019/2020, <u>gis tilgang til seminarundervisning på fjerde studieår for studenter som har godkjent kurs, men ikke bestått eksamen, bare etter søknad</u>. Vilkår for å få innvilget slik tilgang, er at man har strøket til eksamen minst en gang. Likt med stryk regnes avbrutt eksamen (ikke levert besvarelse). Manglende oppmøte til eksamen – uansett grunn – gir ikke slik tilgang til ny undervisning. 3. § 3-4 nr. 1 bokstav b pkt. iii endres slik (endringer i fet skrift): iii. Første, andre og tredje studieår: Etter søknad kan studenten gjennomføre de obligatoriske undervisningsaktivitetene på nytt. Når slik søknad er innvilget, faller tidligere godkjenning bort, og man deltar på samme betingelser som studenter som ikke før har fått kurset godkjent. Alle obligatoriske skriftlige arbeider i kurset skal skrives på nytt. Tidligere leverte besvarelser kan benyttes som utgangspunkt for fornyet innlevering, men det kreves at besvarelsene bearbeides. I tilfeller hvor besvarelsen representerer en omskriving av en tidligere levert besvarelse, vil kravet til nyskriving bare bli ansett oppfylt

	dersom studenten i en avsluttende merknad redegjør for hvilke forbedringer som er foretatt, og hvorfor visse deler av besvarelsen eventuelt er uforandret. Der kravet til nyskriving ikke er oppfylt, kan besvarelsen underkjennes. Fjerde studieår: Etter søknad kan studenten gjennomføre lukket undervisning (seminarundervisning) på nytt. Søknad innvilges bare der studenten har strøket til eksamen. Likt med stryk regnes avbrutt eksamen, men ikke manglende oppmøte (uansett grunn).
Sak 30/19	Fordeling av studieplasser i toårig master. Notat fra studieadministrasjonen. <i>[JOSP]</i>
Vedtak	Bokstav b) i § 5 i Opptaksreglement for opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap skal lyde: b) Opptaket deles inn i tre opptaksgrupper, definert ut fra lærestedene som søkerne kan ha utdanningen sin fra. Studieplassene fordeles slik: Høsten 2019: • Høgskolen i Innlandet: 16 plasser • Universitetet i Agder: 8 plasser • Universitetet i Stavanger: 6 plasser Høsten 2020: • Høgskolen i Innlandet: 15 plasser • Universitetet i Agder: 7 plasser • Universitetet i Stavanger: 8 plasser Høsten 2021: • Høgskolen i Innlandet: 15 plasser • Universitetet i Agder: 7 plasser • Universitetet i Stavanger: 8 plasser Søkere med utdanning fra de forskjellige lærestedene konkurrerer om studieplassene i opptaksgruppen de tilhører.
Sak 31/19	JUS242 Rettergang. Emnebeskrivelse og emneansvar. Forslag fra Ørnulf Øyen.
Vedtak	1. Læringsutbyttebeskrivelsen for JUS242 Rettergang endres som foreslått med virkning fra H19. 2. Hovedlitteraturen for JUS242 Rettergang endres som foreslått med virkning fra H19. Sidetallet øker marginalt (med 15 – 20 sider til ca. 865), og er innenfor rammen på 600 – 1200 sider. 3. Ørnulf Øyen er emneansvarlig for JUS242 Rettergang med virkning fra 1. august 2019.
Sak 32/19	Sensorveiledninger for ordinær eksamen i obligatoriske emner på 1. – 4. studieår. Notat fra studiedekan og studieadministrasjon. <i>[JOSP]</i>
Vedtak	Studieutvalget vedtok enkelte endringer i malen <i>[– i protokollen her synliggjort med track changes]</i> . Tilsvarende endringer gjøres i malen som ble vedtatt i sak 21/19 den 20. mars 2019. Studieutvalget ber om at vedlagte mal legges til grunn for alle sensorveiledninger som utarbeides til ordinære eksamener i obligatoriske emner på 1. – 4. studieår ved Det juridiske fakultet i Bergen fra og med studieåret 2019/2020.
Sak 33/19	Eksamensplan 2019/2020. Oppsett utarbeidet av studieadministrasjonen. <i>[KJESO]</i>
Vedtak	Eksamensplanen for 2019/2020 vedtas som foreslått.
Sak 34/19	Godskriving i timeregnskapet for ekstern undervisning. Notat fra studieadministrasjonen <i>[JOSP]</i> og studiedekanen.
Vedtak	Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret:

	1. Forelesninger eller annen undervisning ved UiB utenfor Det juridiske fakultet kan etter søknad godskrives i timeregnskapet ved fakultetet. 2. Bare undervisning med en påviselig side til den aktuelle underviserens aktuelle forskning kan godskrives. 3. Slik undervisning godskrives eventuelt med faktor 3 for alle kategorier vitenskapelig ansatte.
Sak 35/19	Instruks for sensorer og Retningslinjer for karakterfastsettelse for JUS397.
Vedtak	Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret: Instruks for sensorer og Retningslinjer for karakterfastsettelse for JUS397 vedtas som foreslått.
Sak 36/19	Sette-emneansvarlig for JUS131 Kontraktsrett II. Notat fra studieadministrasjonen [JOSP]
Vedtak	Professor Johan Giertsen oppnevnes som sette-emneansvarlig for JUS131 Kontraktsrett II fram til starten av høstsemesteret 2019, likevel sånn at alt arbeidet med kontinuasjonseksamen 2019 omfattes.
Sak 37/19	Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 5-4 nr. 1 bokstav e. Notat fra studieadministrasjonen.
Vedtak	1. Bestemmelsen skal lyde: e) Emner fra Universitetet i Stavanger godskrives slik i masterstudiet i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet i Bergen: Bachelorgrad i rettsvitenskap fra Universitetet i Stavanger godskrives som 1., 2. og 3. studieår. Graden kan inneholde utveksling bare på femte semester og i utvekslingsemnene må minst 10 studiepoeng metode inngå. 2. Når studenter senere reiser på utveksling, skal emner med faglig sammenfall med utvekslingsemner fra Universitetet i Stavanger, ikke forhåndsgodkjennes eller på annen måte godkjennes.
38/19	Nytt spesialemne JUS276-2-C Human Rights Policies. Notat fra emneansvarlig og studieadministrasjonen [JOSP]
Vedtak	SU innstiller overfor fakultetsstyret på at spesialemnet JUS276-2-C Human Rights Policies opprettes med virkning fra H19. Det er et vilkår at JUS276-2-A legges «på is» i den perioden JUS276-2-C tilbys.
39/19	JUS276-2-A Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights legges «på is» inntil videre. Notat fra studieadministrasjonen [JOSP]
Vedtak	Spesialemnet JUS276-2-A Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights (20 studiepoeng) legges på is inntil videre. Det kan ikke reaktiveres samtidig med at spesialemnet JUS276-2-C Human Rights Policies er aktivt.
40/19	JUS291-2-A EU and EEA State Aid Law. Emneansvarlig. Notat fra studieadministrasjonen.
Vedtak	Førsteamanuensis Malgorzata Agnieszka Cyndecka overtar som emneansvarlig for JUS291-2-A EU and EEA State Aid Law med umiddelbar virkning.
41/19	JUS397 Masteroppgave forskerlinje. Emneansvarlig. Notat fra studieadministrasjonen [JOSP].
Vedtak	Anne Marie Frøseth beholder emneansvaret for JUS397 for så vidt gjelder 2018/2019-kullet. Synne Sæther Mæhle overtar emneansvaret for JUS397 fra og med 2019/2020-kullet.
42/19	JUS397 Masteroppgave forskerlinjen. Emnebeskrivelse. Notat fra Anne Marie Frøseth, Synne Sæther Mæhle og studiedekanen.
Vedtak	Endringer i emnebeskrivelsen for JUS397 Masteroppgave forskerlinjen vedtas som foreslått.
43/19	MBLSP Maritime Bergen Law Summer Programme. Litteratur. Notat fra studieadministrasjonen [MARHO]
Vedtak	Litteraturlisten for MBLSP Maritime Bergen Law Summer Programme vedtas i henhold til ny oversikt inntatt i protokollen her.
44/19	Periodisk emneevaluering – oppstart. Notat fra studieadministrasjonen [KJESO]
Vedtak	Modellen for periodisk emneevaluering, vedtatt i 2016, iverksettes med virkning fra H19.

Eventuelt

Halvard Haukeland Fredriksen
Leder

Johanne Spjelkavik
Sekretær

Årsrapport for utdanning 2018

Innholdsfortegnelse

Innledning	8
1. Studiekvalitetstiltak	8
1.1. Planer for utvikling av studietilbudet: Ny studieordning	8
1.2. Digitalisering	8
1.2.1. Digital eksamen, digitale ordbøker og Lovdata	8
1.2.2. Office365 Oppgaveseminar	9
1.2.3. Mitt UiB	9
1.2.4. Dragfjellet lærings- og formidlingssenter	10
1.3. Fredagspedagogikk og fagvafler	10
1.4. PBL Revisited: Kultur for studentaktiv læring	10
1.5. Kvalitetssikring av sensur/klagesensur	11
1.6. Sensorer	11
1.6.1. Godkjenning og oppfølging av sensorer og tildeling av oppdrag	11
1.6.2. Endringer i godkjenning av og informasjonsflyt til sensorer	12
1.7. Spesialemer	12
1.8. Masteroppgave	12
1.8.1. Masteroppgaver og stipend	13
1.9. Bedre språk, bedre jurister	13
1.10. Etablering av ordning for merittering av undervisere	14
1.11. Studentrepresentanter til oppgaveutvalgsmøter før eksamen	14
2. Læringsmiljøtiltak	15
2.1. Arbeidsgruppeledere	15
2.2. Si Fra om læringsmiljøet	16
2.4.1. Det fysiske læringsmiljøet	16
2.4.2. Det psykososiale arbeidsmiljøet	16
2.3. Alternativt utvelgelseskriterium for tildeling av plass på utveksling	17
3. Evaluering	18
4. Etter- og videreutdanning	18
5. Internasjonalisering	18
5.1. Norsk senter for kinesisk rett	18
5.2. Semesterprogrammet i kinesisk rett	19

<u>5.3.</u>	<u>Maritime Bergen Law Summer Programme</u>	19
<u>5.4.</u>	<u>Kontaktreiser/nettverksmøter/besøk</u>	20
<u>5.5.</u>	<u>Oppfølging av innreisende studenter</u>	21
<u>5.6.</u>	<u>Nye avtaler inngått i 2018 og tidlig 2019</u>	21
<u>5.7.</u>	<u>Ekstern finansiering av arbeid med internasjonalisering</u>	22
<u>5.8.</u>	<u>Tiltak for å heve kvaliteten og læringsutbyttet ved utveksling</u>	22
<u>5.9.</u>	<u>Ny engelsk brosjyre om fakultetet</u>	23
<u>6.</u>	<u>Rapporterte utdanningsdata for 2018</u>	23
<u>6.1.</u>	<u>Studenttall</u>	23
<u>6.2.</u>	<u>Kjønnsfordeling</u>	24
<u>6.3.</u>	<u>Ferdige kandidater</u>	24
<u>6.4.</u>	<u>Ferdige jurister ved de tre juridiske fakultetene</u>	24
<u>6.5.</u>	<u>Total studiepoengproduksjon</u>	24
<u>6.6.</u>	<u>Studiepoengproduksjon per student</u>	24
<u>6.7.</u>	<u>Karakterfordeling</u>	25
<u>6.8.</u>	<u>Uttekslingsstudenter</u>	25
<u>7.</u>	<u>Studentundersøkelser</u>	26
<u>7.1.</u>	<u>Studiebarometeret 2018</u>	26
<u>7.2.</u>	<u>Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHOT)</u>	27
<u>7.3.</u>	<u>Kandidatundersøkelsen</u>	27
<u>8.</u>	<u>Tiltak og utvikling utover handlingsplanen for 2018-2019</u>	28
<u>8.1.</u>	<u>Administrativ effektivisering, kvalitetsutvikling og forenkling</u>	28
<u>8.2.</u>	<u>Internt opplæringstilbud for ansatte i studieseksjonen</u>	28
<u>8.3.</u>	<u>Lærlingeordning</u>	29
<u>8.4.</u>	<u>Saksbehandling ved studieseksjonen</u>	29
<u>8.5.</u>	<u>Utredninger og høringer</u>	30

Innledning

Fakultetsstyret vedtok i møte 19.06.2018 i sak 41/18 Handlingsplan for utdanning 2018-2019. Handlingsplanen¹ er et retningsgivende dokument for studiedekanens og studieseksjonens arbeid ut 2019, og er et redskap for å identifisere hvilke områder som skal prioriteres for å realisere fakultetets utdanningsstrategi. Innføring av Handlingsplan for utdanning gjorde at man gikk vekk fra rutinen med å utarbeide årsplan for utdanning.

Handlingsplanen danner grunnlaget for rapporten her.

I rapporten her tas det utgangspunkt i de løpende aktivitetene som er identifisert i, med naturlige tilføyelser for de aktivitetene som har kommet til.

Universitetsstyret vedtok, etter anbefaling fra Utdanningsutvalget, nytt system for kvalitetsutvikling i utdanningene i møtet 25.10.2018. Det nye systemet er beskrevet i rapporten fra arbeidsutvalget som ble ledet av studiedekan Halvard Haukeland Fredriksen, og utdanningsutvalgets valg og anbefalinger er presisert i Universitetsstyresak S 109/18.

Det nye systemet innebærer avvikling av ordning med utdanningsmelding, og innføring av nytt system med dialogmøter og egenvurderinger. Fakultetet avventer oppdatert kvalitetshåndbok, men årsrapporten her inngår som en del av arbeidet med å rapportere om fakultetets arbeid med utdanning.

Her følger en oversikt over aktiviteten på utdanningssiden i perioden mars 2018 til mars 2019.

Studiekvalitetstiltak

1.1. Planer for utvikling av studietilbudet: Ny studieordning

Den 19. februar leverte arbeidsgruppen for fagsammensetning på 1. - 3. studieår sin rapport. Det videre arbeidet med reformprosessen ventes å bli initiert av fakultetsstyret i løpet av våren 2019. Vi forventer at reformen skal innfri på en god del av tiltakene som skisseres i handlingsplanen for utdanning. Det er ikke realistisk at en ny studiemodell kan være operativ før tidligst høsten 2020.

1.2. Digitalisering

1.2.1. Digital eksamen, digitale ordbøker og Lovdata

Alle eksamener ved Det juridiske fakultet går fortsatt i Inspira, noe de har gjort siden juni 2015.

Nytt fra våren 2019 er at UiB kan tilby digital ordbok på bokmål og nynorsk på eksamen. Dette blir første gang tilgjengelig på eksamen i JUS113 Kontraktsrett I den 11. april. Fungerer dette tilfredsstillende, vil også studentene på JUS133 Rettskilde- og metodelære kunne bruke systemet – og deretter de øvrige emnene på masterstudiet i rettsvitenskap.

Fakultetet har siden sommeren 2018 arbeidet med et prosjekt for å få på plass ordning for digitale juridiske hjelpemidler på eksamen. Etter anbudskonkurranse ble Lovdata valgt. Den opprinnelige planen var at digitale hjelpemidler skulle utprøves i fullskala på eksamen i JUS133 Rettskilde- og metodelære den 26.4., og deretter benyttes på alle eksamener høsten 2019. Dette har dessverre vist seg umulig å gjennomføre grunnet diverse forsinkelser, og prosjektet er dermed midlertidig nedskalert for bruk på

¹ <https://www.uib.no/jur/119007/handlingsplan-utdanning-2018-2019>

JUS133 Rettskilde- og metodelære. Dette betyr at studentene på dette kurset vil få tilgang til Lovdata på eksamen med mulighet for henvisninger lovbestemmelser, lovforarbeider og rettspraksis, men da kun som rene teksthenvvisninger uten ytterligere funksjonalitet, basert på det vanlige formatet for henvisninger i Lovdata.

Det vil være frivillig for studentene å benytte Lovdata på eksamen, og de vil i tillegg kunne medbringe ordinære, analoge hjelpemidler som beskrevet i § 3-5 i fakultetets utfyllende regler², akkurat som før.

Det juridiske fakultet og Biblioteket for juridiske fag samarbeider om å utarbeide informasjon til studentene på JUS133, og publiserer dette snarest mulig.

Hvis alle biter faller på plass slik vi ser for oss vil en mer omfattende versjon av Lovdata benyttes på høstens eksamen i JUS122 Erstatningsrett, og deretter på JUS132 Pengekravsrett. Også andre eksamener *kan* være aktuelle for Lovdata på eksamen, men dette vil besluttes på et senere tidspunkt. Våren 2020 er det tenkt at fysiske utgaver av lovsamlingen, særtrykkene og lignende ikke lenger er tillatte hjelpemidler – da skal eksamen ved Det juridiske fakultet være heldigital³.

1.2.2. Office365 Oppgaveseminar

Vi har siden våren 2018 brukt Office365 Oppgaveseminar som innleverings- og kommenteringsverktøy for arbeids- og storgruppeoppgaver. Det har vært noen utfordringer med dette, og studentene har vært svært tålmodige. De har bl.a. opplevd å ikke få levert innen fristen, ikke kommentert innen fristen eller at kommentarene deres forsvinner. Noen av utfordringene har vært knyttet til UiB sine månedlige programvareoppdateringer og koblingen til Office365 Oppgaveseminar. Dette skal nå være ordnet. Vi har hele tiden hatt kontakt med brukerstøtte både ved UiB og det eksterne firmaet som har utviklet tilleggsfunksjonene, og har opplevd at forbedringer stadig blir gjort og feilene blir færre og færre.

Det er et problem at en student ikke kan bytte gruppe etter at et oppgaveseminar er opprettet. Det kan være forskjellige årsaker til at en student ønsker å bytte gruppe i løpet av et emne, men dette er ikke teknisk mulig og vil heller ikke bli det. Det har også vært enkelte problemer med studenter som har flere Office365-kontoer. Disse får konsekvent ikke levert oppgaver eller kommentert medstudenter. Noen har opplevd problemer på flere emner, og det jobbes enda med å finne feilen for enkelte.

Fakultetsadministrasjonen har ikke fulle administratortilganger i systemet for å kunne lete etter feil eller rette opp feil i systemet. Det vil vi nok heller ikke få. Dermed er vi nå helt avhengig av brukerstøtte fra sentraladministrasjonen og utviklerfirmaet når problemer oppstår.

1.2.3. Mitt UiB

Fakultetet bruker Mitt UiB på alle studieårene. Noen emner har tatt i bruk mange av mulighetene i Mitt UiB for et godt pedagogisk opplegg med bruk av videoer, diskusjonstråder, quizer etc. Det er fortsatt et flertall av emnene som ikke har utnyttet Mitt UiB fullt ut, men det er stadig flere som går i gang med å prøve ut nye verktøy. Siden UiB bruker Open Source-versjonen av Canvas (plattformen Mitt UiB er basert på) og ikke fullversjonen, er det flere begrensninger på hvilke funksjoner vi har tilgang til.

Mitt UiB fungerer godt som pedagogisk plattform for det enkelte emne, men fungerer dårlig som mer generell informasjonskanal til studentene. Vi opplever generelt at det er vanskelig å nå frem til studentene med all nødvendig informasjon. Mange studenter slår av e-postvarslene fra Mitt UiB, fordi

² <https://www.uib.no/jur/21684/utfyllende-regler-studier-ved-det-juridiske-fakultet-universitetet-i-bergen>

³ Med unntak av de eksamenene der studentene får papirutgaver av eksamensoppgaven.

dette oppleves som støy. Viktige meldinger fra fakultetet ender opp med å «drukne» i varsler om publiserte filer eller nye innlegg i diskusjoner. I et forsøk på å nå flest mulig studenter, har såkalte “globale kunngjøringer” vært en del brukt av fakultetet. Disse ligger som et fast banner på toppen av studentenes visning. Denne type meldinger vises ikke i UiB sin egenutviklede mobil-app som vi vet at veldig mange av studentene bruker, og vi har derfor i stor grad gått bort fra å bruke denne muligheten.

1.2.4. Dragefjellet lærings- og formidlingssenter

Senteret er ledet av førsteamanuensis Knut Martin Tande, har én fast ansatt digital produksjonsmedarbeider og engasjerer ellers eksterne medarbeidere når det er behov for det. Senteret er fakultetets spydspiss når det gjelder digital formidling innen undervisning og forskning, og har også tatt på seg oppdrag fra fagmiljø utenfor fakultetet. Det er utarbeidet et eget strategisk dokument for lærings- og formidlingssenteret som fakultetsstyret sluttet seg til i sak 89/17.

1.3. Fredagspedagogikk og fagvafler

Vinteren 2019 ble det opprettet en uformell seminarrekke der man skal diskutere nye (og gamle) pedagogiske ideer og problemer, eller la seg inspirere av andres arbeid med undervisning. Seminarene holdes i forlengelse av lunsj, 1215-1330 fredager i ansattkantinen. Det blir lagt opp til ca. fem seminarer i løpet av et år. Det første seminar i rekken var 15. februar, med tema “Storgruppen fra helvete”. Åge Diseth fra institutt for pedagogikk, Ingrid Barlund og Lars Kvestad innledet diskusjonen. Våren 2019 blir det arrangert to seminarer: “Undervisning v. 2.0” med informasjon om TALIDA-prosjektet, digitalisering av undervisning og omvendt klasserom-undervisning. I mai er tema hvordan aktivisere studentene i forelesninger med vel 300 studenter. Kjetil Egelandsdal ved SLATE og institutt for pedagogikk presenterer hovedfunnene i sitt doktorgradsarbeid “Clickers and Formative Feedback at University Lectures. Exploring students and teachers’ reception and use of feedback from clicker interventions.” Johan Giertsen og Jan Ove Færstad forteller om bruk av dialogforelesninger og studentresponssystem i Kontraktsrett I

1.4. PBL Revisited: Kultur for studentaktiv læring

I desember 2018 leverte fakultetet søknad til Direktorat for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku) sin utlysning av midler til 3-årige prosjekt⁴. Fakultetet har bl.a. samarbeidet med det globale senteret for læringsanalyse SLATE⁵ i søknaden, og har også samarbeidet med et utvalg studenter i å identifisere ulike problemstillinger. Fra søknaden:

Hovedmålet for prosjektet er å skape en kultur for studentaktiv læring. Et første delmål for å oppnå dette er å utvikle et meningsskapende samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelse, læringsaktiviteter og vurderingsform i hvert enkelt emne. Vi vil ta i bruk blended learning og nyskapende lærings- og vurderingsformer som gir verdifulle bidrag til studentenes læring, og trekke veksler på den kompetansen Centre for the Science of Learning & Technology (SLATE) har på bruk av digitale hjelpemidler for å fremme læring.

Et andre delmål er å utvikle et program for pedagogisk kompetanseheving hos undervisningsstaben. En kultur for studentaktiv læring forutsetter at både studenter og undervisere behersker det valgte læringsdesignet (Nerland & Prøitz 2018). I dette inngår også kompetanse i å formidle til studentene de pedagogiske siktemålene bak PBL. Dersom studentene gjennom undervisningen utvikler en

⁴ Dikus Program for studentaktiv læring er nytt fra 2018. Man kan søke om inntil 5 millioner over 3 år til prosjekter som innfrir kravene. Mer om programmet her: <https://diku.no/programmer/program-for-studentaktiv-laering>

⁵ Centre for the Science of Learning & Technology

forståelse for hvordan de ulike komponentene i læringsdesignet henger sammen, og lærer om selve læringsprosessen, vil dette påvirke deres tilnærming til læring i positiv retning (Wilhelmsen 2010), og gjøre dem bedre rustet for videre læring i fremtiden (Fink 2013). Et tredje delmål er derfor å utvikle et opplegg for å gi studentene en innføring i studentaktive læringsformer og læringsopplegget på jusstudiet.

Et fjerde delmål er å utvikle et program for kvalitetsheving av sensur. Dette er viktig for å sikre at studentene ikke opplever at læringsmiljøet dobbeltkommuniserer hva som forventes av dem (Raaheim 2016), og at det dermed utvikler seg en skjult studieplan (Wilhelmsen 2014). SLATE vil hjelpe oss med å utvikle metoder for å analysere hvordan sensorene anvender vurderingskriterier, og prøve ut nye metoder (f.eks. comparative judgement (Hartell mfl. 2018; Canty mfl. 2017)), for å sikre at prestasjonene til den enkelte student blir vurdert mest mulig rettferdig og i samsvar med læringsutbyttebeskrivelsen for emnet.

Diku mottok 71 søknader, 11 av dem fra UiB. Vi forventer svar på søknaden i slutten av april.

1.5. Kvalitetssikring av sensur/klagesensur

Fakultetet har siden innføring av blind klagesensur fra høstsemesteret 2014 revidert arbeidsform to ganger for å sikre god kvalitet i sensurarbeidet. Det føres nøye statistikk over utfallet av klagesaksbehandlingen. Dette vil inngå i den periodiske emneevalueringen.

I august 2018 ble det vedtatt en endring i UHL §5.3 med virkning fra 1.juli 2018:

(6) Hvis karakteren ved ny sensur avviker med to eller flere karakterer fra opprinnelig sensur, skal utdanningsinstitusjonen foreta ytterligere en vurdering før endelig karakter fastsettes.

Fakultetet har vedtatt at det i disse tilfellene skal gjennomføres kontrollkommisjoner før klagesensuren publiseres, bestående av opprinnelig sensor, én klagesensor og emneansvarlig/kommisjonsleder. Lederen av kontrollkommisjonen skriver rapport for hvert tilfelle, og disse arkiveres til internt bruk. Siden ordningen ble innført har 31 besvarelser vært til kontrollkommisjon i klagesensuren.

Robotiseringsprosjektet som ble startet i 2017 har som følge av nye funksjonaliteter i Felles Studentsystem blitt lagt på is. Det er fortsatt uavklart hvilke funksjonaliteter dette er, men planen er at all klagesensur skal foregå digitalt. En av funksjonalitetene er at fakultetet skal kunne registrere all klagesensur selv, uten å gå gjennom sentraladministrasjonen. Vi venter på klarsignal fra sentraladministrasjonen på at det kan tas i bruk.

1.6. Sensorer

1.6.1. Godkjenning og oppfølging av sensorer og tildeling av oppdrag

Vi har et jevnt tilsig av nye sensorer, mellom 20 og 30 nye godkjennes av visedekan for undervisning hvert år. Disse har enten blitt rekruttert av vitenskapelig ansatte som ber dem søke om godkjenning, eller de kontakter oss selv for å bli godkjent som sensorer.

Selv om en sensor er godkjent, betyr ikke dette nødvendigvis at vedkommende får oppdrag som sensor, da vi etter hvert har mange å velge mellom. Vi bruker ofte de samme sensorene fra år til år, men supplerer med nye sensorer etter behov. Det er emneansvarlig som bestemmer hvilke sensorer som skal få henvendelse om sensur.

1.6.2. Endringer i godkjenning av og informasjonsflyt til sensorer

Et nytt opplegg for informasjon til eksisterende og potensielle sensorer har vært på trappene en god stund, men prosjektet har vist seg å bli mer omfattende enn først antatt.

Prosjektet er utvidet til å ikke bare dreie seg om informasjon: fakultetet ønsker i tillegg å innføre en bedre og mer effektiv søknadsprosess for potensielle sensorer, noe som bl.a. oppnås ved at man nå skal søke via nettskjema, ikke e-post. Dette gjør søknadsprosessen mer forutsigbar, strømlinjeformet og håndterlig for både søkere og administrasjonen. Informasjonen om for eksempel krav og forventninger til våre sensorer samles i større grad enn tidligere, og blir dermed mye mer allment tilgjengelig – også for studentene og andre.

Videre skal det opprettes én nettside for potensielle sensorer, og én for den generelle informasjonen om sensur, altså til eksisterende sensorer. Sistnevnte er ment å skulle erstatte dagens sensorbrev, slik at det eneste sensorene skal få tilsendt på e-post er frister og informasjon som er unikt for den enkelte sensurprosess. Tekstene for begge nettsidene er så godt som ferdige, men en endring i flere av fakultetets retningslinjer for sensor o.l. gjør at det kreves en oppdatering før de kan publiseres.

Vi har også sett at vi er nødt til å skille sensorgodkjenninger mellom bl.a. masterveiledere/-sensorer og sensorer på 1.4. studier/spesialemer mer enn tidligere, men har ikke konkludert med hva som er den mest formålstjenlige løsningen her. Mye er altså på plass per april 2019, men ressursknappheten i administrasjonen har gjort at dette prosjektet ikke har blitt landet.

1.7. Spesialemer

I forbindelse med en løpende evaluering av spesialemnene, har fakultetsstyret gjort følgende endringer i spesialemneporteføljen fra og med V18:

- JUS273-2-A Legal Philosophy legges på is og gjenopptas med ny emneansvarlig V2020 – sist V18.
- JUS273-2-C Law and Justice legges på is inntil videre – sist V18.
- JUS259-2-A Internasjonal privatrett ligger (fortsatt) på is, inntil videre.
- JUS275-2-A Terrorism in International and European Criminal Law ligger (fortsatt) på is inntil videre.
- JUS288-2-A International Criminal Law ble flyttet fra høstsemester til vårsemester f.o.m vår 2018.

I styresak 57/18 fins en spesialemnerapport med oppdaterte tall og tilstandsbeskrivelse for spesialemnene.

1.8. Masteroppgave

Våren 2018 ble JUS398 Masteroppgave (60 sp) terminert og erstattet av de nye emnene JUS396 Masteroppgave (60 sp) og JUS397 Masteroppgave forskerlinje (70 sp) som ble opprettet i 2017.

JUS397 Masteroppgave forskerlinje (70 sp) er en ambisiøs satsing i skjæringspunktet mellom utdanning og forskning, basert på et samarbeid med NFR. Emnet ble i januar 2018 utvidet fra 60 studiepoeng til 70 studiepoeng, med virkning fra studieåret 2018/2019. Dette representerer en studiespesialisering som synliggjøres på vitnemålet. Studentene som er tatt opp til JUS397 studieåret 18/19 får utbetalt et skrivestipend på kr. 25.000 ved godkjent kurs.

Vi arbeider fremdeles med sensur og bruken av karakterskalaen; karakterstatistikk rapporteres til studieutvalget og fakultetsstyret. For våren 2018 utgjorde A+B 60 % hos oss (lik med H17), 66 % i Oslo og 42 % i Tromsø.

	Emne	Vår 2018	Høst 2018
Antall leverte masteroppgaver 2018	JUS399 Masteroppgave (30 sp)	198	124
	JUS396 Masteroppgave (60 sp)	2	3
	JUS397 Masteroppgave forskerlinje (70 sp)	5	-

Våren 2019 er 218 studenter meldt til JUS399 Masteroppgave (30 sp), 2 studenter til JUS396 Masteroppgave (60 sp) og 6 studenter til JUS397 Masteroppgave forskerlinje (70 sp)

1.8.1. Masteroppgaver og stipend

I 2018 ble det lyst ut og tildelt flere stipend til studenter som skriver masteroppgave ved fakultetet:

Som del av det fireårige UTFORSK-prosjektet fakultetet er tildelt for å utvikle samarbeid med Kina, er det også satt av midler til reisestipend til studenter som skal skrive masteroppgave med innslag av komparativ rett. Det ble i perioden lyst ut to stipender. Ett reisestipend på kr 20 000 ble tildelt til en student som leverte masteroppgave i emnet JUS397 våren 2018.

Innenfor prosjektet "EØS-finanstilsyn – en rettsvitenskapelig analyse av Norges tilknytning til EUs tilsynssystem for finansmarkedet" ble det for studieåret 2017/18 lyst ut og tildelt ett stipend på kr 100 000 til en student som skrev masteroppgave (60 sp) om spørsmål som gjelder Norges tilknytning til EUs finanstilsyn. Masteroppgaven i emnet JUS397 ble levert våren 2018.

I løpet av 2018 ble stipend fra Skatteetaten (tidligere Skatt vest) lyst ut til studenter som skriver masteroppgave innen skattefaglige tema som merverdiavgift, skatt eller arbeidsgiveravgift. Til sammen har det i perioden blitt tildelt fire stipender på kr 20 000. To av stipendene var knyttet til oppgaver i emnet JUS399 (hvor av én ble levert våren 2018 og én ble levert høsten 2018), mens ett stipend var knyttet til oppgave i emnet JUS396 (levert høsten 2018). Det siste stipendet ble tildelt høsten 2018 og er knyttet til oppgave i emnet JUS397 som skal leveres våren 2019.

Det ble lyst ut to stipend à kr 75 000 for studenter som studieåret 2018/19 skriver stor masteroppgave (60 eller 70 sp) innen klimarett. Stipendet er finansiert av Fritt ord og Sparebanken vest. Ett stipend ble tildelt til en student som våren 2019 skal levere oppgaven i emnet JUS397.

For studieåret 2018/19 ble det også lyst ett stipend på kr 75 000 tilknyttet prosjektet "EØS-finanstilsyn", samt ett stipend på kr 100 000 tilknyttet prosjektet PlanCoast ved NMBU. Det meldte seg ingen kvalifiserte søkere til noen av disse stipendene.

1.9. Bedre språk, bedre jurister

Da fakultetet søkte Norgesuniversitetet (nå Diku) om midler til prosjektet, argumenterte vi for at det er et potensial for bedre språklig kvalitet i studentenes tekster, og at vi kan kvalitetssikre studentenes faglige kunnskap og ferdigheter gjennom en forbedring av tekstkvaliteten. Vi har gjennom årene sett at det er en tendens til skjematisk tilnærming til juridiske fremstillinger og analyser blant studentene, basert på for enkle oppgavetekniske retningslinjer.

Det har vært utfordrende å snu det som har vist seg å være et omfattende og gjennomgående fenomen, men vi konstaterer etter to år med prosjektet at vi har lyktes; stadig flere studenter ser ut til å ha forstått

hvorfor og hvordan en mindre skjematisk og normativ tilnærming til tekst ikke bare gir bedre språk, men også gir bedre kunnskap og ferdigheter i faget.

Prosjektet ble fullført høstsemesteret 2018, men fakultetet ønsker å videreføre arbeidet med oppfølging og veiledning av studentenes skriving. Som følge av tilbakemeldinger fra arbeidsgruppeliderne og studenter, og erfaringer i gjennomføring av prosjektet de to siste årene, vil vi se på hvordan vi best kan videreføre arbeidet. Planene legger så langt opp til videreføring av opplegget rettet mot førsteårsstudentene via arbeidsgruppeliderne. I tillegg vil vi samarbeide med emneansvarlige på de første emnene på hhv. 2. og 3. studieår om et tilpasset opplegg.

Vi jobber også med å styrke arbeidet med tekstkvalitet gjennom samarbeid med klarspråkprosjektet⁶ ved vårt søsterfakultet ved UiO. Vi forventer også at ny studieordning vil inkorporere arbeidet med studentenes språk og kvalitet på tekst på en mer gjennomført måte enn det vi har fått til i dagens studieordning.

1.10. Etablering av ordning for merittering av undervisere

Prosessen med å etablere meritteringsordningen Fremragende underviser og undervisningsmiljø (FUND) ved Det juridiske fakultet pågår. Lærerkollegiet ved fakultetet drøftet merittering av undervisere på fakultetsseminar som ble holdt på Solstrand i oktober 2018, og på bakgrunn av innspillene som kom der ble det i desember lagt frem en drøftingssak for studieutvalget og fakultetsstyret der dekan og fakultetsdirektør ba om ytterligere innspill og synspunkt.

Forslag til ordning ved Det juridiske fakultet sendes ut på høring til alle ansatte i april 2019, før fakultetsstyret skal fatte endelig vedtak i juni 2019. Det tas sikte på første gangs utlysning før sommeren 2019 med søknadsfrist høsten 2019.

1.11. Studentrepresentanter til oppgaveutvalgsmøter før eksamen

Fakultetsstyret vedtok i møte 30.08.2016 i sak 74/16 at ordningen med to studentrepresentanter i oppgaveutvalg skulle videreføres og at disse skulle oppnevnes av fakultetet. Juridisk studentutvalg (JSU) utpekte tidligere studentrepresentanter, men fakultetet tok over dette ansvaret fra og med studieåret 2017/2018. Fakultetet har valgt å ansette to studentrepresentanter per studieår som stiller i utvalg for samtlige emner på dette studieåret.

Til denne rapporten er de emneansvarlige, nåværende studentrepresentanter og studieårsansvarlige spurt om å komme med tilbakemeldinger om ordningen som nå har fungert i nesten to studieår.

Fra de emneansvarlige er det først og fremst blitt uttrykt at det er for tidlig å si noe sikkert om hvordan ordningen med faste studentrepresentanter fungerer. Det har kommet inn innspill om at studentene oppleves som grundige og reflekterte, og at dette også har vært inntrykket ved forrige ordning.

De emneansvarlige melder videre at nyordningen skaper større sikkerhet for at fakultetet får tak i studentrepresentanter. I tillegg er det positivt at representantene har vært gjennom et oppgavemøte tidligere, og dermed har litt erfaring ved utvalget.

Det har samtidig kommet inn uttalelse fra emneansvarlige om at det er en viss uro knyttet til studentenes taushetsplikt. I forkant av et møte kan klare tilfeller av inhabilitet hindres (venner, samboer m.fl. som skal ta eksamen). Men ellers finnes det et spekter av mer subtile måter informasjon fra en som har deltatt,

⁶ <https://www.jus.uio.no/forskning/prosjekter/klarsprak/>

forsettlig eller uaktsomt kan tilflytte andre. Det er derfor ønskelig at det blir vurdert alternativer til dagens ordning, f.eks. å nøye seg med at en storgruppeleder deltar (kanskje fortrinnsvis en som ikke har studenttilværelsen for fjernt).

Studentrepresentantene er fornøyde med ordningen med faste representanter. De skriver i sine tilbakemeldinger at det er trygt å være de to samme studentene som møtes hver gang. Det fører til at representantene blir mer sikre på hverandre og at de blir mer rutinerne til å løse oppgavene utvalget stiller til dem.

Administrativt blir ordningen med faste studentrepresentanter ansett som mer effektiv og sikker enn tidligere ordning. Tidligere ble studenter utpekt for hvert oppgaveutvalg, slik at det kunne være ulike studenter ved hvert emne. I tillegg ble ikke habilitetsspørsmålet vurdert i tide til et utvalgsmøte. Fakultetet kan nå engasjere studenter som oppfyller faglige krav, habilitet og tillit, og det trengs kun å bli gitt én opplæring per studieår. Det er også enklere for administrasjonen å forholde seg til de samme studentene.

Læringsmiljøtiltak

1.12. Arbeidsgruppeledere

Vi konstaterer ellers at det i år som tidligere studieår er svært gode tilbakemeldinger fra studentene på arbeidsgruppeledernes innsats, og arbeidsgruppene generelt som læringsarena. Svarprosenten på spørreundersøkelsen var i år hhv. 76 % blant studentene på 1. studieår, og 64 % på 2. studieår.

Fra inneværende studieår har den årlige evalueringen av arbeidsgruppene – og arbeidsgruppelederne blitt fulgt opp med personlige e-poster til samtlige av fakultetets 60 arbeidsgruppeledere. Med denne tette oppfølgingen erfarer vi at arbeidsgruppelederne har lavere terskel for å ta kontakt med fakultetet for ev. videre oppfølging.

Fra høsten 2018 inviterer fakultetet arbeidsgruppelederne til to referansegruppemøter per studieår. Hver kollegagruppe velger en representant til referansegruppen (arbeidsgruppelederne er delt inn i 10 kollegagrupper). Så langt har denne ordningen gitt oss nyttige innspill, og vi tar sikte på å fortsette med møtene også neste studieår.

Emnet JUS329 Skriveveiledning og gruppeledelse er et av flere instrumenter for å regissere arbeidsgruppeledernes innsats. I 2017 overtok førsteamanuensis Arnt Skjefstad emneansvaret. Fra høsten 2018 overtok studiedekan Halvard Haukeland Fredriksen. Fra høsten 2019 blir førsteamanuensis Knut Einar Skodvin emneansvarlig.

Studenter kan ikke ha engasjement som arbeidsgruppeleder utover 2 år på grunn av de formelle begrensningene som ligger i åremålsstillingen. Innstrammingene her i samsvar med forskriften om ansettelsesvilkår⁷ ble iverksatt i 2018. Det er i år 10-15 arbeidsgruppeledere som har oppgitt at de ønsket å fortsette, men var forhindret pga. denne regelen. HR er i gang med å se på alternative løsninger for å beholde kompetente arbeidsgruppeledere med lang erfaring i undervisningsteamet på 1. og 2. studieår. Våren 2019 er det rekruttert 50 nye arbeidsgruppeledere for det kommende studieåret, 10 fortsetter fra inneværende studieår.

⁷ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-01-31-102>

1.13. Si Fra om læringsmiljøet

Fra og med januar 2018 har UiB etablert en ordning der studenter på en enkel måte kan melde fra til institusjonen⁸. Systemet er innrettet med tre nivåer: Grønne meldinger “når du er fornøyd”, gule meldinger “når noe må forbedres”, røde meldinger “når det er alvor”. Systemet har dokumenterbare oppfølgings- og tilbakemeldingsrutiner og fakultetet har organisert mottak, registrering og oppfølging av saker som gjelder oss. Det juridiske fakultet har fått inn seks gule saker og én grønn i 2018.

Fakultetet er i utgangspunktet positiv til Si fra-systemet. Det er en sikkerhet for både studentene og fakultetet at UiB har et lavterskeltilbud for å melde fra om læringsmiljøet. Den tekniske funksjonen til systemet fungerer i utgangspunktet bra, og fakultetet har opprettet ulike saksbehandlingsnivåer etter alvorlighetsgraden på saker.

Systemet er imidlertid lite brukt frem til nå, og i de tilfellene det er meldt inn saker har Si fra ikke vært rett kanal. På bakgrunn av saker innmeldt ved fakultetet kan det virke som om formålet og hensikten med Si fra-systemet ikke er tilstrekkelig klart for studentene. Det til tross for at systemet henviser til andre innmeldingskanaler når saker ikke gjelder læringsmiljø, f.eks. at Eiendomsavdelingen og Lydia-portalen skal ha saker om drift og bygning.

JSU tror at studentene ikke har tatt i bruk Si fra fordi det ikke er anonymt, og at studenter benytter Jodel (mobilapplikasjon for deling av tekst og bilder), som er anonymt, for å si fra om studentlivet på fakultetet i stedet.

På bakgrunn av få innmeldte saker, samt feilinnmelding har vi for lite erfaring med systemet til å rapportere mer utfyllende om Si fra.

2.4.1. Det fysiske læringsmiljøet

Fakultetet mottar en del klager på temperaturen på lesesalene våre. JSU forteller at de også mottar en del henvendelser knyttet til kalde lesesaler. Fakultetet og JSU har i tidligere år kontaktet Eiendomsavdelingen for å prøve å løse problemet. JSU har kjøpt inn pledd til studentene, men opplever at temperaturen ikke har bedret seg. Eiendomsavdelingen og JSU skal ha et møte for å se på dette problemet.

Vi jobber med å ruste opp informasjonssenteret ved fakultetet, men er avhengig av finansiering fra Eiendomsavdelingen. Det er i gangsett et større prosjekt som skal gi studentene bedre miljø for både læring og hvile i 3. og 4. etasje i JUSI. De siste plantegningene fra arkitekten er godkjent, og fakultetet avventer nå Eiendomsavdelingens kostnadsoverslag og forslag til fordeling av utgifter.

I tillegg er fakultetet og Eiendomsavdelingen i gang med å etablere en arbeidsgruppe som skal jobbe med mulighetene for å bygge om auditorium 4 til et mer hensiktsmessig undervisningsrom for studentaktive læringsformer.

2.4.2. Det psykososiale arbeidsmiljøet

Karakterpress er fremdeles den største belastningen for det psykososiale arbeidsmiljøet blant en del studenter på fakultetet. Fakultetet får innblikk i presset gjennom ulike kanaler, og kanskje mest gjennom veiledningstimer som studentene har med studieveiledere. Ansatte ved fakultetet er av den oppfatningen at studenter heller vil forsinke egen studieprogresjon enn å uteksamineres med en karakter de er misfornøyd med. Fakultetet jobber fortsatt for å motvirke dette presset.

⁸ <http://www.uib.no/student/111870/si-fra-om-l%C3%A6ringsmilj%C3%B8et>

Juridisk studentutvalgs arbeid med læringsmiljøet

JSU opplever studentenes synspunkter om sosialt og faglig press gjennom spørreundersøkelser og Jodel. Studentorganisasjonen har opprettet ulike tiltak for å bedre studentene hverdag. Det ble for et år siden iverksatt en ny holdningskampanje som går på trivsel blant studentene, og da særlig med fokus på at flere studenter føler seg ensomme. Flere studenter sier de ikke har noen å spise lunsj med, dra på eksamensfest med osv. Kampanjen heter #inviterenekstra, og målet med den er at studentene skal bli flinkere til å invitere med seg andre studenter de møter. JSU håper dette kan redusere antallet som føler seg ensomme på studiet. Utvalget har fått gode tilbakemeldinger på kampanjen, spesielt fra studenter på første studieår. Kampanjen skal evalueres og relanseres i 2019.

Av andre tiltak JSU jobber med kan det nevnes at de har en kollokvieordning hvor studenter kan melde seg opp og bli plassert i kollokviegrupper av studentutvalget.

UiBs mentorordning

UiB har utredet mentorordning i høyere utdanning på forespørsel fra Kunnskapsdepartementet (KD). Bakgrunnen for henvendelsen fra KD var at Stortinget ved behandlingen av Meld. St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning i vedtak nr. 769 ba Regjeringen om: (...) å utrede hvordan man trinnvis kan innføre en mentorordning i høyere utdanning

I UiBs handlingsplan for kvalitet i utdanning heter det at vi skal: "Sikre i alle studieprogram at studentene integreres faglig og sosialt i et kollegialt fagfellesskap – gjennom ulike målrettede tiltak, som studentaktive undervisningsformer, praksis, veiledning og mentorordninger.

Fakultetets 60 arbeidsgruppeledere på hhv. 1. og 2. studieår fungerer som mentorer for studentene i sine grupper, og er blitt trukket fram som ett eksempel å se til når de mange fagmiljøene ved UiB som i dag ikke har mentorordninger skal etablere egne slike ordninger. I denne forbindelse har også fakultetet, ved Dragefjellet lærings- og formidlingssenter, produsert en filmsnutt der vår modell er presentert⁹.

NAVs mentorordning

Mentorordningen er et tilskudd fra NAV. Formålet med ordninger er at studenter med funksjonsnedsettelse eller særlige behov blir værende i arbeid eller på studiet. Lærestedet administrerer ordningen (lyser ut stilling, ansetter medstudent, utbetaler lønn og ber om refusjon fra NAV). Arbeidsoppgavene for mentoren tilpasses etter det behovet som studenten har. Det kan både gjelde faglige og sosiale behov.

Ved fakultetet har mentorordningen blitt benyttet for tre tilretteleggingstilfeller. Etter fakultetets mening har mentoren bistått positivt for studentens studiehverdag og progresjon.

1.14. Alternativt utvelgelseskriterium for tildeling av plass på utveksling

Studentene på masterprogrammene i rettsvitenskap har det største utvekslingsstilbudet av alle studenter ved UiB og det er utvekslingsplasser til alle som ønsker det. Noen utvekslingsdestinasjoner oppleves som mer attraktive enn andre og det er konkurranse om plassene. Per i dag er det slik at dersom det er konkurranse om et bestemt antall plasser til en bestemt utvekslingsdestinasjon er det søkerens karakterer som avgjør hvem som får plass. Dette, i kombinasjon med at det til en del utvekslingsdestinasjoner er bestemte karakterkrav for å være kvalifisert til utveksling, bidrar til et karakterpress også knyttet til utveksling. Karakterpresset oppstår blant studentene til tross for fakultetets budskap om at *alle* som vil kan få reise på utveksling uavhengig av karakter. På oppfordring fra studentrepresentantene i

⁹ <https://www.uib.no/jur/23766/arbeidsgruppeledere-ved-det-juridiske-fakultet>

studieutvalget utredet administrasjonen i januar 2018 en alternativ utvelgelsesmetode basert på loddtrekning blant de kvalifiserte studentene og fant at loddtrekning kan være praktisk mulig.

Det viste seg imidlertid at studentrepresentantenes forslag om å utrede loddtrekning som alternativ utvelgelsesmetode ikke hadde nødvendig forankring i studentmassen, og etter nærmere undersøkelse gjennomført av studentutvalget oppfordret JSU studieutvalget og studieseksjonen til å ikke videreføre arbeidet med å endre utvelgelseskriterier for utveksling.

Selv om forslaget om å gå over til loddtrekning som utvelgelseskriterium dermed ikke ble fulgt opp og implementert i denne omgang, har utredningen vist at det vil være praktisk mulig å gjennomføre loddtrekning etter modell av medisinstudiets forhenværende tildeling av turnusplasser, og utredningen utgjør et godt grunnlagsmateriale dersom man på et senere tidspunkt skulle ønske å komme tilbake til dette konkrete tiltaket for å redusere karakterpress knyttet til utveksling. Inntil videre noterer vi oss at studentene synes å akseptere, og å ønske, at karakterer skal være styrende for hvem som får plass når det er konkurranse om et bestemt antall plasser til en bestemt destinasjon.

Evaluering

Ordningen med årlig evaluering av alle (ordinære) emner med referansegruppemøte og/eller spørreundersøkelser og kursrapport erstattes i løpet av våren 2019 av et nytt system der 1/3 av fakultetets emner skal evalueres grundig hvert år, i overensstemmelse med UiBs nye system for kvalitetsutvikling av utdanningene (se innledningen på rapporten her).

Evalueringen i det nye systemet vil være langt mer omfattende enn tidligere, og de årene emnet ikke gjennomgår stor evaluering skal emneansvarlig levere en kort statusrapport for emnet ("liten evaluering"). I tillegg er det slik at studentene får mulighet til å komme med sine synspunkter via en enkel, digital evaluering *hvert* år, for å sikre at studentene har en åpen og "offisiell" kanal for tilbakemelding på det enkelte kurs. Referansegruppemøter avholdes hvis emneansvarlig ønsker det.

Selve innrapporteringen skal nå foregå digitalt, og det er utarbeidet nettskjemaer som gjør både rapporteringen og innhenting langt enklere enn tidligere. Den nye ordningen vil iverksettes fra sommeren 2019.

Etter- og videreutdanning

Et nytt EVU-emne ble opprettet ved fakultetet i 2018, JUR605 Innføring i forvaltningsrett for sakshandsamarar i kommunal sektor. Emneansvarlig er professor Bjørn Henning Østenstad og emnet tilbys første gang våren 2019 og har 33 påmeldte studenter.

Emnet er opprettet i samarbeid med Fylkesmannen i Sogn og Fjordane. Kurset gir en praktisk innføring i forvaltningslovens regler om inhabilitet, forvaltningen utredningsplikt og partenes rett til varsel og til å få uttale seg, retten til dokumentinnsyn etter forvaltningsloven og offentlighetsloven, kravene til form og begrunnelse for vedtak og klage over forvaltningsvedtak. Emnet tar i bruk flere digitale pedagogiske verktøy som fins i Mitt UiB for gruppearbeid og tilbakemeldinger, i tillegg til at deltagerne samles to helger i Bergen.

Internasjonalisering

1.15. Norsk senter for kinesisk rett

Universitetsstyret etablerte norsk senter for kinesisk rett 23. februar 2017, organisatorisk plassert ved Det juridiske fakultet. Senteret har fått en viktig rolle i å følge opp og implementere UiBs handlingsplan for

samarbeid med Kina som ble vedtatt av universitetsstyret 12. april 2018. I 2018 har senteret fått tilført en administrativ ressurs i form av en rådgiverstilling. Stillingen er finansiert av UiB sentralt og ble besatt i oktober 2018.

1.16. Semesterprogrammet i kinesisk rett

Semesterprogrammet i kinesisk rett, hvor studier hos våre partneruniversiteter kombineres med praksisopphold hos norske, kinesiske eller internasjonale bedrifter og organisasjoner i Kina, ble gjennomført for andre gang i vårsemesteret 2018 med 12 deltakende studenter. Våren 2019 deltar 7 studenter. Antall søkere til vårsemesteret 2020 er lavere enn forventet: Bare fire studenter er så langt nominert til programmet. Dette til tross for at studentene signaliserer at de ønsker mer praksis i utdanningen. Det er tydelig at det trengs bedre og mer spisset markedsføring av semesterprogrammet som er ett av få tilbud om praksis i utdanningen i dagens studieordning. Dette vil bli fulgt opp frem mot neste søknadsfrist om utveksling, samtidig som studieseksjonen i samråd med emneansvarlig for JUS334 Chinese law clinical programme vil se på om det kan være mulig å tilby semesterprogrammet også i høstsemesteret siden flertallet av studentene våre ønsker å reise ut i høstsemesteret.

Det pågår også et arbeid med å utvikle et tilsvarende semesterprogram på Hongkong (se mer om dette nedenfor). Det er grunn til å tro at terskelen for å utveksle til Hongkong kan være noe lavere enn terskelen for å utveksle til fastlands-Kina ettersom de kulturelle forskjellene er mindre og at det vil tiltrekke seg flere søkere.

1.17. Maritime Bergen Law Summer Programme

Sommerskolen Maritime Bergen Law Summer Programme (MBLSP) ble arrangert for første gang i august 2018, i samarbeid med Maritime Bergen. Sommerskolen er del av fakultetets langsiktige oppbygging av samarbeid med kinesiske universitet. Ett av formålene med sommerskolen er å friste kinesiske studenter til å komme tilbake til Norge for et helt semester eller år når de, eller medstudentene, senere skal utveksle som del av studiet sitt.

I løpet av det to uker lange programmet var det undervisning på formiddagene og besøk til ulike offentlige institusjoner og private bedrifter innen den maritime næringen på ettermiddagen. I 2018 deltok 20 studenter fra fire av fakultetets partneruniversitet i Beijing, samt 8 norske studenter som også var vertskap og "guider" for de kinesiske studentene. Tilbakemeldingene fra både studenter, forelesere og bedrifter er overveldende positive, og arbeidet med MBLSP har gitt fakultetet et stort nettverk innen maritim næring som kan vise seg å bli verdifullt også i andre sammenhenger.

Sommerprogrammet er del av det fireårige UTFORSK-prosjektet fakultetet har fått tildelt midler til fra Diku. Til gjennomføring av sommerskolen i 2018 og i 2019 har Maritime Bergen gjennom søknader til næringsliv, Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune fått inn til sammen rundt 1,2 millioner kr til å dekke kostnaden ved gjennomføring av sommerskolen, samt signal om at det etter nye søknader kan være aktuelt å tildele støtte også i årene som kommer.

Fakultetsstyret opprettet programmet i første omgang som et 0-poengsemne, med intensjon om at emnet skulle bli studiepoenggivende så snart det var tilstrekkelig utviklet. I 2019 vil deltakelse på sommerskolen og bestått avsluttende vurdering gi 5 studiepoeng. Emnebeskrivelsen vil bli behandlet på nytt av Studieutvalget før eventuell videreføring i 2020.

1.18. Kontaktreiser/nettverksmøter/besøk

I 2018 og første halvdel av 2019, har fakultetet gjennomført delegasjonsbesøk til utvalgte partneruniversitet, deltatt på de årlige møtene i de ulike nettverkene av europeiske juridiske fakultet som fakultetet er medlem av samt deltatt på International Staff Exchange Week hos to partneruniversitet:

- Delegasjonsreise til Australia og New Zealand (fakultetsdirektør og en av fakultetets internasjonale koordinatore) i mars 2018: Besøk til eksisterende partnere University of Auckland (NZ) og Bond University, samt besøk og innledende samtaler om nye avtaler med University of Queensland og University of Sydney. I tillegg til generell oppfølging av pågående samarbeid, ble det hos de eksisterende partnerne holdt presentasjon for studenter som er interessert i å utveksle til UiB.
- Rotterdam Law Network Meeting i april 2018: Fakultetet i Bergen var vertskap for møtet som hadde 27 deltagere fra 18 ulike universitet (deltagere fra vårt fakultet ikke medregnet).
- European Law Faculties Association (ELFA) Annual General Meeting, Barcelona, Spania i april 2018.
- Nijmegen Law Group Network Meeting ved Johannes Kepler University Linz, Østerrike i mai 2018
- International Staff Exchange week ved China University of Political Science and Law i Beijing, Kina i juni 2018
- The New Silk Road Law Schools Alliance, ved The Peoples' Friendship University of Russia, Moskva, Russland i september 2018
- Nordplus nettverksmøte ved University of Tartu, Estland i oktober 2018
- PKU Law International Day - Global Law School Fair ved Peking University Beijing, Kina i oktober 2018 (i forbindelse med allerede planlagt reise til Kina)
- Delegasjonsreise til USA (dekan, fakultetsdirektør og rådgiver for internasjonalisering) i november 2018: besøk til eksisterende partnere Mitchell Hamline School of Law og University of Minnesota (UoM) hvor dekan holdt gjesteforelesning, samt besøk til Fordham University i New York for signering av ny avtale. I tillegg til generell oppfølging av pågående samarbeid, ble det ved UoM også drøftet utkast til ny studentutvekslingsavtale samt holdt presentasjon for studenter som er interessert i å utveksle til UiB
- Norway day i Paris, et kontaktseminar for norske og franske høyere utdanningsinstitusjoner arrangert i samarbeid mellom Diku, Campus France, Institut Français Norge og den norske ambassaden i Paris. (Fakultetet ble representert av ansatt på forskningsopphold i Paris)
- Delegasjonsreise til Beijing, Kina i mars 2019 (leder og rådgiver ved Norsk senter ved kinesisk rett): Oppfølging av pågående samarbeid samt informasjonsmøter om Maritime Bergen Law Summer Programme 2019. (Reisen gjøres i forbindelse med avtalt undervisning ved Renmin University)

Fakultetet har gjennom 2018 og begynnelsen av 2019 også tatt imot en rekke besøk fra partneruniversitet med formål å følge opp pågående studentutveksling og samarbeid eller fra potensielle nye partnere for initiering av nytt samarbeid. Blant annet har representanter eller delegasjoner fra National Research University – Higher School of Economics, University of Southampton, Queen Mary University London, Bond University, Texas A&M University, China University of Political Science and Law, City University Hong Kong, Charles University, Mykolas Romeris University.

1.19. Oppfølging av innreisende studenter

I 2018 hadde fakultetet for første gang på flere år en nedgang i antall innreisende utvekslingsstudenter. Det er likevel ikke mer enn at vi kan si at vi er tilbake til normalen etter et veldig stort hopp i 2017. Tallene for neste opptak vil vise bedre om trenden er ned- eller oppadgående.

Det internasjonale mottaket i regi av SA er endret noe slik at alle informasjonsmøtene ved fakultetene nå er lagt til fredagen i mottaksuken (uke 32 høst og uke 1 vår). Dette har hittil fungert fint på høsten, og det at mottaket er ferdig før fadderuken starter har fortsatt å sikre bedre oppmøte. På våren ser vi imidlertid at dette blir veldig tidlig for en del studenter som har eksamen på hjemmeuniversitetet i januar, men i og med at vi mottar en mindre gruppe i vårsemesteret har det hittil likevel vært mulig å gi god oppfølging til de studentene som kommer sent.

1.20. Nye avtaler inngått i 2018 og tidlig 2019

Universitet	Type avtale	Bakgrunn for avtalen og innhold i avtalen
Alexandru Ioan Cuza University of Iasi, Romania	EEA	Etter initiativ fra partner. Avtalen er først og fremst tiltenkt innreisende studentmobilitet.
Fordham University, New York, USA	Bilateral	På vårt initiativ som del av det mangeårige arbeidet med å utvikle et godt utvekslingstilbud i USA. Dialogen med Fordham har pågått siden 2014 og er et eksempel på at utvikling av nye avtaler kan ta lang tid og kreve gjentatte besøk. Avtalen tas i bruk fra høst 2019 og de fem første studentene fra UiB er allerede nominert. Avtalen gjelder per i dag kun mobilitet fra UiB til Fordham.
University of Minnesota, Minneapolis, USA	Bilateral	Etter initiativ fra partner. Fakultetet har hatt LLM-avtale med UoM siden 2013. Våren 2018 foreslo UoM å utvide samarbeidet ved å også inngå en gjensidig utvekslingsavtale av studenter for ett semester. Avtalen er per mars 2019 enda ikke formelt signert, men det er enighet om innholdet i avtalen og at den skal tas i bruk fra høst 2019. De første studentene både til og fra UiB er allerede nominert.
University of Queensland, Australia	LLM	På vårt initiativ. Bond University har inntil nå vært fakultetets eneste partner i Australia, og vi så behov for å utvide avtaleporteføljen i Australia særlig når det gjelder LLM for slik å bidra til å spre studentene til flere ulike universitet. ¹⁰ Avtalen tas i bruk fra studieåret 2019/2020 og de 5 første studentene fra UiB er allerede nominert.

¹⁰ I tillegg til fakultetets partner Bond, har studentene også tidligere kunnet utveksle til Australia gjennom UiBs mange avtaler. Blant disse også til University of Queensland. Men ingen av UiBs institusjonsavtaler åpner for at studentene kan få opptak til en LLM.

I tillegg pågår det drøftinger om nye avtaler med University of Sydney (LLM) for å gi studentene flere tilbud i Australia, og med Chinese University Hong Kong og The University of Hong Kong for å ha de nødvendige studieplassene knyttet til semesterpakke med kombinasjon av studier og praksis. Så fremt positive utfall, er dette avtaleinitiativ som vi forventer vil komme i havn før søknadsfristen for utveksling 1. februar 2020.

1.21. Ekstern finansiering av arbeid med internasjonalisering

I 2018 leverte fakultetet søknad i InternAbroad-programmet som forvaltes av Diku for å skaffe midler til å utvikle det nevnte semesterprogrammet med kombinasjon av studier og praksis i Hongkong. Søknaden ble innvilget med kr 300 000 for perioden 1.1.2019-31.12.2020.

Samarbeidsprosjektet med National Law University Delhi (NLUD) innenfor Indo-Norwegian Cooperation (Diku) og indiske University Grant Council i samarbeid, er nå slutført. Den fireårige prosjektperioden gikk ut 31.12.2018 og sluttrapport for prosjektet ble levert til Diku i mars 2019. Aktiviteter er gjennomført i henhold til plan og tildelte midler er brukt opp. Gjennom prosjektet har vi lyktes med å utvikle en samarbeidsavtale med NLUD som legger til rette for studentutveksling også i fremtiden, og det er bygget relasjoner mellom flere vitenskapelig ansatte som det er sannsynlig at vil føre til videre samarbeid.

Vi er nå halvveis i prosjektperioden i det fireårige prosjektet innen UTFORSK-programmet for å videreutvikle samarbeidet og aktivitetene i Kina. Årsrapporten for 2018 som ble levert til Diku i mars 2019 viser at aktivitetene i all hovedsak gjennomføres ihht. plan og at det er god fremdrift i prosjektet. Prosjektperioden løper til 31.12.2020 og fakultetet er tildelt 2 millioner kroner.

Fakultetet deltar hvert år med delsøknader i UiBs søknad om Erasmus+ International Credit Mobility midler. Søknaden gir oss mulighet til å tilby Erasmusstipend til innreisende studenter fra bestemte land/universitet utenfor EU og til å finansiere lærerutveksling. I januar 2018 deltok vi med delsøknader for USA (Penn State University), India (NLUD) og Kina (Renmin University) der de to førstnevnte ble innvilget. I januar 2019 deltok vi med delsøknader for USA (University of Minnesota), Kina (Renmin University) og Russland (Immanuel Kant Baltic Federal University, Kaliningrad og National Research University – Higher School of Economics, Moskva). Resultatet på 2019-søknaden ventes før sommeren.

Fakultetet søker også hvert år Studieadministrativ avdeling om tilskudd fra universitetets Erasmus+ Organizational Support-midler som bidrag til å dekke fakultetets utgifter ved å delta på de årlige europeiske nettverksmøtene og for å avholde internasjonal dag. Gjennom en slik søknad ble kostnadene ved å være vertskap for Rotterdam Law Network Meeting våren 2018 dekket fullt ut, mens kostnadene ved de andre aktivitetene vi søkte om støtte til ble dekket 70 %.

1.22. Tiltak for å heve kvaliteten og læringsutbyttet ved utveksling

Et kvalitetshevende tiltak som ble vedtatt i SU i 2018 var å begrense antall studenter som kan utveksle til samme lærested i samme semester (maks 8 studenter). Begrensningen omfatter imidlertid ikke LLM-avtaler. Tiltaket ble vedtatt med formål om å heve kvaliteten og læringsutbyttet ved utveksling, ved at ikke så store grupper studenter reiser til ett og samme sted samtidig, og at forholdene dermed ligger best mulig til rette for at studentene kan bli godt integrert i det lokale studentmiljøet der de reiser. Begrensningen trådte i kraft ved ny søknadsrunde 2019/2020.

I informasjonsarbeidet frem mot søknadsfristen 1. februar 2019 ble studentene særlig oppfordret til å være kreative og selvstendige i sine utvekslingsønsker. I saksbehandlingen så vi at søknadene fordelte seg på et større antall destinasjoner enn de senere årene og at det var økt søkning til Erasmus+ programmet.

1.23. Ny engelsk brosjyre om fakultetet

Det siste året har ny videreutviklet og forbedret engelsk brosjyre om fakultetet blitt utarbeidet og den er nå klar til å trykkes. Innholdsmessig er det blant annet tatt hensyn til at UiB sentralt ikke lenger utarbeider trykte brosjyrer i rekrutteringsarbeidet.

Fakultetsbrosjyren brukes ved reiser og besøk til eksisterende og potensielle partneruniversitet, til rekruttering av internasjonale studenter når partneruniversitet ber om å få tilsendt informasjonsmaterieil til sine arrangement om utvekslingsmuligheter, den deles ut til nye internasjonale studenter og den deles ut til gjester og besøkende til fakultetet. Vi opplever at det fortsatt har en verdi å ha noe håndfast å dele ut. Den nye utgaven vil bli sendt ut til alle partnerfakultetene våre.

Rapporterte utdanningsdata for 2018

Fakultetet rapporterer hvert år kvantitative data til Kunnskapsdepartementet gjennom Database for statistikk om høgre utdanning (DBH). Et utvalg av de rapporterte dataene følger her for at studieutvalget og fakultetsstyret skal være kjent med nøkkeltall for utdanning ved fakultetet. Også tall for tidligere år er inkludert slik at man kan se utviklingen over tid. Studiepoengproduksjon, antall ferdige kandidater og antall utvekslingsstudenter er av stor betydning for fakultetets økonomi. Rapporterte data gir grunnlag for budsjett 2 år frem i tid.

På grunn av EUs General Data Protection Regulations (GDPR) er statistikk basert på individdata anonymisert i DBH. Dette innebærer at enkelte tall i statistikken presentert nedenfor er avrundet til nærmeste 5. Fakultetet kan ved innlogging få tilgang til de faktiske tallene for UiB, men rapporten her viser statistikken slik den er presentert på DBHs sider, som ligger offentlig tilgjengelig for alle. Tallene som blir presentert i tabellene nedenfor vil dermed avvike noe fra hva som er rapportert i årsrapporter tidligere år.

1.24. Studenttall

I 2018 var det totalt 2500 registrerte studenter ved fakultetet. 2000 av disse, eller 80 %, var registrert på det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap. Det er studenttall i høstsemesteret som rapporteres offisielt. Tilsvarende forholdstall i fjor var 78,14 %.

Start ► Universiteter ► Universitetet i Bergen ► Det juridiske fakultet ► Det juridiske fakultet

Studieprogramnavn	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	Studenter totalt	Studenter totalt	Studenter totalt	Studenter totalt	Studenter totalt	Studenter totalt
Ansatt - Det juridiske fakultet						
Femårig masterprogram i rettsvitenskap					1 895	2 000
Innføring i juridiske emner	20		15	25	20	30
Integrert masterprogram i rettsvitenskap	1 855	1 810	1 850	1 860		
Internasjonale programmer og avtaler	130	115	150	165		
Internasjonale studenter - Det juridiske fakultet					205	175
Planrett		25	25			
Poststudierett - Det juridiske fakultet		40	65	90	80	70
Særskilt valgemne jus	100	105	145	155	150	155
Toårig masterprogram i rettsvitenskap		30	60	65	65	70
Videreutdanning - juridiske emner	50					
Sum	2 150	2 125	2 305	2 360	2 425	2 500

1.25. Kjønnssfordeling

I 2018 var 1300 av de 2000 studentene på det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap kvinner. Dette utgjør en kvinneandel på 65 %. Tilsvarende er kvinneandelen på det toårige masterprogrammet i rettsvitenskap 64,29 % (45 av 70). Av innreisende utvekslingsstudenter var 68,57 % kvinner (120 av 175). Av det totale antallet studenter ved fakultetet i 2018 (2500) er kvinneandelen på 64,2 %, ned fra 64,33 % for et år siden.

UiB totalt har en kvinneandel blant studentene på 58,73 %.

Opptak og søkertall for 2018 ble rapportert til fakultetsstyret i sak 37/18 (opptak vår) og 59/18 (opptak høst).

1.26. Ferdige kandidater

År	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Antall	345	290	300	330	365	350

1.27. Ferdige jurister ved de tre juridiske fakultetene

	2014	2015	2016	2017	2018
UiO	560	510	600	570	435
UiB	290	300	330	365	350
UiT	70	80	85	105	105

1.28. Total studiepoengproduksjon

Tabellen viser oversikt over studiepoengprogresjon i henhold til studieprogrammet hvor emnet primært tilhører. Studiepoengproduksjonen er samlet i såkalte studiepoengsenheter som utgjør 60 studiepoeng, altså det en ideell student skal produsere pr studieår.

	2014	2015	2016	2017	2018
Studiepoengproduksjon i 60 studiepoengsenheter	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)
Sum egenfinansierte emner uten ph.d.-emner, Bergen Summer Research School og EVU	1 525,7	1 631,57	1 650,97	1 725,13	1 761,33

1.29. Studiepoengproduksjon per student

Beregningen omfatter antall beståtte studiepoeng for hele året delt på gjennomsnittlig antall registrerte studenter for vår- og høstsemesteret det samme året.

	2015	2016	2017	2018
Femårig masterprogram i rettsvitenskap	50,85	49,42	50,36	49,86

Erasmus	80	20	100												
Erasmus+	45	15	60	15 0	30	180	18 0	60	240	22 5	55	280	22 0	40	260
Fulbright															
Individbaserte avtaler					5	5		5	5		5	5			
Nordplus	10	5	15	5	10	15	5	5	10	10	5	10	10	5	15
Sum	15 5	12 5	280	19 5	12 5	320	22 0	19 0	410	26 0	16 5	425	27 0	14 0	410

Et flertall av våre utreisende studenter drar gjennom fakultetets bilaterale avtaler, mens det store flertallet av innreisende studenter kommer gjennom Erasmus+-programmet. Dette er uendret fra tidligere år.

Studentundersøkelser

1.32. Studiebarometeret 2018

Studiebarometeret er en nasjonal spørreundersøkelse som blir sendt ut til over 60 000 studenter hver høst, initiert av Kunnskapsdepartementet og utføres av NOKUT. Undersøkelsen blir sendt til studenter på 2. og 5. studieår. Oppdaterte resultater publiseres i portalen i februar hvert år.

Formålet med undersøkelsen er å styrke arbeidet med kvalitetsutvikling i høyere utdanning og gi nyttig informasjon om studiekvalitet. På [Studiebarometeret.no](https://studiebarometeret.no) kan du enkelt

- finne studentenes vurderinger av ulike studieprogrammer
- sammenligne resultater mellom ulike studieprogrammer
- se utvikling over tid for et studieprogram

[Hovedfunnene for vårt fakultet i 2018](#)

Alle tallene for vårt fakultet kan du finne på [disse sidene](#).

De aller fleste studentene oppgir å være **tilfreds med studieprogrammet**. De synes det er **faglig utfordrende**, og de går på det **studieprogrammet de helst vil gå på**.

Færre av studentene oppgir at de får god informasjon om hvordan **kompetansen kan brukes i arbeidslivet**, og svarer at det i liten grad legges til rette for at de kan **knytte kontakter i næringslivet**.

Det svaret som avviker mest negativt er hvor tilfreds studentene er med det **sosiale miljøet på studieprogrammet**. Vi bør også merke oss at vi scorer under gjennomsnittet på studentenes opplevde **medvirkning**.

[Sammenligninger](#)

Sammenligning mellom de tre femårige masterprogrammene i rettsvitenskap i Norge kan du se på [disse sidene](#) (lenker til Studiebarometeret.no).

Sammenligning mellom våre to studieprogrammer kan du se [her](#) (lenker til Studiebarometeret.no).

1.33. Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHOT)

Studentundersøkelsen er et samarbeidsprosjekt mellom studentsamskipnadene SiO, Sammen og SiT. Undersøkelsen blir gjennomført hvert fjerde år. I 2018 svarte 4816 studenter på undersøkelsen. Tallene for UiB finnes på [disse sidene](#)¹¹.

Hovedfunnene for vårt fakultet i 2018

Jusstudentene er de mest fornøyde på UiB med **undervisningen** og **måten studiet er strukturert på**.

Studentene er litt mindre fornøyde med den **faglige veiledningen** og det **fysiske læringsmiljøet**, men også her har Det juridiske fakultet gode tall.

Vi ser at én av fire studenter hos oss rapporterer om alvorlige symptomer på **psykiske plager**.

Litt mer enn én av fire rapporterer at de føler seg **ensom** ofte eller svært ofte, og 27 % av studentene rapporterer å ha en **livskvalitet** fra «Litt under middels» til «Svært dårlig».

29 % av våre studenter rapporterer at de har vært utsatt for «en eller annen form for **seksuell trakassering** (verbal, ikke-verbal eller fysisk trakassering)». Det er ikke spurt om hvorvidt dette er opplevd på studiestedet eller andre steder.

1.34. Kandidatundersøkelsen

Kandidatundersøkelsen er utarbeidet av Ideas2evidence på oppdrag fra Sammen. Det er syvende gang undersøkelsen gjennomføres. Målgruppen for undersøkelsen er kandidater som ble uteksaminert fra NHH, HVL og UiB i 2016. Kandidatundersøkelsen i sin helhet finner du på [disse sidene](#) (lenker til sammen.no).

Hovedfunn fra vårt fakultet:

- 100 % (av de 144 respondentene) oppgir å jobbe heltid
- 93 % opplever at de har relevant jobb etter to år
- Innen et halvt år etter siste avlagte eksamen hadde 85 % jobb, og ingen av respondentene måtte vente mer enn to år på ansettelse
- 88 % av respondentene oppgir at de fikk jobb på det geografiske stedet de ønsket
- 55% av respondentene oppgir å jobbe i offentlig sektor, mens 44 % oppgir å jobbe i privat sektor
- I tabell 43 kan vi lese at «Når det gjelder digitale ferdigheter er det juristene som i minst grad opplever at dette er noe de har tilegnet seg gjennom studiene»
- På spørsmål om hva kandidatene skulle ønske de hadde mer av i studiet, svarer 88 % av jusstudiene praksis. Det er definitivt våre studenter som ivrer mest for dette, på «andreplassen» for praksisønske følger SV med 72 %. 25 % av jusstudentene oppgir at de har hatt praksis i løpet av studiene
- 23 % av respondentene vurderte å slutte før endt studium. Dette er på nivå med de andre fakultetene, men det er særegent for juss at 61 % av respondentene oppgir at «krevende studie» var grunnen til dette
- Det er positivt at hele 54 % av respondentene melder at de hadde verv i en organisasjon under studiene, og 36 % drev med frivillig arbeid. Her ligger juss og SV-fakultetet i toppen

¹¹ https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/universitetet_i_bergen.pdf

Tiltak og utvikling utover handlingsplanen for 2018-2019

1.35. Administrativ effektivisering, kvalitetsutvikling og forenkling

Studieseksjonen har i 2018 fortsatt sitt kontinuerlige arbeid med å effektivisere, forbedre og forenkle prosesser og rutiner lokalt, og bidra til administrativ erfaringsutveksling ved hele UiB gjennom de mange fora vi er medlem av.

Flere tiltak som anses å gi effektiviseringsgevinst er under utarbeiding, men foreløpig ikke satt. Disse er beskrevet under punkt 1.2.1 *Digital eksamen, digitale ordbøker og Lovdata* og punkt 1.6.2 *Endringer i godkjenning av og informasjonsflyt til sensorer*, og vil på hver sin måte bidra til effektivisering av det studieadministrative arbeidet.

Når Lovdata og digitale ordbøker er fullt ut implementert som tillatte hjelpemidler, forventes en administrativ gevinst i form av at studieseksjonen fra og med januar 2020 ikke lenger trenger å gjennomføre bokkontroll på alle eksamener. Avviklingen av bokkontrollsystemet vil videre medføre reduserte eksamenskostnader også for Studieadministrativ avdeling (SA), da eksamensvaktene kan starte sine vakter senere, på samme tidspunkt som for andre fakultet sine eksamener.

Endringene i godkjenningsprosessen av sensorer vil medbringe noen arbeidsbesparelser, da søknadsbehandlingen blir mer strømlinjeformet. I tillegg vil det generelle vedlikeholdet av både generell og spesiell informasjon i forbindelse med sensur bli mindre arbeidskrevende.

Vi har gjort flere effektivitetsgrep i arbeidet med å følge opp studenter som ønsker å reise på utveksling

- fra våren 2018 har vi slått sammen søkermøter for utreisende studenter som skal til samme land/område (tidligere ble de gjennomført for hver institusjon). Søknadsprosessene er forenklet ved at de fleste av våre partneruniversiteter har gått over til online-skjema. Med gode instruksjoner fra partneruniversitet supplert med skriftlige instruksjoner fra utvekslingsveilederne, går søknadsprosessene lettere for studentene på egen hånd. Den enkelte utvekslingskoordinator bruker derfor mindre tid på møter.
- vi har samlet informasjon om JUS134-KINA i en egen modul i Mitt UiB, slik at informasjonen er lett tilgjengelig og studentene ikke drukner i e-poster.
- studentenes prosess med å søke forhåndsgodkjenning av emner de skal ta på utvekslingsstedet er forenklet. I løpet av 2018 har vi sammenstilt oversikter over allerede godkjente emner ved de universitetene vi jevnlig sender mange studenter til. Disse er publisert for studentene våren 2019 og de krysser av i digitalt søknadsskjema for om de skal ta allerede forhåndsgodkjente emner eller om de skal ta "nye" emner. Etter hvert vil vi kunne utvide oversiktene til å også gjelde flere destinasjoner.

1.36. Internt opplæringstilbud for ansatte i studieseksjonen

Internt ved fakultetet har vi hatt mest fokus på å lære opp nye medarbeidere, utvikle opplæringsprogram for nyansatte, overføring av kunnskap og kompetanse mellom medarbeidere og kvalitetsheving av eksisterende rutine- og prosessbeskrivelser og maler. I flere av pilotene vi kjører ved fakultetet og prosjekter vi deltar i, skjer det en betydelig kompetanseheving i at vi blir kjent med, og bidrar til utvikling av, nye digitale verktøy.

Vi har videreført det systematiske arbeidet med oppdatering av rutinebeskrivelser og sikring av god og forsvarlig praksis; og fakultetets lokale studieadministrative kvalitetshåndbok (wiki) er et sentralt verktøy her. Det avholdes jevnlig *wikistuer*, som studieseksjonen bruker til å oppdatere av rutiner og maler i wiki.

Flere av seksjonens medarbeidere bidrar i sentrale prosjekter og prosesser ved UiB gjennom deltakelse i fagspissede studieadministrative nettverk og arbeidsgrupper. Seksjonen var initiativtaker til internt studieveilederseminar/workshop ved UiB som ble arrangert 21.2.19 med ca. 70 deltakere.

1.37. Lærlingeordning

Som et bidrag til UiB sitt "læringleløft" tok Det juridiske fakultet høsten 2016 for første gang inn lærlinger i kontor- og administrasjonsfaget. Studieseksjonens lærling avsluttet sin lærlingperiode sommeren 2018 med fagbrev og gode skussmål.

Fakultetet besluttet å videreføre ordningen med lærling, under forutsetning av at vi denne gang fikk ha en aktiv del i rekrutteringsprosessen i stedet for bare å få tildelt en lærling, slik tilfellet var i forrige omgang. Seksjonsleder og gruppeleder for studieadministrasjon deltok bl.a. på "speed dating" med potensielle lærlinger, og ny lærling begynte sommeren 2018.

Lærlingens primære kontaktperson er fagansvarlig (gruppeleder for studieadministrasjon), men alle i studieseksjonen bidrar i opplæringsprosessen¹² som instruktører og har et felles ansvar for at lærlingen får den opplæring, oppfølging og bistand hun skal ha. Vi har et uttalt mål om å integrere vår lærling i så mange arbeidsfelt¹³ som mulig, og dermed gi henne et bredest mulig erfaringsgrunnlag. Lærlingen skal etter planen ta fagprøven neste vår.

1.38. Saksbehandling ved studieseksjonen

Saksbehandling ved studieseksjonen innebærer hovedsakelig behandling av studiesaker. Seksjonen arbeider også med å utrede og skrive notater, rapporter og andre skriv til UiBs sentrale avdelinger, styret og utvalg, og til fakultetets styrende organer.

Av studiesaker kan saksbehandlingen deles inn i opptak og studierett, utdanningsplan, undervisning, eksamen og klager. Sakstypene skal kort bli gjennomgått i det følgende.

Opptak ved studieseksjonen gjelder opptak til toårig masterprogram. Programmet ble opprettet i 2014 og har blitt gjennomført av studieseksjonen. Fra og med 2019 flyttes opptaket til UiBs sentrale opptaksenhet. Seksjonen vil fortsette å saksbehandle opptak til særskilt studierett til spesialemner, poststudierett og ha samme involvering i opptak av internasjonale studenter som tidligere.

Ved femårig masterprogram ved fakultetet er normal studierett på fem år. Studenter som kan dokumentere sykdom eller tungveidende forhold kan få forlenget sin studierett. For studenter som ikke produserer studiepoeng på to semester eller som ligger 60 studiepoeng bak normal progresjon, vil varsel og vedtak om tap av studierett iverksettes. Dersom en student ønsker å avslutte sin studierett, vil seksjonen behandle denne søknaden.

Utdanningsplanen kan studentene på eget initiativ søke om å få endret. Søknader om endring av utdanningsplan kommer vanligvis på skjema som studentene laster ned fra nettsidene eller henter utenfor infosenteret. Oftest gjelder det studenter som har eller merker at de vil få etterslep, og ønsker å ta emner på et senere tidspunkt enn angitt i opprinnelig utdanningsplan. Endringen krever derfor gjerne forlengelse av studieretten. For andre studenter får de tvungen endring av utdanningsplanen. Det gjelder

¹² Lærlingen har også læringsmål og arbeidsoppgaver knyttet til Forsknings- og stabsseksjonen sine kjerneoppgaver, og får dermed god opplæring fra flere også i denne seksjonen

¹³ Eksamens-, informasjons- og registreringsarbeid, forsendelser, selvstendige vakter i fakultetets infosenter, større og mindre forefallende administrativt arbeid.

for studenter som har mer enn 20 studiepoeng etterslep. Studieseksjonen tar ut rapporter om etterslep hver høst. Utdanningsplan må også ofte endres hvis en student har hatt permisjon.

Ordinær eksamen organiseres i utgangspunktet av SA. Studieseksjonen har imidlertid ansvar for å melde studenter opp til kontinuasjonseksamen og å påse at studenter holder seg innenfor reglene om frivillig gjentak, emnesperre og tregangersregelen. I tillegg behandler studieseksjonen saker om tilrettelegging av hjemmeeksamen. Ved fusk til eksamen er det fakultetet som i første ledd vurderer saken og ev. skriver innstilling til Den sentrale klagenemden.

For å få rett til å gå opp til eksamen, må studentene ha fått godkjent alle obligatoriske undervisningsaktiviteter. Seksjonen påser at studentene oppfyller de krav som gjelder for å gå opp til eksamen. Studenter kan søke om tilrettelagt undervisning ved sykdom eller særlige behov. Også fusk knyttet til obligatoriske undervisningsaktiviteter behandler seksjonen, slik som fusk ved eksamen nevnt i avsnittet over. Studiedekanen, som leder av fuskekomitéen, er involvert i saksbehandling av alle saker der det er mistanke om fusk.

Studieseksjonen arbeider med å legge til rette for læringsmiljøet. Det kan gjelde studenter som ønsker å reservere en arbeidsplass eller kontor, trenger mentor m.m.

Klager på sensur og formelle feil ved vurdering rettes til seksjonen. Også klager som gjelder læringsmiljøet er det seksjonen som behandler.

1.39. Utredninger og høringer

Fakultetet har deltatt i arbeidet med å utvikle UiBs egen opptaksforskrift, som trådte i kraft fra 1. januar 2019. Vi har vært aktiv bidragsyter og deltaker i prosessen med revisjon av den nasjonale forskriften om godskriving i høyere utdanning. Det samme gjelder i en prosess med endring i universitets- og høyskoleloven med hovedvekt på tilrettelegging av læringsmiljø.

Til det pågående arbeidet med revisjon av universitets- og høyskoleloven er det gitt formelle og uformelle innspill.

I forbindelse med arbeidet med reform av studieordningen er det også gjort en rekke mindre utredninger av elementer som inngår i og setter rammer for "puslespillet". Disse vil primært komme til uttrykk i de rapportene som avgis i prosessen.

Fakultetet leverte høringsinnspill til UiBs innspill til stortingsmeldingen om internasjonal studentmobilitet som skal legges frem ved årsskiftet 2019/2020.

[Tilbake til saklisten](#)

Kursrapport – Jus 131 – Kontraktsrett II – Høstsemesteret 2017**1. Kursledernes vurdering av gjennomføringen****a) Praktisk gjennomføring***i. Strukturen på kursopplegget*

Strukturen bygger i hovedsak på samme modell som tidligere år.

ii. Forelesningene

Forelesningene var som de foregående årene fordelt mellom kurslederne Erik Monsen og Johan Giertsen. Forelesningene er spredt ut over kurset. Inntrykket er at dette i og for seg fungerer bra, men det er en tilbakevendende utfordring at studentene må skrive noen oppgaver om emner som ennå ikke er behandlet på forelesning. Undertegnede kursleder kan ikke huske å ha registrert at studentene i fjor høst beklaget seg over dette.

iii. Oppgavene – både i arbeids- og storgrupper

Oppgavene bygde på tidligere års oppgaver. Oppgavene fungerer gjennomgående godt. Inntrykket fra storgruppene er at det i hovedsak går greit å gå gjennom oppgavene innenfor den tiden som står til rådighet.

iv. Skrivning og kommentering

Det er hvert år et løft å få tilstrekkelig arbeidskraft til ledelse av storgrupper og kommentering av oppgaver, men iherdig innsats fra vår dyktige administrasjon gjorde at dette gikk bra også høsten 2017. Skrivning og kommentering fungerer godt. Hovedinntrykket er at studentene legger ned stor innsats i å kommentere hverandre.

v. Storgruppesamlingene

Inntrykket er at studentene var fornøyde med storgruppelederne. Det er et tilbakevendende spørsmål om vi bør ha obligatoriske storgrupper på tredje studieår. Kurslederne tar gjerne en dialog med fakultetet med sikte på alternativer som ressursmessig krever mindre.

vi. Obligatorisk kursoppgave

Obligatorisk kursoppgave fungerte bra.

vii. Eksamen

Ingen spesielle merknader.

viii. Samarbeid med administrasjonen

Denne fungerte som vanlig utmerket. På vårt fakultet er vi velsignet med et givende og hyggelig samarbeid mellom administrasjonen og de faglig tilsatte.

b) Strykprosent og frafall

Ni av 312 besvarelser fikk ikke bestått, som svarer til 2,9 pst av kullet.

c) Karakterfordeling av besvarelser som fikk bestått resultat

A	46	14,7 %
B	95	30,4 %
C	101	32,4 %
D	49	15,8 %
E	12	3,8 %

Samlet 303 besvarelser med bestått resultat.

d) Studieinformasjon og dokumentasjon

Ingen spesielle merknader

e) Tilgang til relevant litteratur

Det er ikke meldt om problemer med å få tak i relevant litteratur. Studentene kan f.t. velge mellom Hov/Høgberg og Hagstrøm. Et læremiddel skreddersydd for studieordningen i Bergen er under skriving.

Faglærers vurdering av rammevilkårene

a) Lokaler og undervisningsutstyr

Fungerte i hovedsak bra.

2. Kursledernes merknader til studentevalueringen(e) (referansegruppemøtet)

3. Faglærers samlede vurdering, inkl. forslag til forbedringstiltak

Hovedinntrykket er at kurset fungerer bra, slik at det ikke er behov for større forbedringstiltak. Ideelt sett bør oppgavesettet gjennomgås og justeres/oppdateres kontinuerlig, men uten at det per i dag bør være nødvendig med noen altomfattende revisjon.

Bergen, mars 2018

Erik Monsen

Johan Giertsen

Sak 28/19 – 4**Utkast til ordning for merittering av undervisarar ved Det juridiske fakultet**

I Stortingsmeldinga Kultur for kvalitet i høyere utdanning (Meld.St. 16 2016-2017) stiller regjeringa krav om at alle universitet og høgskular skal etablera meritteringssystem som bidreg til at arbeid med å utvikla god undervisning vert verdsett.

Universitetsstyret har vedteke at meritteringa Fremragende underviser og undervisningsmiljø (FUND) vert innført ved UiB.

Det er opp til fakulteta å utvikla, implementera og prøva ut ordninga slik at ho vert tilpassa det einskilde fakultet. Etter at ulike løysingar er prøvde ut ved dei ulike fakulteta, skal ordninga evaluerast. Det er sannsynleg at det deretter vil bli vedteke ei einskapleg ordning som vil gjelda heile UiB.

Korleis ordninga skal innførast ved vårt fakultet har vore drøfta på fakultetsseminar på Solstrand i oktober, og av fakultetsstyret og studieutvalet i desember.

I sak 86/18 uttalte studieutvalet følgjande: *«SU ber om at ordningen videreutvikles i dialog med fagmiljøene, og med avveining av de innspillene som kommer inn. Herunder også avklaring av enkelte punkter, for eksempel hva det siktes til med «kollektiv innsats og samarbeid».*

På bakgrunn av innspela som kom både under fakultetsseminaret, i fakultetsstyret og i studieutvalet har studiedekan Halvard Haukeland Fredriksen og rådgjevar i studieseksjonen Ingrid Tøsdal utarbeidd eit utkast til ordning for merittering av undervisarar ved vårt fakultet.

Som svar på SU sitt ønskje om at ordninga vart vidarutvikla i dialog med fagmiljøa, vart utkastet til ordning send på høyring til alle tilsette via Fakultetsnytt fredag 12. april, med høyringsfrist 25. april. To dagar før fristen vart det send ut ei ekstrautgåve av fakultetsnytt med påminning om høyringa. Det har ikkje kome innspel til utkastet.

Det er likevel gjort éi endring i framlegget til ordning etter at utkastet vart send på høyring. Under overskrifta «Kva vil det seia å bli merittert som framifrå undervisar/fremragende underviser?» er det lagt til eit framlegg om at meritterte undervisarar blir tildelt personlege driftsmidlar på lik line med forskargruppeleiarar.

Framlegg til ordning for merittering av undervisarar ved Det juridiske fakultet vert gjort nærare greie for i vedlegget, og utkastet vert med dette lagt fram for studieutvalet for drøfting og uttale.

UTKAST TIL MERITTERINGSORDNING FOR UNDERVISARAR VED DET JURIDISKE FAKULTET, UNIVERSITETET I BERGEN

Innhald

<u>1. Bakgrunn</u>	35
<u>1.1 Prosessen så langt ved Det juridiske fakultet</u>	35
<u>1.2 Utvikling sidan saka vart drøfta i desember</u>	36
<u>1.2.1 Utkast til ordning ved Det medisinske fakultet</u>	37
<u>1.2.2 Status ved Fakultet for kunst, musikk og design</u>	37
<u>1.2.3 Ordninga ved Universitetet i Oslo</u>	37
<u>2. Endring i forskrift om tilsetjing og opprykk</u>	38
<u>3. Framlegg til meritteringsordning ved Det juridiske fakultet</u>	39
<u>3.1 Kven kan søka</u>	39
<u>3.2 Korleis søkja?</u>	39
<u>3.3 Vurderingskriterier</u>	41
<u>Kriterier for tildeling av status som Fremragende underviser (FUND) ved Det juridiske fakultet:</u>	41
<u>1. En kollegial holdning og praksis</u>	42
<u>2. Fokus på studentenes læring</u>	42
<u>3. En forskende tilnærming</u>	42
<u>4. En klar utvikling over tid</u>	42
<u>3.4 Søknadsprosess og samansetting av vurderingskomité</u>	42
<u>3.5 Kva vil det seia å bli merittert som framifrå undervisar/fremragende underviser?</u>	43
<u>3.5.1 Ein permanent eller mellombels status?</u>	44
<u>3.5.2 Lønnsauke</u>	44
<u>3.5.3 Driftsmidlar/utviklingsmidlar</u>	45
<u>3.5.4 Plikt til å vera ein ressursperson for kvalitetsutvikling av utdanning ved fakultetet i meritteringsperioden</u>	45
<u>3.5.5 Fritak frå forventning om forskningssøknader</u>	46
<u>3.6 Utlysing og fristar</u>	46
<u>4. Prosessen vidare</u>	47

1. Bakgrunn

Det er eit politisk ønskje om at kvaliteten på undervisninga i høgare utdanning skal aukast, og i Stortingsmeldinga *Kultur for kvalitet i høgere utdanning* står det

Regjeringen krever at universitetene og høyskolene utvikler pedagogiske meritteringssystemer for å stimulere til økt undervisningsinnsats og for å belønne viktig utviklingsarbeid. Meritteringssystemene skal fremme utdanningskvalitet gjennom å gi de faglig ansatte uttelling for dokumenterte resultater. Ett av målene med denne stortingsmeldingen er at utdanningsvirksomhetens status skal øke og undervisningskompetanse vektlegges tyngre enn i dag, ikke bare ved ansettelse, men gjennom hele karrieren. (Meld. St. 16 2016-2017:22)

I meldinga stiller regjeringa «krav om at alle universiteter og høyskoler, alene eller sammen med andre, i løpet av to år skal ha etablert meritteringssystemer som bidrar til at arbeidet med å utvikle god undervisning verdsettes» (Kap 1.5, s. 24, Kap 4.6 og Kap. 4.6, s.79)

Ved UiB har dette blitt fulgt opp mellom anna gjennom UiBs handlingsplan for utdanningskvalitet 2017-2022 som seier at ein skal:

- *Implementere og videreutvikle meritteringssystemet for Fremragende underviser og Pedagogisk akademi*
- *Utvikle insentivordninger for fremragende miljø og prosjekter med krav om erfaringsdeling*
- *Likestille undervisningsfaglig kompetanse og undervisningskvalitet med forskning ved tilsetting, opprykk og lønnsutvikling*

1.1 Prosessen så langt ved Det juridiske fakultet

Lærarkollegiet ved fakultetet drøfta merittering av undervisarar på fakultetsseminaret som vart halde på Solstrand i oktober 2018, og på bakgrunn av dette vart det førebudd ei drøftingssak til studieutvalet og fakultetsstyret der dekan og fakultetsdirektør bad om innspel og synspunkt.

Fakultetsstyret drøfta ulike spørsmål knytt til den framtidige ordninga for merittering av undervisarar ved fakultetet i fakultetsstyremøte 11. desember 2018 i sak 77/18, og studieutvalet gjorde det same i sak 86/18-1 i møte 12. desember 2018.

Fakultetsstyret gjorde følgjande vedtak: «*Aktuelle innspill og synspunkter noteres og vil bli fulgt opp i vedtakssak som fremmes første halvår 2019.*»

Studieutvalet uttalte følgjande: «*SU ber om at ordningen videreutvikles i dialog med fagmiljøene, og med avveining av de innspillene som kommer inn. Herunder også avklaring av enkelte punkter, for eksempel hva det siktes til med «kollektiv innsats og samarbeid».*

Fakultetsstyresaka, med vedlegg, gjev nyttig bakgrunnsinformasjon og kan lesast her:

<https://tjinfo.uib.no/Vedlegg?id=6045381cca6652f304bf2b07b1db6116> (lenke gyldig til 3/4-22).

På bakgrunn av innspela frå studieutvalet og fakultetsstyret har studiedekanan og rådgjevar i studieseksjonen, Ingrid Tøsdal, arbeidd vidare med å utvikla eit framlegg til ordning som skal gjelda ved Det juridiske fakultet. Ordninga vert i første omgang føreslått innført som ei prøveordning for fem år, slik

det er gjort ved dei andre fakulteta og i tråd med universitetsstyrets vedtak i sak 60/17.¹⁴ Fordi fakulteta har innført prøveordningane på litt ulike tidspunkt, må fakultetet vera budd på at det allereie før prøveordningsperioden ved alle fakultet er over kan komma til å bli vedteke ei einskapleg ordning som gjeld heile UiB. I så fall vil fakultetet måtte leggja ned prøveordninga og i staden innføre den kollektive UiB-ordninga slik denne blir vedteken.

Det vil i så fall vera naturleg at dei som har oppnådd status som meritterte undervisarar under prøveordninga vil behalda denne i tråd med varigheita og vilkåra som vert bestemt for prøveordninga, sjølv om ordninga ved vårt fakultet kanskje blir justert som følgje av eventuell innføring av ein felles UiB-modell.

1.2 Utvikling sidan saka vart drøfta i desember

Då fakultetsstyret drøfta saka i desember var det tre fakultet¹⁵ ved UiB som hadde vedteke ordningar for Fremragende underviser og undervisningsmiljø (FUND). Ordningane som er vedtekne ved desse fakulteta er omtala i fakultetsstyresaka frå desember (sak 77/18). Eitt av desse fakulteta, Det matematisk-naturvitskaplege fakultet (heretter MN) har nyleg utnemnd to nye framifrå undervisarar.¹⁶

Sidan saka vart førebudd til fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet sitt møte i desember har Det psykologiske fakultet (heretter PSYK) vedteke ordning som skal gjelda ved deira fakultet.¹⁷ Ordninga som vart føreslått av arbeidsgruppa som var sett ned ved PSYK likna i hovudsak ordninga som er innført ved MN idet framlegget til ordning og inneheldt eit Pedagogisk Akademi. Fakultetsleiinga meinte det var behov for å drøfta om eit Pedagogisk Akademi ville vera ressursmessig handterleg for eit lite fakultet som PSYK, både når det gjeld arbeidstidsressurs for dei tilsette som vert involverte i akademiet og dei relativt store økonomiske midla som vart føreslått stilt til rådvelde for akademiet.¹⁸ Fakultetsstyret slutta seg til leiinga si vurdering og bad om at status for Pedagogisk Akademi ved PSYK vert utgreia nærare, og at det eventuelt vil koma inn på budsjettet først frå 2020. Pedagogisk akademi er dermed førebels ikkje vedteke som del av ordninga ved PSYK, og ordninga ved PSYK ser dermed ut til først og fremst å likna på ordninga som er vedteken ved Det samfunnsvitskaplege fakultet (heretter SV), med unntak av at PSYK ikkje eksplisitt vektlegg det kollektive aspektet på same måte som SV. Ei nyskaping ved ordninga ved PSYK er at undervisningstermin (som eit alternativ til forskningstermin) vert føreslått som eit av goda som følgjer med statusen som merittert undervisar.

Ved PSYK går dei, på lik line med MN og SV, inn for at FUND skal vera ei individuell ordning. PSYK viser til at det allereie finst etablerte ordningar, slik som program for studentaktiv læring og Senter for framifrå utdanning, som gjer det mogleg for fagmiljø å søkja stønad til å utvikla undervisning. Når det gjeld tidspunkt for implementering av ordninga ved PSYK skal det leggjast fram ei nærare tids- og informasjonsplan for fakultetsstyret ved PSYK i juni 2019, med sikte på utlysing haust 2019 og søknadsfrist tidleg i 2020.

¹⁴ Sjå sak 60/17 til Universitetsstyret 13. mars 2017: <https://www.uib.no/ledelsen/112271/universitetsstyret#styremter-2017>

¹⁵ Det matematisk-naturvitskaplege fakultet, Det humanistiske fakultet og Det samfunnsvitskaplege fakultet.

¹⁶ «Her er våre nye framifrå undervisarar». <https://www.uib.no/matnat/126268/her-er-v%C3%A5re-nye-framifr%C3%A5-undervisarar>. (Nyheitssak 5.4.2019)

¹⁷ Sjå sak 92/18 til fakultetsstyret ved Det psykologiske fakultet 5.12.2018: <https://www.uib.no/psyfa/115037/sakslistre-og-protokoller#2018>

¹⁸ Arbeidsgruppa foreslo at det burde setjast av 300 000 til etablering av akademiet og deretter ei årleg løyving på minimum 150 000 kroner.

1.2.1 Utkast til ordning ved Det medisinske fakultet

Det medisinske fakultet (heretter MED) og Fakultet for kunst, musikk og design (heretter KMD) er framleis på om lag same stad i prosessen som oss. Ved MED har fakultetets eining for læring fått i oppdrag å føreslå ei meritteringsordning som skal sendast ut på høyring og handsamast i fakultetets organ våren 2019. Vi har fått tilgang til utgreiinga som er i ferd med å bli send ut på høyring til alle tilsette ved MED. I utgreiinga held arbeidsgruppa fram at «(...) det er viktig at meritteringssystemet sikrer stor breidde i arbeidet med å skape utdanningskvalitet. Utdanning er mer enn undervisning; det omfatter også studieplanarbeid, evaluering, tilrettelegging av studentenes læringsmiljø, utdanningsledelse, læremiddelproduksjon, eksamensarbeid og utdanningsforskning. Merittert status bør derfor tildeles vitenskapelig ansatte som har vist betydningsfull innsats for å sikre utdanningskvalitet i bred forstand. Det innebærer også at merittering er ikke det same som tradisjonelle undervisnings- eller forelesningspriser.»¹⁹ Dette er ei viktig presisering som vi sluttar oss til.

Framlegget til ordning ved MED liknar først og fremst på ordninga som er innført på MN, idet også MED gjer framlegg om oppretting av eit pedagogisk akademi der dei meritterte undervisarane ved MED skal takast opp, og der dei vert forventa å bidra til fakultetets og fagmiljøets pedagogiske arbeid. Lik som ved dei andre fakulteta vert både utmerkinga og lønsauka føreslått å vera permanent, men til skilnad frå rapportane frå arbeidsgruppene ved dei andre fakulteta kjem det eksplisitt fram at gruppa ved MED har drøfta og vurdert kor lenge meritteringa skulle vera for og om ho skulle vera mellombels for ein eller fleire av variablane merittering, lønsauke og medlemskap i det pedagogiske akademiet.

1.2.2 Status ved Fakultet for kunst, musikk og design

Ved KMD vedtok fakultetsstyret deira i desember (sak 83/18) framdriftsplan for arbeidet med å innføra ordninga for merittering av undervisarar. Våren 2019 held eit arbeidsutval på å utarbeida framlegg til ordning som skal vedtakast i KMD sitt studieutval før ordninga vert lyst ut i løpet av vår 2019 med søknadsfrist i januar/februar 2020. Vi har ikkje lukkast i å få nærare informasjon om ordninga som er under utarbeiding ved KMD.

1.2.3 Ordninga ved Universitetet i Oslo

I tillegg til arbeidet som pågår ved UiB, kan det nemnast at universitetsstyret ved Universitetet i Oslo i desember 2018 vedtok eit system for merittering av utdanningsfagleg kompetanse som skal gjelda heile institusjonen. Arbeidsgruppa som har vore sett ned ved UiO held fram at «grunnmuren til en langsiktig og fundert satsing på undervisningsmerittering bygges gjennom økt verdisetting av undervisningskvalifikasjoner i ordinære meritteringsordninger knyttet til tilsetting, opprykk, medarbeidersamtaler og lønnsforhandlinger. Med dette som bakteppe så kan en egen ordning for merittering, liknende den som finnes ved flere andre universiteter, ses som en tilleggsordning eller en spiss-ordning».²⁰

Den endelege utforminga av den søknadsbaserte ordninga ved UiO er enno ikkje kjend. Ho er vedteke oppretta for ein prøveperiode på tre år (2019-2021), men rektor er gjeven fullmakt til å fastsetja den konkrete utforminga. Frå arbeidsgruppa er det tilrådd ei ordning der fast vitenskapleg tilsette kan søkja om status som «merittert underviser» ut frå dei fire kriterieområda som vi også finn att i ordningane som er, eller held på å bli, innførte ved dei ulike fakulteta ved UiB og som vi og finn att i UiT, NTNU og Lunds universitet sine ordningar. Ordninga som vert tilrådd ved UiO skil seg likevel frå alle dei andre sine

¹⁹ Utredning av meritteringsordning for fremragende undervisere ved Det medisinske fakultet, Universitetet i Bergen: <https://tjinfo.uib.no/Vedlegg?id=c088d51bc536e762f91801e53122f15d>

²⁰ Sjø V-SAK 4 (arkivsaknummer 2018/1189) til universitetsstyret ved UiO til møte 8/2018 4. desember 2018: <https://www.uio.no/om/organisasjon/styret/moter/2018/12-04/index.html>

ordningar på eitt punkt: Meritteringa ved UiO vert føreslått å vera ein mellombels status for ein periode på 3 år. Lik som ved NTNU, blir storleik og innretning på lønsauken som følgjer med meritteringa bestemt gjennom ordinære lønsforhandlingar. Med «innretning» forstår vi det som at lønsauka ved UiO kan vera både permanent og mellombels.

Vidare vil tilsette som blir tildelt statusen «merittert underviser» få undervisningstermin, og dei forpliktar seg til å vera ein ressursperson for kvalitetsutvikling av utdanning både i eige fagmiljø og ved UiO. Dei meritterte tilsette skal og inngå i eit nettverk av meritterte undervisarar i meritteringsperioden.

Lik som i framlegget frå PSYK ved UiB vert undervisningstermin trekt fram som eit gode for den meritterte undervisaren. Ved UiO er undervisningstermin allereie innført som ei normalordning, og forskingstermin og undervisningstermin er to allereie sidestilte alternativ etter tre års oppteningstid. Det går ikkje klart fram av framlegget frå arbeidsgruppa ved UiO, men vi tolkar det som at undervisarar som vert meritterte får ein «ekstra» undervisningstermin uavhengig av ordinær oppteningstid.

I drøftingssaka til fakultetsstyret og studieutvalet her ved fakultetet i desember, vart det under spørsmålet om korleis ein skal belønna undervisarar som oppnår status som merittert undervisar halde fram at det det er noko sjølvmotseiande å skulla frita dei aller beste undervisarane frå undervisning. Dette held vi fast ved, slik at «undervisningstermin» eller ulike formar for godskriving i undervisningsrekneskapen ikkje er del av framlegget her. Ideen om å innføra undervisningstermin som eit sidestilt alternativ til forskingstermin slik det er gjort ved UiO, og slik det vert teke til orde for også i framlegget ved PSYK, er likevel noko som ein bør vurdere å innføra ved UiB gjennom ei endring i dei sentrale retningslinene for forskingstermin vedtekne av universitetsstyret.

2. Endring i forskrift om tilsetjing og opprykk

Parallelt med at alle institusjonar skal innføra ordningar for merittering av undervisarar, kjem det og ei endring i forskrift om tilsetjing og opprykk. Forskriftsendringane, som trer i kraft 1. september 2019, fører til at det vert innført strengare krav til utdanningsfagleg kompetanse ved tilsetjing og opprykk til førsteamanuensis- og professorstillingar.

§ 1.1 har eit nytt tillegg som seier:

Alle utdanningsinstitusjoner skal utvikle nærmere kriterier for ansattes utdanningsfaglige kompetanse og hvordan denne skal dokumenteres.

Endringa i forskrifta fører til behov for gjennomgang av og justeringar i UiBs reglement for tilsetjing i vitenskaplege stillingar og faglege/administrative leiarstillingar. Som del av prosessen som pågår ved UiB har framlegg til felles dokumentasjonskrav for utdanningsfagleg kompetanse vore send ut på høyring i fakultetsnytt (22/3-19 og 29/-19). Etter planen skal endringane, der også dokumentasjonskrava vil inngå, vedtakast av universitetsstyret i august 2019.

Det er naturleg å sjå dokumentasjonskrava for utdanningsfagleg kompetanse i samanheng, både når det gjeld merittering av undervisarar og når det gjeld tilsetjing og opprykk. I framlegget under er difor det førebelse framlegget til dokumentasjonskrav i relasjon til tilsetjing og opprykk inkorporert.

Formuleringane er ikkje likelydande, idet framlegget under også byggjer på arbeidet som er gjort ved dei andre fakulteta i samband med innføring av meritteringsordning.

Når dokumentasjonskrava i samband med tilsetjing og opprykk er vedtekne, bør vi vurdere om vi skal justera formuleringane kring dokumentasjon knytt til meritteringsordninga slik at det vert einskaplege formuleringar. Det kan og tenkjast at ei slik eventuell samordning kan venta til dei fakultetsvise

prøveordningane er evaluerte og ein igjen skal vurdere å innføre ei felles meritteringsordning som gjeld heile UiB.

3. Framlegg til meritteringsordning ved Det juridiske fakultet

Med kunnskapen om kva som er vedteke, eller føreslått, ved dei andre fakulteta og ved andre institusjonar som bakteppe, i tillegg til innspela som kom då merittering av undervisarar vart drøfta av studieutvalet og fakultetsstyret i desember, har vi no kome fram til eit framlegg til ordning ved Det juridiske fakultet.

I det følgjande vil vi gå gjennom følgjande:

- Kven kan søka?
- Korleis søker ein?
- Søknadsprosess og samansetting av vurderingskomité
- Vurderingskriterier
 - o Under dette blir det tidlegare diskusjonsspørsmålet om krav om kollektiv innsats handsama.
- Kva vil det seia å bli merittert som framifrå undervisar/fremragende underviser?
 - o Under dette blir det tidlegare diskusjonsspørsmålet om permanent eller mellombels merittering handsama
- Utlysing og fristar

3.1 Kven kan søka

I desember bad dekan og studiedekan om innspel og synspunkt på om kompetansegraden Framifrå undervisar/Fremragende underviser burde representere eit tredje og høgare nivå, over kompetansekrava som vert stilte for tilsetjing som høvesvis førsteamanuensis og professor, altså at det berre ville vera mogleg for professorar å søkja. Det kom gode argument mot at ordninga berre skal vera ope for professorar, mellom anna at dersom ordninga er meint å bidra til å auka undervisninga sin status, så må ikkje statusen avhenga av at ein har rukke å publisere nok til å bli professor. Ein kan i staden ha prioritert utdanningsdelen av stillinga, og det skal også anerkjennast.

I fakultetsstyremøtet kom det og innspel om at også stipendiatar burde vera omfatta. Når dette innspelet ikkje er teke til følgje er det fordi kriteria i meritteringsordninga legg opp til ein meir omfattande innsats, og innsats over lengre tid, enn det som er mogleg å oppnå innanfor ein stipendiatperiode.

Dermed føreslår vi:

Fast tilsette i vitenskaplege stillingar både på førsteamanuensis og professornivå kan søka. Ordninga er ikkje ope for stipendiatar og andre mellombels tilsette.

3.2 Korleis søkja?²¹

Tilsette som ønskjer status som framifrå undervisar må sjølv søkja om å bli vurderte for merittering. For å i det heile kunna søkja må ein kunna dokumentere pedagogisk basiskompetanse.

²¹ Dette avsnittet byggjer på tilsvarende avsnitt i utkast til ordning ved Det medisinske fakultet, som igjen ser ut til å byggja på ordninga ved Det psykologiske fakultet. Kulepunkt nummer fire under kva søknadsdokumentet skal innehalda er lagt til ved vårt fakultet.

Søknaden skal vera på maksimalt 10 sider, med tillegg av ein relevant innretta CV og relevante vedlegg som dokumenterer det pedagogiske kompetansenivået til søkjaren, inkludert dokumentasjon på oppnådd pedagogisk basiskompetanse.

Søknaden som heilskap skal gjennom eigenrefleksjon og vedlagt dokumentasjon, visa korleis søkjaren innfrir dei fire hovudkriteria som er prinsippa innan Scholarship of Teaching and Learning (SoTL)²²: 1) Ein kollegial haldning og praksis, 2) Fokus på studentane si læring, 3) Ei forskande tilnærming og 4) Ei klar utvikling over tid.

Søknaden skal innehalda:

- Ei skildring av søkjaren sitt pedagogiske grunnsyn. Det vil seia ei reflekterande framstilling av korleis undervisaren forstår læring i sitt fag, og korleis søkjaren forstår rolla si som tilretteleggjar for læring i eigen undervisningspraksis og/eller annan pedagogisk praksis.
- Døme frå eigen utdanningspraksis som viser breidde og djupne i den pedagogiske kompetansen til søkjaren, samt refleksjon kring korleis og kvifor undervisninga vart gjennomført slik ho vart, og korleis desse vala og denne undervisningspraksisen står opp under læringa til studentane. Søkjaren må grunngje utvalet av døme, og døma skal belysa og utdjupa tema og forhold som ut frå det pedagogiske grunnsynet framstår som viktige.
- Ei reflektert og drøftande framstilling av korleis søkjaren har utvikla seg som undervisar, og som aktør i anna pedagogisk arbeid, og kva planar søkjaren har for vidare utvikling.
- Skildring av, og døme på, korleis søkjaren har bidrege til å utvikla undervisninga og undervisningskvaliteten ved fakultetet eller ved institusjonen gjennom å dela erfaringar med andre og samhandla konstruktivt med kollegaer, inkludert arbeidsgruppeleiarar, storgruppeleiarar og studieadministrasjon. I tillegg skal vidare planar for erfaringsdeling og bidrag til kompetanseutvikling i kollegiet skildrast.

CV-en skal innehalda oversikt over:²³

- søkjaren si utdanning og arbeidserfaring/tilsetjingsforhold, under dette oversikt over søkjaren si pedagogiske utdanning (universitetspedagogikk og eventuell anna pedagogisk utdanning)
- søkjaren si undervisningsverksemd (på ulike nivå og i ulike former)
- erfaring med eksamensarbeid
- utdanningsfaglege eller fagdidaktiske publikasjonar
- utarbeidde lærebøker og andre læringsverkty
- formidlingsarbeid og/eller erfaringsdeling i relasjon til utdanning
- utmerkingar og prisar i relasjon til utdanning
- rettleiing på master- og doktorgradsnivå
- arbeid med utvikling, revisjon og fornying av studieplanar og undervisningsopplegg
- deltaking i evaluering av utdanning og utdanningskvalitet ved eige fakultet eller ved andre institusjonar
- leiing av, og deltaking på konferansar av fagdidaktisk karakter og som forfattar, referee eller redaksjonsmedarbeidar i fagdidaktiske tidsskrift

Aktuelle vedlegg:

²² Dei fire kriteria blir nærare forklart under avsnittet vurderingskriterier.

²³ Lista viser kva som kan vera relevant å føra opp i CV-en. Lista må ikkje forståast som at ein er nøydd til å kunna føra opp noko under *alle* desse punkta for å kunna søkja om merittering. Lista tek opp i seg framlegget til dokumentasjonskrav i relasjon til tilsetjing og opprykk som for tida er på høyring hos fakulteta.

Vedlegga skal dokumentera det søkjaren skriv i søknaden. Døme på aktuelle vedlegg kan vera kursbevis, artiklar, emneevalueringar (både studentevalueringar og kursansvarleg sin kursrapport), rapportar og saker til studieutvalet som viser utvikling av studietilbodet, til dømes endring av emneskildring. Lista er ikkje uttømmende.

3.3 Vurderingskriterier

Då lærarkollegiet drøfta merittering av undervisning på fakultetsseminar i oktober, kom det tydelege innspel om at det er den *kollektive* innsatsen som bør honorerast og løftast fram, heller enn einskildpersonar. Som svar på dei tydelege signala frå lærarkollegiet vart det i drøftingssaka i desember føreslått at det ved vårt fakultet bør vera ein *føresetnad* at ein ved søknad om merittering som framifrå undervisar kan visa til at ein har samarbeidd med ein eller fleire kollegaer om å forbetra eller utvikla undervisninga ved fakultetet. Eit av spørsmåla som kom fram under drøftingane i studieutvalet og fakultetsstyret var kva som eigentleg vert meint med «kollektiv innsats og samarbeid».

Etter nærare vurderingar har vi kome fram til at «kollektiv innsats og samarbeid» vert dekt i kriteria som alt er utarbeidde ved dei andre fakulteta under overskrifta «kollegial holdning og praksis» og at det ikkje er behov for å utdjupe eller innskjerpa kriteria ved vårt fakultet for å fanga opp dette. Å ha ein kollegial haldning og praksis tyder mellom anna at ein deler erfaringar og utviklar idear saman med kollegaer, både kollegaer i studieadministrasjonen og kollegaer utanfor og innanfor undervisningsteamet. Dersom ein er kursansvarleg på obligatoriske emne, vil døme på ein kollegial haldning og praksis vera at ein inkluderer arbeidsgruppeleiarar og storgruppeleiarar i det pedagogiske arbeidet både ved å trekka vekslar på deira erfaring og kompetanse, og ved å dela eigen erfaring og kompetanse med dei. I tillegg vil initiativ til å dela erfaringar også utanfor undervisningsteamet vera prov på kollegial haldning og praksis. Seminarrekka «Fagvafler og fredagspedagogikk» er eit ferskt døme på utvilsamt kollegial haldning og praksis. I framlegget til innhald i søknadsdokumentet er kulepunkt nummer fire lagt til ved vårt fakultet for å understreka det kollegiale/kollektive aspektet.

Med unntak av Det humanistiske fakultet (heretter HF) som har utforma eigne, enklare kriteria for tildeling, er kriteria som er vedtekne eller føreslegne ved dei andre fakulteta nærast like, med berre små justeringar i ordval og rekkefølge. Også kriteria ved HF inneheld i hovudsak det same som kriteria ved ei andre fakulteta, men HF har valt å skriva om til ei enklare form. Ved PSYK har dei valt å endra rekkefølga på dei fire hovudkriteria slik at «En kollegial holdning og praksis» blir løfta fram som det første kriteriet.

Med signala frå lærarkollegiet om at *det kollektive* skal vektleggjast, har vi teke utgangspunkt i PSYK sine kriteria der «en kollegial holdning og praksis» kjem som det første kriteriet. Vi sluttar oss til kriteria som med berre små variasjonar er vedtekne eller føreslegne ved dei andre fakulteta, og føreslår at dei same kan gjelda ved Det juridiske fakultet. Nokre mindre justeringar er gjort også ved vårt fakultet.

Kriterier for tildeling av status som Fremragende underviser (FUND) ved Det juridiske fakultet:²⁴

Status som *Fremragende underviser* tildeles undervisere i fast stilling på bakgrunn av søknad og en påfølgende vurdering foretatt av en bedømmelseskomité. Pedagogisk basiskompetanse er en forutsetning for å kunne søke. Søkeren skal i søknaden og i vedleggene dokumentere et systematisk og målrettet

²⁴ Kriteria byggjer på kriteria som er vedtekne ved PSYK. PSYK sine kriterier har tydeleg utgangspunkt i kriteria som er vedtekne først ved MN og deretter, med små justeringar, ved SV.

arbeid med utdanningskvalitet inn mot fire kriterieområder forankret i prinsippene bak Scholarship of Teaching and Learning (SoTL):

1. En kollegial holdning og praksis

- Søkeren bidrar til å utvikle undervisningen og undervisningskvaliteten gjennom å dele erfaringer med andre og samhandle konstruktivt med studenter og kollegaer.
- Søkeren engasjerer seg i og samhandler med andre gjennom gjensidig erfaringsutveksling, for eksempel i diskusjoner, på konferanser og gjennom publikasjoner.
- Søkeren bidrar til å utvikle institusjonens strategiske mål for utdanningskvalitet.
- Søkeren bidrar aktivt i fora og utvalg for å utvikle studieprogrammene ved fakultetet eller har gjort en særlig innsats for å utvikle ett eller flere enkeltemner i studieprogrammene ved fakultetet.

2. Fokus på studentenes læring

- Søkeren viser engasjement for studentene og har et tydelig fokus på studentenes læring i all sin undervisningsvirksomhet.
- Søkeren har et bevisst forhold til sammenhengen mellom undervisningsform, læringsutbytte, vurderingsform, og typer av læring.
- Det er en tydelig og begrunnet sammenheng mellom søkerens grunnleggende forståelse av undervisning og læring, og undervisningsvirksomhet.
- Søkeren etterspør og reagerer konstruktivt på tilbakemeldinger fra studentene. Søkeren viser til konkrete studentevalueringer og egen refleksjon knyttet til tilbakemeldinger fra studentene.

3. En forskende tilnærming

- Søkeren planlegger, kartlegger, vurderer og modifiserer sin undervisningspraksis med henblikk på hva og hvordan en best støtter opp under studentenes læring.
- Søkeren reflekterer over sin egen undervisningsvirksomhet i lys av universitetspedagogisk teori og fagdidaktisk kunnskap.²⁵
- Søkeren driver forskningsbasert undervisning, både i form av at det faglige innholdet er basert på oppdatert og aktuell forskning i faget, og at studentene lærer å ha en forskende tilnærming til sin egen læring.

4. En klar utvikling over tid

- Søkeren har bevisst og systematisk tilstrebet å videreutvikle undervisningens hensikt, form og innhold for å støtte opp om studentenes læring.
- Søkeren har idéer og planer for fortsatt utviklingsarbeid og videreutvikling av sin egen undervisningskompetanse og praksis i fremtiden.

3.4 Søknadsprosess og sammansetting av vurderingskomité

Ved flere av dei andre fakulteta er det bestemt, eller gjort framlegg om, at potensielle søkjarar vil få tilbod om støtte og rettleiing i søknadsprosessen til dømes i form av arbeidsseminar, workshops og opplæring. Vi ser ikkje at vi har den naudsynte kompetansen eller erfaringa ved vårt fakultet til å arrangera seminar eller tilby støtte i søknadsprosessen, i alle fall ikkje ved den første utlysinga.

²⁵ Med universitetspedagogisk teori og forskning menes forskning som er gjort på forholdet mellom læring og undervisning/læring i høyere utdanning.

Søknadsprosessen vil dermed vera den einskilde søkjar sitt ansvar. Med dei detaljerte skildringane av kva søknaden skal innehalda under overskrifta «Korleis søkja?» reknar vi med at aktuelle søkjarar skal kunna utvikla ein søknad med naudsynte vedlegg på eiga hand.

Samstundes er det slik at vegen til dels må bli til medan vi går når vi skal innføra ei ny ordning. Dermed vil søkjarane ved første gongs utlysinga bli prøvekaninar som går opp stigen for framtidige søkjarar.

Sidan vi er eit lite fakultet med få tilsette reknar vi ikkje med meir enn maks ei handfull søkjarar til kvar utlysing. Dermed er det tvilsamt om det vil vera føremålstenleg å arrangera seminar for søkjarane. I vidare søknadsrundar vil allereie meritterte undervisarar kunna rettleia eller gje tips til kommande søkjarar til dømes om oppsett av pedagogisk CV og aktuelle vedlegg, ut over det som står skildra under «korleis søkja?». Planar om å søkja merittering som framifrå undervisar vil vera eit naturleg tema for medarbeidersamtalen. Dermed vil dekanen få kunnskap om kven som planlegg å søkja, og kan eventuelt organisera ein fadder eller mentor for kommande søkjarar frå utvalet av allereie meritterte undervisarar.

Etter søknadsfristen set dekanen ned ein vurderingskomité. Det er viktig at komiteen har medlemmer både med kjennskap til rettsvitenskap og med universitetspedagogisk kompetanse. I tillegg bør komiteen ha ein ekstern medlem.

Vårt framlegg er at vurderingskomiteen vert leia av studiedekanen og i tillegg skal bestå av følgjande:

- 1 representant frå eit anna juridisk fakultet i Norden som har dokumentert kompetanse/erfaring innan kvalitetsutvikling av utdanning
- 1 representant frå institutt frå pedagogikk²⁶
- 1 representant for studieseksjonen
- 1 studentrepresentant

Ved seinare utlysingar kan komiteen i tillegg bestå av ein allereie merittert undervisar ved fakultetet. Når ein i framtida veit meir om kor mange meritterte undervisarar fakultetet får, kan ein gjera vurderingar om korleis ein best nyttar kompetansen og erfaringa frå dei meritterte undervisarane, om det er i søknadsfasen eller om det er i vurderingsfasen.

Så langt det er mogleg, bør ein eller fleire medlemmer av vurderingskomiteen ved første søknadsrunde også delta i vurderingskomiteen ved seinare utlysingar. Då kan ein sikra stabilitet og likskap i vurderingane på tvers av dei første søknadsrundane, og erfaring frå vurdering av pedagogisk kompetanse og merittering kan opparbeidast og vidareformidlast.

Grunnlaget for vurderinga av søknadene om merittering, er undervisaren sin søknad og portefølje slik den går fram av CV-en og andre vedlegg, halde opp mot Kriterier for tildeling av status som Fremragende underviser (FUND) ved Det juridiske fakultet.

Komiteen leverer ei skriftleg innstilling som vert lagt fram for fakultetsstyret for endeleg vedtak.

3.5 Kva vil det seia å bli merittert som framifrå undervisar/fremragende underviser?

²⁶ Her må vi ta atterhald om at det vil koma an på om representantar frå institutt for pedagogikk har kapasitet til å bidra. Dei fleste fakulteta legg opp til deltaking frå pedagogikkmiljøet i vurderingskomiteane sine, og vi kan ikkje sjå det som sjølvstøtt at pedagogikkmiljøet har kapasitet til å vera representerte i alle komitear. Dersom pedagogikkmiljøet ikkje har høve til å bidra, kan ein representant med erfaring frå vurdering av søknader om merittering av undervisarar ved eitt av dei andre fakulteta ved UiB vera eit alternativ.

3.5.1 Ein permanent eller mellombels status?

Eit av spørsmåla som vart løfta fram i drøftingssaka i desember var korvidt statusen som merittert undervisar skal vera mellombels eller permanent. I diskusjonen var fakultetsstyret delt i synet på dette. Med unntak av HF-fakultetet si ordning for merittering av Fremragende undervisningsmiljø, der miljøa får statusen for tre år, legg ein ved dei andre fakulteta ved UiB opp til at meritteringa er permanent. Også ved UiT og NTNU er meritteringa permanent, mens ved UiO legg ein opp til ei treårig merittering.

Etter å høyrte argumenta for og i mot i fakultetsstyret, og tenkt vidare på korvidt meritteringa bør vera mellombels eller permanent, har vi kome fram til at meritteringa bør vera mellombels. Vi held fast ved at ein som er ein framifrå undervisar i 2018 ikkje nødvendigvis framleis vil vera det i 2048, på same måte som ein som vart oppfatta som framifrå undervisar i 1989 kanskje ikkje blir rekna som det etter 2019-standard. Undervisning og læring er eit eige fagfelt i stadig utvikling, og for å vera ein framifrå undervisar må ein henga med på, og oppdatera seg i, denne utviklinga. Det er det ingen garanti for at ein vil halda fram med å gjera i all æva, sjølv om ein på eit gitt tidspunkt blir tildelt status som merittert undervisar.

Etter modell av ordninga for Senter for framifrå utdanning (SFU) føreslår vi at ein blir tildelt status som framifrå undervisar for seks år, med høve til forlenging i ytterlegare fire år etter ei midtvegsevaluering/søknad om «reakreditering».²⁷

Søknad om forlenging

Søknaden om forlenging av statusen treng ikkje vera like omfattande som den første søknaden, men søkjaren må visa at ein har halde fram å utvikla og oppdatera både eigen pedagogisk kompetanse, og undervisninga ein gjev, i tillegg til å oppfylle dei framtidsplanane som vart skisserte i den opphavlege søknaden.

Evalueringa av søknadar om forlenging blir gjort av den same vurderingskomiteen som vurderer nye søknader om merittering som framifrå undervisar, og komiteen må sjå tilbake til den opphavlege søknaden for å vurdera om søkjaren har oppfylt det som vart skrive i søknadsdokumentet om planar for vidare utvikling både av eigen pedagogiske kompetanse, eiga undervisning og bidrag til å utvikla kollegiet og undervisninga elles ved fakultetet. I tillegg skal komiteen vurdera planane for den neste fireårsperioden, før komiteen sender ei innstilling til fakultetsstyret om statusen skal forlengast eller ikkje.

3.5.2 Lønnsauke

Felles for alle fakulteta ved UiB og dei andre institusjonane vi har gjort oss kjend med innhaldet i ordninga til (UiO, UiT, NTNU) er at meritterte undervisarar vert gjeve ei lønnsauke, anten på 1-3 lønstrinn eller på inntil kr 50 000. Ved UiB ligg det an til at dei meritterte undervisarane automatisk vert tildelt lønsauken som følgje av meritteringa, medan ved dei andre institusjonane vil lønnsauke på bakgrunn av status som merittert undervisar bli gjeve som del av dei ordinære lønsforhandlingane.

Vi gjer framlegg om at den som oppnår status som merittert undervisar ved vårt fakultet får ein lønnsauke på 50 000.

Ettersom vi føreslår at meritteringa skal vera tidsavgrensa, vel vi å føreslå at også den ekstra løna skal vera tidsavgrensa. Dette gjev den meritterte undervisaren eit insentiv til å halda fram det gode arbeidet for slik å kvalifisera for forlenging for ytterlegare fire år etter at den første perioden på seks år er over.

²⁷ Status som Senter for framifrå undervisning blir tildelt for 5+5 år. For at søknad om «reakreditering» som framifrå undervisar skal passa inn med utlysing annakvart år, der den same komiteen som vurderer nye søknader og kan vurdera søknader om forlenging av statusen, føreslår vi i staden 6+4 år for status som Framifrå undervisar.

I tillegg kan lønsauken seest som ein kompensasjon for dei pliktene (sjå under) som følgjer med status som framifrå undervisar.

3.5.3 Driftsmidlar/utviklingsmidlar

I tillegg til lønsauken føreslår vi at meritterte undervisarar blir tildelt personlege driftsmidlar kvart år i meritteringsperioden i same storleik som forskargruppeleiarar.²⁸ Driftsmidla kan nyttast etter same retningslinjer som forskargruppeleiararmidla, så langt desse høver.²⁹ Om naudsynt kan det utarbeidast eigne, tilpassa retningslinjer for driftsmidlar for meritterte undervisarar.

Ved at meritterte undervisarar får driftsmidlar, legg fakultetet mellom anna til rette for at undervisaren kan halda fram med å utvikla den pedagogiske kompetansen sin og halda seg oppdatert på utviklinga innan forskning på undervisning og læring ved å delta på konferansar og liknande, utan å måtte søka fakultetet særskilt om reisestønad til dette. Å lata undervisaren sjølv kunna disponera over midlar til mellom anna slik bruk er eit uttrykk for tillit frå fakultetet til undervisaren. Samstundes er dette ein måte å sidestilla undervisning og forskning ved at dei som legg ned ein ekstra innsats på utdanningssida også får personlege driftsmidlar, ikkje berre dei som legg ned ein ekstra innsats på forskningssida ved å ta på seg å leia ei forskargruppe.

Den faktiske kostnaden ved å innføra slike driftsmidlar vil vera lågare enn summen av at t.d. tre meritterte undervisarar som årleg får disponera inntil kr 25 000 kvar. Det er fordi midla til ein viss grad vil bli brukt til aktivitetar som ville funne stad også utan at undervisaren hadde personlege driftsmidlar. Skilnaden er berre at undervisaren i så fall ville måtte søkja studieutvalet eller leiinga om stønad til den planlagde aktiviteten. Vidare er erfaringa frå forskargruppeleiararmidla at ikkje alle forskargruppeleiarar brukar opp potten kvart år. Det same vil truleg bli tilfelle med driftsmidla til dei meritterte undervisarane.

3.5.4 Plikt til å vera ein ressursperson for kvalitetsutvikling av utdanning ved fakultetet i meritteringsperioden

Ved MN, som var det første fakultetet ved UiB som innførte ordning for merittering av undervisarar, har dei òg oppretta ei Pedagogisk akademi som dei meritterte undervisarane vert medlem av og som er forventa å bidra til fakultetets og fagmiljøets pedagogiske arbeid. Ved SV og HF er ikkje pedagogisk akademi del av ordninga, ved PSYK er avgjerda utsett medan ein ventar på nærare utgreiing av oppgåvene til det pedagogiske akademiet. I høyringsutkastet ved MED vert det gjort framlegg om oppretting av eit pedagogisk akademi, og MED er det fakultetet som har gått lengst i å definera aktuelle oppgåver for medlemmer av det Pedagogiske Akademi.

På vårt fakultet er miljøet så lite at vi ikkje ser det som føremålstenleg å oppretta eit slikt akademi eller forum for dei som oppnår status som framifrå undervisar. Det er likevel aktuelt å forventa, eller å krevja at den som oppnår status som framifrå undervisar skal vera ein ressurs i fagmiljøet den perioden ein er merittert. Men denne plikta er det nok ein grunn til å gjera meritteringa mellombels.

For døme på kva ein kan vera forventa å gjera som merittert undervisar kan vi henta inspirasjon frå MED og oppgåver for medlemmer av deira Pedagogiske Akademi:

- Bidra som ressurs, og gjennomføra og initiera kompetansehevande tiltak for kollegaer på fakultetet til dømes i samarbeid med undervisningsdekanen.

²⁸ Kvar forskargruppeleiar får inntil kr. 25000 til drift per år. Der to deler leiarvervet disponerer dei inntil 20000 kvar. Ubrukte midlar vert ikkje overførte til neste år.

²⁹ For retningslinjer for forskargruppeleiararmidla, sjå

https://wiki.uib.no/juransatte/img_auth.php/8/8a/Retningslinjer_forskergruppeledermidler.pdf

- Yta støtte til miljø og kollegaer som driv pedagogiske utviklingsprosjekt eller emnerevisjonar.
- Delta i utdanningsrelevante komitear slik som til dømes å vurdere søknader om merittering eller godkjenna pedagogisk basiskompetanse.
- Bidra i evaluering av fakultetets studieprogram og emne.

3.5.5 Fritak frå forventning om forskingssøknader

Eit anna mogleg gode som kan følgja med å vera merittert som framifrå undervisar vil vera at ein er friteken frå forventninga om å utvikla og levera prosjektsøknader som gjeld forskning. Som framifrå undervisar gjev ein eit tydeleg signal om at ein er oppteken med å utvikla god undervisning, og difor ikkje kan forventast å samstundes hala i land ein NFR- eller EU-søknad. Så lenge ein har status som framifrå undervisar skal ein bidra til å løfta undervisningskvaliteten, og då er ein skjerma frå forskingsdekanens forventning om prosjektsøknader.³⁰

3.6 Utlysing og fristar

Utlysing må komma i tilstrekkeleg god tid før søknadsfristen til at aktuelle søkjarar kan samla dokumentasjon og utforma søknadsdokumentet sitt. Ordninga vert føreslått lyst ut første gong hausten 2019 (cirka 1. september) med søknadsfrist tidleg 2020 (cirka 15. januar). Utlysinga vert kunngjort i Fakultetsnytt, i tillegg til at det vil liggja informasjon om ordninga enten på fakultetets nettsider eller på tilsettewikien.

Dei første framifrå undervisarane kan verta meritterte i løpet av våren 2020.

Etter første gongs utlysing vil ordninga bli lyst ut annakvart år, neste gong i 2021 og deretter i 2023. I framhaldet vil ordninga ha søknadsfrist 15. september som er same frist som søknad om opprykk til professor. Ved å nytta same søknadsdato blir det lett å hugsa fristen der ein kan søkja opprykk anten til professor eller til merittert undervisar (eller begge). Datovalet er eit lite men symboltungt bidrag til å sidestilla undervisning og forskning. Med same frist (anna)kvart år, vil potensielle søkjarar kunna samla dokumentasjon fortløpande og byrja å førebu søknadsdokumentet sitt i god tid.

Årsaka til at ordninga berre vil lysast ut kvart andre år i staden for kvart år, er at det også vil krevja ressursar å vurdere søknadene. I tillegg er det få tilsette ved fakultetet, slik at ved å lysa ut sjeldnare vil vi kunna få fleire aktuelle kandidatar til kvar utlysing.³¹

Etter at søknadsfristen har gått ut skal vurderingskomiteen på plass innan utgangen av den månaden søknadsfristen var. Kor lang tid komiteen treng på å vurdere og bedømme aktuelle kandidatar vil avhenga av talet på søkjarar, men vi legg til grunn at komiteen normalt vil kunna innstilla kvalifiserte undervisarar innan tre månader.

Innstillinga vert lagt fram for fakultetsstyret som godkjenner (eller avviser) framlegget om merittering som framifrå undervisar.

Den eller dei undervisarane som vert meritterte vert heidra ved første passande høve, til dømes i samband med eit fakultetsseminar eller ved eit eige «lunsjseminar» der den meritterte også får høve til å

³⁰ Det er sjølvsagt ikkje noko til hinder for at ein, dersom ein ønskjer det, også kan bidra til forskingssøknader. Men medan ein har status som framifrå undervisar skal ein ikkje møte dette som ei forventning. Det er legitimt å prioritera undervisning.

³¹ Også Det samfunnsvitskaplege fakultet vil lysa ut kvart andre år. Det medisinske fakultet vil lysa ut kvart år dei tre første åra, og deretter anna kvart år. Dei andre fakulteta, med unntak av KMD som vi ikkje har kunnskap om, vil lysa ut kvart år.

dela erfaringar med kollegaer. Tid, stad og form for korleis den/dei meritterte skal heidrast vert ikkje vedteke som del av ordninga men må tilpassast planane elles ved fakultetet i den aktuelle perioden/det aktuelle året.

I tillegg skal meritteringa omtalast i både fakultetsnytt, på fakultetets nettsider og i sosiale media. På skiltet på kontordøra og på personsida på internett skal tittelen framifrå undervisar/fremragende underviser leggjast til.

4. Prosessen vidare

Dekan og studiedekan, vil på bakgrunn av utkastet som ligg føre samt innspel frå studieutvalet, førebu ei vedtakssak til fakultetsstyret. Denne vil bli lagt fram for fakultetsstyret i møtet 4. juni.

Når ordninga er endeleg vedteken av fakultetstyret tek ein sikte på første gongs utlysing i løpet av hausten 2019 med søknadsfrist tidleg i 2020 og merittering av dei første framifrå undervisarane før sommaren 2020. Tidsplanen er òg berre eit framlegg, og kan endrast på bakgrunn av innspel og synspunkt i høyringsrunden.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 29/19**Adgang til undervisning i godkjente emner**

Spørsmålet er aktualisert ved at seminarundervisningen på fjerde studieår ser en ikke ubetydelig tilstrømming av studenter som har fått kursgjennomføringen godkjent tidligere år og i de fleste tilfellene også har bestått eksamen, men som ønsker å gjenta seminarundervisningen med sikte på gjentak av eksamen.

Seminarundervisningen er lukket i den forstand at det kreves studierett til programmet for å delta på den. De aktuelle studentene har slik studierett. Det er av interesse for fakultetet å kunne avgrense adgangen til undervisningen ettersom seminarundervisning er en knapp ressurs som må forvaltes på mest mulig forsvarlig måte og i overensstemmelse med formålet med den.

I Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen § 5.3 Undervisningstilbud heter det i pkt. (4): «Fakultetet kan i studieplanen fastsette at det ordinært ikke er adgang til gjentak av undervisningsaktivitet med begrenset kapasitet tilhørende studieprogrammet eller emnet.» Fakultetet har altså hjemmel for å begrense adgangen til seminarundervisningen.

For *obligatorisk undervisning* er adgangen begrenset for dem som har godkjent kurs (men ikke bestått eksamen), jf. § 3-4 nr. 1 bokstav b) pkt. iii i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet: «*Etter søknad kan studenten gjennomføre de obligatoriske undervisningsaktivitetene på nytt. Når slik søknad er innvilget, faller tidligere godkjenning bort, og man deltar på samme betingelser som studenter som ikke før har fått kurset godkjent. Alle obligatoriske skriftlige arbeider i kurset skal skrives på nytt. Tidligere leverte besvarelser kan benyttes som utgangspunkt for fornyet innlevering, men det kreves at besvarelsene bearbeides. I tilfeller hvor besvarelsen representerer en omskriving av en tidligere levert besvarelse, vil kravet til nyskriving bare bli ansett oppfylt dersom studenten i en avsluttende merknad redegjør for hvilke forbedringer som er foretatt, og hvorfor visse deler av besvarelsen eventuelt er uforandret. Der kravet til nyskriving ikke er oppfylt, kan besvarelsen underkjennes.*» Denne bestemmelsen treffer ikke emner på fjerde år, ettersom den bare gjelder obligatoriske undervisningsaktiviteter og seminarundervisningen er ikke obligatorisk.

For all undervisning (unntatt forelesninger) er adgangen begrenset for dem som har bestått emnet (dvs. også bestått eksamen), jf. § 3-4 nr. 1 bokstav c) pkt. i: «Studenten kan ikke delta på nytt i undervisningen utover forelesninger.» Denne bestemmelsen treffer også fjerdeårsemner for studenter som har bestått eksamen. Utfordringen her er at vi ikke har praksis for å bortvise studenter som har bestått – vi har tvert imot praksis for å se mellom fingrene med slik deltakelse.

Våren 2019 var det i alt 40 studenter meldt til seminarundervisning i JUS243 Alminnelig formuerett, som har kurset godkjent. Av dem har 23 også bestått eksamen. Det utgjør nokså nøyaktig en hel seminargruppe ekstra.

Dette er ikke en kostnad fakultetet uten videre bør bære.

For de 23 som har bestått eksamen, har vi altså en bestemmelse i Utfyllende regler som vi kan bruke til å avskjære slik deltakelse. Siden denne bestemmelsen ikke har vært håndhevet på fjerde studieår, er det nødvendig at (i alle fall) SU tar stilling til hvordan denne bestemmelsen skal forstås og håndheves for disse tre emnene.

For de 17 som ikke har bestått eksamen har vi ingen bestemmelse pr i dag. Det kan være grunner til å vurdere om de bør få tilgang til undervisningen: 9 av de 17 har strøket en eller flere ganger til eksamen og kan ha legitime behov for undervisningen. Det vil i praksis antakelig være vanskelig å skille mellom de som har strøket og de som for eksempel har avbrutt eksamen eller «bare» ikke møtt med eller uten gyldig

forfall – det taler for å ha samme regel og praksis for alle som ikke har bestått eksamen. Dette kan løses ved at bestemmelsen i § 3-4 nr. 1 bokstav b) pkt. iii i Utfyllende regler gjøres gjeldende for all undervisning (unntatt forelesninger), ikke bare obligatorisk undervisning slik tilfellet er nå. Det innebærer at de som har fått kurset godkjent, må søke om å få delta på nytt i seminarundervisningen. De samme hensynene som begrunner begrensning i adgangen til obligatorisk undervisning, begrunner begrensning i adgangen til all lukket undervisning. Siden seminarundervisningen ikke er obligatorisk, er det likevel spørsmål om vi bør gjøre vilkåret om at tidligere godkjenning bortfaller, gjeldende også for disse emnene. Godkjenningen har lite og ingenting med seminarundervisningen å gjøre. En søknad vil gjøre det mulig å «filtrere» gjentatt deltakelse, for eksempel til å gjelde bare dem som har strøket minst en gang på eksamen – et slikt vilkår må eventuelt inn i bestemmelsen.

Forslaget har vært på høring hos de emneansvarlige på fjerde studieår.

JUS241 Strafferett: Erling Johannes Husabø slutter seg til betraktningene fra JUS242 Rettergang.

JUS242 Rettergang: Ørnulf Øyen uttaler at han slutter seg til pkt. 1 i forslaget. For pkt. 2 anser han at det bør åpnes for at studenter som ikke har bestått eksamen, gis tilgang til seminarundervisningen av hensyn til deres utsikter til å fullføre kurset og studiet. I alle fall studenter som har strøket både på ordinær eksamen og på kontinuasjonseksamen, bør ha tilgang til undervisningen. Modellen for regulering og praksis må også ta hensyn til administrative innretninger for å håndtere vilkår og søknader.

JUS243 Alminnelig formuerett: Hans Fredrik Marthinussen slutter seg til forslaget slik det foreligger.

Det er altså enighet om at studenter **som har bestått eksamen** ikke gis tilgang til ny seminarundervisning. Dette har vi allerede hjemmel for å avskjære i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 3-4 nr. 1 bokstav c pkt. i. En melding i MittUiB ved semesterstart høsten 2019 med henvisning til behandlingen av saken her, vil aktivere den reguleringen og endre gjeldende praksis.

Studenter som **ikke har bestått eksamen, men har fått godkjent kursgjennomføringen**, er det springende punktet. En innretning med søknad som behandles manuelt, vil antakelig i alle tilfeller være prosedyren. Spørsmålet er hvilke vilkår som skal legges til grunn for at man kan få innvilget deltakelse:

- a) Studenter som har **strøket** minst én gang til eksamen
- b) Studenter som har **avbrutt eksamen** minst én gang
- c) Studenter som har minst én forekomst av **Ikke møtt** til eksamen
- d) Studenter som hadde **gyldig forfall** til eksamen

Forslaget under går ut på at gruppene a) og b) vil kvalifisere til gjentak av undervisning, men ikke gruppe c) og d). Hensynet bak forskjellen er at a) og b) har vist at de har et reelt behov for undervisning for å komme gjennom emnet. (Hvis man er i gruppe a eller b, vil det ikke være diskvalifiserende at man også er i c eller d.)

Forslag:

4. Fra og med studieåret 2019/2020 gis ikke tilgang til seminarundervisning på fjerde studieår for studenter som har bestått eksamen. En orientering om dette, med henvisning til § 3-4 nr. 1 bokstav c pkt. i, publiseres i MittUiB.
5. Fra og med studieåret 2019/2020, gis tilgang til seminarundervisning på fjerde studieår for studenter som har godkjent kurs, men ikke bestått eksamen, bare etter søknad. Vilkår for å få innvilget slik tilgang, er at man har strøket til eksamen minst en gang. Likt med stryk regnes avbrutt eksamen (ikke levert besvarelse). Manglende oppmøte til eksamen – uansett grunn – gir ikke slik tilgang til ny undervisning.
6. § 3-4 nr. 1 bokstav b pkt. iii endres slik (endringer i fet skrift):

iii. **Første, andre og tredje studieår:** Etter søknad kan studenten gjennomføre de obligatoriske undervisningsaktivitetene på nytt. Når slik søknad er innvilget, faller tidligere godkjenning bort, og man deltar på samme betingelser som studenter som ikke før har fått kurset godkjent. Alle obligatoriske skriftlige arbeider i kurset skal skrives på nytt. Tidligere leverte besvarelser kan benyttes som utgangspunkt for fornyet innlevering, men det kreves at besvarelsene bearbeides. I tilfeller hvor besvarelsen representerer en omskriving av en tidligere levert besvarelse, vil kravet til nyskriving bare bli ansett oppfylt dersom studenten i en avsluttende merknad redegjør for hvilke forbedringer som er foretatt, og hvorfor visse deler av besvarelsen eventuelt er uforandret. Der kravet til nyskriving ikke er oppfylt, kan besvarelsen underkjennes. **Fjerde studieår: Etter søknad kan studenten gjennomføre lukket undervisning (seminarundervisning) på nytt. Søknad innvilges bare der studenten har strøket til eksamen. Likt med stryk regnes avbrutt eksamen, men ikke manglende oppmøte (uansett grunn).**

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 30/19**Fordeling av studieplasser i toårig master**

Viser til opptakseglementet³² for MAJUR-2, der det går fram av § 5 at våre 30 studieplasser fordeles mellom de tre institusjonene etter en bestemt orden. Antallet studieplasser til hver av dem er basert på antallet studieplasser de selv hadde i bachelorprogrammene sine *tre år tidligere*. Tallene for studieplasser i bachelorprogrammene er hentet fra DBH³³.

I sak 17/18-2 (fullmaktsvedtak) ble plassene for H20 fordelt. Antallet studieplasser på de tre institusjonene er de samme til høsten som de var i fjor høst. Også vår opptaksramme er uforandret. Det vil si at fordelingen av studieplasser høsten 2021 blir som for høsten 2020.

	Antall studieplasser	Opptak her	Antall studieplasser	Opptak her	Antall studieplasser	Opptak her	Antall studieplasser	Opptak her
	H15	H18	H16	H19	H17	H20	H18	H21
Høgskolen i Innlandet	110	17	120	16	120	15	120	15
Universitetet i Stavanger	35	5	45	6	58	7,5	58	7,5
Universitetet i Agder	55	8	55	8	55	7,1	55	7,1
Samlet	200	30	220	30	233	30	233	30
Antall plasser hos oss:	30							

Vi ser av den nøyaktige utregningen at Agder og Stavanger har nokså like tall. Alminnelige regler for forhøyning, tilsier at Stavangers 7,5 plasser forhøyes til 8, mens Agders 7,1 plasser avkortes til 7.

I § 5 i opptaksreglementet er framtidige opptakskvoter opplyst så langt vi har sikkert grunnlag for å regne det ut. Det er ønskelig å sette inn tallene for opptaket høsten 21, samt å ta ut tallene for høsten 18, ettersom de nå anses å bare ha historisk interesse.

På denne bakgrunnen framsettes følgende

forslag til vedtak:

Bokstav b) i § 5 i Opptaksreglement for opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap skal lyde:

b) Opptaket deles inn i tre opptaksgrupper, definert ut fra lærestedene som søkerne kan ha utdanningen sin fra. Studieplassene fordeles slik:

Høsten 2019:

- Høgskolen i Innlandet: 16 plasser
- Universitetet i Agder: 8 plasser
- Universitetet i Stavanger: 6 plasser

Høsten 2020:

³² <https://www.uib.no/jur/122813/opptak-til-to%C3%A5rig-master-ved-det-juridiske-fakultet#opptaksreglement-for-opptak-til-to-rig-mastergrad-i-rettsvitenskap>

³³

https://dbh.nsd.uib.no/statistikk/rapport.action?visningId=249&visKode=false&admdebug=false&columns=arstall&index=5&formel=1005&hier=insttype!9!instkode!9!fakkode!9!ufakkode!9!progkode!9!modellkode!9!studtypekode&sti=Statlige%20h%C3%B8yskoler!9!H%C3%B8gskolen%20i%20Innlandet!9!Handelsh%C3%B8gskolen%20i%20Innlandet%20-%20Fakultet%20for%20%C3%B8konomi%20og%20samfunnsvitenskap!9!Institutt%20for%20rettsvitenskap¶m=fakkode%3D440!9!ufakkode%3D200!9!insttype%3D02!9!arstall%3D2019!8!2018!8!2017!9!dep_id%3D1!9!instkode%3D0264

- Høgskolen i Innlandet: 15 plasser
- Universitetet i Agder: 7 plasser
- Universitetet i Stavanger: 8 plasser

Høsten 2021:

- Høgskolen i Innlandet: 15 plasser
- Universitetet i Agder: 7 plasser
- Universitetet i Stavanger: 8 plasser

Søkere med utdanning fra de forskjellige lærestedene konkurrerer om studieplassene i opptaksgruppen de tilhører.

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 31/19

Det juridiske fakultet
v/Studieutvalget

Endring i beskrivelsen av læringsutbytte, i pensum og av emneansvarlig i faget JUS242 Rettergang

Som emneansvarlig i faget JUS242 Rettergang fremmer jeg forslag til Studieutvalget om tre endringer: én om endringer i beskrivelsen av kravene til «Kunnskap» i beskrivelsen av læringsutbytte, én om pensumangivelsen og én om hvem som er emneansvarlig. Magne Strandberg, som også er emneansvarlig i faget Rettergang, er kjent med forslagene, og har tatt initiativ til det siste forslaget.

De to første endringene foreslås gjort med virkning fra og med studieåret 2019/2020, likevel slik at de ikke gjelder for utsatt prøve i begynnelsen av august 2019 (som vel er en del av studieåret 2019/2020). På den måten unngås det at endringene skaper usikkerhet i forbindelse med utsatt prøve.

Den siste endringen foreslås gjort med virkning fra og med 1. august 2019. Denne dagen tiltrer Magne Strandberg som undervisningsdekan.

1. Endring i beskrivelsen av læringsutbytte

Dagens beskrivelse av krav til «Kunnskap» under «Læringsutbyt[t]e» (merk skrivefeilen i ordet læringsutbytte) er slik:

«Læringsutbytte**KUNNSKAP**

Etter at kurset er gjennomført skal studenten kunne redegjøre for sentrale og aktuelle prosessuelle problemstillinger, prosessrettens plass i rettssystemet, prosessrettens kilder og innholdet i og rekkevidden av de prosessuelle hovedprinsippene for så vel sivile saker som straffesaker.

På et overordnet plan skal studenten ha kunnskap om og forståelse av

- retten til domstolsbehandling
- kravet om en forsvarlig saksbehandling og kontradiksjon
- prinsipper om rettens styring av sakens behandling
- prinsippene for rettens forhold til partenes prosesshandlinger, herunder disposisjons-, forhandlings- og anklageprinsippet
- prinsippene for bevisførsel, beviskrav og bevisbedømmelse, og prinsippene om muntlig, umiddelbar og offentlig behandling.
- hvordan nasjonale rettergangsregler påvirkes og suppleres av internasjonale rettssystemer, særlig av menneskerettighetene

Med utgangspunkt i tvisteloven av 2005, skal studenten kunne anvende reglene om allmennprosess og småkravsprosess i tingretten, med særlig vekt på

- vilkår for å reise sak, slik som kravene til søksmålgjenstand, søksmålsituasjon og tilknytning, partsevne og prosessdyktighet, forutgående forliksrådsbehandling
- reglene om saksforberedelse og hovedforhandling/avsluttende rettsmøte
- partenes rådighet over saken og de prosessuelle virkninger av at partenes rådighet eventuelt er begrenset
- reglene for valg av rettsspor (allmennprosess eller småkravsprosess)
- reglene om bevisførselen og de enkelte bevismidler, i første rekke knyttet til vitne- og dokumentbevis
- innhold, form og virkning av rettslige avgjørelser
- reglene om rettskraft

Studenten skal dessuten kunne redegjøre for hovedtrekkene i reglene for verneting, objektiv og subjektiv kumulasjon, reglene om prosessuell preklusjon og bevisavskjæring, fraværdom, rettsmekling, saksomkostninger og anke.

I straffeprosessen skal studenten kunne redegjøre for:

- hvilke saker som behandles etter straffeprosessloven
- reglene om partene i straffesaken og deres rettigheter og plikter, herunder oppbygging og kompetansespørsmål innen påtalemyndigheten
- reglene om bevisførselen under hovedforhandling, spesielt avhøring av vitner
- sontringen mellom skyld- og straffespørsmålet samt forholdet mellom tiltalebeslutning og dom
- behandlingen av tilståelsessaker
- vilkårene for pågripelse og varetektsfengsling»

Fra studenthold har det jevnlig kommet innspille som går på at beskrivelsen under «Kunnskap» er for uklar, og spørsmål om hva som egentlig faller inn under beskrivelsen. Særlig gjelder dette for beskrivelsen av kunnskapskravene i straffeprosessdelen av faget. En nærmere konkretisering er til nå gjort gjennom hva som vektlegges på forelesninger og i seminarundervisningen, og gjennom oppføringen av pensumlitteratur. Slik må det fortsatt langt på vei være, men visse presiseringer bør gjøres i beskrivelsen av kunnskapskravene, først og fremst i straffeprosessdelen av faget. Nedenfor har jeg utformet et forslag til ny beskrivelse av kravene til «Kunnskap».

De mindre endringer som er gjort i den felles beskrivelsen av kunnskapskravene i sivilprosess og straffeprosess og i den særlige beskrivelsen i sivilprosess er først og fremst gjort for at innholdet skal beskrives på en bedre eller mer dekkende måte språklig sett. Tilføyselsen som omhandler Grunnloven skyldes derimot at menneskerettighetene i kapittel E etter hvert har fått en fremskutt plass.

Endringene i den særlige beskrivelsen i straffeprosess er tilsynelatende omfattende. Men enkelte endringer består bare i en flytting eller delvis omformulering av dagens tekst. Det som er «nytt» er fjerde kulepunkt og første del av femte kulepunkt samt det siste avsnittet. Disse tilføyselsene stemmer godt med den presiseringen av dagens kunnskapskrav som undervisningen bygger på, og som pensumangivelsen forutsetter. Etter min vurdering er det derfor ikke tale om noen reell endring eller utvidelse av kravene til «Kunnskap».

Det foreslås at beskrivelsen under «Kunnskap» utformes slik (endringene er understreket):

Læringsutbytte

KUNNSKAP

Etter at kurset er gjennomført skal studenten kunne redegjøre for sentrale og aktuelle prosessuelle problemstillinger, prosessrettens plass i rettssystemet, prosessrettens kilder og innholdet i og rekkevidden av de prosessuelle hovedprinsippene for så vel sivile saker som straffesaker.

På et overordnet plan skal studenten ha kunnskap om og forståelse av

- retten til domstolsbehandling, herunder ved uavhengige og upartiske domstoler og dommere
- kravet om en forsvarlig saksbehandling, herunder om kontradiksjon
- prinsippene for rettens styring av sakens behandling
- regelverket om rettens forhold til partenes prosesshandlinger, herunder disposisjons-, forhandlings- og anklageprinsippet
- regelverket om bevisførsel, beviskrav og bevisbedømmelse, og om muntlig, umiddelbar og offentlig behandling.
- hvordan de norske rettergangsreglene påvirkes og suppleres av internasjonale rettssystemer og Grunnloven, særlig av menneskerettighetene

Med utgangspunkt i tvisteloven av 2005, skal studenten kunne anvende reglene om allmennprosess og småkravsprosess i tingretten, med særlig vekt på

- vilkår for å reise sak, slik som kravene til søksmålgjenstand, søksmålssituasjon og tilknytning, partsevne og prosessdyktighet, forutgående forliksrådsbehandling
- reglene om saksforberedelse og hovedforhandling/avsluttende rettsmøte
- partenes rådighet over saken og de prosessuelle virkninger av at partenes rådighet eventuelt er begrenset
- reglene for valg av rettsspor (allmennprosess eller småkravsprosess)
- reglene om bevisføring og de enkelte bevismidler, i første rekke knyttet til vitne- og dokumentbevis
- innhold, form og virkning av rettslige avgjørelser
- reglene om rettskraft

Studenten skal dessuten kunne redegjøre for hovedtrekkene i reglene for vernetting, objektiv og subjektiv kumulasjon, reglene om prosessuell preklusjon og bevisavskjæring, fraværssdom, rettsmekling, saksomkostninger og anke.

I straffeprosessen skal studenten kunne redegjøre for:

- hvilke saker som behandles etter straffeprosessloven
- reglene om partene i straffesaken og deres rettigheter og plikter, herunder oppbygging og kompetansespørsmål innen påtalemyndigheten
- reglene om pågrepelse og varetektsfengsling
- allmenne regler om tingrettens avgjørelsesgrunnlag, bevisføringen i tingretten og bevisavskjæring
- reglene om tiltalebeslutninger og om forholdet mellom tiltalebeslutning og dom
- reglene om bevisføring under hovedforhandlinger, i første rekke knyttet til vitne- og dokumentbevis
- behandlingen av tilståelsessaker, herunder sondringen mellom skyld- og straffespørsmålet

Studenten skal dessuten kunne redegjøre for hovedtrekkene i regelverket om etterforskning og bevissikring, bruk av tvangsmidler, påtaleavgjørelsen, forberedelse og gjennomføring av hovedforhandlinger, anke, rettslige avgjørelser, gjenåpning og skranker for gjentatt straffeforfølgning, samt om rettsstillingen til fornærmede og etterlatte.

2. *Endring i pensum*

I straffeprosessdelen av faget Rettergang er følgende bok pensum: Ørnulf Øyen, Straffeprosess, Fagbokforlaget 2016. Hele boka er pensum.

I slutten av forrige uke ble manuset til 2. utgave sendt til forlaget, og den nye utgaven ventes utgitt slutten av juli eller i begynnelsen av august 2019. Boken innebærer ingen vesentlig endring med hensyn til hvilke temaer som omtales eller hvor grundig ulike temaer omtales. Det foreslås at derfor at pensum under «Straffeprosess» endres til

«a) Ørnulf Øyen, Straffeprosess, 2. utgave, Fagbokforlaget 2019 (hele boken).»

3. *Endring av kursansvarlig*

De senere studieårene er det Magne Strandberg og undertegnede som sammen har hatt emneansvaret i faget JUS242 Rettergang. Som kjent tiltrer Strandberg den 1. august 2019 som studiedekan. I den anledning har han ytret ønske overfor meg om å fratre som emneansvarlig, noe jeg selvsagt har stor forståelse for.

Ut fra situasjonen i dag er det ikke noe problem for meg å være emneansvarlig i faget Rettergang alene. Reelt sett hadde jeg også ansvaret alene i hele 2018 fordi Strandberg hadde forskningsfri. Og noe av begrunnelsen for fakultetets ønske om to kursansvarlige er nettopp robusthet mot «forfall» som følge av forskningsfri, vev i ledelsen mv.

På denne bakgrunn foreslår jeg at Studieutvalget treffer følgende vedtak:

«Ørnulf Øyen er emneansvarlig i faget JUS242 Rettergang fra og med 1. august 2019»

Bergen, 12. april 2019

Ørnulf Øyen
Emneansvarlig, JUS242 Rettergang

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 32/19

Mal for sensorveiledninger til ordinære eksamener i obligatoriske emner på 1. – 4. studieår

I sitt møte den 20. mars 2019 fattet Studieutvalget vedtak (sak 21/19) om mal for sensorveiledning for spesialeksamen og kontinuasjonseksamen – det vil si eksamener som primært har én kommisjon. Vi hadde allerede et vedtak om «forenklet» sensorveiledning for disse eksamenene (fakultetsstyresak 69/18 fra 30. oktober 2018), og saken nå gjaldt en utdyping og videreføring av dette.

I arbeidet med denne saken kom studieutvalget til at en standardtekst om anvendelsen av sensorveiledninger, samt en momentliste til innholdet i den, vil være godt egnet også i de «ordinære» sensorveiledningene. For dette formålet ble det utarbeidet et utkast som ble sendt på høring til alle emneansvarlige på 1. – 4. studieår den 29. mars, med svarfrist 22. april 2019.

Tekstboksen på side 1 er utarbeidet med sikte på å gjøre tydelig for sensorer og studenter hva sensorveiledningen tar sikte på og hvordan den kan anvendes – herunder hvilke begrensninger den har.

Selve teksten i veiledningen må i stor grad være opp til de enkelte forfattere. Det er likevel enkelte momenter som bør med, her nevnes for eksempel et punkt som erfaringsmessig er viktig for studentene, nemlig at det går fram om en referanse til litteraturen i emnet gjelder hovedlitteratur eller tilleggslitteratur. De momentene malen peker på har alle det til felles at de anses å bidra til høy kvalitet på veiledningene. I den forbindelse skal det nevnes at Kunnskapsdepartementet har lagt stor vekt på nettopp *gode sensorveiledninger*³⁴ for å kvalitetssikre sensuren.

Det kom én merknad til malen:

Maria Veia Lund peker på utfordringen med å vektlegge *skrivestil*. Hun viser til avsnittet om «at det ikke er slik at det finnes ett og bare ett «riktig» oppsett» og det påfølgende avsnittet som setter «et enkelt, klart og effektivt språk» som en målsetning. Hun oppsummerer selv merknaden sin:

Etter mitt syn bør budskapet på dette punktet komme enda tydelegare fram, til dømes ved at det i setninga som nemner «oppsett» også blir tatt med at det heller ikkje finst ein «riktig» skrivestil og at vanlege normer for godt språk, inkludert bruk av avsnitt, gjeld for praktikumsoppgåver på same måte som for andre (fag)tekstar.

Endeleg nemner eg at rettesnoren i teksten sitert ovanfor (med føreslått tillegg) er særleg viktig å kommunisere til eksterne sensorar som skal kommentere kursoppgåver. Motstridande beskjedar frå tilsette og eksterne oppgåverettarar om oppsett og skrivestil skapar unødvendig stress og frustrasjon for studentane den siste tida før eksamen.

Forslaget er ikke innarbeidet i malen her, men kan gi grunnlag for diskusjon i møtet.

Forslag til vedtak:

Studieutvalget ber om at vedlagte mal legges til grunn for alle sensorveiledninger som utarbeides til ordinære eksamener i obligatoriske emner på 1. – 4. studieår ved Det juridiske fakultet i Bergen fra og med studieåret 2019/2020.

³⁴ I [Prop.64.L\(2017-2018\)](#) er ordet «sensorveiledning» nevnt 94 ganger! Det er forarbeid til lovendringen som påbyr sensorveiledninger til alle eksamener, og her uttrykkes stor tillit til at gode sensorveiledninger er nøkkelen til «riktig» sensur. Eksempel fra side 7, første spalte: «Systematisk bruk av sensorveiledning er antatt å bidra til bedre kvalitetssikring av det fastsatte læringsutbyttet og til å redusere ulikhet i sensur mellom sensorer.»

Sensorveiledning til ordinære eksamener i obligatoriske emner.

Til sensorene:

Karakterfastsettelsen skal skje på grunnlag av «Utfyllende retningslinjer for karakterfastsettelse i juridiske fag», fastsatt av Det nasjonale fakultetsmøtet, som er gjengitt senere i denne sensorveiledningen. Studentenes prestasjon skal vurderes som et hele, basert på kriteriene for karakterfastsettelse. Det skal ikke normalfordeles i den enkelte kommisjon. For bedømmelser av praktikumsoppgaver vil imidlertid fakultetet gjøre særskilt oppmerksom på at det i de senere år har vært observert en uheldig tendens til at en del studenter bruker mye plass innledningsvis på standardiserte fraser som ikke knyttes opp til den konkrete eksamensoppgaven. Formålet med praktikumsoppgaver er å teste studentenes evne til å løse praktiske oppgaver, herunder å koble sammen juss og faktum på en skjønnsom måte. Metodiske ferdigheter skal stå sentralt i bedømmelsen. Slike demonstreres først og fremst gjennom den konkrete rettsbruken, ikke gjennom generelle og standardiserte innledninger. Det er først og fremst studentens evne til å anvende rettsreglene på det konkrete faktum som skal belønnes i sensuren. Studenter som bruker mye tid og plass på selvfølgeligheter og standardiserte fraser, og som ikke kommer nok i dybden på drøftelsene av oppgavens sentrale spørsmål, bør trekkes for dette.

Fakultetet finner også grunn til å understreke at det ikke er slik at det finnes ett og bare ett «riktig» oppsett for enhver praktikumsbesvarelse. Avvik fra sensorenes foretrukne oppsett skal ikke i seg selv gi utslag i sensuren.

Å formidle gode juridiske resonnmener krever et enkelt, klart og effektivt språk. Studenter som skriver lettfattelig, presist og poengtert skal få uttelling for dette. Upresise og omstendelige drøftelser skal gi trekk. Særlig for de mest omfangsrike besvarelsene må sensorene være oppmerksomme på dette – dersom alle de ekstra ordene ikke tilfører noe særlig til drøftelsene, skal dette gi trekk. Overdreven bruk av avsnitt bør gi trekk dersom det stykker opp drøftelsene på et vis som gjør det vanskelig for leseren å få grep om helheten i studentens resonnement.

Til studenter som leser sensorveiledningen i et læringsperspektiv:

Denne sensorveiledningen er utformet for å gi retningslinjer for sensorenes vurdering av eksamensbesvarelser i lys av læringsutbyttebeskrivelsen for emnet. Sensorene er høyt kvalifiserte jurister, med materielle og metodiske forkunnskaper på et høyere nivå enn studenter som har eller skal avlegge eksamen i dette emnet. ~~Sensorene forutsettes dessuten å ha særlig kjennskap til de rettsområdene som de sensurer innenfor.~~ Av denne grunn er det ikke gitt at alle forhold for sensuren av eksamensbesvarelsene er omtalt i denne veiledningen. Særlig gjelder dette «juridisk allmennkunnskap» som sensorene forutsettes å kjenne til, herunder den betydning som metodiske ferdigheter, skjønnsmessig disponering av den tilgjengelige tiden og plassen, hensiktsmessig struktur, presis begrepsbruk, godt språk mv. alltid vil ha for vurderingen av en eksamensbesvarelse. En sensorveiledning kan ikke leses som en oppskrift på hvordan en god eksamensbesvarelse bør se ut.

Å arbeide med tidligere eksamensoppgaver kan være et nyttig innslag i læringsprosessen i et emne. Læringsutbyttet begrenses imidlertid betydelig dersom man ser på sensorveiledningen for tidlig i prosessen, fordi man da undergraver den problembaserte tilnærmingen som er en forutsetning for å løse nye juridiske problemstillinger. Det er først etter at man har gjort et reelt forsøk på å løse oppgaven selv at det kan være nyttig å se på sensorveiledningen, som et hjelpemiddel til å vurdere styrker og svakheter med egen besvarelse.

Sensorveiledning for eksamen i [EMNE] – [SEMESTER]

Eksamensbesvarelsene skal vurderes ut fra karakterskalaen A-F. [EVT. BESTÅTT/IKKE BESTÅTT]

Generell, kvalitativ, beskrivelse av de ulike bokstavkarakterene

- A Fremragende: Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
- B Meget god: Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
- C God: Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
- D Nokså god: En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
- E Tilstrekkelig: Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
- F Ikke bestått: Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Karakterfastsettelsen skal skje på grunnlag av følgende formulering i "Utfyllende retningslinjer for karakterfastsettelse i juridiske fag", fastsatt av Det nasjonale fakultetsmøtet:

Måling av juridiske egenskaper og ferdigheter skjer etter en sammensatt vurdering av ulike kvaliteter. Det avgjørende for karakterfastsettelsen skal være totalinntrykket av kandidatens prestasjoner, sett i forhold til oppgaven som er gitt. Ulike besvarelser av samme oppgave kan således ha hver sine sterke og svake sider, og likevel bli ansett som likeverdige ved totalvurderingen. På bakgrunn av dette angis det ikke fagspesifikke beskrivelser i form av faste regler om hva som kjennetegner det enkelte karaktertrinn eller hvilke egenskaper som teller mest.

Ved vurderingen av hvilke karaktertrinn som skal gis, ut fra de ovennevnte generelle beskrivelsene, vil det legges vekt på følgende ferdigheter i den totalvurderingen som skal foretas:

- Kunnskaper om og oversikt over oppgavens tema og relevant bakgrunnsstoff;
- Evne til å finne frem til og formulere rettslige problemstillinger, herunder skille mellom ulike problemer, prinsipale og subsidiære spørsmål, samt evne til å sette spørsmålene inn i sin rette sammenheng;
- Evne til å drøfte spørsmål på en faglig forsvarlig og skjønnsom måte, og utnytte det foreliggende rettsstoff og faktum i samsvar med fagets metodiske prinsipper. Til dette hører også blikk for hva som er vesentlig i forhold til det som er uvesentlig eller irrelevant, til å skille mellom det sikre og det tvilsomme, samt til å dimensjonere stoffvalg og proporsjoner i besvarelsen fornuftig;
- Blikk for rettspolitiske dimensjoner innenfor oppgavens tema, dog uten å tape av syne grensen mellom vurderingers betydning de lege lata og de lege ferenda;
- Selvstendighet ved evne til å resonnerer kritisk og uavhengig i forhold til foreliggende læremidler og undervisning;
- Språkbeherskelse, fremstillingsevne, presisjonsnivå og systematisk ryddighet ved skriftlig og muntlig redegjørelse for fagjuridiske emner.

Ferdighetene vil i varierende grad inngå ved den faglige totalvurderingen, og er ikke uttømmende angitt eller prioritert.

Vurderingen av eksamensprestasjonene skal ta utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsen.

[SETT INN LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSEN FOR DET AKTUELLE EMNET HER]

[FØLG OPP MED EN (KORT) OMTALE AV HVILKE DELER AV LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSEN SOM ANSES SÆRLIG RELEVANT FOR DEN AKTUELLE SENSUREN]

Kort om prøvingsformen

[SKOLEEKSAMEN, HJEMMEEKSAMEN, VARIGHET, TILGANG PÅ KILDER/HJELPEMIDLER]

Kort om den aktuelle eksamensoppgaven

[FORHOLDET TIL HOVEDLITTERATUR, TILLEGGLITTERATUR, LÆRINGSAKTIVITETER MV.]

[SETT INN LITTERATURLISTEN FOR EMNET HER]

[STIKKORDSMESSIG OMTALE AV MATERIELLE ELLER METODISKE POENG SOM ANTAS Å VÆRE SÆRLIG RELEVANTE FOR SENSUREN. FOR OPPGAVER MED FLERE DELER/DELSPØRSMÅL BØR DET SIES LITT OM HVER AV DELENE/SPØRSMÅLENE. DERSOM SPØRSMÅL SOM STILLES I OPPGAVEN KAN LØSES PÅ ULIKE MÅTER OG MED ULIKE INNFALLSVINKLER, SKAL DETTE OMTALES. DERSOM DET HENVISES TIL LITTERATUR SOM IKKE ER HOVEDLITTERATUR, SKAL DETTE FRAMGÅ.]

[SÆRLIG OMTALE AV FORHOLD AV BETYDNING VED TVILSTILFELLER, ISÆR I FORHOLD TIL STRYKGRENSEN.]

[SÆRSKILT FOR HJEMMEEKSAMENER: OMTALE AV HVILKEN VEKT SOM SKAL LEGGES PÅ HENVISNINGER, KILDETILFANG, LITTERATURLISTE MV.]

[SÆRSKILT FOR ENGELSKSPRÅKLIGE EKSAMENER: MINDRE VEKT PÅ SPRÅK ENN FOR EKSAMENSBEVARELSER I NORSKSPRÅKLIGE EMNER]

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 33/19

Fra studieseksjonen (v/KJESO)
Til Studieutvalget

13. mars 2019

Aktivitetsplan (eksamensplan) for Det juridiske fakultet *Studieåret 2019/2020*

Vedlagt er aktivitetsplan for Det juridiske fakultet for kommende studieår.

Studieåret begynner i uke 33 og slutter i uke 24.

Planen har som alltid sitt utgangspunkt i foregående studieårs eksamensplan. Dette betyr at eksamener³⁵, obligatoriske oppgaver og andre aktiviteter så langt det er mulig er plassert i samme uke som foregående år. Datoene kan altså variere, men ukenumrene aktivitetene er plassert i forblir de samme³⁶. Eksamensdagene for våremnene kan variere noe fra år til år, da man på den siden av kalenderen ofte må ta hensyn til mange hellig- og fridager.

Det er satt av tre uker til eksamener i spesielemner i slutten av hvert semester; og i desember er det lagt til to ekstra eksamensdager i uke 47. Dette gjøres fordi det ikke avholdes eksamener i spesielemner fredag i uke 49 og onsdag i uke 50 grunnet eksamen i hhv JUS132 og JUS124. Eksakte datoer for spesielemneeksamenene tildeles av Studieadministrativ avdeling (SA) på et senere tidspunkt.

Kontinuasjoneksamenene i JUS134 Rettshistorie og komparativ rett, JUS134-KINA og JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner er alle hjemmeeksamener. Disse eksamenene er plassert i uka før selve kontinuasjonssuka (som alltid er uke 32) for å unngå at disse kolliderer med alle andre kontinuasjonseksamener.

³⁵ Det juridiske fakultet er det eneste fakultetet som setter sine eksamensdatoer selv – for de andre fakultetene er det SA som plasserer eksamenene. Årsaken til dette er studiets rigide struktur, med lite rom for endringer.

³⁶ Med forbehold om bevegelige helligdager, særskilte omstendigheter, SA sine eksamensfrie uker og lignende

AKTIVITETSPLAN

DET JURIDISKE FAKULTET, STUDIEÅRET 2019/2020

inkludert obligatoriske oppgaver

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
33 (12. – 16.8.)	15.00: VELKOMST-SEREMONI PÅ MUSÉPLASS	OPPSTART JUS122 OG JUS241		OPPSTART JUS131	
	OPPSTART EXPHIL OG EXFAC				
34 (19. – 23.8.)	OPPSTART JUS111 (Bli kjent-samling)				
35 (26 – 30.8.)	E K S A M E N S F R I U K E (S A)				
36 (2. – 6.9.)					
37 (9. – 13.9.)	Oblig publiseres JUS122				Innleveringsfrist oblig JUS122
38 (16. – 20.9.)	Oblig publiseres JUS131 og JUS241			Innleveringsfrist oblig JUS131	Innleveringsfrist oblig JUS241
39 (23.9. – 27.9.)					
40 (30.10. – 4.10.)					KUNNSKAPSTEST EXFAC
41 (7. – 11.10.)	Innleveringsfrist seminaroppgave EXFAC			EKSAMEN JUS122	
42 (14. – 18.10.)	OPPSTART JUS124				EKSAMEN JUS131
43 (21. – 25.10.)		OPPSTART JUS132			
44 (28.10. – 1.11.)	E K S A M E N S F R I U K E (S A)				
45 (4. – 8.11.)	Oblig publiseres JUS124			EKSAMEN EXPHIL-JUEKS	Innleveringsfrist oblig JUS124
					EKSAMEN JUS241
46 (11. – 15.11.)	JUSETIKK	JUSETIKK	OPPSTART JUS242	Innleveringsfrist oblig JUS132	
	Oblig publiseres JUS132	OPPSTART JUS111			
47 (18. – 22.11.)				EKSAMENS DAGER SPESIALEMNER ¹	
48 (25. – 29.11.)	E K S A M E N S U K E S P E S I A L E M N E R				

¹ To dager i uke 47 er lagt til eksamensukene pgs. overlapp med eksamen i hhv JUS132 og JUS124 i uke 49 og 50.

49 (2. – 6.12.)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER ²				
					Oblig publiseres JUS111
					EKSAMEN JUS132 (Ingen eksamener i spesialemner i dag)
50 (9. – 13.12.)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER				
	OPPSTART JUS135	INNLEVERING MASTEROPPGAVE	EKSAMEN JUS124 9.00 – 15.00 (Ingen eksamener i spesialemner i dag)	Innleveringsfrist oblig JUS111	
				OPPSTART JUS121	
51 – 1	J U L O G N Y T T Å R				
2 (6. – 10.1.)					
3 (13. – 17.1.)	I N T E R N A S J O N A L U K E				
				INTERNASJONAL DAG	EKSAMEN JUS111
4 (20. – 24.1.)	Oblig publiseres JUS242				Innleveringsfrist oblig JUS242
	OPPSTART JUS114				
5 (27. – 31.1.)	E K S A M E N S F R I U K E (S A)				
	Oblig publiseres JUS135			Innleveringsfrist oblig JUS135	FAGLIG- PEDAGOGISK DAG
6 (3. – 7.2.)					
7 (10. – 14.2.)					
8 (17. – 21.2.)					EKSAMEN JUS114
9 (24. – 28.2.)	OPPSTART JUS113				EKSAMEN JUS242 9.00 – 15.00
10 (2. – 6.3.)	JUSETIKK	JUSETIKK	OPPSTART JUS243	Eksamensoppgave publiseres: JUS329	
	EKSAMEN JUS135 9.00 – 15.00	OPPSTART JUS133		FAGKRITISK DAG	
11 (9. – 13.3.)	HJEMMEEKSAMEN ³ JUS121				
				Oblig publiseres JUS113	
12 (16. – 20.3.)	OPPSTART JUS123		Innleveringsfrist oblig JUS113		
13 (23. – 27.3.)					
14 (30.3. – 3.4.)	Oblig publiseres JUS133			Innleveringsfrist oblig JUS133	
	E K S A M E N S F R I U K E (S A) ⁴				

² Det avholdes ikke eksamener i spesiallemner fredag i uke 49 og onsdag i uke 50 grunnet overlapp med eksamen i hhv JUS132 og JUS124. For å kompensere for dette er det lagt til to eksamensdager i U47.

³ Mandag 9.3. kl. 9.00 – fredag 13.3. kl. 13.00.

⁴ Ikke avklart pr. februar 2019, men Studieadministrativ avdeling (SA) plasserer som regel en eksamensfri uke rett før påske.

15 (6. – 10.4.)				SKJÆRTORS DAG	LANGFREDAG
16 (13. – 17.4.)	2. PÅSKEDAG				EKSAMEN JUS113
17 (20. – 24.4.)	OPPSTART JUS112				EKSAMEN JUS133
	Oblig publiseres JUS243				
18 (27.4. – 1.5.)	Oblig publiseres JUS123				1. MAI
	OPPSTART JUS134				
	Innleveringsfrist oblig JUS243				
19 (4. – 8.5.)	Innleveringsfrist oblig JUS123				
20 (11. – 15.5.)	INNLEVERING MASTEROPPGAVE		Oblig publiseres JUS112		
21 (18. – 22.5.)	EKSAMENS- FRI DAG (SA)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER			
			Innleveringsfrist oblig JUS112	KRISTI HIMMELFARTSDAG	
22 (25. – 29.5.)	Innleveringsfrist hjemmeeksamen JUS329	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER			
23 (1. – 5.6.)	2. PINSEDAG	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER			
24 (8. – 12.6.)	EKSAMEN JUS123 9.00 – 15.00		EKSAMEN JUS243 9.00 – 15.00		EKSAMEN JUS112
		HJEMMEEKSAMEN JUS134 ⁵ (9.6. kl. 8.00 – 12.6. kl. 14.30)			
25 (15. – 19.6.)					
26 (22. – 26.6.)	HJEMMEEKSAMEN JUS134-KINA (22.6. kl. 8.00 – 25.6. kl. 14.30)				

KONTINUASJONSEKSAMENER HØSTEN 2020

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
UKE 31 (27. – 31.7.)	HJEMMEEKSAMEN JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner (27.7. kl. 9.00 – 31.7. kl. 13.00)				
	HJEMMEEKSAMEN JUS134 og JUS134-KINA (begge 28.7. kl. 8.00 – fredag 31.7. kl. 14.30)				
UKE 32 (3. – 7.8.)	EXFAC JUS131 JUS241	JUS111 JUS122 JUS132 JUS242	JUS112 JUS123 JUS133 JUS243	JUS113 JUS124 JUS135	JUS114

⁵ Eksamenstiden for JUS134 kan utvides med 8 timer for studenter som både har dette emnet og JUS243 i utdanningsplanen det aktuelle semesteret.

Sak 34/19***Godskriving i timeregnskapet for ekstern undervisning.***

Fakultetet mottar fra tid til annen henvendelser fra andre fakulteter om å bidra med undervisning/forelesere på ulike tverrfaglige satsinger, typisk relatert til klima, FNs bærekraftsmål o.l.

Vi ønsker på den ene siden å være restriktive med bruk av undervisningstimer, siden det er en svært knapp ressurs på fakultetet.

På den annen side ønsker vi klart nok å delta i universitetets tverrfaglige aktiviteter, der de berører våre fagområder. Praksis frem til nå har vært en forsiktig linje, men likevel slik at slik ekstern undervisning i noen tilfeller blir godkjent for godskriving i fakultetets timeregnskap; det gjelder også for tiltak der ingen jusstudenter deltar.

Vi bør opprettholde en ordning der det kreves særskilt godkjenning av dekan eller studiedekan for at ekstern undervisning kan godskrives.

Videre må det være et vilkår at undervisningen har en påviselig side til den aktuelle underviserens forskning.

Forutsatt at det er tale om underviserens aktuelle forskning, bør godskrivingsfaktoren kunne settes til 3:

- For de aktuelle lærerne er det snakk om å forelese over tema som ligger i kjerneområdet av deres forskningskompetanse, og som de altså forutsetningsvis behersker meget godt.
- Fakultetet pålegger aldri noen av våre lærere å delta i tverrfaglige emner, det er lærerne selv om ønsker å bidra.
- Alternativer til en lavere omregningsnøkkel enn den interne vil i mange tilfeller være at godskrivingen ikke godkjennes for internt timeregnskap.

Faktoren settes for enkelthets skyld likt for alle kategorier av lærere (også postdoktorer og stipendiater).

Forslag til vedtak:

Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret:

1. Forelesninger eller annen undervisning ved UiB utenfor Det juridiske fakultet kan etter søknad godskrives i timeregnskapet ved fakultetet.
2. Bare undervisning med en påviselig side til den aktuelle underviserens aktuelle forskning kan godskrives.
3. Slik undervisning godskrives eventuelt med faktor 3 for alle kategorier vitenskapelig ansatte.

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 35/18**Notat om retningslinjer for karaktervurdering og sensorveiledning for JUS 397 (70 studiepoeng)**

Karakterbedømmelse for emner ved Det juridiske fakultet i Bergen har hjemmel i Universitetslovens § 3-9, 6 ledd, som fastsetter at vurderingsuttrykket ved eksamen kan være bestått/ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E og F for ikke bestått.

Med hjemmel i Universitetsloven har universitetsstyret ved Universitetet i Bergen 16.2.2012 fastsatt Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen (sist endret 27.11.2017). I denne forskriftens § 7-1 fremkommer retningslinjer for det kvalitative innholdet i karaktertrinnene nevnt ovenfor.

Det følger av bestemmelsens annet ledd at man her følger UHRs generelle kvalitative beskrivelser, jf. «Karaktersystemet – generelle, kvalitative beskrivelser» (utarbeidet av Universitets og Høgskolerådet jf. brev av 10.mai 20004, bekreftet av Utdannings- og Forskningsdepartementet).

Andre relevante regelsett er som følger:

1. Retningslinjer for karakterfastsetjing (vedteke av Styret for Det juridiske fakultet 5. desember 2003. Sist endra av Fakultetsstyret 11. juni 2013.)³⁷
2. Instruks for veiledning og sensur på JUS 399 masteroppgave (vedtatt i fakultetsstyret 9. juni 2015)

Som det fremgår, er instruksene nevnt under punkt 2 laget for JUS 399. For JUS 397 skal det lages en egen instruks som fungerer parallelt ved siden av den som gjelder for JUS 399. Som følge av at det bør være en viss sammenheng i regelverket, er instruksene vedrørende JUS 399 likevel *relevant* for utformingen av den instruks som skal være spesialtilpasset JUS 397.

Karakterbedømmelse og sensorveiledning må nødvendigvis til en viss grad knyttes opp mot emnets *læringsmål*. Dette er det lang praksis for, og instruksene for karakterbedømmelse knyttet til JUS 399 nevner spesifikt denne korrelasjonen. Innarbeidelse i praksis og hensyn til et konsistent regelverk taler dermed for å legge den samme korrelasjonen til grunn for JUS 397.

Siden læringsmålene for JUS 397 er noe forskjellige fra de som gjelder for JUS 399, er det naturlig å tilpasse den generelle sensorveiledningen til læringsmålene. Samtidig er store deler av veiledningen for JUS 399 orientert mot alminnelige kvalitetsstandarder for rettsvitenskapelige tekster, som har gyldighet også for JUS 397. Mye av instruksene for JUS 399 kan derfor med fordel anvendes også for JUS 397. Forskjellen mellom de to emnenes innretning og ambisjonsnivå kan kort og upresist forklares ved å peke på at JUS 397 streber mot et mål om å produsere rettsforskning og rettsforskere, mens JUS 397 ikke i samme grad har denne ambisjonen. Forskjellen bør gjenspeiles i sensorveiledningen for emnet.

Den mer vitenskapelig orienterte innretningen på JUS 397 medfører at emnet i større grad enn JUS 399 tiltrekker seg studenter som skriver innenfor andre rettsvitenskapelige sjangre enn rettsdogmatikk. Det finnes eksempler på at studenter på JUS 397 har skrevet masteroppgaver innenfor emner som rettsfilosofi og rettsteori. Sensorveiledningen bør være slik formulert at den gir relevante vurderingskriterier også for slike oppgaver.

Etter dette skal retningslinjer for karakterbedømmelse ved kurset tilfredsstillende rammedokumentene som er gjengitt ovenfor og samtidig integrere de kriterier som naturlig følger av læringsmålene. En enkel og

³⁷ I henhold til opplysninger fra Johanne Spjelkavik er det her vedtatt visse endringer i møte av 12. mars 2019.

transparent fremgangsmåte for å etablere en egnet sensorveiledning er å ta utgangspunkt i de alminnelige retningslinjene som gjelder for 30 poengs kurs og gjøre visse tilpasninger som er styrt av det spesielle hva gjelder ambisjonsnivå og innretning for kurset JUS 397. I det følgende presenteres et utkast til en slik tilpasset veiledning.

Til orientering nevnes først at læringsmålene er for JUS 397 beskrevet slik:

«Etter kurset skal studentane ha fått inngående kunnskap om sitt fagfelt og det å skriva vitenskaplege tekstar.

Dei skal ha oppnådd ferdigheiter i å handtera store mengder kunnskap, identifisere komplekse problemstillingar, nytta juridisk metode på eit vitenskapleg nivå, og å produsera vitenskaplege løysingar.

Gjennom å presentera eige prosjekt og diskutera eige og andre sine prosjekt, samt vitenskaplege tekstar, skal studentane ha fått generell kompetanse i å delta i kompleks juridisk og vitenskapleg diskusjon.»

En naturlig strategi i denne sammenheng er som nevnt å ta utgangspunkt i de retningslinjer som gjelder for JUS 399 og gjøre visse tilføyelser som ivaretar korrelasjonen med læringsmålene nevnt ovenfor.

Retningslinjene for JUS 399 lyder som følger:

« Instruks for sensorer

Masteroppgave sensureres av to sensorer. Dersom sensorene ikke blir enige om vurderingen, skal leder av Studieutvalget utnevne en tredje sensor til å delta ved sensuren.

Veileder deltar som hovedregel ikke i sensur av masteroppgaver på 30 studiepoeng, og aldri i sensur av masteroppgaver på 60 studiepoeng.

Vurderingen av masteroppgaven skal knyttes nært til læringsmålene.

Momenter knyttet til metode og kildebruk skal tillegges større vekt – i begge retninger – enn de materielle momentene. For bestått karakter er det likevel et krav at masteroppgaven avdekker avansert kunnskap innen temaet, eller innen deler av det.

Evne til å finne frem til og formulere rettslige problemstillinger, herunder skille mellom ulike problemer, prinsipale og subsidiære spørsmål, samt evne til å sette spørsmålene inn i sin rette sammenheng vektlegges i begge retninger.

Momenter som avdekker selvstendighet skal belønnes. Det gjelder for eksempel der studenten behandler et tema som ikke har god dekning i litteraturen, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte, eller der studenten reiser eller belyser problemstillinger på interessante måter, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte.

Momenter som viser at studenten har vært i stand til selv å se faglige eller metodiske sammenhenger som ikke leses direkte ut av litteratur eller andre kilder, belønnes. Herunder også blick for rettspolitiske dimensjoner innenfor oppgavens tema, dog uten å tape av syne grensen mellom vurderingers betydning de lege lata og de lege ferenda.

Evne til å drøfte spørsmål på en faglig forsvarlig og skjønnsom måte, og utnytte det foreliggende rettsstoff og faktum i samsvar med fagets metodiske prinsipper, har også betydning for bedømmelsen. Til dette hører også blikk for hva som er vesentlig i forhold til det som er uvesentlig eller irrelevant, å skille mellom det sikre og det tvilsomme, samt å dimensjonere stoffvalg og proporsjoner i besvarelsen fornuftig.

Der avgrensning er gjort eksplisitt og godt begrunnet, skal det ikke trekkes for manglende behandling av temaer det er avgrenset mot. Dette henger sammen med de begrensninger som ligger i rammen for masteroppgaven.

Evne til framstilling og formidling er et selvstendig mål med oppgaven: Språkbeherskelse, fremstillingsevne, klarhet, oversiktighet, presisjon og systematisk ryddighet, herunder ryddige kildehenvisninger vektlegges i begge retninger.

Det skal ikke avholdes muntlig prøve uten at sensorene finner grunn til det. Ved den muntlige prøven eksaminerer begge sensorene studenten i tema som har tilknytning til oppgaven eller til det tema oppgaven gjelder. Muntlig prøve kan også brukes til å kontrollere at oppgaven er et selvstendig arbeid fra studenten

Karakterbeskrivelser for sensur av masteroppgaver

Alle læringsmålenes momenter skal vurderes, med mindre enkelte unntaksvis er mindre relevante i enkelte typer oppgaver.

A. En fremragende prestasjon. Alle aktuelle momenter i læringsmålene er dokumentert nådd, oppgaven representerer overbevisende argumentasjon og meget god forståelse av fagfeltets tradisjoner. Oppgaven preges av konsistens, god oversikt og språklig klarhet.

B. En meget god prestasjon. Alle aktuelle momenter i læringsmålene er dokumentert nådd. Oppgaven representerer god argumentasjon, og innsikt i fagfeltets forskningstradisjoner. Oppgaven er oversiktlig og preget av språklig klarhet.

C. En god prestasjon. De fleste momentene i læringsmålene er dokumentert nådd, og det er ingen alvorlige mangler i forhold til de øvrige.

D. En prestasjon som preges av mangler med hensyn til selvstendighet og evne til å se sammenhenger. Det kan være mangler ved alle momentene i læringsmålene, men ingen av dem må være alvorlige.

E. En prestasjon preget av alvorlige mangler, men der det likevel er dokumentert kunnskaper, forståelse og ferdigheter over et visst minimum i alle læringsmålene.

F. En prestasjon som ikke oppfyller minstekravene i ett eller flere av læringsmålene.»

I det følgende presenteres et forslag til retningslinjer som er tilpasset læringsmålene i JUS 397. Avvik fra retningslinjene for JUS 399 er markert med gult.

Instruks for sensorer JUS397

Masteroppgave sensureres av to sensorer. Dersom sensorene ikke blir enige om vurderingen, skal leder av Studieutvalget utnevne en tredje sensor til å delta ved

sensuren.

Veileder deltar ikke i sensur av masteroppgaver på 70 studiepoeng.

Vurderingen av masteroppgaven skal knyttes nært til læringsmålene for kurset, som lyder som følger:

”Etter kurset skal studentane ha fått inngående kunnskap om sitt fagfelt og det å skriva vitenskaplege tekstar.

Dei skal ha oppnådd ferdigheiter i å handtera store mengder kunnskap, identifisere komplekse problemstillingar, nytta juridisk metode på eit vitenskapleg nivå, og å produsera vitenskaplege løysingar.

Gjennom å presentera eige prosjekt og diskutera eige og andre sine prosjekt, samt vitenskaplege tekstar, skal studentane ha fått generell kompetanse i å delta i kompleks juridisk og vitenskapleg diskusjon.»

Vurderingen skal ta hensyn til at arbeidet med oppgaven er normert til to semester, med et vårsemester som avsluttes i uke 25.

Momenter knyttet til metode og kildebruk skal tillegges større vekt – i begge retninger – enn de materielle momentene. For 70 poengs masteroppgave kreves at tilnærmingen kan betegnes som rettsvitenskapelig. For oppgaver om rettsdogmatiske emner skal det i tillegg legges vekt på om arbeidet bidrar til ny kunnskap eller er egnet til å utfylle eksisterende kunnskap. Det vitenskapelige elementet kan også dokumenteres i andre former for rettsvitenskap enn rettsdogmatikk. For oppgaver om rettsfilosofi, rettsøkonomi, retts sosiologi og andre særdisipliner innenfor rettsvitenskapen, må sensuren se hen til de respektive forskerfellesskapenes omforente standarder for kvalitet.

For bestått karakter er det et krav at masteroppgaven avdekker avansert kunnskap innen temaet, eller innen deler av det.

Evne til å finne frem til og formulere rettslige problemstillinger, herunder skille mellom ulike problemer, prinsipale og subsidiære spørsmål, samt evne til å sette spørsmålene inn i sin rette sammenheng vektlegges i begge retninger.

Momenter som avdekker selvstendighet skal belønnes. Det gjelder for eksempel der studenten behandler et tema som ikke har god dekning i litteraturen, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte, eller der studenten reiser eller belyser problemstillinger på interessante måter, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte.

Momenter som viser at studenten har vært i stand til selv å se faglige eller metodiske sammenhenger som ikke leses direkte ut av litteratur eller andre kilder, belønnes. Herunder også blikk for rettspolitiske dimensjoner innenfor oppgavens tema, dog uten å tape av syne grensen mellom vurderingers betydning de lege lata og de lege ferenda.

Evne til å drøfte spørsmål på en faglig forsvarlig og skjønnsom måte, og utnytte det foreliggende rettsstoff og faktum i samsvar med fagets metodiske prinsipper, har også betydning for bedømmelsen. Til dette hører også blikk for hva som er vesentlig i forhold til det som er uvesentlig eller irrelevant, å skille mellom det sikre og det

tvilsomme, samt å dimensjonere stoffvalg og proporsjoner i besvarelsen fornuftig.

Der avgrensing er gjort eksplisitt og godt begrunnet, skal det ikke trekkes for manglende behandling av temaer det er avgrenset mot. Dette henger sammen med de begrensinger som ligger i rammen for masteroppgaven.

Evne til framstilling og formidling er et selvstendig mål med oppgaven: Språkbeherskelse, framstillingsevne, klarhet, oversiktighet, presisjon og systematisk ryddighet, herunder ryddige kildehenvisninger vektlegges i begge retninger.

Det skal ikke avholdes muntlig prøve uten at sensorene finner grunn til det. Ved den muntlige prøven eksaminerer begge sensorene studenten i tema som har tilknytning til oppgaven eller til det tema oppgaven gjelder. Muntlig prøve kan også brukes til å kontrollere at oppgaven er et selvstendig arbeid fra studenten

Karakterbeskrivelser for sensur av masteroppgaver JUS397

Læringsmålenes momenter skal vurderes, med mindre enkelte unntaksvis er mindre relevante i enkelte typer oppgaver. **Læringsmålet knyttet til deltakelse i vitenskapelig diskusjon, er ikke relevant for karaktervurderingen for skriftlig arbeid.**

A. En fremragende prestasjon. Alle aktuelle momenter i læringsmålene er dokumentert nådd, oppgaven representerer overbevisende argumentasjon og meget god forståelse av fagfeltets tradisjoner. Oppgaven preges av konsistens, god oversikt og språklig klarhet.

B. En meget god prestasjon. Alle aktuelle momenter i læringsmålene er dokumentert nådd. Oppgaven representerer god argumentasjon, og innsikt i fagfeltets forskningstradisjoner. Oppgaven er oversiktlig og preget av språklig klarhet.

C. En god prestasjon. De fleste momentene i læringsmålene er dokumentert nådd, og det er ingen alvorlige mangler i forhold til de øvrige.

D. En prestasjon som preges av mangler med hensyn til selvstendighet og evne til å se sammenhenger. Det kan være mangler ved alle momentene i læringsmålene, men ingen av dem må være alvorlige.

E. En prestasjon preget av alvorlige mangler, men der det likevel er dokumentert kunnskaper, forståelse og ferdigheter over et visst minimum i alle læringsmålene.

F. En prestasjon som ikke oppfyller minstekravene i ett eller flere av læringsmålene.

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 36/19

JUS131 Kontraktsrett II Emneansvar

Erik Monsen og Arnt Skjefstad er oppnevnt som emneansvarlige for JUS131 Kontraktsrett II med virkning fra V18.

Erik Monsen er nå i permisjon, Arnt Skjefstad har forskningstermin ut juni 2019. Det betyr at vi ikke har noen til å håndtere kontinuasjonseksamen i JUS131 Kontraktsrett II i sommer – det gjelder hele prosessen fra oppgaveutvalg til og med eventuelt klagekommisjoner etter klagesensur.

Professor Johan Giertsen har sagt seg villig til å ta på seg vervet som sette-emneansvarlig for JUS131 Kontraktsrett II med øyeblikkelig virkning.

Forslag til vedtak:

Professor Johan Giertsen oppnevnes som sette-emneansvarlig for JUS131 Kontraktsrett II fram til starten av høstsemesteret 2019, likevel sånn at alt arbeidet med kontinuasjonseksamen 2019 omfattes.

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 37/19**Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 5-4 nr. 1 bokstav e.**

Vi har fått en henvendelse fra Universitetet i Stavanger der de opplyser at de har fått et internt pålegg om å sørge for at det gis mulighet for utveksling også i bachelorprogrammet i jus. De har inngått avtale med Kozminski University i Polen og med Münster University i Tyskland. Avtalene og studieprogrammet åpner for at de reiser ut i tredje eller femte semester. De har bedt oss vurdere hvordan en grad som inneholder utveksling, eventuelt kan godskrives hos oss.

Fakultetet har vurdert den modellen Universitetet i Stavanger skisserer, samt de emnene det er åpnet for at studentene kan ta i utvekslingsoppholdet sitt. Dekan og studiedekan er kommet til at det ikke åpnes for å godkjenne grader som har utveksling på tredje semester – det ville innebære at Norske og internasjonale rettslige institusjoner, Rettsstat og menneskerettigheter samt Rettskultur og komparativ rett ble erstattet av utveksling. Det anses ikke tilfredsstillende i en grad hos oss at NIRI-delen om norske institusjoner utgår – det vil heller ikke kunne erstattes med et emne i utveksling.

For femte semester ser det imidlertid annerledes ut. Emnene som da erstattes av utveksling er Juridisk metode II, Selskapsrett samt Skatterett I. De to siste emnene har vi ikke, det første setter vi krav om kompensasjon for i utvekslingsporteføljen studenten har.

Etter dette trenger vi en tilføyelse til bestemmelsen om godskriving av BA fra Universitetet i Stavanger i våre utfyllende regler.

Forslag til vedtak – endring i fet skrift

e) Emner fra Universitetet i Stavanger godskrives slik i masterstudiet i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet i Bergen:

Bachelorgrad i rettsvitenskap fra Universitetet i Stavanger godskrives som 1., 2. og 3. studieår. **Graden kan inneholde utveksling bare på femte semester og i utvekslingsemnene må minst 10 studiepoeng metode inngå.**

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 38/19

Nytt spesialemne JUS276-2-C Human Rights Policies

Vi har mottatt en henvendelse fra emneansvarlig Henriette Sinding Aasen, der hun foreslår at spesialemnet JUS276-2-A på 20 studiepoeng legges på is inntil videre (se egen sak om det), og erstattes av et nytt emne på 10 studiepoeng. Begrunnelsen er tilgangen på undervisningskrefter.

Emnemal til det nye emnet er vedlagt.

Forslag til vedtak:

SU innstiller overfor fakultetsstyret på at spesialemnet JUS276-2-C Human Rights Policies opprettes med virkning fra H19.

Det er et vilkår at JUS276-2-A legges «på is» i den perioden JUS276-2-C tilbys.

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 39/19

JUS276-2-A Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights legges «på is» inntil videre.

Emneansvarlig Henriette Sinding Aasen har bedt om at spesialemnet JUS276-2-A Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights (20 studiepoeng) legges på is inntil videre.

I stedet tilbys spesialemnet JUS276-2-C Human Rights Policies fra høsten 2019.

Forslag til vedtak:

Spesialemnet JUS276-2-A Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights (20 studiepoeng) legges på is inntil videre.

Det kan ikke reaktiveres samtidig med at spesialemnet JUS276-2-C Human Rights Policies er aktivt.

[Tilbake til saklisten](#)

JUS291-2-A EU and EEA State Aid Law. Emneansvarlig.

Professor Christian Franklin er emneansvarlig for JUS291-2-A, med postdoktor Malgorzata Agnieszka Cydecka som underviser.

Malgorzata Agnieszka Cydecka er nå tilsatt i fast stilling (førsteamanuensis) og oppfyller vilkåret for å ha emneansvar. Forslaget er at hun overtar som emneansvarlig med umiddelbar virkning. Franklin støtter forslaget.

Forslag til vedtak:

Førsteamanuensis Malgorzata Agnieszka Cydecka overtar som emneansvarlig for JUS291-2-A EU and EEA State Aid Law med umiddelbar virkning.

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 41/19

JUS397 Masteroppgave forskerlinje. Emneansvarlig.

Vi har mottatt en henvendelse fra forskningsdekan Anne Marie Frøseth:

Emneansvarlig for JUS 397, Bjarte Askeland, sluttet ved fakultetet 1. april, og forskningsdekanen har siden fungert som emneansvarlig. Det er ønskelig at hun følger 2018/19-kullet.

Som ny emneansvarlig for JUS 397 fra og med 2019/2020, ønskes Synne Sæther Mæhle.

Forslag til vedtak:

Anne Marie Frøseth beholder emneansvaret for JUS397 for så vidt gjelder 2018/2019-kullet.

Synne Sæther Mæhle overtar emneansvaret for JUS397 fra og med 2019/2020-kullet.

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 42/19***JUS397 Masteroppgave forskerlinjen. Emnebeskrivelse.***

Studieutvalget, UiB

v/ studiedekanen

6. mai 2019

Anmodning om endring av emnebeskrivelsen i JUS 397 – forskerlinje

Forskerlinjen ble opprettet ved fakultetet våren 2017. Fra høsten 2018 har den vært en del av et program i Norges Forskningsråd, og som et ledd i dette programmet får studentene som gjennomfører forskerlinjen et stipend på kr 25 000. Flere av studentene søker også stipend fra andre finansieringskilder, som fakultetet lyser ut på forskerlinjen. Fakultetet har etablert en forskerlinje som gir mulighet til å ta opp 15 studenter. I 2017 ble det imidlertid bare tatt opp 5 studenter. I 2018 ble det tatt opp 6 studenter. Opptak på forskerlinjen krever høyt faglig nivå, og at studenter har sitt faste tilholdssted i Bergen. Det er imidlertid mulig med kortere praksisopphold i løpet av året, dersom studenten gjennomfører den obligatoriske undervisningen. De andre forskerlinjene i Norge har et tilsvarende studenttall – 6-7 studenter. De tilbyr også færre plasser.

Det har vært gjennomført to evalueringer av forskerlinjeopplegget. En formell våren 2018, og en uformell våren 2019, som senere vil bli fulgt opp med et formelt referansegruppemøte. For kullet som har tatt forskerlinjen høsten 2018/våren 2019, har fakultetet ikke deltatt på det nasjonale seminaret i Oslo, se vedlegg. Det internasjonale seminaret som står beskrevet i emnebeskrivelsen, se vedlegg, ble gjennomført i Bergen våren 2019, der studenter fra Aberdeen – LLM by research – ble invitert. Det var ingen studenter som meldte seg fra Aberdeen. Men det deltok to stipendiater fra fakultetets (vårt) doktorgradsprogram.

For kullet som skal tas opp våren 2019 (for gjennomføring høsten 2019/våren 2020) ønsker den emneansvarlige og påtroppende emneansvarlige (se sak under eventuelt) å gjøre følgende endringer basert på evalueringene og den praktiske erfaringen med kurset:

Studentene har gitt tilbakemelding på at deler av undervisningsopplegget kommer for tett rundt årsskiftet. De har også gitt uttrykk for at utbyttet av workshopen og det nasjonale seminaret har vært noe begrenset. Det har videre kommet tilbakemelding på at utbyttet av det internasjonale seminaret i Aberdeen var begrenset, og at det deltok få studenter, også fra Aberdeen.

Når det gjelder workshopen som tidligere har vært avholdt i oktober, se vedlegg, mener den emneansvarlige at det vil være en fordel om opplegget kunne kobles noe tydeligere til doktorgradsprogrammet. Dette blant annet fordi Forskningsrådet forutsetter en tilknytning til fakultetets ph.d.-program. Det foreslås derfor at studentene deltar på fakultetets David Doublet-seminar, der sentrale deler av programmet handler om en prosjektfremleggelse. Stipendiatene legger frem prosjektene sine, kommenterer hverandre og får kommentarer fra en eller flere seniorer. I tillegg

presenteres allment interessante foredrag om rettsvitenskap, metode, forskerrollen og skriveprosessen. Seminaret arrangeres over 1 ½ dag på Voss i november eller februar.

Dersom denne endringen gjøres, og Doublet-seminaret avvikles i februar, vil veileder som regel ikke være tilstede ved den første fremleggelsen. Veileder er imidlertid til stede ved prosjektfremleggelsen i forskergruppen 6 til 8 uker etterpå. Vi foreslår at studentene har sin egen diskusjonsgruppe på Voss, men at de deltar på felles foredrag og i de sosiale samlingene på seminaret.

Når det gjelder det nasjonale seminaret, som foregår i Oslo i desember fordi Oslo-studentene starter opp i oktober, foreslår den emneansvarlige at dette går ut som semi-obligatorisk element. Det har vært en utfordring å få studentene til å reise til Oslo, også på grunn av arbeidsbyrden for øvrig på kurset i samme periode, og fordi det totalt sett er få studenter på forskerlinjen (de kan velge det internasjonale seminaret som alternativ). Det arbeides med å lage et frivillig tilbud til studentene i samarbeid med Oslo og Tromsø, og om det kan være et alternativ at Oslo, Bergen og Tromsø bytter på å arrangere seminaret.

Det foreslås også at det internasjonale seminaret utgår som et semi-obligatorisk element, men at det innføres et lokalt internasjonalt seminar, som bruker de ressursene som fakultetets gjesteforskere representerer. Gjesteforskerne søker om å få komme til fakultetet i god tid på forhånd, gjerne året før. De tilbyr seg ofte å ha undervisning eller foredrag. Egnende forskere kan tilbys å ha et opplegg for forskerlinjestudentene der studentene presenterer temaet sitt på engelsk. I tillegg kan forskere ha et foredrag, og kommentere prosjektene. Den emneansvarlige kan avtale et samarbeid mellom flere gjesteforskere eller ansatte med utenlandsk bakgrunn på fakultetet, dersom det blir så mange studenter at det er behov for flere kommentatorer. Man kan fortsette å invitere studenter fra Aberdeen. Det foreslås at det internasjonale (lokale) seminaret gjøres obligatorisk. Det foreslås også at omfanget av teksten som skal presenteres reduseres og at omfanget av den muntlige presentasjonen reduseres, blant annet fordi seminaret skal gå over 1 dag istedenfor 2 dager.

Oppsummeringsvis foreslås det at de to semi-obligatoriske elementene i kurset utgår, og erstattes med et obligatorisk element som er det internasjonale seminaret som arrangeres lokalt i Bergen. Det foreslås også at workshopen i oktober erstattes med David Doublet seminaret på fakultetets ph.d. program i rettsvitenskap. Deltagelse på Doublet-seminaret skal være obligatorisk.

For øvrig vil tidspunktene for gjennomføring av modulene bli justert slik at undervisningen ikke kommer for tett, særlig rundt årsskiftet.

På bakgrunn av dette foreslås det følgende endringer i de obligatoriske modulene på kurset JUS 397:

2. David Doublet seminar – fremleggelse av eige prosjekt (november eller februar). Erstatte workshop

I oktober i haustsemesteret (alternativt januar i vårsemesteret) leverer studentane eit utdrag av masteroppgåva på opp til 20 sider. Dei les kvarandre sine utdrag som førebuing til Doublet-seminaret. På seminaret presenterer dei prosjektet sitt i løpet av 20 minutt. Deretter vert prosjektet kommentert av ein medstudent og ein seniorforskar og presentasjonen diskutert i 20 minutt.

3. Tekstskvalitetskurs (mars). Endring av tidspunkt.

Kurset startar med 2 timar førelesing om tekstskvalitet. Studentane skal deretter levere tekst på maksimalt 15 sider frå masteroppgåva. Tekstane blir diskutert i smågrupper under leiing av ein seniorforskar.

4. Nasjonalt seminar (desember). Utgår som semi-obligatorisk element.

Dette er eit felles seminar mellom studentar som skriv stor masteroppgåve ved dei juridiske fakulteta i Bergen, Oslo og Tromsø. Her skal kvar av dei til saman 30 studentane delast opp i grupper etter tema for deira masteroppgåve. To veker før seminaret skal dei sende ut eit opp til 15 sider langt utdrag frå masteroppgåva, som kan vere det same som teksten brukt i undervisningsaktivitet 3. På seminaret skal dei så presentera si oppgåve for dei andre studentane i gruppa og ein seniorforskarar, før oppgåva vert diskutert basert på utdraget og presentasjonen. Dette er eit tillegg til tekstkvalitetsførelesinga og -diskusjonen på fakultetet

.

6. Forskargruppepresentasjon (november/desember eller februar). Endring av tidspunkt.

I det semesteret der det ikkje er Doublet-seminar, skal studentane presentera prosjektet sitt for forskargruppa deier knytt til. Dei skal før presentasjonen levera eit utdrag av masteroppgåva på opp til 20 sider, som vert lest av alle eller nokre utvalde forskargruppemedlemmar. På eit lunsjseminar i forskargruppa presenterer så studentane sine prosjekt i omlag 30 minutt, etterfølgt av 40 minutt med førebudde kommentarar og diskusjon.

7. Internasjonalt seminar (april) – innføres som obligatorisk element

I april skal det arrangerast eit 1 dags seminar av ein eller fleire av fakultetets gjesteforskarar for forskerlinestudentene. Fakultetet vil også invitere studentar på eit LLM by research-program eller anna tilsvarende program ved ein utanlandsk institusjon. To veker før seminaret skal kvar student levera eit utdrag på 3-5 sider frå masteroppgåva på engelsk, som blir distribuert til andre studentar og lese som førebuing til seminaret. På seminaret skal oppgåva presenterast i 10 minutt for dei andre studentane, samt gjesteforskaren, før den vert diskutert basert på utdraget og presentasjonen.

Anne Marie Frøseth

Emneansvarlig JUS 397

Vedlegg:

Emnebeskrivelsen JUS 397 Forskerlinjen med innarbeidede revisjonsforslag basert på notatet her.

Studienivå (studiesyklus)

Master

Undervisningssemester

Haust og vår.

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, UiB

Mål og innhald

Føremålet med **f**Forskarlinja er å

- identifisera og utvikla studentar med eit forskartalent og -interesse med tanke på rekruttering til PhD-programmet
- utdanna studentar med ei viss forskningserfaring som kan nyttiggjera seg denne med tanke på problemløysing i det praktiske rettslivet
- tilby studentane eit studium på eit høgare akademisk nivå som minskar avstanden mellom profesjonsstudiet og praksis og, samt heva kunnskapsnivået i rettssystemet og det praktiske rettslivet for øvrig.
- gjera dei juridiske kandidatane betre i stand til å utfordra etablert kunnskap og praksis på fagområdet, slik at dei er førebudd på å bidra til innovasjon i academia og i praksis.
- verke til at studentane tileignar seg kunnskap om ulike metodetilnærmingar innanfor rettsvitenskapen, og at dei på ein slik bakgrunn kan gjera eit informert val av metode til handtering av eige kjeldemateriale.

Læringsutbyte

Etter kurset skal studentane ha fått inngåande kunnskap om sitt fagfelt og det å skriva vitenskaplege tekstar.

Dei skal ha oppnådd ferdigheiter i å handtera store mengder kunnskap, identifisere komplekse problemstillingar, nytta juridisk metode på eit vitenskapleg nivå, og å produsera vitenskaplege løysingar.

Gjennom å presentera eige prosjekt og diskutera eige og andre sine prosjekt, samt vitenskaplege tekstar, skal studentane ha fått generell kompetanse i å delta i kompleks juridisk og vitenskapleg diskusjon.

Krav til forkunnskapar

- Bestått alle emne dei fire første åra av masterstudiet i rettsvitenskap.
- Høgt fagleg nivå, svarande til det som vert stilt for opptak til PhD-programmet.
- Prosjektskisse på minst 3 A-4 sider (retningslinjer gis saman med informasjon om opptak)

CV skal leggjast ved søknad, slik at andre aspekt ved søkjar og prosjektet kan vurderast.

Tilrådte forkunnskapar

Ingen

Krav til studierett

[MAJUR](#) eller [MAJUR-2](#).

Inntil 15 studentar vert tekne opp kvar haust.

Søknadsfrist: **15. mai**.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

For å sikra at studentane har tilstrekkeleg kunnskap til å skriva masteroppgåve på vitskapelege nivå er følgjande undervisningsaktivitetar gjort obligatorisk:

1. Lunchseminar

Det vert gjennom heile året arrangert inntil 10 lunchseminar totalt, men slik at berre fem av desse er obligatoriske for kvar student. Som hovudregel startar kvart lunchseminar med ei førelesing om eit emne som er relevant for det stadiet av skriveprosessen studentane er inne i. Deretter diskuterar studentane under leiing av emneansvarleg.

2. David Doublet-seminar (november eller februar) Workshop: fremleggelse av eige prosjekt

~~Før seminaret i oktober i haustsemesteret~~ leverer studentane eit utdrag av masteroppgåva på opp til 20 sider ~~workshopnotat på opp til 15 sider basert på masteroppgåva så langt den no er skriven~~. Dei les kvarandre sine notat som førebuing til ~~seminaret~~ workshopen. På ~~seminaret~~ workshopen presenterer dei prosjektet sitt i løpet av 20 minutt. Deretter vert prosjektet kommentert av ein medstudent og ein seniorforskar, ~~og presentasjonen vert diskutert i (ytterligere 20 minutt)~~.

3. Tekstkvalitetskurs (mars)

Kurset startar med 2 timar førelesing om tekstkvalitet. Studentane skal ~~deretter i november~~ leverer ~~deretter~~ tekst på maksimalt 15 sider frå masteroppgåva. Tekstane blir diskutert i smågrupper under leiing av seniorforskar ~~lærer~~.

4. ~~Nasjonalt seminar~~

~~(Alternativ til internasjonalt kurs, sjå nr. 7 nedanfor)~~

~~Dette er eit felles seminar mellom studentar som skriv stor masteroppgåve ved dei juridiske fakulteta i Bergen, Oslo og Tromsø. Her skal kvar av dei til saman 30 studentane delast opp i grupper etter tema for deira masteroppgåve. To veker før seminaret skal dei sende ut eit opp til 15 sider langt utdrag frå masteroppgåva, som kan vere det same som teksten brukt i undervisningsaktivitet 3. På seminaret skal dei så presentera si oppgåve for dei andre studentane i gruppa og ein seniorforskarar, før oppgåva vert diskutert basert på utdraget og presentasjonen.~~

~~Dette er eit framhald av tekstkvalitetsførelesinga og diskusjonen som har skjedd på fakultetet (undervisningsaktivitet 3).~~

4.5. Rettsvitenskaplig metode og akademisk skriving

Studentane får metodisk opplæring i eit samarbeid med doktorgradsprogrammet, gjennom ein kombinasjon av tre førelesingar om metodiske tema à to timar, etterfølgd av tre diskusjonsmøte à to timar om dei same tema, der studentane blir delt opp i mindre diskusjonsgrupper under leiing av ein Phd-kandidat. Kvar av studentane må førebu eit innlegg på 10 minutt til eitt av diskusjonsmøta^[SSM1].

Litteratur:

~~Bjarte Askeland: Om rettsdogmatisk metode og sammenligning, i: Søvig, Karl Harald/Schütz, Sigrid Eskeland /Rasmussen, Ørnulf (red.): Undring og erkjennelse, Festskrift til Jan Fridthjof Bernt, Bergen 2013, s. 15-25.~~

~~Hans Petter Graver: Vanlig juridisk metode? Om rettsdogmatikken som juridisk sjanger, Tfr 2008 s. 249-278~~

~~Hans Petter Graver: Rettsforskerens oppgaver og rettsvitenskapens autonomi, Tfr 2011 s 230-249.~~

~~Rob van Gestel and Hans-Wolfgang Micklitz: Why Methods Matter in European Legal Scholarship, European Law Journal Vol 20 no 3, May 2014 pp 292-316.~~

~~Nils Jareborg: Rättsdogmatikk som vetenskap, SvJT 2004 s. 1-10.~~

~~Glaes Sandgren: Om teoribildning och rättsvetenskap, JT 2004-2005 s. 297-333~~

~~Synne Sæther Mæhle: Gjelder det andre regler for rettslig argumentasjon i rettsdogmatikken enn for domstolene? JV 2004 s. 329-342~~

~~Ronald Zweigert and Hein Kötz: Introduction to comparative law (2nd ed. Oxford 1998) s. 32-47.~~

6. Forskargrupperpresentasjon (november / desember eller februar)

I det semesteret der det ikkje er David Doublet-seminar~~desember eller januar~~ skal studentane presentera prosjektet sitt for forskargruppa dei er knytt til. Dei skal før presentasjonen levera eit utdrag av masteroppgåva på opp til 20 sider, som vert lest av alle eller nokre utvalde forskargruppermedlemmar. På eit lunsjseminar i forskargruppa presenterer så studentane sine prosjekt i omlag 30 minutt, etterfølgd av 40 minutt med førebudde kommentarar og diskusjon.

7. Internasjonalt seminar (april)

(Alternativ til Nasjonalt seminar, sjå nr. 4 ovanfor)

I april~~mars~~ skal det arrangerast eit 1 dags seminar av ein eller fleire av fakultetets gjesteforskarar for forskerlinestudentene. Fakultetet vil også invitere studantar på eit LLM by research-program eller anna tilsvarende program ved ein utanlandsk institusjon. To veker før seminaret skal kvar student levera eit utdrag på 3-5 sider

frå masteroppgåva på engelsk, som blir distribuert til andre studentar og lese som førebuing til seminaret. På seminaret skal oppgåva presenterast i 10 minutt for dei andre studentane, samt gjesteforskaren frå Bergen, før den vert diskutert basert på utdraget og presentasjonen.

~~felles seminar mellom dei som skriv masteroppgåve 70 sp i Bergen og studentar på eit LLM by research program eller anna tilsvarende program ved ein utanlandsk institusjon. To veker før seminaret skal kvar student levera eit 10 sider langt utdrag frå masteroppgåva på engelsk som blir distribuert til andre studentar og lese som førebuing til seminaret. . På seminaret skal oppgåva presenterast i 20 minutt for dei andre studentane, samt ein seniorforskarar frå Bergen og ein frå samarbeidsinstitusjonen, før den vert diskutert basert på utdraget og presentasjonen.~~

8. Sluttseminar

+ april/mai vert det arrangert eit sluttseminaret for kvar einskild student.

Studentane presenterer utdrag frå avhandlingsteksten som viser kva metode som er nytta, og som gjev grunnlag for diskusjon av metodiske spørsmål i grupper. Diskusjonen skal dels referera til dei emna som vart presenterte i undervisinga med doktorgradstilknytning, sjå punkt 6 ovanfor. Studentane sine Utdraget blir kommenterte av ein seniorforskar. Seminaret skal fungera som ei kvalitetssikring før ferdigstilling av avhandling for innlevering. Det vert leia av studenten sin rettleier.

Det vert arrangert eit frivillig kurs i kjeldesøk og bruk av Endnote.

Vurderingsformer

Masteroppgåve på maksimalt 37 500 ord.

Innleveringsfrist: fredag i uke 25.

- Fot- og sluttnoter skal reknas med. Forord, forside, innhaldsforteikning, registre, litteraturliste og vedlegg reknast ikkje med.
- Oppgåve som overskrid ordgrensa vert ikkje sensurert.
- Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å levere oppgåve, og inngår difor i sertifiseringsgrunnlaget.
- Metodekunnskapen som studentane skal ha tileigna seg vert vurdert som del av vurderinga av masteravhandlinga

Karakterskala

A til E for bestått og F for ikke bestått.

Vurderingssemester

Haust og vår.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 43/19**MBLSP Maritime Bergen Law Summer Programme. Litteratur.**

Vi har mottatt følgende forslag til litteraturliste for MBLSP Maritime Bergen Law Summer Programme:

- Maritime Bergen Law Summer Programme 2019, litteraturliste

Topic: The Maritime Business Sector – Essential features

Required reading:

Tenold, S. and Theotokas, I. (2013), "Shipping Innovation: The different paths of Greece and Norway", International Journal of Decision Science, Risk and Management, vol. 5, no.2, 142-160. (20 s)

<P:\Studieseksjonen\Utenlandsstudier\Maritime Bergen Law Summer Program\2018 Suggested reading>

Topic: Competition Law and the Maritime Sector

Required reading:

On general competition law:

- [Slaugther and May: An Overview of the EU Competition Rules \(June 2016\) \(24 s\)](#)
- [Herrera Anchustegui, Ignacio. Competition Law Through an Ordoliberal Lens. Oslo Law Review \(2015\) \(36 s\)](#)
- [Slaughter and May, Competition Law in China \(November 2016\) \(32 s\)](#)

On competition law and the maritime sector:

- [Vestager, Margrethe \(European Commissioner for Competition\). Competition in maritime transport. \(October 2015\) \(3 s\)](#)
- [Per Kr. Bryng; Martin Jonassen. Maritime transport services to be governed by general antitrust rules \(4 s\)](#)
- [Philip Bentley, QC, Wilko van Weert and Philipp Werner. Maritime transport subject to EU general competition law guidelines from 26 September 2013. Lexology \(2013\)](#)

Topic: Contracts for the carriage of goods and passengers.

Course material:

Athens Convention relation to the carriage of passengers and their luggage by sea, 2002 available at:

<https://docs.google.com/file/d/0BwbYpXqDcubhc0phYmNuazh4ZzA/edit> (22 s)

Topic: Liability for Damage, Loss and Delay

Course material:

<https://www.skuld.com/>

<https://www.skuld.com/topics/>

<https://www.skuld.com/topics/cargo/general-cargo/the-eems-solar-a-lesson-to-be-learned-about-stowage-responsibility/>

<https://www.skuld.com/topics/cargo/liquid-bulk/crude-and-water/>

Topic: Marine Insurance

Course material:

www.nordicplan.org

http://www.gard.no/Content/24908198/Rules_2018_web.pdf [MHL2]

Topic: Environmental Law and Marine Pollution

Required reading:

SCHÜTZ, Sigrid Eskeland. Marine Spatial Planning – Prospects for the Arctic. **Arctic Review**, [S.l.], v. 9, p. 44-66, feb. 2018. ISSN 2387-4562. (22 s)

Available at: <https://arcticreview.no/index.php/arctic/article/view/899>

Topic: Jurisdiction and Choice of Law

Required reading:

- HUO, Zhengxi: Highlights of Chinas's New Private International Law Act: From the Perspective of Comparative Law in **Revue Juridique Themis**, vol. 45 (2011), no. 3, pp. 669. Available at https://ssl.editionsthemis.com/uploaded/revue/article/5973_45-3%20Huo.pdf (48 s)
- Konow, Berte-Elen: Laws relating to dispute resolution concerning foreign entities, pp 73-89 in [National Belt and Road Report from Norway](#). (s 15)

Course material:

- [Convention on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters \(the Lugano Convention\) in the Official Journal of the European Union 21.12.2007](#) (39 s)
- [Law of the People's Republic of China on the Laws applicable to foreign-related civil relations \(Act No 26 of 28.10.2010\)](#) (7 s)

Topic: Nordic Arbitration

Required reading:

- [Article by Geir Gustafson in Marius 2015](#) (8 s)
- An overview of NOMA by Georg Scheel: <https://www.jus.uio.no/nifs/forskning/arrangementer/gjesteforelesninger-seminarer/sjorett/2018/georg-scheel-nordic-arbitration.pdf> (12 s)

Course material:

- Norwegian Arbitration Act: <https://lovdata.no/pro/#document/NLE/lov/2004-05-14-25>
- UNCITRAL model law with explanatory notes and amendments 2006: http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/ml-arb/07-86998_Ebook.pdf (56 s)
- SCC Arbitration Rules: <http://www.sccinstitute.com/dispute-resolution/rules/>
- Rules and guidelines for Nordic Maritime & Offshore Arbitration: <https://www.nordicarbitration.org/>

Topic: Maritime Liability: An Overview

Required reading:

- [The integration of unmanned ships into the lex maritima, by Robert Veal and Michael Tsimplis](#) (s 33)

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 44/18***Periodisk emneevaluering – oppstart.***

Implementering av nytt evalueringsopplegg ved Det juridiske fakultet

Studieutvalget besluttet i mai 2016 å endre emneevalueringen ved Det juridiske fakultet (se sak [37/16](#)).

Administrasjonen har nå, i samarbeid med undervisningsdekanen, utarbeidet et nytt evalueringsopplegg der 1/3 av fakultetets emner skal evalueres grundig hvert år, i overensstemmelse med vedtaket fra 2016 samt [UiBs kvalitetshandbok](#). Ny ordning er grundig beskrevet i fakultetets [wiki for emneansvarlige, undervisere og andre fagpersoner](#).

Dagens ordning med årlig evaluering av alle (ordinære) emner med referansegruppemøte og kursrapport skulle etter planen avvikles våren 2019 og bli erstattet av det nye evalueringsopplegget. Vi ser nå at det vil være langt heldigere å implementere ordningen fra og med studieåret 2019/2020 fremfor å iverksette midt i et semester, da dette vil gi en langt ryddigere oppstart.

For å berede grunnen for overgangen til nytt evalueringssystem vil den generelle informasjonen til de emneansvarlige sendes ut allerede i løpet av våren.

Forslag til vedtak:

Modellen for periodisk emneevaluering, vedtatt i 2016, iverksettes med virkning fra H19.

[Tilbake til saklisten](#)

REFERAT
FORSKNINGSUTVALGET
FREDAG 24. MAI 2019 KL. 12.30 – 14.15

Til stede: Anne Marie Frøseth (leder), Eivind Kolflaath, Johannes Mella (vara for Andrea Grønningsæter), Monica Roos (vara for Randi Sæbøe), Katrine Bjørndalen, Aleksander Bø Rognan (vara for Henrik Saxegaard), og Henning Simonsen (referent).
Fra administrasjonen: Idunn Bjørlo Tandstad

Saksliste:

Sakene 15/19, 16/19 og 17/19 ble vedtatt på sirkulasjon i april:

15/19 Tilråding om tilsetting i forskerstilling

Vedtak:

Forskningsutvalget tilrår at Helge Renå tilsettes i den utlyste stillingen som forsker.

16/19 Forskerutdanningsmelding 2018

Vedtak:

«Forskerutdanningsmeldingen 2018 anbefales fremmet for fakultetsstyret, med de justeringer som fremkom under behandlingen.»

17/19 Tilråding om tilsetting i postdoktorstilling

Vedtak:

«Forskningsutvalget tilrår at Ignacio Herrera-Anchustegui tilsettes i den utlyste stillingen som postdoktor. Dersom Herrera-Anchustegui ikke tiltrer stillingen, anbefales det at søkeren Catalina Vallejo tilbys stillingen, og dersom hun ikke tiltrer stillingen, anbefales det at stillingen tilbys Thomas Leclerc.»

18/19 Godkjenning av innkalling, saksliste

Innkalling og saksliste ble godkjent, inkludert de tre sakene som ble vedtatt på sirkulasjon i april.

19/19 Orienteringssaker

- Vitenskapelig publisering ved fakultetet - tatt til etterretning
- Oversikt over tilskuddsreiser, vit.ass.-bruk og språkvask – tatt til etterretning. FU noterer at det vil være behov for språkvaskstøtte som muligens overskrider budsjettet. FU legger til grunn at fakultetet vil finne inndekning for dette på annen måte. Behovet skyldes blant annet at det er flere doktoravhandlinger som skrives på engelsk og at prisen på språkvasken kan variere en del. Videre er det en del engelske artikler som har behov for språkvask.

20/19 Omarbeiding av ph.d.-avhandlinger

- Innspillene på møtet tas med i den videre saksbehandlingen til sak til fakultetsstyret i juni, oppsummering vedlagt protokollen.

21/19 Restrukturering av opplæringsdelen på ph.d.-programmet

FU la til grunn at avviklingen av opplegget skal skje ved avvikling av to emner per semester, og at man ikke med dette vedtaket legger føringer knyttet til om opplegget skal gjennomføres tidlig eller sent i semesteret. Det ble fremhevet som viktig at totalopplegget ble konsentrert i tid i de ulike semestrene, slik at opplæringsdelen ikke representerer større avbrytelser i avhandlingsarbeidet enn det gjør i dag. Dette også for å gjøre det lettere å gjennomføre utenlandsopphold. Datoer for samlingene bør annonseres tidlig.

Vedtak:

«FU gir sin tilslutning til at ledelsen av ph.d.-programmet arbeider videre med emneutvikling og restrukturerer av opplæringsdelen i tråd med de føringer som fremgår av notatet.»

«FU oppnevner følgende fagpersoner som emneansvarlige på ph.d.-programmet, under forutsetning av at fakultetsstyret oppretter emnene:

Jørn Jacobsen for emnet Introduksjon til rettsvitenskap og avhandlingsskriving, emnet Rettsteoretiske perspektiv i rettsvitenskapen, og for emnet Rolleforståing og prosjektutvikling.

Knut Einar Skodvin for emnet Rettslege kjelder og handtering av desse.

Linda Gröning for emnet Rettsvitenskap og empiri.

Eivind Kolflaath for emnet Tekstkvalitet.

Sigrid Eskeland Schütz for emnet Formidling.»

22/19 Søknader om forskningstermin

Vedtak:

«FU finner at alle fem søkerne er kvalifisert til å få innvilget forskningsterminen de har søkt om. I tilfelle av at ikke fakultetsstyret finner å kunne innvilge alle søknadene gjøres følgende prioritering:

- 1. Søren Koch*
- 2. Sigrid Eskeland Schütz*
- 3. Halvard Haukeland Fredriksen*
- 4. Maria Vea Lund*
- 5. Miriam Skag»*

Anne Marie Frøseth
leder

Henning Simonsen
sekretær

Oppsummering av FUs synspunkter i sak 20/19: Omarbeiding av ph.d.-avhandlinger

FU konstaterer at formålet med den nye regelen om omarbeiding av innleverte ph.d.-avhandlinger i løpet av en 3 måneders frist er å gi rom for at avhandlinger som i dag underkjennes – men nesten oppfyller kravene, skal kunne bli godkjent av den samme bedømmelseskomiteen etter at kandidaten har rettet mangler ved avhandlingen. som komiteen har påpekt.

FU forutsetter at terskelen for å få en avhandling godkjent skal være den samme som før.

FU legger til grunn at UiB bevisst har valgt en kortere frist for omarbeiding enn ved UiO og UiT, for å sikre at nivået på doktoravhandlinger som godkjennes, ikke senkes. Den kortere fristen innebærer at den typen feil som skal kunne rettes, ikke kan være omfattende, grunnleggende for og gjennomgripende i avhandlingsarbeidet. De feil som skal kunne rettes, kan altså ikke være bærende for avhandlingsarbeidets kvalitet. FU gir sin tilslutning til dette, og mener at dette må fremheves eksplisitt i informasjonen til bedømmelseskomiteene, særlig fordi UiO og UiT har en annen frist.

I informasjonen til bedømmelseskomiteene bør det fremgå at komiteens bestilling til kandidaten ikke kan bestå i at kandidaten skal gjøre noe vesentlig annet enn det prosjektet som er valgt. Prosjektets formål må fremdeles kunne gjennomføres, og manglene må kunne imøtekommes uten at kandidaten legger ned et fulltidsarbeid i rettingsperioden. FU bemerker at de fleste kandidater ikke vil være under finansiering fra universitetet, eller ved den institusjon der de har hatt sitt opphold under avhandlingsarbeidet, i rettingsperioden.

Bestillingen fra komiteen bør normalt begrense seg til deler av avhandlingsarbeidet, og det kunnskapskrav og den forståelse som nivåbeskrivelsen forutsetter, må være på plass også for de avhandlinger som kan omarbeides. De mangler som det skal komme på tale å rette, må knytte seg til håndverket og klargjøring av fremstillingen. Kildematerialet må i det store og hele være det samme som i den innleverte avhandlingen.

FU antar at den nye muligheten til omarbeiding først og fremst vil være knyttet til oppfylling av forskriftens krav om at avhandlingen skal kunne publiseres som en del av fagets litteratur. Det må fremdeles være rom for korrekturfeil i avhandlinger, og muligheter for komiteen til å kritisere formelle feil på disputasen.

FU konstaterer at kandidaten ikke kan klage på komiteens og fakultetets avgjørelse om å stille krav til omarbeiding. I dette ligger også at kandidaten ikke kan kreve mulighet til omarbeiding.

FU bemerker at det er uheldig at de tre universitetene har forskjellige frister for omarbeiding, og at dette kan føre til usikkerhet knyttet til nivåkravet for juridiske avhandlinger. Av denne grunn bør fakultetsledelsene søke å komme frem til en nærmere avklaring av kravene på det nasjonale nivået.

FU-møte 24. mai 2019.

PROTOKOLL

TILSETTINGSUTVALGET

Tilsettingssak på sirkulasjon 10. mai 2019

På sirkulasjon til:

Karl Harald Søvig, Ragna Aarli, Brage Thunestvedt Hatløy, Ingrid Elisabeth Tøsdal og Johannes Ørn Thorsteinsson

Tilsettingssaker er unntatt offentlighet, jfr. Off.l. § 25

Sak:

Sak 4/19

Tilsettingssak postdoktor ved Det juridiske fakultet (2018/13300)

Vedtak:

«Ignacio Herrera-Anchustegui tilsettes i den utlyste stillingen som postdoktor. Dersom han ikke tiltrer stillingen, tilsettes Catalina Vallejo, deretter Thomas Leclerc.»

Bergen, 10. mai 2019

Karl Harald Søvig
dekan

Anita H. Garden
sekretær

Referat fra møte i HMS-utvalget ved Det juridiske fakultet

Det juridiske fakultet, 2. mai 2019.

Til stede: Henning Simonsen (HVO og VOadm), Vivian Gjelsvik (Brannansvarlig), Idunn Bjørlo Tandstad (miljøkontakt og ansvarlig for Miljøfyrtårn), Synne Jakobsen (lærling), Ingrid Straume (HMS-koordinator), Øystein Iversen (arbeidsgiver).

Forfall: Tine Eidsvaag (verneombud vitenskapelig stab), Kjersti Bakke Sørensen (varaverneombud administrativ stab), Camilla Bernt (varaverneombud vitenskapelig stab).

13/19 Orienteringssaker

Øystein Iversen informerer om at vi alltid må søke om skjenkebevilling når vi skal ha arrangementer med alkohol, inkl. til semesterpizza.

14/19 Idunn Tandstad informerer om tiltak Miljøfyrtårn

Følgende tiltak skal settes i verk:

1. Fjerne bosspann i fellesområdet
2. Arrangere lokalt førstehjelpskurs (hjertestarter) til høsten
3. Gå i dialog med Sammen Catering, slik at leveransene blir mer miljøvennlige. Vi har sendt epost til ledelsen hos Sammen og informert om våre ønsker.

Dialogmøte planlegges.

4. Automatisk slokking av lys. I dag slokkes lys kl. 22, og vi ønsker prøveordning med slokking kl. 21.

Vivian Gjelsvik kontakter Driften.

5. Bruke Fakultetsnytt til å informere om miljøraker.
6. Bedre fasilitetene for videokonferanser.
7. Skaffe skilt om hva som skal kastes/ ikke kastes i toalettene.

15/19 Øystein Iversen informerer om planlagt HMS allmøte til høsten.

Forslag: kalle det noe annet enn HMS-møte (slik at flere ansatte stiller opp),
servere vafler.

16/19 Neste møtedato:

Tirsdag 17.september kl. 10-11, møterom 545.

Øystein L. Iversen

Leder

Ingrid Straume

Sekretær

Postdoktor ved Det juridiske fakultet

Kunnskap som formar samfunnet

Gjennom eit sterkt og tett samspel med omverda - globalt, nasjonalt og lokalt - skal vi medverke til eit samfunn bygd på kunnskap, ferdigheiter og haldningar.

Vil du vere med å forme framtida?

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=0E0cOZpZQXY>

Postdoktorstilling

Ved Det juridiske fakultet er det ledig ei stilling som postdoktor innan utlendingsrett. Stillinga er oppretta for eit samarbeid med forskingsprosjektet «Wait - I vente på ein usikker framtid: temporalitetar rundt irregulær migrasjon». Wait-prosjektet er finansiert av Noregs forskingsråd og er leia av Christine M. Jacobsen ved senter for kvinne- og kjønnsforskning. Postdoktorstillinga er lønna av Det juridiske fakultet, og den som blir tilsett, vil ha arbeidsplass på fakultetet.

Stillinga er for ein periode på to år. Tiltreding i august 2019 eller etter avtale.

Om prosjektet/arbeidsoppgåver:

- Den som blir tilsett i postdoktorstillinga, må kunne samarbeide med kollegaer frå andre fagfelt.
- Forskingsarbeidet til postdoktoren skal leie til minst tre vitenskaplege publikasjonar, kor minst ein må vere knytt til tematikken i Wait-prosjektet.
- Det blir forventa at postdoktoren bidrar til å formidle forskingsresultata.

Kvalifikasjonar og eigenskapar:

- Du må ha oppnådd norsk ph.d.-grad i rettsvitenskap eller ha tilsvarande utanlandsk utdanning, eller ha levert ph.d.-avhandlinga di til vurdering innan søknadsfristen er ute. Det er ein føresetnad at doktorgraden er godkjend/oppnådd før tilsetjing kan skje.
- Du må ha gode samarbeidseigenskapar og kunne bidra til å byggje opp eit godt fagmiljø.
- Den primære forskingskompetansen din må vere knytt til utlendingsrett, og du må ha kjennskap til dei norske reglane.
- Du må ha gode kunnskapar i både norsk og engelsk, så vel munnleg som skriftleg.

Om postdoktorstillinga:

Postdoktorstillinga er ei åremålsstilling og har som hovudmål å kvalifisere den som blir tilsett for arbeid i faglege toppstillingar.

Ingen kan tilsetjast i meir enn éin åremålsperiode som postdoktor ved same institusjon.

Du må levere ein prosjektmtale saman med søknaden innan søknadsfristen. Prosjektmtalet skal inngå som del av (vedlegg til) arbeidskontrakt for åremålsstillinga. Du skal ved tilsetjing kome med framlegg til plan for kvalifiseringsarbeidet som inneheld ein framdriftsplan. Det er ein føresetnad at den som blir tilsett gjennomfører prosjektet i løpet av tilsetjingsperioden.

Vi tilbyr:

- Eit godt og faglig utfordrande arbeidsmiljø
- Løn etter lønsssteg 72 (kode 1352/lønssramme 24) i lønsregulativet til staten ved tilsetjing. Dette utgjer ei årsløn på kr. 658 300 brutto. For særleg kvalifiserte søkjarar kan det bli aktuelt å vurdere høgare løn.
- Medlemsskap i Statens pensjonskasse
- Stilling i ei inkluderande arbeidslivsverksemd (IA-verksemd)
- Gode [velferdsordningar](#)

Søknaden skal innehalde:

- Ei kort utgreiing om forskningsinteressene dine og motivasjonen for å søkje stillinga
- Namn og kontaktopplysningar til to referansepersonar, ein av desse må vere hovudrettleiaren frå doktorgradsutdanninga
- CV
- Karakterutskrifter og vitnemål, samt stadfesting på at doktorgradsavhandlinga er levert
- Relevante attestar
- Liste over vitenskaplege arbeid (publikasjonsliste)
- Eventuelle andre publikasjonar

- Prosjektmøte
- Søkjarar med utanlandsk utdanning må òg leggje ved sertifisert omsetjing til engelsk eller skandinavisk dersom originalvitnemåla, karakterutskriftene og tilleggsdokumentasjonen ikkje er på eit av desse språka. Søkjar må i tillegg leggje ved NOKUT si generelle godkjenning av at utdanninga samsvarer med norsk ph.d.-grad. Sjå www.nokut.no for meir informasjon om generell godkjenning av høgare utdanning.

Du må laste opp søknad og vedlegg i Jobbnorge via lenkje på denne sida merka «Søk stillingen».

Generell informasjon:

Utfyllande opplysningar om stillinga kan ein få ved å vende seg til: Prodekan Anne Marie Frøseth, tlf. 55 58 95 49, e-post: Anne.Froseth@uib.no, eller HR-rådgjevar Anita H. Garden, tlf. 55 58 96 76, e-post: Anita.Garden@uib.no.

Den statlege arbeidsstyrken skal i størst mogleg grad spegle mangfaldet i befolkninga. Det er difor eit personalpolitisk mål å få ei balansert alders- og kjønnsamansetjing og rekruttere personar med innvandrarbakgrunn. Personar med innvandrarbakgrunn og nedsett funksjonsevne blir oppmoda om å søkje stillinga.

Universitetet i Bergen nyttar meirinnsyn ved tilsetjing i vitskaplege stillingar.

Opplysningar om søkjaren kan bli gjort offentlege sjølv om søkjaren har oppmoda om ikkje å bli ført på søkerlista. Dersom oppmodinga ikkje blir teke til følge, skal søkjaren varslast om dette.

Den som blir tilsett, må rette seg etter dei retningslinjene som til ei kvar tid gjeld for stillinga.

Det kan bli aktuelt å gjennomføre intervju ved tilsetjing i stillinga.

Du finn meir informasjon om tilsettingsprosessen [her](#).

Universitetet i Bergen er ein anerkjend utdannings- og forskingsinstitusjon, organisert i sju fakultet og omlag 54 institutt og faglege senter. Campus ligg i sentrale delar av Bergen med universitetsområde på Nygårdshøyden, Haukeland,

Marineholmen, Møllendalsveien og Årstad.

Det juridiske fakultet - [Les meir om fakultet her](#).

Jobbnorge-ID: 171194, Søknadsfrist: 19.06.2019, Kundens referanse: 2019/6547

Forskarstilling ved Det juridiske fakultet

Kunnskap som formar samfunnet

Gjennom eit sterkt og tett samspel med omverda - globalt, nasjonalt og lokalt - skal vi medverke til eit samfunn bygd på kunnskap, ferdigheiter og haldningar.

Vil du vere med å forme framtida?

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=0E0cOZpZQXY>

Forskarstilling ved Det juridiske fakultet

Ved Det juridiske fakultet er det ledig ei mellombels stilling som forskar knytt til prosjektet «Norsk politirettshistorie» for ein periode på 2 år. Ønskeleg oppstarttidspunkt er hausten 2019. Prosjektet er finansiert som ein FoU-avtale mellom Politidirektoratet og Universitetet i Bergen, og er fagleg lagt til Det juridiske fakultet ved UiB. Forskaren skal ha arbeidsstad ved fakultetet.

Om prosjektet/arbeidsoppgåver:

Forskningsprosjektet «Norsk politirettshistorie» dreg opp dei lange linjene i historia til norsk politi frå mellomalderen til i dag, men med hovudvekt på tida frå 1686. Prosjektet er delt i fire delar som kvar omhandlar avgrensa historiske epokar.

Den utlyste stillinga gjeld norsk politi si rettshistorie frå 1945 og fram til etatsreforma i 1994 (og politilova 1995). I denne perioden skjer det viktige endringar og rettsleg utvikling, mellom anna gjennom utgreiingar om ei ny sentral politileiing (direktorat eller departement-modell). Synet på politiet si rolle i samfunnet er òg under utvikling i perioden (Politirolettutvalget 1976-1987). Det skjer òg viktige endringar, særleg knytt til lensmannsetatens organisasjon og lensmennene si rettslege stilling (lensmannslova 1961, statstenestemannslova, landsdelspolitiordninga m.m.) fram mot 1994, då politimeistrane overtek det administrative ansvaret for lensmannsdistrikta og politi- og lensmannsetaten blir samla, både organisatorisk og i den materielle politilovgivinga.

Ein del av endringsbiletet som skal studerast er etatsutviklinga og reformarbeidet i denne perioden, utvikling av ny kommunikasjonsteknologi, internasjonalisering, og ei utviding av forvaltningsoppgåvene.

Prosjektet vil samla skaffe fram ny kunnskap om politiet som ein sentral del av forvaltninga, som er av vitenskapleg interesse nasjonalt og internasjonalt, samt vil gje politietaten eit utgangspunkt for å etablere identiteten sin i ei endringstid. Den som blir tilsett vil arbeide nært saman med forskarane som studerer dei tidligare og seinare fasane i norsk politirettshistorie. Fem tema vil vere gjennomgåande for alle delane av politirettshistoria; rettferdigging av maktbruken, kvar og korleis politiet har vore til stades i samfunnet, korleis ein har regulert politiet si verksemd og kva innhaldet i reguleringa har vore, korleis ein har utvikla kompetanse til å bruke makt og det å vere lokalt til stades og i internasjonalt samarbeid.

Ein sakkyndig komité skal vurdere søkjarane sine kvalifikasjonar. Til søknaden skal det leggjast ved ei kort skisse på inntil fem sider som viser korleis søkjaren tenkjer seg å leggje opp prosjektet. I denne skal det òg stå noko om korleis søkjaren kan tenkje seg å delta i formidlinga av forskingsresultata. Prosjektskissa skal inngå som del av (vedlegg til) arbeidskontrakten for den midlertidige tilsetjinga.

Det er ein føresetnad at den som blir tilsett gjennomfører prosjektet i løpet av tilsetjingsperioden.

Kvalifikasjonar og eigenskapar:

- Søkjar må ha oppnådd norsk ph.d.-grad eller tilsvarende utdanning innanfor rettsvitenskap, eller kunne dokumentere å ha levert doktoravhandlinga i rettsvitenskap innan søknadsfristen er ute.
- Søkjar må ha bakgrunn og potensiale for forskning som rettar seg mot politiet og politiet si rolle i det norske samfunnet i nyare tid.
- Søkjar må vise engasjement i forskning og kunne arbeide sjølvstendig, strukturert og ha gode samarbeidsevner.

Vi kan tilby:

- Eit godt og fagleg utfordrande arbeidsmiljø
- Løn etter lønssteg 66 (kode 1108/lønsramme 25) i lønsregulativet til staten og ei brutto årsløn på kroner 586 500 ved levert avhandling, eller lønssteg 72 (kode 1109/lønsramme 24) og ei brutto årsløn på kroner 658 300 ved oppnådd ph.d.-grad. For særleg kvalifiserte søkjarar kan det bli aktuelt å vurdere høgare løn
- Medlemsskap i Statens pensjonskasse
- Stilling i ei inkluderande arbeidslivsverksemd (IA-verksemd)
- Gode [velferdsordningar](#)

[Her](#) kan du lese meir om kva UiB kan tilby.

Søknaden skal innehalde:

- Ei kort utgreiing om søkjaren sine forskingsinteresser og motivasjonen for å søkje stillinga
- Ei skisse på inntil fem sider som viser korleis søkjaren vil leggje opp prosjektet
- Namn og kontaktopplysningar til to referansepersonar, ein av desse må vere hovudrettleiaren frå doktorgradsutdanninga CV
- Attesterte kopiar av vitnemål og relevante attestar (søklarar med utanlandsk utdanning må leggje ved både vitnemål på originalspråket og autoriserte omsetjingar)
- Liste over vitenskaplege arbeid (publikasjonsliste)
- Publikasjonar, vitenskaplege/faglege arbeid du ønskjer at det skal takast omsyn til i vurderinga

Søknad og vedlegg med attesterte omsetjingar til engelsk eller eit skandinavisk språk må lastast opp i JobbNorge via lenkje på denne sida «Søk stillingen».

Generell informasjon:

Nærare opplysningar om stillinga kan ein få ved å vende seg til prodekan for forskning Anne Marie Frøseth, e-post: Anne.Froseth@uib.no, tlf. 55 58 95 49, eller til prosjektleiar, professor Anne Lise Fimreite, e-post: Anne.Fimreite@uib.no, tlf. 900 83 619.

Praktiske spørsmål kring søknadsprosessen kan rettast til rådgjevar Anita H. Garden, e-post: anita.garden@uib.no eller tlf. 55 58 96 76.

Den statlege arbeidsstyrken skal i størst mogleg grad spegle mangfaldet i befolkninga. Det er eit personalpolitisk mål å få ei balansert alders- og kjønnsamansetjing. Personar med innvandrarakgrunn og personar med nedsett funksjonsevne blir oppmoda om å søkje stillinga.

Universitetet i Bergen nyttar meirinnsyn ved tilsetjing i vitenskaplege stillingar.

Opplysningar om søkjaren kan bli gjort offentlege sjølv om søkjaren har oppmoda om ikkje å bli ført på søkjarlista. Dersom oppmodinga ikkje blir teken til følgje, skal søkjaren varslast om dette.

Den som blir tilsett, må rette seg etter dei retningslinjene som til ei kvar tid gjeld for stillinga.

Det kan bli aktuelt å gjennomføre intervju ved tilsetjing i stillinga.

Nærare om tilsettingsprosessen [her](#).

Universitetet i Bergen er ein anerkjend utdannings- og forskingsinstitusjon, organisert i sju fakultet og omlag 54 institutt og faglege senter. Campus ligg i sentrale delar av Bergen med universitetsområde på Nygårdshøyden, Haukeland,

Marineholmen, Møllendalsveien og Årstad.

Det juridiske fakultet - [Les meir om fakultet her](#).

Jobbnorge-ID: 170555, Søknadsfrist: 20.08.2019, Kundens referanse: 2019/5885

Stipendiat ved Det juridiske fakultet

UiB - Kunnskap som formar samfunnet

Gjennom eit sterkt og tett samspel med omverda - globalt, nasjonalt og lokalt - skal vi medverke til eit samfunn bygd på kunnskap, ferdigheiter og haldningar.

Vil du vere med å forme framtida?

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=0E0cOZpZQXY>

Stipendiat ved Det juridiske fakultet

Ved Det juridiske fakultet i Bergen er det ledig ei mellombels stilling som stipendiat innan fagfeltet politirett og påtalerett. Tiltreding etter avtale, men fortrinnsvis ikkje seinare enn 15. november 2019.

Stillinga er ein del av forskingsprosjektet; «Politi- og påtalerett» som er finansiert av Trond Mohn stiftelse (tidlegare Bergens forskningsstiftelse), Det juridiske fakultet og Politidirektoratet. Prosjektet starta opp 1. mars 2017 og består av ein prosjektleiar (professor), ein professor (25 %), ein forskar, ein ph.d.-stipendiat (i politirett) og ein professor II (10 %). Sjå meir om prosjektet på <http://www.uib.no/politiogpatalerett>.

Normal åremålsperiode for stillinga er fire år med 25 prosent pliktarbeid. Åremålsperiode utan pliktarbeid kan bli vurdert.

Om avhandlingsprosjektet:

Det overordna temaet for prosjektet som skal utførast i stipendiatsperioda og leie fram til ei avhandling til ph.d.-graden, er knytt til eit overordna tema: Rettslege rammer for samarbeid, informasjonsinnhenting og informasjonsdeling mellom politiet, påtalemakta og andre, særleg offentlege etatar eller myndigheiter.

Prosjektet tek sikte på å gi ei brei rettsvitenskapelig behandling av regelverket knytt til samarbeid og informasjonsdeling i eit eller fleire ulike praktiske tilfelle. Søkjaren har høve til å gi eigne bidrag til prosjektets avgrensingar og problemstillingar. Problemstillingar som knytt til samarbeid og informasjonsutveksling, kan t.d. oppstå:

- i tverretatlege, faste eller mellombelse, samarbeidsformer ved avdekking av t.d. arbeidsmarknadskriminalitet eller skatt- og avgiftslovbrot,
- mellom ulike einingar internt i politiet (t.d. utlendingsforvaltning eller førebyggjande verksemd),
- mellom politiet og private (bank- og finansinstitusjonar eller sikkerheitsføretak),
- mellom politiet, påtalemakta og nærliggande etatar som Kriminalomsorga, Tollvesen o.a., eller
- mellom nasjonalt og utanlandsk politi.

Effektiv informasjonsbehandling (m.a. innhente, lagre og dele) og samarbeid mellom politi- og påtalemakt og andre etatar, har stor betydning når ein skal avdekke, etterforske og iretteføre ulike typar av straffesaker. Heimelsgrunnlaget og inngrepsheimlar for samarbeid og dei ulike etatanes rolle og ansvarsfordeling, treng rettsleg klargjering. Reglane om teieplikt og unntak frå dei etter politiregisterlova, og teieplikter som ligg på andre offentlege etatar, set òg viktige rettslege rammer, og skapar utfordringar.

Prosjektskildringa som skal følgje søknaden, bør vere på ca. 10 sider. Ho skal innehalde ein plan for gjennomføringa av forskingsprosjektet og forskerutdanninga (sjå nedanfor).

Den som blir tilsett plikter òg å bidra aktivt i forskingsprosjektet sine aktivitetar (fagmøter, forskingsformidling, seminar, konferansar mv.).

Om stipendiatstillinga og forskarutdanninga

Om stipendiatstillinga

Arbeidsstaden er i Bergen. Administrasjons- og undervisningsspråket på fakultetet sitt doktorgradsprogram er til vanleg norsk. Eventuell undervisning skal kunne gjennomførast innanfor dei obligatoriske faga i masterstudiet i rettsvitenskap ved UiB.

Om forskarutdanninga

Som stipendiat skal du delta i eit godkjent utdanningsprogram for ph.d.-graden innanfor ei tidsramme på 3 år. I tillegg til å fylle dei generelle krava for tilsetjing, må du òg fylle kravet for opptak på fakultetet sitt ph.d.-program.

Du må fylle ut skjema for opptak på ph.d.-programmet. Skjema kan du hente på denne nettsida: <http://www.uib.no/phd/74164/s%c3%b8ke-om-opptak-til-phd-utdanning>.

Kvalifikasjonar og eigenskapar:

- Du må ha mastergrad i rettsvitenskap eller tilsvarende juridisk utdanning. Det er ein føresetnad at du har levert masteroppgåva innan søknadsfristen, og at mastergraden er oppnådd før tilsetjing kan skje.
- Du må gjennom karakternivå eller skriftlege arbeid ha vist eit høgt fagleg nivå, som kvalifiserer for rettsvitenskapleg arbeid.
- Du må kunne arbeide sjølvstendig og strukturert og ha gode samarbeidsevner.

Vi tilbyr:

- Eit godt og fagleg utfordrande arbeidsmiljø
- Løn etter lønssteg 54-59 (kode 1017/LR 20) ut frå relevant praksis. Dette ligg for tida i spennet mellom 479 600,- og 523 200,-. For særleg kvalifiserte søkjarar kan det bli aktuelt å vurdere høgare løn
- Medlemskap i Statens pensjonskasse
- Stilling i ei inkluderande arbeidslivsverksemd (IA-verksemd)
- Gode velferdsordningar

Søknaden skal innehalde:

- Ei kort utgreiing om forskingsinteresser og motivasjonen for å søkje stillinga
- Prosjektskildring og framdriftsplan
- CV
- Skjema for opptak på ph.d.-programmet
- Kopiar av karakterutskrifter og vitnemål frå bachelor- og/eller mastergrad, alternativt ei stadfesting av at mastergradsoppgåva er levert
- Relevante attestar
- Namn og kontaktopplysningar til to referansepersonar, ein av desse må vere hovudrettleiaren frå masteroppgåva eller tilsvarende oppgåve
- Eventuelle vitskapelege arbeid og liste over desse (publikasjonsliste)
- Søkjarar med utanlandsk utdanning må legge ved sertifisert omsetjing til engelsk eller skandinavisk dersom originalvitnemålet og karakterutskriftene ikkje er på eit av desse språka. Søkjar må i tillegg legge ved NOKUT si generelle godkjenning av at utdanninga samsvarar med norsk mastergrad. Sjå www.nokut.no for meir informasjon om generell godkjenning av høgare utdanning.

Du må laste opp søknad og vedlegg i Jobbnorge via lenke på denne sida merka «Søk stillingen».

Generell informasjon:

Utfyllande opplysningar om stillingane kan ein få ved å vende seg til HR-rådgjevar Anita H. Garden, tlf. 55 58 96 76, e-post: anita.garden@uib.no, til prodekan for forskning Anne Marie Frøseth, tlf. 55 58 95 49, e-post: anne.froseth@uib.no, eller prosjektleiar, professor Gert Johan Kjelby, tlf. 55 58 96 34, e-post: gert.kjelby@uib.no.

Den statlege arbeidsstyrken skal i størst mogleg grad spegle mangfaldet i befolkninga. Det er eit personalpolitisk mål å få ei balansert alders- og kjønssamansetjing og rekruttere personar med innvandrarakgrunn. Personar med innvandrarakgrunn og nedsett funksjonsevne blir oppmoda om å søkje stillinga.

Universitetet i Bergen nyttar meirinnsegn ved tilsetjing i vitskapelege stillingar. Opplysningar om søkjaren kan bli gjort offentlege sjølv om søkjaren har oppmoda om ikkje å bli ført på søkjarlista. Dersom oppmodinga ikkje blir teken til følgje, skal søkjaren varslast om dette.

Den som blir tilsett, må rette seg etter dei retningslinjene som til ei kvar tid gjeld for stillinga.

Det kan bli aktuelt å gjennomføre intervju ved tilsetjing i stillinga.

Vi viser elles til rettleiing for søkjarar til stipendiatstilling som du finn på denne nettsida: <http://www.uib.no/jur/24432/reglement-og-retningslinjer>.

Nærare om tilsettingsprosessen [her](#).

Livet som ph.d.-kandidat ved UiB

Astrid Nybø forteller om livet og arbeidshverdagen som ph.d.-kandidat ved UiB.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=Eo3Z63yzkKA&list=PLf8ZIYfAO0qihROTj6SthDbSScg0ISO6G&index=5>

Universitetet i Bergen er ein anerkjend utdannings- og forskingsinstitusjon, organisert i sju fakultet og omlag 54 institutt og faglege senter. Campus ligg i sentrale delar av Bergen med universitetsområde på Nygårdshøyden, Haukeland,

Marineholmen, Møllendalsveien og Årstad.

Det juridiske fakultet - [Les meir om fakultet her.](#)

Jobbnorge-ID: 171179, Søknadsfrist: 15.08.2019, Kundens referanse: 2019/6530

Referat fra møte for Nasjonalt fagorgan for juridiske fag, Det juridiske fakultet fredag 15. mars, kl 12.15-15.00.

Til stede:

Per Kåre Sky, NMBU, Lana Bubalo og Ola Johan Settem, Universitetet i Stavanger, Monica Viken, BI, Bente Ohnstad, Høgskolen i Innlandet, Ida Mathiesen Hatleberg, Universitetet i Sørøst-Norge, Kristin Wallevik, Universitetet i Agder, Ruben Haugland, NSO, Hanne-Gerd Nielsen, Universitets- og høgskolerådet, Dag Michaelsen, UiO, Lena Bendiksen, UiT, Karl Harald Søvig, Anne Marie Frøseth og Øystein L. Iversen, UiB.

Sak 1/19 Godkjenning av innkalling og saksliste.

Vedtak:

Innkalling og saksliste ble godkjent.

Sak 2/19 Orientering om den nye organiseringen av UHR og konsekvenser for juridiske fag.

Hanne-Gerd Nielsen, Universitets- og høgskolerådet, orienterte om den nye organisasjonen.

Vedtak:

Møtet tok saken til orientering.

Sak 3/19 Nasjonalt fagorgan for juridiske fag. Organisering, møtehyppighet, «hastefullmakt», etc.

Vedtak:

Leder av nasjonal fagorgan velges for en periode på 2 år. Professor Karl Harald Søvig velges som leder for perioden 2019-2020. Søvig oppnevner sekretær.

Fagorganet møtes en gang årlig. Ved behov for ytterligere diskusjon i organet åpnes det for nettmøte (for eksempel Skype). Ikke behov for «hastefullmakt».

Alle institusjoner med juridisk utdanning på bachelor-nivå, hvorav minst 50% juridiske fag, er medlemmer i Fagorgan for juridiske fag. NSO har også medlemskap. UHR-Samfunnsfag har anledning til å møte som observatør.

Dette innebærer at følgende institusjoner er medlemmer:

Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen

Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo

Det juridiske fakultet, Universitetet i Tromsø

Universitetet i Agder

Universitetet i Stavanger

Handelshøyskolen BI

Høgskolen i Innlandet

Universitetet i Sørøst-Norge

Høgskulen på Vestlandet

NMBU - Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

NSO

Observatør:

UHR-Samfunnsfag

Sak 4/19: Videreføring av De juridiske fakulteters publiseringsutvalg.

Orientering v/leder professor Anne Marie Frøseth.

Vedtak:

Møtet tok saken til orientering.

Sak 5/19 Institusjonene orienterer om status og planer for egen «jus-utdanning».

De ulike institusjonene orienterte.

Følgende stikkordsmessig notert

UiS: Bachelor 50-60 studenter. Spisset som selskaps-/skatterett. Kandidater går videre i Bergen. Prøve å få spesialisert master. 12-13 (6) faste vitenskapelige stillinger hvorav, 50% førstestillinger.

USØN: Bachelor Oslo-modell. De som ønsker master kan søke høst/vår, noen kommer inn underveis. Sømløs overgang. UiO kan ikke gi bachelorgrad, og studenter derfra som ønsker å «stige av» søker til USØN. Århus/København søker seg inn også. Bachelor i jus/økonomi, skal

kunne candmerc Århus og Copenhagen Business School. BI fått master i forretningsjuss, hvor USØN studenter kan innpasses. 7 faste førstestillinger, 2 ulektor

BI: Kombinasjon bachelor i juss/øk 200 studenter per år, med studiesteder i Bergen, Trondheim, Stavanger og Oslo. Høsten starter JusØK-master. Ulike løp. Tverrfaglig integrerte fag i juss/økonomi. 24 jurister i faste stillinger, 4 stipendiater og 7 i ll'er stillinger. Samarbeid med Oslo, for eksempel om forskning.

NMBU: 20 vitenskapelige. 5-årig master i eiendom, jordskiftedommere. 38 studenter. Noen har bachelor, vil ha master hos dem. Også noen få med master i juss. Sammenslåing av jordskifterett/tingrett? Mye skjønn, skjønnsprosess.

Oslo: 95 førstestillinger, noen lektorer. Master i rettsvitenskap. Kriminolog utdanning. Master i retts sosiologi. Mindre masterprogrammer, rettsinformatikk, human rights, etc.

Nytt bygg 1.1.2020.

Høgskolen i Innlandet, Lillehammer. Bachelor i juss. Ca 400 studenter (150 pr år) Bergensmodellen. Høye inntakskrav. God studenttilfredshet. Samarbeider med andre institusjoner for å finne muligheter for videre studier for studentene. 7 faste vitenskapelig ansatte. 5 førstekompetanse. Idrettsjuss – et nytt forskningsområde som er under utvikling.

UiT: 60 vitenskapelig ansatte (20 stip) 1000 studenter, integrert master. LLM Law of the Sea. Ny nordisk joint-master i miljø. Ett semester hvert sted. Eksamensformer evalueres, beholde variasjoner. Ikke flere skoleeksamener. Ned med eksamenspress. Fokus på eksterntfinansiering. Mål: Opp andel søknader. Adm 2020 flytting av adm til sentralt nivå.

UiA: Internasjonal akkreditering. Institutt 18 ansatte. 7 første 2 professor. 3+2 søker seg til Bergen. Noen drar til Danmark. Prosess-seminar for dansker. Senter for e-helse. Nye komb kunstig intelligens. 70x3 studenter.

UiB: 2500 studenter. Studentene trives – men karakterpress. Høy grad av gjentak - ressursproblem. Fokus på å øke eksterntfinansiering. Utredning ny studieordning:

<https://www.uib.no/jur/121696/utredning-av-ny-studieordning>

Vedtak:

Det sendes ut et skjema til alle institusjonsmedlemmene for innhenting av en del faktisk informasjon om virksomheten.

1. Grad som tilbys.
2. Antall studenter på hvert studietilbud pr 01.03.19.
3. Antall ansatte:

- a. Fast vitenskapelige ansatte, med stillingskategori.
- b. Midlertid vitenskapelige ansatte, med stillingskategori.
- c. Professor II/Førsteamanuensis II-stillinger.

Informasjonen gjøres tilgjengelig for alle medlemmer og benyttes som underlag for oppfølging av Sak 6/19.

Sak 6/19 Rettsvitenskapelig forskning. Utfordringer og initiativer.

Innledning v/leder for Nasjonalt fagorgan for juridiske fag professor Karl Harald Søvig.

Vedtak:

Det er et stort behov for forskning i rettsvitenskap – maktutredningen viser til en generell mangel og enkelte viktige fagområder står i dag uten forsvarlig forskningskapasitet. Det er alminnelig erkjent også av NFR at forskning i rettsvitenskap får for liten andel av den samlede potten fra NFR. Det er ved de tre institusjonen som har masterutdanninger hvor tyngdepunktet vil ligge for juridisk forskning, men alle institusjonene stiller seg bak standpunktet om at rettsvitenskapelig forskning må styrkes for å dekke samfunnets behov, men også for å sikre forskningsbasert undervisning ved de institusjonene som har utdanninger i rettsvitenskap.

Nasjonalt fagorgan for juridiske fag vil fremme dette synspunktet overfor UHR-Samfunnsfag og søke støtte der, både på kort sikt – muntlig ved det kommende årsmøte i UHR-Samfunnsfag, men også på lengre sikt – ved å forberede en egen sak om dette i neste års møte i Nasjonalt fagorgan for juridiske fag om samfunnet finansiering av rettsvitenskap.

Sak 7/19 Publisering av rettsvitenskapelig tekster.

Innledning v/leder for Nasjonalt fagorgan for juridiske fag professor Karl Harald Søvig.

Et informasjonsskriv til alle vitenskapelig ansatte ble fremlagt i møte og ble gjennomgått. Informasjonsskrivet har som mål å gi alle faglig ansatte informasjon om hva som må til for at publikasjoner skal kunne telle i den resultatbaserte omfordelingen (RBO), eller «tellekantsystemet». Siktemålet med denne informasjon er å gi veiledning til de enkelte ansatte, slik at fakultet og institutt ikke skal gå glipp av inntekter som følge av eventuell manglende kjennskap til regelverket.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

Informasjonsskrivet gjøres tilgjengelig for medlemmene.

Sak 8/19 Utkast til revidert veiledning for bedømming av søkere til professorater og professoropptrykk i rettsvitenskap.

Veiledningen ble lagt frem og gjennomgått.

Vedtak:

Institusjonene gis frist til 22. mars med å inngi merknader til utkastet.

Eventuelle merknader behandles på sirkulasjon.

Sak 9/19 Eventuelt.

Fra NSO:

Ettersom den nye organiseringen av UHR er relativt ny har ikke NSO helt fastlagt samhandlingsstrukturen. NSO ba om at observatør-representasjon fra JSU ble vurdert.

Vedtak:

NSO velge en representert fra JSU ved de tre juridiske fakultetene og en representant fra Juristforbundets bachelor-utvalg.

Neste møte:

Neste møte i Nasjonalt fagorgan for juridiske fag arrangeres i ved Det juridiske fakultet, UiO, mars 2020.

Juristutdanningen ved UiB 50 år.

Alle medlemmer vil bli invitert til jubileumsmarkering 13. september 2019, ved Det juridiske fakultet, UiB, fra kl 13.00 og utover.

Etiske retningslinjer for studenter og studentorganisasjoner ved de juridiske fakultetene.

De tre juridiske fakultetene har vedtatt Etiske retningslinjer for studenter og studentorganisasjoner ved de juridiske fakultetene. Disse retningslinjene supplerer lovpålagte regler, samt de tre universitetene i Tromsø, Bergen og Oslos retningslinjer og reglement på området. Den norske advokatforening har sluttet seg til retningslinjene.

Medlemmene i Nasjonalt fagorgan for juridiske fag bes vurdere om de også kan slutte seg til retningslinjene.

Retningslinjene er tilgjengelige her:

<https://www.jus.uio.no/om/hms/etiske-retningslinjer/index.html>

Karl Harald Søvig

Leder

Øystein L. Iversen

Sekretær

Universitetsmuseet, administrasjon
Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
Det humanistiske fakultet
Det juridiske fakultet
Det psykologiske fakultet
Universitetsbiblioteket
Fakultet for kunst, musikk og design

Referanse

2008/3244-ANSK

Dato

20.05.2019

Støtte til likestillingstiltak i fagmiljøene

Universitetsstyret har satt av midler til likestillingstiltak i fagmiljøene også i 2019. To nye [handlingsplaner for likestilling og mangfold](#) ble vedtatt i 2017, og arbeidet med å implementere disse er i gang.

Foreløpig kan fakultetene, universitetsbiblioteket og museet søke om støtte til noen prioriterte typer likestillingstiltak i sine fagmiljøer:

1. Tiltak for bedre kjønnsbalanse i vitenskapelige toppstillinger og faglig ledelse
2. Støtte til ansettelse av kvinner i II-stillinger
3. Kvalifiseringsstipend til vitenskapelig ansatte med funksjonsnedsettelse

Likestillingstiltak for bedre kjønnsbalanse i fagmiljøene

Disse tiltakene følger samme mønster som tidligere. Det kan søkes om støtte til kvalifiseringsstipend til kvinner i vitenskapelige stillinger. Målet er å øke rekrutteringen av kvinner til faglige lederstillinger og vitenskapelige toppstillinger. Kvalifiseringsstipend skal være rekrutteringsfremmende og kompensere tiltak til kvinnelige forskere som har tatt på seg oppgaver som verv, komitéarbeid, undervisning og veiledning. Det kan gis støtte til fritak fra undervisning, ekstra forskningstermin, teknisk assistanse, språkvask av artikler og andre tiltak. Videre kan det søkes om støtte til faglige reiser, lederprogrammer og nettverksbygging. Fakultetene kan søke om støtte til tiltak i egne planer som ikke er nevnt i handlingsplanen. Kvalifiseringsstipend til fritak for undervisning kan kombineres med utvidelse av perioden for Ph.d-kandidater og postdoktorer som ikke har tilsetningsperiode på fire år.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

NB! For alle slike tiltak kreves det at kvinner utgjør under 40 % (på fakultetsnivå) innenfor den stillingskategori som tiltaket gjelder.

Støtte til ansettelse av kvinner i II-stillinger (insentivmidler)

Fakultetene kan søke om støtte til å ansette kvinnelige professor II/førsteamanuensis II ved fakulteter der kvinner utgjør under 40 % av professorene, førsteamanuensene eller II-stillingene. Det kan søkes om å få dekket lønnsutgiftene *det første året*. Den resterende tilsettingsperioden må finansieres av fakultetet/instituttet.

Kvalifiseringsstipend til vitenskapelig ansatte med funksjonsnedsettelse

Ett tiltak i handlingsplanen er kvalifiseringsstipend for vitenskapelig ansatte med funksjonsnedsettelse, etter samme mønster som kvalifiseringsstipend for kvinnelige forskere.

Søknader om støtte til likestillingstiltak sendes til HR-avdelingen snarest, og helst innen 31.august. Søknaden bør inneholde en prioritert liste over tiltak, samt en kort beskrivelse av tiltakene med innhold, tidsramme, kostnad og søknadsbeløp.

Det gjøres oppmerksom på at enhetene må bidra med egenandeler som tidligere. Universitetsstyret legger til grunn at den samlete innsatsen ikke skal reduseres (jfr. Universitetsstyresak 94/2014).

Dersom dere har spørsmål, ta kontakt med rådgiver Mona Grindheim Matre, mona.matre@uib.no.

Vennlig hilsen

Sonja Irene Dyrkorn
HR-direktør

Anne Marit Skarsbø
seniorrådgiver

Kopi
Mona Grindheim Matre
Anita Vigstad

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 45/19
Møtedato: 4. juni 2019
Journalnummer: 2019/1541

ØKONOMIRAPPORT PR APRIL 2019

Fakultetet har for 2019 budsjettert med kr 4,3 millioner i overskudd og kr -4,2 millioner i overføring til 2020. Ytterligere høyere ledighet i stillinger er hovedårsaken til at resultatet kan bli kr 1 700 000 bedre enn budsjettert, men i styremøtet vil dekan og fakultetsdirektør fremme forslag om konkrete prosjekter som kan gjennomføres høsten 2019.

Uansett tiltak vil den negative overføringen til 2019 bli lavere enn budsjettert.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

22.05.2019

LAHO

Økonomirapport Det juridiske fakultet per april-2019

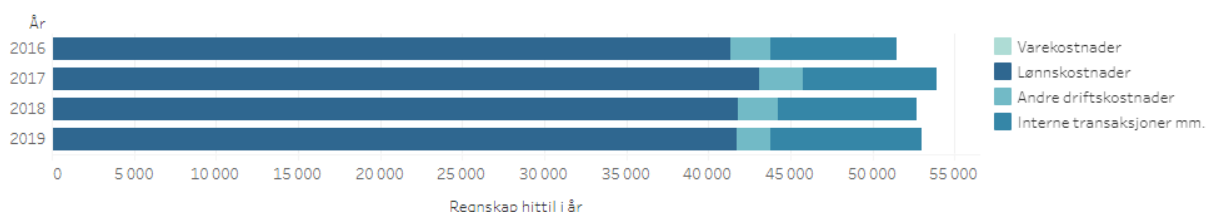
1. Status fakultetet totalt

TABELL 1 STATUS FAKULTETET TOTALT. TALL I 1000 KR.

	Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil	Avvik hittil (%)
Inntekter	-167 743	-54 940	-55 731	792	1,4%
Kostnader	163 489	55 169	52 978	2 191	4,0%
Sum totalt	-4 254	229	-2 754	2 983	1301,9%

Tabellen over viser hele fakultetet, grunnbevilgningen (GB) og bidrag- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) samlet. Fakultet har i perioden hatt høyere inntekter enn det som har vært budsjettet, samtidig som kostnadene har vært lavere enn budsjett. Resultatet for perioden er kr 3 millioner bedre enn budsjettet

FIGUR 1 UTVIKLING KOSTNADER TOTALT. TALL I 1000 KR.

Figur 1 sammenligner regnskapstallene for de første fire månedene i 2019 med regnskapstallene for den samme perioden de tre foregående årene. En kan se at lønnskostnadene 2019 er på samme nivå som i 2016. Justert for lønnsvekst er dermed aktiviteten reelt sett lavere enn i samme periode for tre år tilbake. Driftskostnadene er også lavere for denne perioden i år sammenlignet med de tre foregående årene

2. Status grunnbevilgningen (GB)

2.1. Status i forhold til budsjett

TABELL 2 A STATUS GRUNNBEVILGNINGEN (GB) MP 00. TALL I 1000 KR.

		Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil	Avvik hittil (%)
Inntekter	Inntekter	-153 463	-51 184	-52 988	1 805	3,5%
	Sum	-153 463	-51 184	-52 988	1 805	3,5%
Kostnader	Varekostnader	475	160	92	68	42,2%
	Lønnskostnader	117 783	40 034	39 593	441	1,1%
	Andre driftskostnader	6 793	2 059	1 514	545	26,5%
	Interne transaksjoner mm.	24 158	9 160	9 035	125	1,4%
	Sum	149 209	51 413	50 235	1 178	2,3%
Sum		-4 254	229	-2 754	2 983	1301,9%
Resultat	Overføring fra i fjor	8 419	8 419	8 419	0	0,0%
	Overføring til neste periode	-4 165	-8 648	-5 665	-2 983	34,5%
	Sum	4 254	-229	2 754	-2 983	1301,9%
Sum		4 254	-229	2 754	-2 983	1301,9%
Sum totalt		0	0	0	0	

Tabell 2A viser status for GB uten avskrivningskostnader og avskrivningsinntekter. Disse er presentert i tabell 3 B.

Fakultetet har i perioden kr 1,8 millioner mer i inntekter enn budsjettet. Dette skyldes at fakultet har fått inntekter for alle de 26 rekrutteringsstillingen fakultetet er tildelt, mens budsjettet er satt opp med inntekter fra forventet antall ansatte i rekrutteringsstillinger. Disse merinntektene vil øke frem til avregning gjøres, første gang i juni, deretter i desember.

Fakultetet har hatt kr 1,2 millioner lavere kostnader enn budsjettet, fordelt på kr 441 000 lavere lønnskostnader, kr 545 000 lavere driftskostnader og kr 125 000 lavere kostnader i forbindelse med interne transaksjoner.

Videre vil det komme to endringer i årets regnskap. Begge er tekniske, og vil påvirke årsresultatet. Det ene er at universitetet skal regnskapsføre kostnaden av de teknisk/administratives opparbeidede fleksitid. Ved utgangen av mai var denne beregnet til kr 192 000 for fakultetet. Det andre er at verdien av den ubrukte ferien som overføres til neste år skal verdsettes og føres inn i regnskapet som en kostnad. Størrelsen på denne kostnaden blir ikke kjent før ved årets utgang. Ingen av disse to endringene er hensyntatt i denne rapporten.

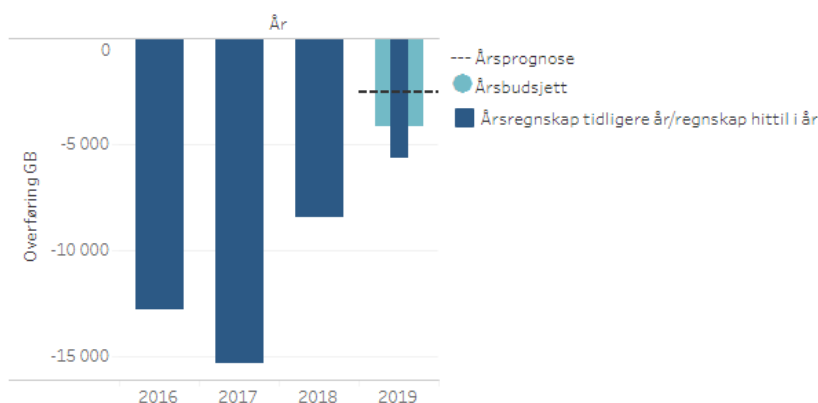
TABELL 3 B STATUS GRUNNBEVILGNINGEN (GB) MP 81. TALL I 1000 KR.

		Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil	Avvik hittil (%)
Inntekter	Inntekter	-600	-80	-133	53	66,5%
	Sum	-600	-80	-133	53	66,5%
Kostnader	Varekostnader	-475	-160	-92	-68	42,2%
	Andre driftskostnader	1 075	240	226	14	6,0%
	Sum	600	80	133	-53	-66,5%
Sum		0	0	0	0	
Sum totalt		0	0	0	0	

Tabell 3 A viser transaksjoner i forbindelse med kjøpe av utstyr som regnes som investeringer og dermed skal ha avskrivninger. Dette er en null-sum-aktivitet som ikke påvirker resultatet til fakultetet. Tidligere år har ikke disse tallene vært inkludert i rapportene til fakultetsstyret.

2.2. Prognose for overføring til neste år

FIGUR 2 OVERFØRING GRUNNBEVILGNINGEN (GB). TALL I 1000 KR.

Prognosen for GB viser at overskuddet i 2019 vil bli større enn budsjettet, og overføringen til 2020 forventes å bli kr -2,5 millioner, kr 1,7 millioner bedre enn budsjettet. Den positive endringen fra forrige måneds rapport henger igjen sammen med endringer på personalsiden.

3. Status bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)

Under fremleggelsen av forrige måned rapport ble det stilt et spørsmål om hvorfor tallene presenteres som inntekter (minus). Svaret er at dette gjøres for at regnskapsføring av fortjeneste på oppdragsprosjekter skal bli fremstilt korrekt.

3.1. Status i forhold til budsjett

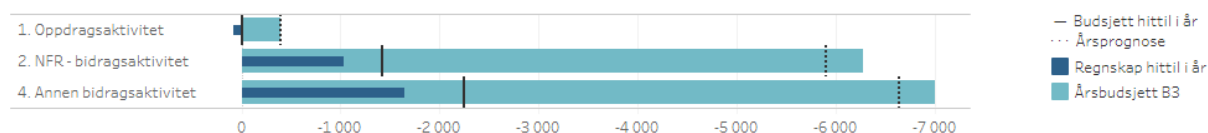
TABELL 4 STATUS INNTEKTER BIDRAGS- OG OPPDRAGSFINANSIERT AKTIVITET (BOA). TALL I 1000 KR.

	Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil	Avvik hittil (%)
1. Oppdragsaktivitet	-400	0	78	-78	
2. NFR - bidragsaktivitet	-6 280	-1 424	-1 038	-386	-27,1%
4. Annen bidragsaktivitet	-7 000	-2 253	-1 650	-602	-26,7%
Sum totalt	-13 680	-3 676	-2 610	-1 066	-29,0%

BOA-aktiviteten er noe lavere enn budsjettet for årets fire første måneder. Sammen med en reversering av et frikjøp på et oppdragsprosjekt, er det forsinkelser i ansettelse av personell som er hovedårsaken til avviket.

3.2. Prognose for BOA i år

FIGUR 3 INNTEKTER BIDRAGS- OG OPPDRAGSFINANSIERT AKTIVITET (BOA). TALL I 1000 KR.

Flere av avvikene pr april vil ikke bli hentet inn igjen. Dette er forsinkelser som vil skyves over til 2020 og senere. Total BOA-aktivitet for 2019 forventes derfor å bli lavere enn budsjettet.

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 46/19
Møtedato: 4. juni 2019
Journalnummer: 2019/1541

REVISJON AV LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSEN FOR MASTERPROGRAMMET I RETTSVITENSKAP

Arbeidsgruppen for revisjon av læringsutbyttebeskrivelsen og utredning av undervisnings- og prøvings-former på ny studieordning ble oppnevnt av fakultetsstyret 30. april 2019 (styresak 27/19). I samsvar med mandatet gitt av styret, har arbeidsgruppen i første omgang konsentrert seg om å utarbeide et forslag til en revidert læringsutbyttebeskrivelse for masterprogrammet i rettsvitenskap. Læringsutbyttebeskrivelsen er førende for arbeidsgruppens videre arbeid med undervisnings- og prøvingsformene på studieprogrammet, og det er derfor påkrevd at fakultetsstyret tar stilling til de foreslåtte endringene av læringsutbyttebeskrivelsen alt nå.

Arbeidsgruppens forslag til revidert læringsutbyttebeskrivelse ble sendt på høring 16. mai 2019, med frist til å komme med innspill 27. mai. Høringen ble annonsert i Fakultetsnytt torsdag 16. mai og på nytt fredag 24. mai. Det kom inn to høringsuttalelser – en felles fra professor Ragna Aarli og professor Eivind Kolflaath og en fra rådgiver Ingrid Tøsdal. Uttalelsen fra Aarli og Kolflaath inneholdt ingen større motforestillinger mot arbeidsgruppens forslag, men noen konkrete forslag til presiseringer og forenklinger. Heller ikke i uttalelsen fra Tøsdal rettes det innvendinger mot arbeidsgruppens forslag, men det etterlyses et tillegg knyttet til internasjonalisering.

Arbeidsgruppen har diskutert de innkomne høringsuttalelsene og foretatt visse justeringer i det opprinnelige forslaget.

Arbeidsgruppens innstilling ble avgitt 28. mai og følger som vedlegg til dette saksfremlegget.

Dekan og fakultetsdirektør slutter seg til arbeidsgruppens forslag, bortsett fra et tillegg under «Ferdigheter». I siste avsnitt før siste kulepunkter foreslår dekan og fakultetsdirektør å legge inn ordet «etterrettelig». På denne måten fanges bruk av kildehenvisninger også opp som en ferdighet. Et sentralt element med referanseteknikker er jo å vise hvor man henter sine argumenter fra, slik at andre kan ettergå dem.

Dekan og fakultetsdirektør er også enig med arbeidsgruppen i at kandidatløftet tas inn som avsluttende del av læringsutbyttebeskrivelsen. For ordens skyld gjøres styret oppmerksom på at formuleringen av kandidatløftet er noe forskjellig ved de tre lærestedene. Til orientering legges ved at bakgrunnsnotat om denne tematikken (vedlegg B).

I tråd med arbeidsgruppens forslag foreslår dekan og fakultetsdirektør at den reviderte læringsutbyttebeskrivelsen skal gjelde allerede fra neste semester (høsten 2019).

Dekan og fakultetsdirektør tilføyer at arbeidsgruppens leder, studiedekan Halvard Haukeland Fredriksen, vil fratre som studiedekan med virkning fra 1. august 2019. Hans erstatter, professor Magne Strandberg, bør overta som arbeidsgruppens leder fra samme tidspunkt.

Dekan og fakultetsdirektør inviterer fakultetsstyret til å fatte følgende vedtak:

1. Læringsutbyttebeskrivelsen for master i rettsvitenskap ved UiB skal være som følger

Det integrerte masterprogrammet i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen er et profesjonsstudium som utdanner morgendagens juridiske problemløsere. Jurister utdannet ved Det juridiske fakultet skal kjennetegnes av faglig trygghet, metodisk bevissthet og høy etisk standard.

Etter fullført studium skal kandidatene ha tilegnet seg følgende kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse:

KUNNSKAPER:

Kandidatene skal ha god kunnskap om grunnleggende rettsregler og sammenhenger innen alle fagområder som omfattes av studiet, og spesialisert kunnskap innen fagområder som dekkes av spesialemnene og masteroppgaven.

Dette innebærer også at kandidatene har god kunnskap om:

- det norske rettssystemets oppbygging og funksjon
- den norske rettskulturens historie, særegenheter og grunnleggende verdier
- hvordan norsk rett påvirkes av EU-retten, EØS-retten, internasjonale menneskerettigheter og annen folkerett
- juridisk metode, herunder hvordan juridisk argumentasjon varierer på ulike rettsområder
- mangfoldet av metoder i rettsforskning, og hovedlinjer i den rettsteoretiske diskusjonen
- juristers rolle i samfunnet og etiske utfordringer knyttet til yrkesutøvelsen
- hvordan ny teknologi kan brukes til å automatisere beslutningsprosesser og bidra til å løse rettslige problemer på nye måter, men også de rettslige og etiske utfordringer dette medfører
- akademiske krav til kildehenvisninger og bruk av andres arbeider

FERDIGHETER:

Kandidatene kan anvende juridisk metode til å identifisere, drøfte og ta standpunkt til rettslige problemstillinger, også utenfor de rettsområder som er del av studiet. Dette innebærer å kunne:

- fastlegge rettslig relevant faktum i et saksforhold, og på grunnlag av dette identifisere og formulere rettslige problemstillinger
- innhente og systematisere rettslig relevant materiale fra norske, skandinaviske og engelskspråklige kilder, også ved bruk av digitale verktøy
- foreta en selvstendig, helhetlig, kritisk og etisk gjennomtenkt analyse for å nå et faglig forsvarlig standpunkt om hva som er gjeldende rett
- foreta rettspolitiske og komparative vurderinger av rettsreglene
- løse nye problemer og bidra til rettslig nytenkning

Kandidatene kan formidle og evaluere juridiske analyser og standpunkt på en poengtert, presis og etterretterlig måte både muntlig og skriftlig, på så vel norsk som engelsk, gjennom å

- utarbeide ulike former for selvstendige skriftlige arbeider
- diskutere og prosedere ulike rettslige standpunkt
- gi tilbakemeldinger på andres arbeid og selv motta og gjøre bruk av slike tilbakemeldinger

GENERELL KOMPETANSE:

Gjennom studieprogrammet oppnår kandidatene generelt anvendbar kompetanse knyttet til å

- systematisere og avveie argumentasjon, rådgi og treffe avgjørelser
- identifisere og vurdere etiske aspekter ved juridisk argumentasjon og standpunkt
- tilegne seg ny kunnskap, følge med i rettsutviklingen og løse nye rettslige spørsmål
- samarbeide med jurister fra andre land, forstå og gjøre seg nytte av deres perspektiver på felles rettslige utfordringer og bidra med norske perspektiver
- samarbeide med fagpersoner fra andre disipliner og på det grunnlag kunne vurdere den rettslig relevante argumentasjonsverdien av kunnskap som er frembrakt av andre vitenskaper og bidra til tverrfaglige løsninger av komplekse samfunnsproblemer
- formidle juridiske analyser til allmennheten, skriftlig og muntlig, på norsk og på engelsk
- presentere og argumentere for egne vurderinger og konklusjoner for større og mindre grupper av tilhørere
- bidra med rettslige perspektiver i samfunnsdebatten
- planlegge og gjennomføre større arbeidsoppgaver innen en gitt tidsramme
- følge akademiske krav til kildehenvisninger og bruk av andres arbeider
- arbeide selvstendig og i grupper
- forholde seg til de rettslige og etiske utfordringene knyttet til den teknologiske utviklingen

Vitnemål for graden Master i rettsvitenskap fra Det juridiske fakultet forutsetter at kandidaten etter fullført studium avlegger følgende løfte:

Aldrig vidende at ville vige fra Ret og Retfærdighed, mindre raade nogen til uforødne Processer eller i andre Maader med sine Raad befordre nogen uretvis Sag eller Intention.

2. *Endringene trer i kraft med virkning fra høstsemesteret 2019*
3. *I arbeidsgruppens sammensetning gjøres den endringer at påtroppende studiedekan Magne Strandberg erstatter avtroppende studiedekan Halvard Haukeland Fredriksen som arbeidsgruppens leder, med virkning fra 1. august 2019.*

Karl Harald Søvig
Dekan

Øystein Iversen
Fakultetsdirektør

Vedlegg.

A: Delinnstilling I fra Arbeidsgruppen for revisjon av læringsutbyttebeskrivelsen og utredning av undervisnings- og prøvingsformer på ny studieordning (28. mai 2019), med 7 vedlegg

B: Kandidatløftet for juridiske kandidater

Delinnstilling I

fra

Arbeidsgruppen for revisjon av læringsutbyttebeskrivelsen og utredning av undervisnings- og prøvingsformer på ny studieordning

Dragefjellet, 28. mai 2019

1. Revidert læringsutbyttebeskrivelse for jusstudiet i Bergen

Arbeidsgruppen for revisjon av læringsutbyttebeskrivelsen og utredning av undervisnings- og prøvingsformer på ny studieordning ble oppnevnt av fakultetsstyret 30. april 2019 (styresak 27/19). I samsvar med mandatet gitt av styret, har arbeidsgruppen i første omgang konsentrert seg om å utarbeide et forslag til en revidert læringsutbyttebeskrivelse for masterprogrammet i rettsvitenskap. Læringsutbyttebeskrivelsen er førende for arbeidsgruppens videre arbeid med undervisnings- og prøvingsformene på studieprogrammet, og det er derfor påkrevd at fakultetsstyret tar stilling til de foreslåtte endringene av læringsutbyttebeskrivelsen alt nå.

Mandatet for arbeidsgruppens revisjon av læringsutbyttebeskrivelsen følger som vedlegg 1 til denne innstillingen.

Arbeidsgruppen har hatt fire møter 07.05.2019, 10.05.2019, 14.05.2019 og 28.05.2019.

Arbeidsgruppens forslag ble sendt på høring 16.05.2019, med frist til å komme med innspill 27. mai. Forslaget som ble sendt på høring følger som vedlegg 2.

Høringen ble annonsert i Fakultetsnytt torsdag 16. mai og på nytt fredag 24. mai. Det kom inn to høringsuttalelser – en felles fra professor Ragna Aarli og professor Eivind Kolflaath og en fra rådgiver Ingrid Tøsdal. Uttalelsen fra Aarli og Kolflaath inneholder ingen større motforestillinger mot arbeidsgruppens forslag, men noen konkrete forslag til presiseringer og forenklinger. Heller ikke i uttalelsen fra Tøsdal rettes det innvendinger mot arbeidsgruppens forslag, men det etterlyses et tillegg knyttet til internasjonalisering. De to høringsuttalelser er gjengitt i punkt 3 nedenfor, drøftes noe nærmere i punkt 4 og er tatt inn som hhv. vedlegg 3 og 4.

Arbeidsgruppen velger å tolke fraværet av kritiske høringsuttalelser dit hen at den foreslåtte oppgraderingen av læringsutbyttebeskrivelsen oppfattes som det den er ment som – en oppgradering av dagens læringsutbyttebeskrivelse som ikke endrer på kjernen i den eksisterende beskrivelsen, men som får med en del kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse som det er bred enighet om at juridiske kandidater bør ha. Som påpekt i saksfremlegget til styret i sak 27/19 er det langt på vei snakk om ferdigheter/kompetansemål som allerede er med i læringsutbyttebeskrivelsene for enkeltemner her hos oss, og som vi dermed en viss rett kan si at vi allerede sørger for at studentene våre tilegner seg. Ut over dette er det, som påpekt i saksfremlegget til styret i sak 27/19, snakk om tilføyelser med klar forankring i sentrale og lokale strategier og handlingsplaner.

Som vedlegg 5, 6 og 7 følger hhv. dagens læringsutbyttebeskrivelse og læringsutbyttebeskrivelsene fra UiO og UiT.

2. Arbeidsgruppens forslag til revidert læringsutbyttebeskrivelse

Arbeidsgruppens forslag lyder som følger:

• Læringsutbyttebeskrivelsen for master i rettsvitenskap ved UiB

Det integrerte masterprogrammet i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen er et profesjonsstudium som utdanner morgendagens juridiske problemløsere. Jurister utdannet ved Det juridiske fakultet skal kjennetegnes av faglig trygghet, metodisk bevissthet og høy etisk standard.

Etter fullført studium skal kandidatene ha tilegnet seg følgende kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse:

KUNNSKAPER:

Kandidatene skal ha god kunnskap om grunnleggende rettsregler og sammenhenger innen alle fagområder som omfattes av studiet, og spesialisert kunnskap innen fagområder som dekkes av spesialemnene og masteroppgaven.

Dette innebærer også at kandidatene har god kunnskap om:

- det norske rettssystemets oppbygging og funksjon
- den norske rettskulturens historie, særegenheter og grunnleggende verdier
- hvordan norsk rett påvirkes av EU-retten, EØS-retten, internasjonale menneskerettigheter og annen folkerett
- juridisk metode, herunder hvordan juridisk argumentasjon varierer på ulike rettsområder
- mangfoldet av metoder i rettsforskning, og hovedlinjer i den rettsteoretiske diskusjonen
- juristers rolle i samfunnet og etiske utfordringer knyttet til yrkesutøvelsen
- hvordan ny teknologi kan brukes til å automatisere beslutningsprosesser og bidra til å løse rettslige problemer på nye måter, men også de rettslige og etiske utfordringer dette medfører
- akademiske krav til kildehenvisninger og bruk av andres arbeider

FERDIGHETER:

Kandidatene kan anvende juridisk metode til å identifisere, drøfte og ta standpunkt til rettslige problemstillinger, også utenfor de rettsområder som er del av studiet. Dette innebærer å kunne:

- fastlegge rettslig relevant faktum i et saksforhold, og på grunnlag av dette identifisere og formulere rettslige problemstillinger
- innhente og systematisere rettslig relevant materiale fra norske, skandinaviske og engelskspråklige kilder, også ved bruk av digitale verktøy
- foreta en selvstendig, helhetlig, kritisk og etisk gjennomtenkt analyse for å nå et faglig forsvarlig standpunkt om hva som er gjeldende rett
- foreta rettspolitiske og komparative vurderinger av rettsreglene
- løse nye problemer og bidra til rettslig nytenkning

Kandidatene kan formidle og evaluere juridiske analyser og standpunkt på en poengtert og presis måte både muntlig og skriftlig, på så vel norsk som engelsk, gjennom å

- utarbeide ulike former for selvstendige skriftlige arbeider
- diskutere og prosedere ulike rettslige standpunkt
- gi tilbakemeldinger på andres arbeid og selv motta og gjøre bruk av slike tilbakemeldinger

GENERELL KOMPETANSE:

Gjennom studieprogrammet oppnår kandidatene generelt anvendbar kompetanse knyttet til å

- systematisere og avveie argumentasjon, rådgi og treffe avgjørelser
- identifisere og vurdere etiske aspekter ved juridisk argumentasjon og standpunkt
- tilegne seg ny kunnskap, følge med i rettsutviklingen og løse nye rettslige spørsmål
- samarbeide med jurister fra andre land, forstå og gjøre seg nytte av deres perspektiver på felles rettslige utfordringer og bidra med norske perspektiver
- samarbeide med fagpersoner fra andre disipliner og på det grunnlag kunne vurdere den rettslig relevante argumentasjonsverdien av kunnskap som er frembrakt av andre vitenskaper og bidra til tverrfaglige løsninger av komplekse samfunnsproblemer
- formidle juridiske analyser til allmennheten, skriftlig og muntlig, på norsk og på engelsk
- presentere og argumentere for egne vurderinger og konklusjoner for større og mindre grupper av tilhørere
- bidra med rettslige perspektiver i samfunnsdebatten
- planlegge og gjennomføre større arbeidsoppgaver innen en gitt tidsramme
- følge akademiske krav til kildehenvisninger og bruk av andres arbeider
- arbeide selvstendig og i grupper
- forholde seg til de rettslige og etiske utfordringene knyttet til den teknologiske utviklingen

Vitnemål for graden Master i rettsvitenskap fra Det juridiske fakultet forutsetter at kandidaten etter fullført studium avlegger følgende løfte:

Aldrig vidende at ville vige fra Ret og Retfærdighed, mindre raade nogen til uforødne Processer eller i andre Maader med sine Raad befordre nogen uretvis Sag eller Intention.

3. Innkomne høringsuttalelser

Som nevnt har arbeidsgruppen mottatt to høringsuttalelser – en felles fra professor Ragna Aarli og professor Eivind Kolflaath, og en fra rådgiver Ingrid Tøsdal.

Høringsuttalelse fra Aarli og Kolflaath lyder som følger:

Vi har følgende innspill til presiseringer og forenklinger i den foreslåtte læringsutbyttebeskrivelsen (se nummerering i vedlegg):

1. *Til punkt 5 under kunnskap: Vi antar at med «rettsvitenskapelige metoder» menes ulike metoder i rettsforskning i motsetning til juridisk metode i rettsanvendelse og vil foreslå punktet omformulert til «mangfoldet av metoder i rettsforskning, og hovedlinjer i den rettsteoretiske diskusjonen». Med ordet «mangfold» vil vi synliggjøre at det finnes et bredt spekter av slike metoder.*

2. Til punkt 1 under ferdigheter: Første punkt foreslås forenklet og presisert til «fastlegge faktum, og på grunnlag av dette identifisere og formulere rettslige problemstillinger»

3. Til punkt 4 under generell kompetanse: sløyfe ordet «rettslige» før argumentasjonsverdien ettersom kunnskap frembrakt av andre vitenskaper oftere dreier seg om empiriske/faktiske forhold enn om rettslige vurderinger

I tillegg til disse endringsforslagene, mener vi at punktet om å «følge akademiske krav til kildehenvisninger og bruk av andres arbeider» ikke gir uttrykk for en «kompetanse», men heller kunne vært oppført som en ferdighet, f.eks formulert slik: «henvise til kilder og bruke andres arbeider i samsvar med akademiske standarder».

Vi er ellers usikre på om punktet «planlegge og gjennomføre større arbeidsoppgaver innen en gitt tidsramme» viser til noe særegent ved vårt studium og er verdt å ha med.

Høringsuttalelsen fra Ingrid Tøsdal:

Forskrift for tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) slår fast følgende om krav til studietilbudet når det gjelder internasjonalisering/utveksling:

§2-2-7 «Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.»

§2-2-8 «Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.»

I forslaget til læringsutbyttebeskrivelse savner jeg at det fremgår at studentene i løpet av studietiden skal tilegne seg internasjonale perspektiver på retten, ikke kun begrenset til «hvordan norsk rett påvirkes av EU-retten, EØS-retten, internasjonale menneskerettigheter og annen folkerett». Altså at forventningene som allerede ligger der i studietilsynsforskriften også forankres i læringsutbyttebeskrivelsen.

Per i dag sender vi mellom 40 og 50 % av studentene våre ut i verden i løpet av studietiden. Men hvorfor gjør vi det? Hva er det i læringsutbyttebeskrivelsen på programnivå vi oppfyller ved å sende dem ut? Utfordringen er selvsagt at læringsutbyttet på programnivå må kunne oppfylles også de 50-60 % av studentene som blir hjemme. Det betyr at vi også må ha gode ordninger for «internasjonalisering hjemme», slik at også studenter som ikke reiser ut får internasjonale perspektiver.

Vedlagt finner dere en plansje med eksempel på ferdigheter studentene får ved å reise på utveksling. Kan noen av disse, eventuelt i tilpasset og «jussifisert» form, trekkes inn som generelle ferdigheter i læringsutbyttebeskrivelsen? Når disse

trekkes inn på programnivå må vi selvsagt også ha ordninger som sikrer at også studentene som blir hjemme (til en viss grad) kan oppnå det samme.

Slik forslaget til læringsutbyttebeskrivelse er formulert per i dag er det først og fremst forventningene til engelskkompetanse («Innhente og systematisere rettslig relevant materiale fra norske, skandinaviske og engelskspråklige kilder(...)» og «Kandidatene kan formidle og evaluere juridiske analyser og standpunkt på en poengtert og presis måte både muntlig og skriftlig, på så vel norsk som engelsk, gjennom å(...)» og «formidle juridiske analyser til allmennheten, skriftlig og mntlig, på norsk og engelsk») utvekslingsopphold vil bidra til oppnåelsen av. Å begrense utveksling til oppnåelse av språkferdigheter blir for snevert. I tillegg til at ikke alle utveksler til engelskspråklige land.

I forslaget som legges frem for fakultetsstyret 4. juni håper jeg å se at internasjonalisering hjemme eller utveksling er påkrevd for at læringsutbyttet på programnivå kan oppnås. Slik forslaget er i dag, ser jeg ikke at det vil være påkrevd å tilby utveksling eller internasjonalisering hjemme.

Vedlegget det vises til er inntatt i vedlegg 4.

4. Arbeidsgruppens merknader

Arbeidsgruppen finner det ikke hensiktsmessig å kommentere alle enkeltheter i forslaget i det det vises til saksfremlegget til styret i sak 27/19 og det detaljerte mandatet som styret gav arbeidsgruppen på dette punkt. Arbeidsgruppen har tatt utgangspunkt i den gjeldende læringsutbyttebeskrivelsen og etter beste evne fulgt opp fakultetsstyrets bestilling. I arbeidet har gruppen sett hen til gjeldende læringsutbyttebeskrivelser ved de juridiske fakultetene i Oslo og Tromsø, samt de handlingsplaner og strategidokumenter som er omtalt i saksfremlegget i sak 27/19.

Arbeidsgruppen har foretatt en full språklig gjennomgang av læringsutbyttebeskrivelsen. Teksten må ikke bli for lang, og det er ønskelig med en helhetlig språkdrakt.

Noen nærmere merknader er imidlertid på sin plass:

- Innledningen er ikke formelt sett en del av læringsutbyttebeskrivelsen. Arbeidsgruppen har likevel kommet til at det er på sin plass med en slik innledning. Den er inspirert av liknende innledninger til læringsutbyttebeskrivelsene ved UiO og UiT, samt innledningen til fakultetets egen Handlingsplan for utdanning for 2018-2019.
- Den avsluttende gjengivelsen av kandidatløftet er heller ikke formelt sett en del av læringsutbyttebeskrivelsen. Arbeidsgruppen har likevel kommet til at det er ønskelig å fremheve kandidatløftet på denne måten, særlig fordi det har en klar kobling til læringsutbyttebeskrivelsens henvisninger til etikk. Arbeidsgruppen overlater til styret om kandidatløftet bør få en annen språkdrakt.
- Sondringen mellom «ferdigheter» og «generell kompetanse» er ikke klar. Nær sagt alt som er ført opp som «generell kompetanse» i arbeidsgruppens forslag, kan omformuleres til «ferdigheter», og omvendt. Studieordningskomiteen (2014-2016) valgte betegnende nok å

slå ferdigheter og generell kompetanse sammen til ett felles punkt.¹ Arbeidsgruppen mener imidlertid det er ønskelig å beholde den tredelingen i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse som Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk legger opp til, og som er fulgt bl.a. ved UiO og UiT. I forsøket på å sondre mellom ferdigheter og generell kompetanse, har arbeidsgruppen valgt å forstå sistnevnte kategori som en opplisting av kompetanse av mer generell karakter, altså ferdigheter som ikke er direkte knyttet til juridisk arbeid. Både for fakultetet, for kandidatene vi utdanner og deres fremtidige arbeidsgivere er det nyttig å løfte frem hvilke generelt anvendbar kompetanse kandidatene tilegner seg i løper av jusstudiet, og som vil kvalifisere dem for også andre jobber enn tradisjonelle juristjobber. Motsetningsvis har arbeidsgruppen forsøkt å forbeholde kategorien «ferdigheter» for mer juristspesifikke læringsmål. Som det fremgår av forslaget, innebærer ikke dette at listen over generell kompetanse er frikoblet fra det faktum at fakultetet utdanner jurister – mye av den generelle kompetansen er naturlig nok knyttet til kandidatenes bakgrunn som jurister. Men konteksten er en annen ved at oppmerksomheten er rettet mot deres kompetanse til å gjøre mer enn å «bare» identifisere, drøfte og ta standpunkt til rettslige problemstillinger.

- Forventninger til at kandidatene kan håndtere engelskspråklig rettskildemateriale, og formidle juridiske analyser, så vel muntlig som skriftlig, også på engelsk, er en nyvinning.
- Forventninger til at studentene har kunnskaper om hvordan ny teknologi kan brukes til å automatisere beslutningsprosesser og bidra til å løse rettslige problemer på nye måter, men også de rettslige og etiske utfordringer dette medfører, er også en nyvinning.
- Forventningen til at studentene kan formidle og evaluere juridiske analyser og standpunkt på en poengtert og presis måte er ny på programnivå, men finnes bl.a. i dagens læringsutbyttebeskrivelse for JUS113 *Kontraktsrett*.
- Forventningen til at studentene har kunnskap om, og kan etterleve («generell kompetanse») akademiske krav til kildehenvisninger og bruk av andres arbeide er ny på programnivå, men finnes bl.a. i dagens læringsutbyttebeskrivelse for masteroppgavene, og i JUS134 *Retts historie og komparativ rett*
- Forventningen til at studentene skal kunne «løse nye problemer og bidra til rettslig nytenkning» er ny.
- Etikk har fått en mer fremtredende plass flere steder (både kunnskaper, ferdigheter og kompetanse).
- Kompetanse knyttet til å planlegge og gjennomføre større arbeidsoppgaver innen en gitt tidsramme er ny på programnivå, men finnes allerede i læringsutbyttebeskrivelsen for masteroppgavene.
- Kompetansen knyttet til tverrfaglighet er ny. Den er inspirert av Studieordningskomiteens forslag om et slikt kompetansemål.

Foranlediget av høringsuttalelsen fra Aarli og Kolflaath vil arbeidsgruppen også bemerke:

- Forslaget om å omformulere «rettsvitenskapelige metoder» til «mangfoldet av metoder i rettsforskning» er tatt til følge
- Forslaget om å endre «fastlegge rettslig relevant faktum i et saksforhold» (ferdigheter, første kulepunkt) til «fastlegge faktum» er interessant og bør diskuteres av styret. Etter arbeidsgruppens syn er det imidlertid en viss fare for at vi med den foreslåtte endringen vil

¹ Delinnstilling II, s. 51 og 52.

komme til å love mer enn vi kan holde mht kandidatenes ferdigheter. Formuleringen «fastlegge rettslig relevant faktum i et saksforhold» ble valgt fordi den rommer bl.a. den ferdighet som ligger i å avgjøre hvilke deler av et gitt faktum som er rettslig relevant, noe vi allerede prøver studentene våre i når de løser mer omfattende praktikumsoppgaver. Den foreslåtte endringene gir større assosiasjoner i retning av ferdigheter knyttet til å utrede en sak, innhente bevis, foreta bevisvurderinger osv., og i så fall oppstår spørsmålet om dette er et læringsmål som fakultetsstyret mener vi kan oppfylle.

- Forslaget om å sløyfe ordet «rettslige» i formuleringen «samarbeide med fagpersoner fra andre disipliner og på det grunnlag kunne vurdere den rettslige argumentasjonsverdien av kunnskap som er frembrakt av andre vitenskaper» (generell kompetanse, 4. kulepunkt) er ikke fulgt opp av arbeidsgruppen, men det foreslås å endre «rettslige» til «rettslig relevante». Etter arbeidsgruppens syn er det nettopp evnen til å vurdere den *rettslig relevante* argumentasjonsverdien av kunnskap som er frembrakt av andre vitenskaper som det er ønskelig at våre kandidater kan vurdere.
- Forslaget om å omformulere forventningen knyttet til «akademiske krav til kildehenvisninger og bruk av andres arbeider» til en ferdighet er ikke fulgt opp som en følge av arbeidsgruppens ovenfor omtalte forsøk på å skille mellom (juridiske) «ferdigheter» og (generell) «kompetanse». Men det er mulig at forventningen burde komme til uttrykk i litt ulik form både som en ferdighet og som generell kompetanse, f.eks. slik at det legges til en mer juridisk rettet formulering under «ferdigheter»: «Kandidatene kan henvise til rettskilder og juridisk faglitteratur i samsvar med de forventninger som gjelder for ulike former for selvstendige skriftlige arbeider». Men arbeidsgruppen er av den oppfatning at dette allerede dekkes, om enn bare implisitt, av forventningen til at kandidatene skal kunne «utarbeide ulike former for selvstendige skriftlige arbeider», som av arbeidsgruppen er ment å favne om ulike sjangerkrav til ulike juridiske tekster.
- Svaret på spørsmålet knyttet til punktet «planlegge og gjennomføre større arbeidsoppgaver innen en gitt tidsramme» følger av arbeidsgruppens forståelse av hva Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk sikter til med «generell kompetanse». Det er klart at evnen til å «planlegge og gjennomføre større arbeidsoppgaver innen en gitt tidsramme» ikke viser til noe særegent ved jusstudiet, men det er en høyst relevant kompetanse i mange sammenhenger som våre kandidater bør gjøres bevisst på at de får med seg. Det er en rekke juristutdannelser i ulike land som ikke inneholder noen masteroppgave, og som følgelig ikke kan sies å gi sine studenter denne kompetansen.

Foranlediget av høringsuttalelsen fra Tøsdal vil arbeidsgruppen bemerke:

- Arbeidsgruppen er enig i at det er ønskelig å synliggjøre på programnivå det læringsutbyttet som ligger i faglig interaksjon med jurister fra andre land, og at dette utbyttet ikke fullt ut dekkes av de foreslåtte formuleringene knyttet til internasjonal påvirkning av norsk rett, komparative perspektiver eller evnen til å diskutere juridiske problemstillinger også på engelsk. Samtidig kan ikke læringsmålet knyttes direkte til utveksling, fordi studenter som ikke utveksler i så fall per definisjon ikke vil ha oppnådd læringsmålene ved jusstudiet. Arbeidsgruppen mener imidlertid at følgende tillegg under generell kompetanse kan være en løsning: «samarbeide med jurister fra andre land, forstå og gjøre seg nytte av deres perspektiver på felles rettslige utfordringer og bidra med norske perspektiver».

- **Ikrafttredelse av den reviderte læringsutbyttebeskrivelsen**

Arbeidsgruppen er av den oppfatning at den reviderte læringsutbyttebeskrivelsen bør tre i kraft fra høsten og følgelig ikke først sammen med innfasingen av den reviderte studieordningen.

Innfasingen av ny studieordning vil tidligst påbegynnes neste høst, og det vil deretter ta flere år før den eksisterende ordningen er helt faset ut. Etter arbeidsgruppens syn er det ingenting i forslaget til revidert læringsutbyttebeskrivelse som det ikke med rimelighet kan sies at også dagens studieordning bør ha som ambisjon om å oppfylle. Selv om arbeidsgruppens videre arbeid med lærings- og prøvingsformene på ny studieordning vil ha som mål at målsettingene i læringsutbyttebeskrivelsen oppfylles enda bedre i fremtiden enn i dag, ser ikke arbeidsgruppen noe avgjørende hinder for å la den reviderte læringsutbyttebeskrivelsen tre i kraft alt nå. Med dette unngår vi dessuten en situasjon med to parallelle læringsutbyttebeskrivelser som riktignok langt på vei er like i innhold, men likevel ganske ulike i utforming. Og dersom den reviderte læringsutbyttebeskrivelsen skulle anspore emneansvarlige til forbedringer av emner på dagens studieordning som dermed også kommer dagens studenter til gode, er det bare bra.

- **Arbeidsgruppens innstilling:**

1. Fakultetsstyret vedtar den reviderte læringsutbyttebeskrivelsen
2. Endringen trer i kraft med virkning fra høstsemesteret 2019

- ## Vedlegg

Vedlegg 1: Arbeidsgruppens mandat

På bakgrunn av drøftelsene ovenfor, foreslår dekan og fakultetsdirektør at arbeidsgruppen får følgende mandat:

Del 1: Revisjon av læringsutbyttebeskrivelsen for masterprogrammet i rettsvitenskap

- Med utgangspunkt i den gjeldende læringsutbyttebeskrivelsen for masterprogrammet i rettsvitenskap skal arbeidsgruppen utarbeide et helhetlig forslag til en læringsutbyttebeskrivelse som også inkluderer følgende læringsmål:

- o Kandidatene skal kunne formulere, drøfte og ta stilling til rettslige spørsmål på en poengtert og presis måte, både skriftlig og muntlig

- o Kandidatene skal kunne arbeide med juridiske problemstillinger på så vel norsk som engelsk

- o Kandidatene skal ha generell kompetanse i akademisk skriving, heri innbefattet de alminnelige akademiske krav til etterprøvbare kildehenvisninger og redelig bruk av andre forfatters arbeider

- o Kandidatene skal kunne planlegge, styre og gjennomføre større juridiske arbeidsoppgaver og prosjekter innen en gitt tidsramme

- o Kandidatene skal kunne løse nye problemer og bidra til nytenkning i en rettslig sammenheng

- o Kandidatene skal ha digitale ferdigheter som gjør dem i stand til å ta i bruk de muligheter som digitaliseringen av samfunnet innebærer for juridisk arbeid

- o Kandidatene kan foreta rettspolitiske vurderinger av rettsreglene

- o Kandidatene skal kunne samarbeide med fagfolk fra andre disipliner og på det grunnlag både kunne vurdere den rettslige argumentasjonsverdien av kunnskap som er frembrakt av andre vitenskaper og bidra med juridiske perspektiver på tverrfaglige løsninger av komplekse samfunnsproblemer

- Forslaget til revidert læringsutbyttebeskrivelse må sendes på høring blant fakultetets ansatte og deretter legges frem for fakultetsstyret på junimøtet.

Vedlegg 2: Forslaget som ble sendt på høring 16.05.2019

- ## Læringsutbyttebeskrivelsen for master i rettsvitenskap ved UiB

Det integrerte masterprogrammet i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen er et profesjonsstudium som utdanner morgendagens juridiske problemløsere. Jurister utdannet ved Det juridiske fakultet skal kjennetegnes av faglig trygghet, metodisk bevissthet og høy etisk standard.

Etter fullført studium skal kandidatene ha tilegnet seg følgende kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse:

- ## KUNNSKAPER:

Kandidatene skal ha god kunnskap om grunnleggende rettsregler og sammenhenger innen alle fagområder som omfattes av studiet, og spesialisert kunnskap innen fagområder som dekkes av spesialemnene og masteroppgaven.

Dette innebærer også at kandidatene har god kunnskap om:

- det norske rettssystemets oppbygging og funksjon
- den norske rettskulturens historie, særegenheter og grunnleggende verdier
- hvordan norsk rett påvirkes av EU-retten, EØS-retten, internasjonale menneskerettigheter og annen folkerett
- juridisk metode, herunder hvordan juridisk argumentasjon varierer på ulike rettsområder
- rettsvitenskapelige metoder og hovedlinjer i den rettsteoretiske diskusjonen
- juristers rolle i samfunnet og etiske utfordringer knyttet til yrkesutøvelsen
- hvordan ny teknologi kan brukes til å automatisere beslutningsprosesser og bidra til å løse rettslige problemer på nye måter, men også de rettslige og etiske utfordringer dette medfører
- akademiske krav til kildehenvisninger og bruk av andres arbeider

• FERDIGHETER:

Kandidatene kan anvende juridisk metode til å identifisere, drøfte og ta standpunkt til rettslige problemstillinger, også utenfor de rettsområder som er del av studiet. Dette innebærer å kunne:

- fastlegge rettslig relevant faktum i et saksforhold, og på grunnlag av dette identifisere og formulere rettslige problemstillinger
- innhente og systematisere rettslig relevant materiale fra norske, skandinaviske og engelskspråklige kilder, også ved bruk av digitale verktøy
- foreta en selvstendig, helhetlig, kritisk og etisk gjennomtenkt analyse for å nå et faglig forsvarlig standpunkt om hva som er gjeldende rett
- foreta rettspolitiske og komparative vurderinger av rettsreglene
- løse nye problemer og bidra til rettslig nytenkning

Kandidatene kan formidle og evaluere juridiske analyser og standpunkt på en poengtert og presis måte både muntlig og skriftlig, på så vel norsk som engelsk, gjennom å

- utarbeide ulike former for selvstendige skriftlige arbeider
- diskutere og prosedere ulike rettslige standpunkt
- gi tilbakemeldinger på andres arbeid og selv motta og gjøre bruk av slike tilbakemeldinger

• GENERELL KOMPETANSE:

Gjennom studieprogrammet oppnår kandidatene generelt anvendbar kompetanse knyttet til å

- systematisere og avveie argumentasjon, rådgi og treffe avgjørelser

- identifisere og vurdere etiske aspekter ved juridisk argumentasjon og standpunkt
- tilegne seg ny kunnskap, følge med i rettsutviklingen og løse nye rettslige spørsmål
- samarbeide med fagpersoner fra andre disipliner og på det grunnlag kunne vurdere den rettslige argumentasjonsverdien av kunnskap som er frembrakt av andre vitenskaper og bidra med juridiske perspektiver på tverrfaglige løsninger av komplekse samfunnsproblemer
- formidle juridiske analyser til allmennheten, skriftlig og muntlig, på norsk og på engelsk
- presentere og argumentere for egne vurderinger og konklusjoner for større og mindre grupper av tilhørere
- bidra med rettslige perspektiver i samfunnsdebatten
- planlegge og gjennomføre større arbeidsoppgaver innen en gitt tidsramme
- følge akademiske krav til kildehenvisninger og bruk av andres arbeider
- arbeide selvstendig og i grupper
- forholde seg til de rettslige og etiske utfordringene knyttet til den teknologiske utviklingen

Vitnemål for graden Master i rettsvitenskap fra Det juridiske fakultet forutsetter at kandidaten etter fullført studium avlegger følgende løfte:

Aldrig vidende at ville vige fra Ret og Retfærdighed, mindre raade nogen til uforødne Processer eller i andre Maader med sine Raad befordre nogen uretvis Sag eller Intention.

Vedlegg 3: Høringsinnspill fra Eivind Kolflaath og Ragna Aarli

Læringsutbyttebeskrivelsen for master i rettsvitenskap ved UiB

Det integrerte masterprogrammet i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen er et profesjonsstudium som utdanner morgendagens juridiske problemløsere. Jurister utdannet ved Det juridiske fakultet skal kjennetegnes av faglig trygghet, metodisk bevissthet og høy etisk standard.

Etter fullført studium skal kandidatene ha tilegnet seg følgende kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse:

KUNNSKAPER:

Kandidatene skal ha god kunnskap om grunnleggende rettsregler og sammenhenger innen alle fagområder som omfattes av studiet, og spesialisert kunnskap innen fagområder som dekkes av spesiallemlene og masteroppgaven.

Dette innebærer også at kandidatene har god kunnskap om:

- det norske rettssystemets oppbygging og funksjon
- den norske rettskulturens historie, særegenheter og grunnleggende verdier
- hvordan norsk rett påvirkes av EU-retten, EØS-retten, internasjonale menneskerettigheter og annen folkerett
- juridisk metode, herunder hvordan juridisk argumentasjon varierer på ulike rettsområder
- ~~rettsvitenskapelige metoder~~ ^{mangfoldet av metoder i rettsforskning,} og hovedlinjer i den rettssteoretiske diskusjonen
- juristers rolle i samfunnet og etiske utfordringer knyttet til yrkesutøvelsen
- hvordan ny teknologi kan brukes til å automatisere beslutningsprosesser og bidra til å løse rettslige problemer på nye måter, men også de rettslige og etiske utfordringer dette medfører
- akademiske krav til kildehenvisninger og bruk av andres arbeider

FERDIGHETER:

Kandidatene kan anvende juridisk metode til å identifisere, drøfte og ta standpunkt til rettslige problemstillinger, også utenfor de rettsområder som er del av studiet. Dette innebærer å kunne:

- fastlegge ~~rettslig relevant~~ ^{rettslig relevant} faktum i et saksforhold, og på grunnlag av dette identifisere og formulere rettslige problemstillinger
- innhente og systematisere rettslig relevant materiale fra norske, skandinaviske og engelskspråklige kilder, også ved bruk av digitale verktøy
- foreta en selvstendig, helhetlig, kritisk og etisk gjennomtenkt analyse for å nå et faglig forsvarlig standpunkt om hva som er gjeldende rett
- foreta rettspolitiske og komparative vurderinger av rettsreglene

- løse nye problemer og bidra til rettslig nytenkning

Kandidatene kan formidle og evaluere juridiske analyser og standpunkt på en poengtert og presis måte både muntlig og skriftlig, på så vel norsk som engelsk, gjennom å

- utarbeide ulike former for selvstendige skriftlige arbeider
- diskutere og prosedere ulike rettslige standpunkt
- gi tilbakemeldinger på andres arbeid og selv motta og gjøre bruk av slike tilbakemeldinger

GENERELL KOMPETANSE:

Gjennom studieprogrammet oppnår kandidatene generelt anvendbar kompetanse knyttet til å

(3)

- systematisere og avveie argumentasjon, rådgi og treffe avgjørelser
- identifisere og vurdere etiske aspekter ved juridisk argumentasjon og standpunkt
- tilegne seg ny kunnskap, følge med i rettsutviklingen og løse nye rettslige spørsmål
- samarbeide med fagpersoner fra andre disipliner og på det grunnlag kunne vurdere den ~~rettslige~~ argumentasjonsverdien av kunnskap som er frembrakt av andre vitenskaper og bidra med juridiske perspektiver på tverrfaglige løsninger av komplekse samfunnsproblemer
- formidle juridiske analyser til allmennheten, skriftlig og muntlig, på norsk og på engelsk
- presentere og argumentere for egne vurderinger og konklusjoner for større og mindre grupper av tilhørere
- bidra med rettslige perspektiver i samfunnsdebatten
- planlegge og gjennomføre større arbeidsoppgaver innen en gitt tidsramme
- følge akademiske krav til kildehenvisninger og bruk av andres arbeider
- arbeide selvstendig og i grupper
- forholde seg til de rettslige og etiske utfordringene knyttet til den teknologiske utviklingen

Vitnemål for graden Master i rettsvitenskap fra Det juridiske fakultet forutsetter at kandidaten etter fullført studium avlegger følgende løfte:

Aldrig vidende at ville vige fra Ret og Retfærdighed, mindre raade nogen til uforødne Processer eller i andre Maader med sine Raad befordre nogen uretvis Sag eller Intention.

TOLERANSE KJENNETEGNES AV
 Åpenhet og nysgjerrighet
 Tilpasningsdyktighet
 Respekt for andres kultur
 og meninger

TYPISKE KOMMUNIKASJONSFERDIGHETER ER
 Språkferdigheter
 Interkulturell kommunikasjon

5

ferdigheter
du får ved å reise
på utveksling

KULTURELL FORSTÅELSE KJENNETEGNES AV
 Kulturell selvbevissthet – å se
 hvordan egen kultur påvirker dine
 perspektiver og forventninger
 Evne til å bygge forhold basert
 på tillit på tvers av kulturer

FLEKSIBILITET KJENNETEGNES AV
 Evne til å se løsninger
 Evne til å håndtere kompleksitet
 og usikkerhet
 Smidighet og kreativitet

SELVSTENDIGHET KJENNETEGNES AV
 Tro på egen kompetanse og ferdigheter
 Handlekraft og evne til problemløsning
 Aktiv søking etter nye perspektiver
 og erfaringer

Når du er student ved
et norsk universitet eller
høyskole kan du reise på
utveksling for å ta deler
av studiet ditt i utlandet.

Gjennom et studieopphold i utlandet
utvikler du noen ferdigheter som
verdsettes høyt når arbeidsgivere
skal ansette noen*

* Kilde: Erasmus Impact Study: Regional Analysis (2016)

Vedlegg 5: Dagens læringsutbyttebeskrivelse ved UiB

Læringsutbyttebeskrivelsen for masterprogrammet i rettsvitenskap

KUNNSKAPER:

Kandidatene har kunnskaper om grunnleggende regler og sammenhenger innen alle fagområder som omfattes av studiet, og spesialisert kunnskap innen fagområder som dekkes av masteroppgaven.

Dette innebærer at kandidatene har kunnskaper om og forståelse av

- nasjonal og internasjonal rett
- hvordan nasjonal rett påvirkes av internasjonale rettssystemer som EU-retten, EØS-retten, internasjonale menneskerettigheter og annen folkerett
- hvordan juridisk argumentasjon varierer på ulike rettsområder
- sentrale problemstillinger og debatter i det juridiske miljøet, både i det praktiske rettsliv og innen rettsvitenskapen, nasjonalt og internasjonalt

FERDIGHETER:

Kandidatene kan anvende juridisk metode til selvstendig å analysere, drøfte og ta standpunkt til juridiske problemstillinger. Dette innebærer

- å innhente og systematisere rettslig relevant materiale, og på grunnlag av dette identifisere juridiske problemstillinger og sammenhenger
- å foreta en selvstendig analyse av juridiske problemstillinger på en grundig, helhetlig, kritisk og balansert måte
- å resonnerer seg frem til et faglig forsvarlig standpunkt gjennom avklaring av spenninger mellom ulike typer gyldige argumenter og mellom underliggende rettslige og samfunnsmessige verdier

Kandidatene kan formidle og evaluere juridiske analyser og standpunkt gjennom

- systematisk å utarbeide selvstendige skriftlige analyser innenfor ulike rettsområder
- å kommentere og evaluere andre studenters juridiske analyser og selv motta og gjøre bruk av slike kommentarer
- å arbeide med andre i grupper for å analysere juridiske problemstillinger

GENERELL KOMPETANSE:

Gjennom studieprogrammet oppnår kandidatene generelt anvendbar kompetanse knyttet til å

- tilegne seg ny kunnskap på sitt fagfelt og innen tilgrensende fag, og løse juridiske problemstillinger også utenfor de rettsområdene som er del av rettsstudiet
- systematisere og avveie argumentasjon, rådgi og treffe avgjørelser

- identifisere og ta konsekvenser av etiske og profesjonsetiske aspekter ved juridisk argumentasjon og standpunkt
- formidle juridiske analyser og konklusjoner, samt profesjonsetiske vurderinger, til andre jurister og til allmennheten, skriftlig og muntlig
- presentere og argumentere for egne vurderinger og konklusjoner for større og mindre grupper av tilhørere
- arbeide selvstendig og i grupper

Merknader til læringsutbyttebeskrivelsen inntatt i dekanatets diskusjonsnotat 8. desember 2017:

Forslagene som fremmes i dette notatet tar følgelig sikte på å forbedre oppnåelsen av de eksisterende målsetningene med jusstudiet, ikke å endre selve målsetningene.

Dersom styret beslutter å arbeide videre mot en studiereform, kan det imidlertid hevdes at man bør benytte anledningen også til visse justeringer av den eksisterende læringsutbyttebeskrivelsen. Det kan f.eks. hevdes at det under «ferdigheter» bør inn et punkt om det som Studieordningskomiteen omtaler som *endringskompetanse*.² Det bør kanskje også inn et punkt om digital kompetanse. Det kan også være grunn til å ta inn Studieordningskomiteens forventning om at kandidatene «på en selvstendig måte [kan] planlegge, styre og gjennomføre større juridiske arbeidsoppgaver og prosjekter innen en gitt tidsramme»³ (i realiteten er dette bare en henvisning til læringsutbyttebeskrivelsen for masteroppgaveemnene). I en juridisk virkelighet med stadig større kildetilfang og en tendens til at juridiske tekster blir stadig mer omfattende, kan det argumenteres for at det også bør inn i læringsutbyttebeskrivelsen at kandidatene vi utdanner kan formulere, drøfte og ta stilling til rettslige spørsmål på en poengtert og presis måte.⁴ Studieordningskomiteens forslag til læringsutbyttebeskrivelse av masterdelen av komiteens forslag til ny studieordning inneholder også enkelte andre forslag som kan tas opp til vurdering (jf. Delinnstilling II, punkt 3.6.1)

² Se f.eks. Delinnstilling II, pkt. 3.6 (med videre henvisninger til Delinnstilling I). Med dette sikter Studieordningskomiteen til «kompetanse til å følge med i rettsutviklingen og å sette seg inn i nye rettsområder som en blir stilt overfor eller som utvikler seg i løpet av yrkeskarrieren».

³ Se Delinnstilling II, pkt. 3.6.1.

⁴ Se til inspirasjon endringene i læringsutbyttebeskrivelsen for JUS 113 – Kontraktsrett I, vedtatt av SU 29. november i år (SU-sak 98/17).

Vedlegg 6: Læringsutbyttebeskrivelsen ved UiO

UiO Universitetet i Oslo

Rettsvitenskap (jus) (master - 5 år)

Hva lærer du?

Læringsmål og læringsutbytte

Juristutdannelsen er et **profesjonsstudium**. Studiet kvalifiserer for ansettelse til juridiske yrker blant annet i rettsvesen, påtalemyndighet og politivesen, statlig og kommunal forvaltning, næringsliv, organisasjonsliv, utdanningssektoren og i forskningen.

Samtidig er studiet en **akademisk** utdanning. Det stiller krav til og oppøver din evne til en akademisk tilnærming; du skal være kritisk, objektiv og selvstendig når du behandler juridiske problemstillinger.

Juristutdannelsen gir deg mulighet til å spesialisere deg innenfor forskjellige rettsområder og til å kombinere jus med andre fag. Du bestemmer altså i noen grad selv hva du lærer, slik at dine ferdigheter og din kompetanse kan tilpasses dine egne yrkesambisjoner og akademiske preferanser.

Ved gjennomført studium skal du ha følgende kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Kandidaten skal ha:

- God kunnskap om juridisk metode
- God kunnskap om retten på de fagområder som omfattes av studiet
- God kunnskap om sammenhengen mellom internasjonal og nasjonal rett
- God kunnskap om de verdiene som ligger til grunn for retten
- God kunnskap om vekselvirkningen mellom rett og samfunn
- God kunnskap om retten i et historisk perspektiv
- God kunnskap om etiske utfordringer og juristers rolle i samfunnet
- Spesialisert kunnskap innen fagområder som dekkes av masteroppgaven

Ferdigheter

Kandidaten skal kunne anvende juridisk metode til å analysere, drøfte og ta standpunkt til rettslige problemstillinger på en kritisk, selvstendig og etisk måte. Dette innebærer å kunne:

- Identifisere rettslige problemstillinger i et saksforhold

Kandidatløftet fra 1736 stiller følgende krav til den juridiske kandidaten:

"Aldrig vidende at ville vige fra Ret og Retfærdighed, mindre raade nogen til ufoernøden Trætte eller i anden Maade med Raad eller Daad befordre nogen uretvis Sag eller Idræt."

Dette løftet trykkes på vitnemålet og er en rettesnor for alle jurister. Du bekrefter at du godtar løftet i Studentweb.

Vedlegg 7: Læringsutbyttebeskrivelsen ved UiT

Læringsutbyttebeskrivelsen ved UiT

Det følger av [studieplanen for masterstudiet i rettsvitenskap](#) punkt 1 at "kandidatene skal i løpet av det 5 årige studiet oppnå kunnskap, ferdigheter og holdninger som gjør at de kan inneha alle offentlige og private

stillinger hvor det er behov for kvalifiserte jurister. Kandidatene skal kunne identifisere og analysere rettslige spørsmål, forholde seg selvstendig og kritisk til rettssystemet og ha et historisk og internasjonalt perspektiv på retten.

For å nå disse mål skal studenten tilegne seg og utvikle følgende kvalifikasjoner:

Kunnskap

En master i rettsvitenskap har:

- avansert kunnskap om juridisk metodelære
- god faglig kunnskap innenfor sentrale rettsområder
- avansert faglig kunnskap innenfor utvalgte rettsområder
- avansert faglig kunnskap innenfor selvvalgte fag
- spesialisert innsikt innenfor emnet som dekkes av masteroppgaven
- god kunnskap om det idemessige grunnlaget for rettsstaten
- god kunnskap om, og forståelse av rettssystemets rolle nasjonalt og internasjonalt
- god kunnskap om rettens internasjonale aspekt
- god kunnskap om etiske utfordringer og juristers rolle i samfunnet
- inngående kunnskap om rettsvitenskapelige metoder og hovedlinjene i den rettsteoretiske diskusjonen

Ferdigheter

En master i rettsvitenskap kan:

- identifisere og analysere rettslige problemer av teoretisk eller praktisk art på en metodisk og etisk forsvarlig måte, herunder utrede og vurdere relevant faktum
- anvende norske og internasjonale rettskilder på en kritisk og selvstendig måte.
- foreta kritisk vurdering av gjeldende rett og drøfte behov for endringer
- gjennomføre et selvstendig utredningsprosjekt og et avgrenset forskningsprosjekt under veiledning og i tråd med forskningsetiske normer
- fremstille rettslige resonnementer på en tydelig og presis måte, skriftlig og muntlig til fagfellesskapet og allmennheten
- holde seg faglig oppdatert og videreutvikle sine ferdigheter
- organisere og anvende omfattende og kompleks informasjon, og herunder evne å dele problemstillinger opp i underproblemstillinger

Generell kompetanse

En master i rettsvitenskap kan:

- anvende de ovennevnte kunnskaper og ferdigheter individuelt og i samarbeid med andre,
- kommunisere rettslige resonnementer på en tydelig og presis måte, skriftlig og muntlig til fagfellesskapet og allmennheten
- anvende juridiske kunnskaper og ferdigheter på nye rettsområder
- identifisere yrkesetiske problemstillinger, herunder forskjellige former for press som jurister kan utsettes for, og kunne håndtere disse på en forsvarlig måte.
- anvende de ovennevnte kunnskaper og ferdigheter til å gjennomføre arbeidsoppgaver innenfor gitte tidsrammer

Vedlegg B. Kandidatløftet for juridiske kandidater

UiO

UiO har to varianter: <https://www.uio.no/for-ansatte/enhetssider/jus/ledelses-og-utvalgsmoter/pmr/moter/2012/pmr4/dokumenter/sak12.pdf>

- Det ene er løftet studenten gir: Aldri bevisst vil avvike fra rett og rettferdighet, heller ikke råde noen til unødvendig konflikt, eller på annen måte ved råd eller handling fremme noen urettmessig sak eller virksomhet.
- Det andre er det som står på vitnemålet: Aldrig vidende at ville vige fra Ret og Retfærdighed, mindre raade nogen til uforholdne Trætte eller i anden Maade med Raad eller Daad befordre nogen uretvis Sag eller Idræt.

UiB

UiB har bare ett: <https://www.uib.no/jur/23601/vitnem%C3%A5l-fra-det-juridiske-fakultet#kandidatl-ftet>

Aldrig vidende at ville vige fra Ret og Retfærdighed, mindre raade nogen til uforholdne Processer eller i andre Maader med sine Raad befordre nogen uretvis Sag eller Intention.

UiT

UiT har tilsynelatende bare en versjon:

https://uit.no/om/enhet/aktuelt/nyhet?p_document_id=561013&p_dimension_id=88177

Aldrig vidende at ville vige fra Ret og Retfærdighed, mindre raade nogen til uforholdne Trætte eller i anden Maade med Raad eller Daad befordre nogen uretvis Sag eller Idræt.

Dette er samme ordlyd som UiO har på sitt *vitnemål*.

Historisk

Historisk er kandidatløftet basert på en forordning fra 10. februar 1736, opphevet i 1985. På en dansk nettside - <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=74718> – er denne forordningen gjengitt i sin helhet. Der framstår kandidatløftet slik (pkt. 8): «... aldrig vil videndes vige fra Ret og Retfærdighed, mindre raade nogen til at føre uforholdne Processer eller i andre Maader consulendo concurrere til nogen uretvis Sag eller Intention.»

Arne Fliflet har skrevet om løftet: <https://lovdata.no/pro/#document/JUS/fliflet-a-2011-01?searchResultContext=1275&rowNumber=4&totalHits=33>

I artikkelens note 2 skriver han:

I dette kandidatløftet lovet den juridiske kandidat at «han aldrig vil videndes vige fra Ret og Retfærdighed, mindre raade Nogen til at føre uforholdne Processer, eller i andre Maader, consulendo concurrere til nogen uretvis Sag eller Intention.» et løfte kandidatene avgir i dag har fått en litt mer moderne utforming. Det kan lyde slik: «Aldri bevisst å ville avvike fra rett og rettferdighet, heller ikke råde noen til unødvendig konflikt, eller på annen måte ved råd eller handling fremme noen urettmessig sak eller virksomhet.

Her er Fliflet antakelig ved sakens kjerne: Den gamle danske teksten (Holberg var rektor ved Københavns Universitet da forordningen ble vedtatt) har blitt modernisert – i flere ledd og antakelig langs flere spor.

Det er ikke ukjent at Oslo har en annen ordlyd enn Bergen, og det har vært et «særpreg» man tidligere har ønsket å ta vare på – det er ikke dårlig begrunnet historisk og antakelig ligger den bergenske versjonen nærmere originalteksten enn UiO og UiT sin versjon.

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 47/19
Møtedato: 04.06.2019
Journalnummer: 2019/1541

RETNINGSLINJER FOR HONORERING AV STUDENTREPRESENTASJON OG STUDENTVERV VED DET JURIDISKE FAKULTET

Denne saken inneholder to deler. Den første omhandler honorering av studentrepresentasjon i ulike styrer og utvalg ved fakultetet, mens den andre delen omhandler honorering av studentverv hjemlet i uhl § 4-1. Endelig vedtaksforslag følger til sist i saken.

Honorering av studentrepresentasjon ved Det juridiske fakultet

Innledning

Det juridiske fakultet har ulike styrer og utvalg der studenter deltar under studietiden. Innspill fra studentene er et viktig bidrag for at fakultetet skal oppnå et godt læringsmiljø. I dag honorerer fakultetet studenter som stiller i fakultetsstyremøter, tilsettingsutvalget og oppgaveutvalg. Andre faste styrer og utvalg som valgstyret, forskningsutvalget og studieutvalget utløser etter dagens praksis ikke godtgjørelse for studentene. Det har blitt stilt spørsmål ved om fakultetet bør ha en enhetlig praksis for honorering av studentrepresentasjon i styrer og utvalg.

Vedlagt finner fakultetsstyret forslag til retningslinjer for honorering av studentrepresentasjon ved Det juridiske fakultet. Det skal i det følgende redegjøres for hvilke prinsipper som er lagt til grunn for retningslinjene, og hvordan honorarsatsene er fastsatt.

I utgangspunktet bør alle medlemmer av et styre eller utvalg motta godtgjørelse på like vilkår for å understreke at medlemmene har samme ansvar og forpliktelser. Styrer og utvalg ved fakultetet består som regel av representanter fra gruppe A-D ved organisasjonen (gruppe A: fast ansatt vitenskapelig personale, gruppe B: åremålsansatt vitenskapelig personale, gruppe C: teknisk/ administrativt personale og gruppe D: studenter). De tre førstnevnte gruppene utfører vervene som en del av sine arbeidsoppgaver og innenfor normal arbeidstid. De mottar dermed kompensasjon gjennom lønn for sin representasjon. Prinsippet om likebehandling tilsier at studentrepresentantene også bør motta godtgjørelse for sine bidrag til organisasjonen.

Honorering av studentrepresentasjon vil kunne føre til at flere studenter får mulighet til å engasjere seg. Godtgjørelsen er ment å være et honorar for selve vervet, og det vil samtidig gi kompensasjon for tapt studietid og arbeidstid som følge av funksjonen i vervet.

Studentenes økonomi vil dermed ikke være avgjørende for om de kan engasjere seg eller ikke.

Det er prinsippet om likebehandling og ønsket om å legge til rette for engasjement som ligger til grunn for ønsket om å gi studentene honorar.

Fastsettelse av honorarsatser

Hovedregelen for honorering må være at godtgjørelse avspeiler det ansvaret som ligger til vervet. For fakultetets administrasjon er det ønskelig at det blir satt honorarsatser og –rutiner som enkelt kan bli administrert.

Som nevnt over mottar studentrepresentanter som møter i fakultetsstyremøtet, tilsettingsutvalget og oppgaveutvalg honorar. Deltagelse i fakultetsstyret og tilsettingsutvalget utløser en fast sum per møte. Summen ligger i dag på kr. 1100,28 (6 timer i lønnstrinn (ltr) 35). Studentene i oppgaveutvalg blir etter dagens praksis honorar for medgått tid etter ltr 35. Hva som skal bli regnet med i oppdraget er avtalt på forhånd.

I forslag til retningslinjer er det oppstilt et skille mellom honorering av representasjon i styrer og utvalg. Styregodtgjørelse skal etter forslaget bli honorert med et fast møtebeløp, og for utvalgsmøter vil studentene motta godtgjørelse for medgått tid. Bakgrunnen for dette bunner først og fremst i hvilke oppgaver og ansvar som ligger til de ulike sammensetningene.

Et styre vil arbeide med den løpende forvaltningen av en organisasjon e.l. Fakultetsstyret er fakultetets øverste beslutningsorgan, og har bl.a. ansvar for å fastlegge overordnede mål, prioriteringer, strategier og resultatkrav for virksomheten og har ansvar for at fakultetets økonomiske ressurser disponeres i overensstemmelse med bestemmelser gitt av Universitetsstyret, jf. regler for Det juridiske fakultet, UiB § 1. Valgstyret ved fakultetet har ansvar for å koordinere og kontrollere alle valg og treffer alle avgjørelser som ikke er tillagt annet organ i forbindelse med disse valgene, se valgreglementet for UiB § 3 (2).

Fakultetsstyret er fakultetets øverste organ og representantene i fakultetsstyret må forholde seg til et bredt spekter av saker av ulik størrelse og bidra til å belyse ulike sider ved saker slik at fakultetsstyret kan fatte forsvarlige vedtak. Det hviler et ansvar som tilsier at det bør ligge et fast beløp per møte og det uavhengig av medgått tid. Faktoren er midlertid satt etter hva som er blitt ansett som alminnelig tid for møtene, inkludert forberedelsestid og protokollgjennomgang.

Til forskjell fra et styre, vil et utvalg imidlertid angi en gruppe som er gitt oppgaver innenfor et avgrenset område. Arbeidet til et utvalg vil ofte danne grunnlag for saker som skal bli avgjort i styret. Ved fakultetet er det nedsatt faste utvalg og delegert oppgaver for de mest sentrale områdene ved organisasjonen, slik som studie-, forsknings- og tilsettingsutvalget, jf. reglement for Det juridiske fakultet § 7-12. I utvalgene vil saksmengde og -størrelse i større grad varierer. Det er grunnen til at godtgjørelse blir honorert etter medgått tid i timer.

Det foreslås følgende satser for honorering av studentrepresentasjon:

- **Fakultetsstyremøter** honoreres med kroner **1100,28** pr møte (6 timer i ltr. 35)
- **Valgstyremøter** honoreres med kroner **550,14** pr møte (3 timer i ltr. 35)

- **Studentrepresentant i faste utvalg** ved fakultetet honoreres etter medgått tid (per time i ltr. 35). Som faste utvalg omfattes studieutvalget, forskningsutvalget, tilsettingsutvalget og oppgaveutvalget. Hva som skal inngå i arbeid som honoreres, skal avtales på forhånd med utvalgets leder og sekretær.

Andre ad hoc utvalg og arbeidsgrupper honoreres kun etter avtale.

Honorering av studentverv ved Det juridiske fakultet

Innledning

I Universitet- og høyskoleloven § 4-1 (1) heter det at *studentene ved universiteter og høyskoler kan opprette et studentorgan for å ivareta studentenes interesser og fremme studentenes synspunkter overfor institusjonens styre*. Videre i bestemmelsens tredje ledd er det angitt at *institusjonen skal legge forholdene til rette slik at studentorganene kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte*.

Juridisk studentutvalg (JSU) er det student- og fagpolitiske organ ved Det juridiske fakultet, UiB. Det ligger en del faste oppgaver til utvalget. For å nevne noen arbeider JSU med å bedre studiekvaliteten ved fakultetet, videreformidle informasjon mellom fakultetet og studentene, komme med innspill til høringer og andre saker der det er viktig å få inn studentenes perspektiv¹. Utvalget arbeider også med sosiale og faglige tiltak ved fakultetet.

Etter søknad mottar JSU i dag driftskostnader (kr 64 000 i 2019) fra fakultetet. I tillegg tilrettelegger fakultetet for JSU-styret ved å lønne tre sekretærer som hovedsakelig bistår med administrative og økonomiske oppgaver. Det heter i sekretærenes avtale at hver enkelt av dem kan jobbe inntil 20 timer i måneden (lønnskostnader inkl. sosiale kostnader utgjorde kr. 155 000 i 2018). Totalt blir disse postene en sum på kr. 219 000.

Å drive et studentutvalg ved fakultetet er et ansvarsfullt og tidskrevende oppdrag. Som en anerkjennelse av arbeidet ønsker fakultetet å honorere tillitsverv i JSU. Godtgjørelsen er begrunnet, som i drøftelsen over, i at honoraret skal være kompensasjon for tapt studietid og arbeidstid som vervet krever. Et sentralt formål med honoraret er også at det skal legge til rette for at studenter som ønsker å engasjere skal ha muligheten til det uavhengig av økonomisk status.

Utgangspunktet for fastsettelse av honorar for tillitsverv ved JSU må være det fakultetet allerede bistår med midler til utvalget og at godtgjørelse reflekterer det ansvaret som ligger til vervet. Ettersom fakultetet lønner tre sekretærer som avlaster utvalget med en del oppgaver, er det foreslått i retningslinjene å honorere de tyngste vervene, herunder leder og nestleder.

Leder- og nestledervervet ved JSU må fortsatt bli forstått som et frivillig verv, og ikke som lønnet engasjement der studenter er arbeidstakere ved fakultetet. UiB skal ikke ha en formell rolle som arbeidsgiver for studentvervene, da dette ville røkke ved rollen JSU har som selvstendig organisasjon. Det å kompensere for verv etter timelister vil kunne gi et signal om at fakultetet er arbeidsgiver for studentene. Det bør derfor fastsettes en rundsum.

¹ <https://jsu.w.uib.no/om/jsubergen/>

Det er blitt sett hen til andre fakulteter og hvordan de honorerer studentverv, herunder Det humanistiske fakultet, Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet. Retningslinjene fra disse fakultetene kan ikke uten videre overføres. Alle disse tre fakultetene som har flere studenter enn Det juridiske fakultet. Det må også nevnes at fakultetene har mellom 6-7 institutt og dessuten flere studieprogram enn vårt. Det er grunn til å tro at studentutvalgene ved de tre fakultetene har større ansvar med tanke på studentmassen og samordning av studentenes interesser.

Om man isolert ser på hvordan SV og HF honorerer leder og nestleder (SV kr 60 000 og kr 30 000 og HF kr 101 389 og kr 67 448), vil disse beløpene være for høye sett i lys av at leder og nestleder ved JSU har tre sekretærer. MAT-NAT har satt honoraret til leder og nestleder til henholdsvis kr 12 000 og kr 10 000. De honorerer imidlertid de ordinære styremedlemmene også.

Det foreslås følgende satser for honorering av studentverv:

- **Leder av Studentutvalget** honoreres med kroner **12 000** pr semester
- **Nestleder av Studentutvalget** honoreres med kroner **6 000** pr semester

Honoraret utbetales i desember for høstsemesteret og i mai for vårsemesteret.

Dette vil være en reel kompensasjon sett i lys av ansvaret det er og sett hen til tap av arbeidstid. Leder vil da i snitt motta 2000 kr per måned som utgjør i underkant av 11 timer arbeid per måned. Nestleder av JSU vil i snitt motta 1000 kr per måned, som utgjør rundt 5,5 timer arbeid i måneden.

Møtegodtgjørelse i styrer og utvalg vil komme i tillegg til dette.

Dekan og fakultetsdirektørs merknader

Dekan og fakultetsdirektør slutter seg til de vurderinger som det er gjort rede for. Studentrepresentasjon utgjør en del av universitetsdemokratiet og vi synes det er viktig å bidra til rimelige rammevilkår for virksomheten.

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

Fakultetsstyret vedtar *Retningslinjer for honorering av studentverv og studentrepresentasjon ved Det juridiske fakultet* som foreslått.

Endringene trer i kraft fra og med høstsemesteret 2019.

dekan

fakultetsdirektør

23.05.2019

Marianne Hauger

Vedlegg:

Retningslinjer for honorering av studentverv og studentrepresentasjon ved Det juridiske fakultet

Retningslinjer for honorering av studentrepresentasjon og studentverv ved Det juridiske fakultet

Det juridiske fakultet har flere styrer og utvalg der studenter deltar under studietiden. Dette krever enhetlig praksis angående honorar. Disse retningslinjene er veiledende for Det juridiske fakultet for å sikre lik behandling av studenter som deltar i ulike styrer og utvalg. Retningslinjene gjelder fra høsten 2019.

Retningslinjer for honorering av studentrepresentasjon i fakultetets styre og utvalg:

Studenters deltakelse i faste styre og utvalg ved fakultetet honoreres på følgende måte:

Fakultetsstyremøter honoreres med kroner **1100,28** pr møte (6 timer i ltr 35).

Valgstyremøter honoreres med kroner **550,14** pr møte (3 timer i ltr 35).

Studentrepresentant i faste utvalg ved fakultetet honoreres etter medgått tid (per time i ltr 35).

Som faste utvalg omfattes studieutvalget, forskningsutvalget, tilsettingsutvalget og oppgaveutvalget. Hva som skal inngå i arbeid som honoreres, skal avtales på forhånd med utvalgets leder og sekretær.

Møtehonorar for fakultetsstyremøter og faste utvalget kommer i tillegg til ev. honorar for lederverv. Andre ad hoc utvalg og arbeidsgrupper honoreres kun etter avtale.

Utbetalingsrutiner:

Honorar for fakultetsstyremøte: Etterskuddsvis én gang per semester.

Honorar for faste utvalg: Etterskuddsvis én gang per semester.

Honorar for verv: Etterskuddsvis én gang per semester.

JSU er ansvarlig for å melde inn eventuelle endringer/utskiftninger så snart som mulig. Endringer i utbetalinger meldes fakultetet senest 6 uker før endringen skal tre i kraft.

Retningslinjer for honorering av studentverv i studentorganisasjoner:

Juridisk studentutvalg (JSU)

Juridisk Studentutvalg i Bergen (JSU) er det student- og fagpolitiske organet ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen. Det ligger en del faste oppgaver til utvalget. Bl.a. arbeider JSU med å bedre studiekvaliteten ved fakultetet, videreformidle informasjon mellom fakultetet og studentene, komme med innspill til høringer og andre saker der det er viktig å få inn studentenes perspektiv. De arbeider også med sosiale og faglige tiltak ved fakultetet.

Leder av Studentutvalget honoreres med kroner **12 000** pr semester.

Nestleder av Studentutvalget honoreres med kroner **6 000** pr semester.

Honoraret utbetales i desember for høstsemesteret og i mai for vårsemesteret.

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 48/19
Møtedato: 4.6.2019
Journalnummer:

MERITTERINGSORDNING FOR UNDERVISARAR VED DET JURIDISKE FAKULTET, UNIVERSITETET I BERGEN

Bakgrunn

I Stortingsmeldinga Kultur for kvalitet i høyere utdanning (Meld.St. 16 (2016–2017)) stiller regjeringa krav om at alle universitet og høgskular skal etablera meritteringssystem som skal bidra til at arbeid med å utvikla god undervisning vert verdsett.

Universitetsstyret har vedteke at meritteringa Fremragende underviser og undervisningsmiljø (FUND) vert innført ved UiB.

Det er opp til fakulteta å utvikla, implementera og prøva ut ordninga slik at ho vert tilpassa det einskilde fakultet. Etter at ulike løysingar er prøvde ut ved dei ulike fakulteta, skal ordninga evaluerast. Det er sannsynleg at det deretter vil bli vedteke ei einskapleg ordning som vil gjelda heile UiB.

Korleis ordninga skal innførast ved vårt fakultet har vore drøfta på fakultetsseminar på Solstrand i oktober, av fakultetsstyret i desember, og av studieutvalet i desember og i mai.

I sak 86/18 uttalte studieutvalet følgjande: *«SU ber om at ordningen vidareutvikles i dialog med fagmiljøene, og med avveining av de innspillene som kommer inn. Herunder også avklaring av enkelte punkter, for eksempel hva det siktes til med «kollektiv innsats og samarbeid».*

På bakgrunn av innspela som kom både under fakultetsseminaret, i fakultetsstyret og i studieutvalet i desember utarbeidde studiedekan Halvard Haukeland Fredriksen og rådgjevar i studieseksjonen Ingrid Tøsdal eit utkast til ordning for merittering av undervisarar ved vårt fakultet.

Som svar på SU sitt ønskje om at ordninga vart vidareutvikla i dialog med fagmiljøa, vart utkastet til ordning sendt på høyring til alle tilsette via Fakultetsnytt fredag 12. april, med høyringsfrist 25. april. To dagar før fristen vart det sendt ut ei ekstraavgåve av Fakultetsnytt med påminning om høyringa. Det kom ingen innspel til utkastet.

Det vart likevel gjort éi endring i framlegget til ordning etter at utkastet hadde vore på høyring. Under overskrifta «Kva vil det seia å bli merittert som framifrå undervisar/fremragende underviser?» vart det lagt til eit framlegg om at meritterte undervisarar skal bli tildelt personlege driftsmidlar på lik line med forskargruppeleiarar.

Framlegg til ordning for merittering av undervisarar ved Det juridiske fakultet vart deretter lagt fram for Studieutvalet for drøfting og uttale i deira møte 8. mai 2019 (sak 28/19-4).

Studieutvalet uttalte følgjande: «Utvalget støtter hovedpunktene i forslaget, inkludert punkt 3.5.1 om at merittering skal være midlertidig. Det var imidlertid ulike synspunkter på kravet til fast stilling for å kunne søke om merittering. Studieutvalget ber styret være særskilt oppmerksom på dette.»

På bakgrunn av innspel frå SU vart det gjort nokre mindre justeringar av enkelte formuleringar i notatet. Mellom anna er krav om fast tilsetjing for å kunna søkja endra til at tilsette med førstestillingskompetanse kan søkja. Endeleg framlegg til ordning for merittering vart overlevert til dekan og fakultetsdirektør 14. mai 2019. Dette følgjer som vedlegg.

Merknadar frå dekan og fakultetsdirektør

Dekan og fakultetsdirektør kan i det alt vesentlege slutte seg til innstillinga frå Tøsdal og Fredriksen. Universitetsstyret har vedteke at kvart fakultet skal ha ordningar for framifrå underviser og undervisningsmiljø (FUND) ved UiB. Det er opp til kvart enkelt fakultet å vedta ordningar som passer med deira eigenart. Vårt fakultet er lite målt ut frå talet på tilsette, og vi kan ikkje ha system som krev mykje ressursar. Samstundes er mange av dei tilsette aktive i utforminga av nye formar for undervisning, og den ordninga som er foreslått kan stimulere til at dei fortset arbeidet med å betra læringsmiljøet ved fakultetet.

Dekan og fakultetsdirektør finn det ikkje naudsynt å gå inn på dei enkelte elementa i forslaget, men syner til innstillinga frå Tøsdal og Fredriksen. Studieutvalet har særskilt teke opp i kva grad den som søker om merittering må ha fast stilling. Dekan og fakultetsdirektør meiner at også midlertidig tilsette må kunne søka om merittering. Nokre av desse har lang fartstid med undervisning, og til dømes vil tilsette i innstegsstilling langt på veg ha den same funksjonen som fast tilsette.

På denne bakgrunn inviterer dekan og fakultetsdirektør styret til å fatta følgjande vedtak:

1. Fakultetet innfører ei mellombels meritteringsordning for framifrå undervisarar for alle tilsette med førstekompetanse.
2. Første søknadsrunde er hausten 2019, og deretter er søknadsfristen 15. september anna kvart år.
3. Fakultetsleiinga lyser ut ordninga blant dei tilsette, og dekanen set ned ein komité for å vurdere søkarane.
4. Fakultetsstyret tek avgjerda om kven som skal vere framifrå undervisarar for ein periode på seks år som kan fornyast for fire år.
5. Den eller dei som er framifrå undervisarar ved fakultetet får ei ekstra lønsauke på kr. 50 000 per år og driftsmidlar på same måte som forskargruppeleiarar.

29.05.2019

KHS

UTKAST TIL MERITTERINGSORDNING FOR UNDERVISARAR VED DET JURIDISKE FAKULTET, UNIVERSITETET I BERGEN

Innhald

1.	Bakgrunn	4
1.1	Prosesen ved Det juridiske fakultet	4
1.2	Utvikling elles ved UiB og ved UiO sidan saka vart drøfta i desember.....	5
1.2.1	Utkast til ordning ved Det medisinske fakultet	6
1.2.2	Status ved Fakultet for kunst, musikk og design	6
1.2.3	Ordninga ved Universitetet i Oslo	6
2.	Endring i forskrift om tilsetjing og opprykk	8
3.	Framlegg til meritteringsordning ved Det juridiske fakultet	8
3.1	Kven kan søkja	9
3.2	Korleis søkja?	10
3.3	Vurderingskriterier	11
	Kriterier for tildeling av status som Fremragende underviser (FUND) ved Det juridiske fakultet:	12
1.	En kollegial holdning og praksis.....	12
2.	Fokus på studentenes læring.....	13
3.	En forskende tilnærming	13
4.	En klar utvikling over tid	13
3.4	Søknadsprosess og samansetting av vurderingskomité.....	13
3.5	Kva vil det seia å bli merittert som framifrå undervisar/fremragende underviser?	14
3.5.1	Ein permanent eller mellombels status?	14
3.5.2	Lønnsauke.....	15
3.5.3	Driftsmidlar/utviklingsmidlar	16
3.5.4	Plikt til å vera ein ressursperson for kvalitetsutvikling av utdanning ved fakultetet i meritteringsperioden	16
3.5.5	Ikkje same forventning om å skriva forskingssøknader	17
3.6	Utlysing og fristar	17
4.	Prosesen vidare.....	18

1. Bakgrunn

Det er eit politisk ønskje om at kvaliteten på undervisninga i høgare utdanning skal aukast, og i Stortingsmeldinga *Kultur for kvalitet i høgere utdanning* står det

Regjeringen krever at universitetene og høyskolene utvikler pedagogiske meritteringssystemer for å stimulere til økt undervisningsinnsats og for å belønne viktig utviklingsarbeid. Meritteringssystemene skal fremme utdanningskvalitet gjennom å gi de faglig ansatte uttelling for dokumenterte resultater. Ett av målene med denne stortingsmeldingen er at utdanningsvirksomhetens status skal øke og undervisningskompetanse vektlegges tyngre enn i dag, ikke bare ved ansettelse, men gjennom hele karrieren. (Meld. St. 16 2016-2017:22)

I meldinga stiller regjeringa «krav om at alle universiteter og høyskoler, alene eller sammen med andre, i løpet av to år skal ha etablert meritteringssystemer som bidrar til at arbeidet med å utvikle god undervisning verdsettes» (Kap 1.5, s. 24, Kap 4.6 og Kap. 4.6, s.79)

Ved UiB har dette blitt fulgt opp mellom anna gjennom UiBs handlingsplan for utdanningskvalitet 2017-2022 som seier at ein skal:

- Implementere og videreutvikle meritteringssystemet for Fremragende underviser og Pedagogisk akademi
- Utvikle insentivordninger for fremragende miljø og prosjekter med krav om erfaringsdeling
- Likestille undervisningsfaglig kompetanse og undervisningskvalitet med forskning ved tilsetning, opprykk og lønnsutvikling

1.1 Prosessen ved Det juridiske fakultet

Lærarkollegiet ved fakultetet drøfta merittering av undervisarar på fakultetsseminaret som vart halde på Solstrand i oktober 2018, og på bakgrunn av dette vart det førebudd ei drøftingssak til studieutvalet og fakultetsstyret der dekan og fakultetsdirektør bad om innspel og synspunkt.

Fakultetsstyret drøfta ulike spørsmål knytt til den framtidige ordninga for merittering av undervisarar ved fakultetet i fakultetsstyremøte 11. desember 2018 i sak 77/18, og studieutvalet gjorde det same i sak 86/18-1 i møte 12. desember 2018.

Fakultetsstyret gjorde følgjande vedtak: «*Aktuelle innspill og synspunkter noteres og vil bli fulgt opp i vedtakssak som fremmes første halvår 2019.*»

Studieutvalet uttalte følgjande: «*SU ber om at ordningen videreutvikles i dialog med fagmiljøene, og med avveining av de innspillene som kommer inn. Herunder også avklaring av enkelte punkter, for eksempel hva det siktes til med «kollektiv innsats og samarbeid».*

Fakultetsstyresaka, med vedlegg, gjev nyttig bakgrunnsinformasjon og kan lesast her:

<https://tjinfo.uib.no/Vedlegg?id=6045381cca6652f304bf2b07b1db6116> (lenke gyldig til 3/4-22).

På bakgrunn av innspela frå studieutvalet og fakultetsstyret arbeidde studiedekanan og rådgjevar i studieseksjonen, Ingrid Tøsdal, vidare med å utvikla eit framlegg til ordning som skal gjelda ved Det juridiske fakultet. Framlegget til ordning vart send på høyring til heile fakultetet via Fakultetsnytt. Det kom ingen høyringsinnspel.

Utkast til ordning vart lagt fram for drøfting i Studieutvalet i sak 28/19-4 i møte 8. mai. Studieutvalet uttalte følgjande: «Utalget støtter hovedpunktene i forslaget, inkludert punkt 3.5.1 om at merittering skal være midlertidig. Det var imidlertid ulike synspunkter på kravet til fast stilling for å kunne søke om merittering. Studieutvalget ber styret være særskilt oppmerksom på dette.»

Ordninga vert i første omgang føreslått innført som ei prøveordning for fem år, slik det er gjort ved dei andre fakulteta og i tråd med universitetsstyrets vedtak i sak 60/17.¹ Fordi fakulteta har innført prøveordningane på litt ulike tidspunkt, må fakultetet vera budd på at det allereie før prøveordningsperioden ved alle fakultet er over kan komma til å bli vedteke ei einskapleg ordning som gjeld heile UiB. I så fall vil fakultetet måtte leggja ned prøveordninga og i staden innføra den kollektive UiB-ordninga slik denne blir vedteken.

Det vil i så fall vera naturleg at dei som har oppnådd status som meritterte undervisarar under prøveordninga vil behalda denne i tråd med varigheita og vilkåra som vert bestemt for prøveordninga, sjølv om ordninga ved vårt fakultet kanskje blir justert som følge av eventuell innføring av ein felles UiB-modell.

1.2 Utvikling elles ved UiB og ved UiO sidan saka vart drøfta i desember

Då fakultetsstyret drøfta saka i desember var det tre fakultet² ved UiB som hadde vedteke ordningar for Fremragende underviser og undervisningsmiljø (FUND). Ordningane som er vedtekne ved desse fakulteta er omtala i fakultetsstyresaka frå desember (sak 77/18). Eitt av desse fakulteta, Det matematisk-naturvitenskaplege fakultet (heretter MN) har nyleg utnemnd to nye framifrå undervisarar.³

Sidan saka vart førebudd til fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet sitt møte i desember har Det psykologiske fakultet (heretter PSYK) vedteke ordning som skal gjelda ved deira fakultet.⁴ Ordninga som vart føreslått av arbeidsgruppa som var sett ned ved PSYK likna i hovudsak ordninga som er innført ved MN idet framlegget til ordning og inneheldt eit Pedagogisk Akademi. Fakultetsleiinga meinte det var behov for å drøfta om eit Pedagogisk Akademi ville vera ressursmessig handterleg for eit lite fakultet som PSYK, både når det gjeld arbeidstidsressurs for dei tilsette som vert involverte i akademiet og dei relativt store økonomiske midla som vart føreslått stilt til rådvelde for akademiet.⁵ Fakultetsstyret slutta seg til leiinga si vurdering og bad om at status for Pedagogisk Akademi ved PSYK vert utgreia nærare, og at det eventuelt vil koma inn på budsjettet først frå 2020. Pedagogisk akademi er dermed førebels ikkje vedteke som del av ordninga ved PSYK, og ordninga ved PSYK ser dermed ut til først og fremst å likna på ordninga som er vedteken ved Det samfunnsvitenskaplege fakultet (heretter SV), med unntak av at PSYK ikkje eksplisitt vektlegg det kollektive aspektet på same

¹ Sjø sak 60/17 til Universitetsstyret 13. mars 2017:

<https://www.uib.no/ledelsen/112271/universitetsstyret#styrem-ter-2017>

² Det matematisk-naturvitenskaplege fakultet, Det humanistiske fakultet og Det samfunnsvitenskaplege fakultet.

³ «Her er våre nye framifrå undervisarar». <https://www.uib.no/matnat/126268/her-er-v%C3%A5re-nye-framifr%C3%A5-undervisarar>. (Nyheitssak 5.4.2019)

⁴ Sjø sak 92/18 til fakultetsstyret ved Det psykologiske fakultet 5.12.2018:

<https://www.uib.no/psyfa/115037/sakslistre-og-protokoller#2018>

⁵ Arbeidsgruppa foreslo at det burde setjast av 300 000 til etablering av akademiet og deretter ei årleg løyving på minimum 150 000 kroner.

måte som SV. Ei nyskaping ved ordninga ved PSYK er at undervisningstermin (som eit alternativ til forskingstermin) vert føreslått som eit av goda som følgjer med statusen som merittert undervisar.

Ved PSYK går dei, på lik line med MN og SV, inn for at FUND skal vera ei individuell ordning. PSYK viser til at det allereie finst etablerte ordningar, slik som program for studentaktiv læring og Senter for framifrå utdanning, som gjer det mogleg for fagmiljø å søkja stønad til å utvikla undervisning. Når det gjeld tidspunkt for implementering av ordninga ved PSYK skal det leggjast fram ei nærare tids- og informasjonsplan for fakultetsstyret ved PSYK i juni 2019, med sikte på utlysing haust 2019 og søknadsfrist tidleg i 2020.

1.2.1 Utkast til ordning ved Det medisinske fakultet

Det medisinske fakultet (heretter MED) og Fakultet for kunst, musikk og design (heretter KMD) er framleis på om lag same stad i prosessen som oss. Ved MED har fakultetets eining for læring fått i oppdrag å føreslå ei meritteringsordning som skal sendast ut på høyring og handsamast i fakultetets organ våren 2019. Vi har fått tilgang til utgreiinga som per byrjinga av april var i ferd med å bli send ut på høyring til alle tilsette ved MED. I utgreiinga held arbeidsgruppa fram at «(...) det er viktig at meritteringssystemet sikrer stor bredde i arbeidet med å skape utdanningskvalitet. Utdanning er mer enn undervisning; det omfatter også studieplanarbeid, evaluering, tilrettelegging av studentenes læringsmiljø, utdanningsledelse, læremiddelproduksjon, eksamensarbeid og utdanningsforskning. Merittert status bør derfor tildeles vitenskapelig ansatte som har vist betydningsfull innsats for å sikre utdanningskvalitet i bred forstand. Det innebærer også at merittering er ikke det same som tradisjonelle undervisnings- eller forelesningspriser.»⁶ Dette er ei viktig presisering som vi sluttar oss til.

Framlegget til ordning ved MED liknar først og fremst på ordninga som er innført på MN, idet også MED gjer framlegg om oppretting av eit pedagogisk akademi der dei meritterte undervisarane ved MED skal takast opp, og der dei vert forventa å bidra til fakultetets og fagmiljøets pedagogiske arbeid. Lik som ved dei andre fakulteta vert både utmerkinga og lønsauka føreslått å vera permanent, men til skilnad frå rapportane frå arbeidsgruppene ved dei andre fakulteta kjem det eksplisitt fram at gruppa ved MED har drøfta og vurdert kor lenge meritteringa skulle vera for og om ho skulle vera mellombels for ein eller fleire av variablane merittering, lønsauke og medlemskap i det pedagogiske akademiet.

1.2.2 Status ved Fakultet for kunst, musikk og design

Ved KMD vedtok fakultetsstyret deira i desember (sak 83/18) framdriftsplan for arbeidet med å innføra ordninga for merittering av undervisarar. Våren 2019 held eit arbeidsutval på å utarbeida framlegg til ordning som skal vedtakast i KMD sitt studieutval før ordninga vert lyst ut i løpet av vår 2019 med søknadsfrist i januar/februar 2020. Vi har ikkje lukkast i å få nærare informasjon om ordninga som er under utarbeiding ved KMD.

1.2.3 Ordninga ved Universitetet i Oslo

I tillegg til arbeidet som pågår ved UiB, kan det nemnast at universitetsstyret ved Universitetet i Oslo i desember 2018 vedtok eit system for merittering av utdanningsfagleg kompetanse som skal gjelda heile institusjonen. Arbeidsgruppa som har vore sett ned ved UiO held fram at «grunnmuren til en

⁶ Utredning av meritteringsordning for fremragende undervisere ved Det medisinske fakultet, Universitetet i Bergen: <https://tjinfo.uib.no/Vedlegg?id=c088d51bc536e762f91801e53122f15d>

langsiktig og fundert satsing på undervisningsmerittering bygges gjennom økt verdisetting av undervisningskvalifikasjoner i ordinære meritteringsordninger knyttet til tilsetting, opprykk, medarbeidersamtaler og lønnsforhandlinger. Med dette som bakteppe så kan en egen ordning for merittering, liknende den som finnes ved flere andre universiteter, ses som en tilleggsordning eller en spiss-ordning».⁷

Den endelege utforminga av den søknadsbaserte ordninga ved UiO er enno ikkje kjend. Ho er vedteke oppretta for ein prøveperiode på tre år (2019-2021), men rektor er gjeven fullmakt til å fastsetja den konkrete utforminga, og rådgjevar ved Avdeling for personalstøtte ved UiO opplyser at ein ser for seg å knyta vurderingskriteriene i meritteringsordninga tett opp mot vurderingskriteriene som er i ferd med å bli vedtekne for vurdering av pedagogisk kompetanse i samband med opprykk til professor eller tilsetjing som førsteamanuensis eller professor. Frå arbeidsgruppa ved UiO er det tilrådd ei ordning der fast vitskapleg tilsette kan søkja om status som «merittert underviser» ut frå dei fire kriterieområda som vi også finn att i ordningane som er, eller held på å bli, innførte ved dei ulike fakulteta ved UiB og som vi og finn att i UiT, NTNU og Lunds universitet sine ordningar. Ordninga som vert tilrådd ved UiO skil seg likevel frå alle dei andre sine ordningar på eitt punkt: Meritteringa ved UiO vert føreslått å vera ein mellombels status for ein periode på 3 år. Lik som ved NTNU, blir storleik og innretning på lønsauken som følgjer med meritteringa bestemt gjennom ordinære lønsforhandlinger. Med «innretning» forstår vi det som at lønsauka ved UiO kan vera både permanent og mellombels.

Vidare vil tilsette som blir tildelt statusen «merittert underviser» få undervisningstermin, og dei forpliktar seg til å vera ein ressursperson for kvalitetsutvikling av utdanning både i eige fagmiljø og ved UiO. Dei meritterte tilsette skal og inngå i eit nettverk av meritterte undervisarar i meritteringsperioden.

Lik som i framlegget frå PSYK ved UiB vert undervisningstermin trekt fram som eit gode for den meritterte undervisaren. Ved UiO er undervisningstermin allereie innført som ei normalordning, og forskningstermin og undervisningstermin er to allereie sidestilte alternativ etter tre års oppteningstid. Det går ikkje klart fram av framlegget frå arbeidsgruppa ved UiO, men vi tolkar det som at undervisarar som vert meritterte får ein «ekstra» undervisningstermin uavhengig av ordinær oppteningstid.

I drøftingssaka til fakultetsstyret og studieutvalet her ved fakultetet i desember, vart det under spørsmålet om korleis ein skal belønna undervisarar som oppnår status som merittert undervisar halde fram at det er noko sjølvmotseiande å skulla frita dei aller beste undervisarane frå undervisning. Dette held vi fast ved, slik at «undervisningstermin» eller ulike formar for godskriving i undervisningsrekneskapen ikkje er del av framlegget her. Ideen om å innføra undervisningstermin som eit sidestilt alternativ til forskningstermin slik det er gjort ved UiO, og slik det vert teke til orde for også i framlegget ved PSYK, er likevel noko som ein bør vurdere å innføra ved UiB gjennom ei endring i dei sentrale retningslinene for forskningstermin vedtekne av universitetsstyret.

⁷ Sjø V-SAK 4 (arkivsaksnummer 2018/1189) til universitetsstyret ved UiO til møte 8/2018 4. desember 2018: <https://www.uio.no/om/organisasjon/styret/moter/2018/12-04/index.html>

2. Endring i forskrift om tilsetjing og opprykk

Parallelt med at alle institusjonar skal innføra ordningar for merittering av undervisarar, kjem det og ei endring i forskrift om tilsetjing og opprykk. Forskriftsendringane, som trer i kraft 1. september 2019, fører til at det vert innført strengare krav til utdanningsfagleg kompetanse ved tilsetjing og opprykk til førsteamanuensis- og professorstillingar.

§ 1-1 har eit nytt tillegg som seier:

Alle utdanningsinstitusjoner skal utvikle nærmere kriterier for ansattes utdanningsfaglige kompetanse og hvordan denne skal dokumenteres.

Endringa i forskrifta fører til behov for gjennomgang av og justeringar i UiBs reglement for tilsetjing i vitskaplege stillingar og faglege/administrative leiarstillingar. Som del av prosessen som pågår ved UiB har framlegg til felles dokumentasjonskrav for utdanningsfagleg kompetanse vore send ut på høyring i fakultetsnytt (22/3-19 og 29/-19). Etter planen skal endringane, der også dokumentasjonskrava vil inngå, vedtakast av universitetsstyret i august 2019.

Det er naturleg å sjå dokumentasjonskrava for utdanningsfagleg kompetanse i samanheng, både når det gjeld merittering av undervisarar og når det gjeld tilsetjing og opprykk. I framlegget under er difor det førebelse framlegget til dokumentasjonskrav i relasjon til tilsetjing og opprykk inkorporert. Formuleringane er ikkje likelydande, idet framlegget under også byggjer på arbeidet som er gjort ved dei andre fakulteta i samband med innføring av meritteringsordning.

Når dokumentasjonskrava i samband med tilsetjing og opprykk er vedtekne, bør vi vurderer om vi skal justera formuleringane kring dokumentasjon knytt til meritteringsordninga slik at det vert einskaplege formuleringar. Det kan og tenkjast at ei slik eventuell samordning kan venta til dei fakultetsvise prøveordningane er evaluerte og ein igjen skal vurderer å innføra ei felles meritteringsordning som gjeld heile UiB.

3. Framlegg til meritteringsordning ved Det juridiske fakultet

Med kunnskapen om kva som er vedteke, eller føreslått, ved dei andre fakulteta og ved andre institusjonar som bakteppe, i tillegg til innspela som kom då merittering av undervisarar vart drøfta av fakultetsstyret i desember, og av studieutvalet både i desember og mai, har vi no kome fram til eit framlegg til ordning ved Det juridiske fakultet.

I det følgjande vil vi gå gjennom følgjande:

- Kven kan søkja?
- Korleis søker ein?
- Søknadsprosess og samansetting av vurderingskomité
- Vurderingskriterier
 - o Under dette blir det tidlegare diskusjonsspørsmålet om krav om kollektiv innsats handsama.
- Kva vil det seia å bli merittert som framifrå undervisar/fremragende underviser?
 - o Under dette blir det tidlegare diskusjonsspørsmålet om permanent eller mellombels merittering handsama
- Utlysing og fristar

3.1 Kven kan søkja

I desember bad dekan og studiedekan om innspel og synspunkt på om kompetansegraden Framifrå undervisar/Fremragende underviser burde representera eit tredje og høgare nivå, over kompetansekrava som vert stilte for tilsetjing som høvesvis førsteamanuensis og professor, altså at det berre ville vera mogleg for professorar å søkja. Det kom gode argument mot at ordninga berre skal vera ope for professorar, mellom anna at dersom ordninga er meint å bidra til å auka undervisninga sin status, så må ikkje statusen avhenga av at ein har rukke å publisera nok til å bli professor. Ein kan i staden ha prioritert utdanningsdelen av stillinga, og det skal også anerkjennast.

I fakultetsstyremøtet i desember kom det og innspel om at også stipendiatar burde vera omfatta. Når dette innspelet ikkje er teke til følgje er det fordi kriteria i meritteringsordninga legg opp til ein meir omfattande undervisningsinnsats, og innsats over lengre tid, enn det som er mogleg å oppnå innanfor ein stipendiatperiode.

I framlegget som vart send på høyring og lagt frem for studieutvalet i mai stod det opphavleg at følgjande kunne søkja: «Fast tilsette i vitskapelege stillingar både på førsteamanuensis og professornivå. Ordninga er ikkje ope for stipendiatar og andre mellombels tilsette.»

Studieutvalet sette spørsmålsteikn ved kravet om fast tilsetjing og var uroa fordi dette ville utelukka tilsette i innstegsstillingar og i mellombelse forskarstillingar. Etter vårt syn er det ikkje noko prinsipielt i vegen for å opna for at også tilsette i innstegsstillingar eller i mellombelse stillingar kan søkja. Også tilsette i åremålsstillingar som t.d. professor II bør kanskje kunna søka. Realiteten er nok i alle høve at mellombelse forskarstillingar slik som til dømes post.doc. har så lite undervisningsplikt at det sjeldan vil vera mogeleg å driva utviklingsarbeid innan undervisninga på eit slikt nivå eller av eit slikt omfang at ein kvalifiserer for å søkja om merittering som framifrå undervisarar.

Fakulteta som så langt har vedteke ordningar for merittering av undervisarar har avgrensa ordninga til fast tilsette, med unntak av den kollektive ordninga ved HF der undervisningsmiljø kan søka. Der kan og mellombels tilsette, også stipendiatar, vera del av søknaden. Ved Medisinsk fakultet har spørsmålet om kven som skal kunna søka vore særskilt drøfta. Arbeidsgruppa ved MED meiner at det bør vera mogleg å søkja for flest mogleg av dei som er involverte i undervisning. MED har sær mange undervisarar på åremål i små stillingsprosentar. Arbeidsgruppa ved MED tilrår at det ikkje skal vera noka nedre grense for stillingsprosent for å kunna søkja om merittering, men peiker på at med dei strenge vurderingskriteria det vert lagt opp til vil det i realiteten vera utfordrande for tilsette i små stillingar å opparbeida seg tilstrekkeleg breidde i utdanningserfaring og pedagogisk kompetanse til å møta kriteria.

Det same vil gjelda også for mellombels tilsette i forskarstillingar eller professor II-stillingar ved vårt fakultet. Det er likevel ikkje grunn til å avskjera tilsette i slike stillingar frå å kunna søkja, dersom det unntaksvis skulle finnast mellombels tilsette som kvalifiserer. Sjølv om framlegget til ordning dermed blir justert til ikkje å berre vera reservert for fast tilsette, held vi fast ved at søkjarane må ha førstestillingskompetanse.

Sjølv om ordninga vert føreslått å gjelda også mellombels tilsette, må det vera klart at goda og pliktene som følgjer av status som merittert undervisar ikkje vil gjelda ut over tilsetjingsperioden. At ein normalt blir merittert for seks år, har ikkje innverknad på sluttdatoen for den mellombelse tilsetjinga. Ei eventuell merittering vil likevel ha verdi også for mellombels tilsette der

arbeidskontrakten går ut før meritteringsperioden er over, idet meritteringa er ein kvalifikasjon som kan førast opp på CVen.

Det som og kan understrekast, er at *heile* undervisningskarrieren som vist av CV'en (sjå nedanfor) tel med i søknadsgrunnlaget. Heller ikkje i det opphavlege framlegget, der ordninga var føreslått å vera reservert for fast tilsette, var det meint at berre det som er gjort i perioden frå fast tilsetjing skulle telja med i kvalifiseringsgrunnlaget.

Dermed føreslår vi:

Vitskapleg tilsette med førstestillingskompetanse kan søka.

3.2 Korleis søkja?⁸

Tilsette som ønskjer status som framifrå undervisar må sjølv søkja om å bli vurderte for merittering. Søkjarar som er tilsett etter at det vart innført krav om pedagogisk basiskompetanse for tilsetjing i stilling delt mellom forskning og undervising (ca 1990) må kunna dokumentera slik basiskompetanse for å få søkja om merittering.

Søknaden skal vera på maksimalt 10 sider, med tillegg av ein relevant innretta CV og relevante vedlegg som dokumenterer det pedagogiske kompetansenivået til søkjaren. Søknaden som heilskap skal gjennom eigenrefleksjon og vedlagt dokumentasjon visa korleis søkjaren innfrir dei fire hovudkriteria som er prinsippa innan Scholarship of Teaching and Learning (SoTL)⁹: 1) Ein kollegial haldning og praksis, 2) Fokus på studentane si læring, 3) Ei forskande tilnærming og 4) Ei klar utvikling over tid.

Søknaden skal innehalda:

- Ei skildring av søkjaren sitt pedagogiske grunnsyn. Det vil seia ei reflekterande framstilling av korleis undervisaren forstår læring i sitt fag, og korleis søkjaren forstår rolla si som tilretteleggjar for læring i eigen undervisningspraksis og/eller annan pedagogisk praksis.
- Døme frå eigen utdanningspraksis som viser breidde og djupne i den pedagogiske kompetansen til søkjaren, samt refleksjon kring korleis og kvifor undervisninga vart gjennomført slik ho vart, og korleis desse vala og denne undervisningspraksisen står opp under læringa til studentane. Søkjaren må grunngje utvalet av døme, og døma skal belysa og utdjupa tema og forhold som ut frå det pedagogiske grunnsynet framstår som viktige.
- Ei reflektert og drøftande framstilling av korleis søkjaren har utvikla seg som undervisar, og som aktør i anna pedagogisk arbeid, og kva planar søkjaren har for vidare utvikling.
- Skildring av, og døme på, korleis søkjaren har bidrege til å utvikla undervisninga og undervisningskvaliteten ved fakultetet eller ved institusjonen gjennom å dela erfaringar med andre og samhandla konstruktivt med kollegaer, inkludert arbeidsgruppeleiarar,

⁸ Dette avsnittet byggjer på tilsvarande avsnitt i utkast til ordning ved Det medisinske fakultet, som igjen ser ut til å byggja på ordninga ved Det psykologiske fakultet. Kulepunkt nummer fire under kva søknadsdokumentet skal innehalda er lagt til ved vårt fakultet.

⁹ Dei fire kriteria blir nærare forklart under avsnittet vurderingskriterier.

storgruppeleiarar og studieadministrasjon. I tillegg skal vidare planar for erfaringsdeling og bidrag til kompetanseutvikling i kollegiet skildrast.

CV'en skal innehalda oversikt over:¹⁰

- søkjaren si utdanning og arbeidserfaring/tilsetjingsforhold, under dette oversikt over søkjaren si pedagogiske utdanning (universitetspedagogikk og eventuell anna pedagogisk utdanning)
- søkjaren si undervisningsverksemd (på ulike nivå og i ulike former)
- erfaring med eksamensarbeid
- utdanningsfaglege eller fagdidaktiske publikasjonar
- utarbeidde lærebøker og andre læringsverktøy
- formidlingsarbeid og/eller erfaringsdeling i relasjon til utdanning
- utmerkingar og prisar i relasjon til utdanning
- rettleiing på master- og doktorgradsnivå
- arbeid med utvikling, revisjon og fornying av studieplanar og undervisningsopplegg
- deltaking i evaluering av utdanning og utdanningskvalitet ved eige fakultet eller ved andre institusjonar
- leiing av, og deltaking på konferansar av fagdidaktisk karakter og som forfattar, referee eller redaksjonsmedarbeidar i fagdidaktiske tidsskrift

Aktuelle vedlegg:

Vedlegga skal dokumentera det søkjaren skriv i søknaden. Døme på aktuelle vedlegg kan vera kursbevis, artiklar, emneevalueringar (både studentevalueringar og kursansvarleg sin kursrapport), rapportar og saker til studieutvalet som viser utvikling av studietilbodet, til dømes endring av emneskildring. Lista er ikkje uttømmande.

3.3 Vurderingskriterier

Då lærarkollegiet drøfta merittering av undervisning på fakultetsseminar i oktober, kom det tydelege innspel om at det er den *kollektive* innsatsen som bør honorerast og løftast fram, heller enn einskildpersonar. Som svar på dei tydelege signal frå lærarkollegiet vart det i drøftingssaka i desember føreslått at det ved vårt fakultet bør vera ein *føresetnad* at ein ved søknad om merittering som framifrå undervisar kan visa til at ein har samarbeidd med ein eller fleire kollegaer om å forbetra eller utvikla undervisninga ved fakultetet. Eit av spørsmåla som kom fram under drøftingane i studieutvalet og fakultetsstyret i desember var kva som eigentleg vert meint med «kollektiv innsats og samarbeid».

Etter nærare vurderingar har vi kome fram til at «kollektiv innsats og samarbeid» vert dekt i kriteria som alt er utarbeidde ved dei andre fakulteta under overskrifta «kollegial holdning og praksis» og at det ikkje er behov for å utdjupe eller innskjerpa kriteria ved vårt fakultet for å fanga opp dette. Å ha ein kollegial haldning og praksis tyder mellom anna at ein deler erfaringar og utviklar idear saman med kollegaer, både kollegaer i studieadministrasjonen og kollegaer utanfor og innanfor

¹⁰ Lista viser kva som kan vera relevant å føra opp i CV-en. Lista må ikkje forståast som at ein er nøydd til å kunna føra opp noko under *alle* desse punkta for å kunna søkja om merittering. Lista tek opp i seg framlegget til dokumentasjonskrav i relasjon til tilsetjing og opprykk som for tida er på høyring hos fakulteta.

undervisningsteamet. Dersom ein er kursansvarleg på obligatoriske emne, vil døme på ein kollegial haldning og praksis vera at ein inkluderer arbeidsgruppeleiarar og storgruppeleiarar i det pedagogiske arbeidet både ved å trekka vekslar på deira erfaring og kompetanse, og ved å dela eigen erfaring og kompetanse med dei. I tillegg vil initiativ til å dela erfaringar også utanfor undervisningsteamet vera prov på kollegial haldning og praksis. Seminarrekka «Fredagspedagogikk og fagvafler» er eit ferskt døme på utvilsamt kollegial haldning og praksis. I framlegget til innhald i søknadsdokumentet er kulepunkt nummer fire lagt til ved vårt fakultet for å understreka det kollegiale/kollektive aspektet.

Med unntak av Det humanistiske fakultet (heretter HF) som har utforma eigne, enklare kriteria for tildeling, er kriteria som er vedtekne eller føreslegne ved dei andre fakulteta nærast like, med berre små justeringar i ordval og rekkefølge. Også kriteria ved HF inneheld i hovudsak det same som kriteria ved ei andre fakulteta, men HF har valt å skriva om til ei enklare form. Ved PSYK har dei valt å endra rekkefølga på dei fire hovudkriteria slik at «En kollegial holdning og praksis» blir løfta fram som det første kriteriet.

Med signala frå lærarkollegiet om at *det kollektive* skal vektleggjast, har vi teke utgangspunkt i PSYK sine kriteria der «en kollegial holdning og praksis» kjem som det første kriteriet. Vi sluttar oss til kriteria som med berre små variasjonar er vedtekne eller føreslegne ved dei andre fakulteta, og føreslår at dei same kan gjelda ved Det juridiske fakultet. Nokre mindre justeringar er gjort også ved vårt fakultet.

Kriterier for tildeling av status som Fremragende underviser (FUND) ved Det juridiske fakultet:¹¹

Status som *Fremragende underviser* tildeles undervisere med førstestillingskompetanse på bakgrunn av søknad og en påfølgende vurdering foretatt av en bedømmelseskomité. For undervisere som er ansatt etter at krav om pedagogisk basiskompetanse ble innført, er dokumentasjon på slik basiskompetanse en forutsetning for å kunne søke.

Søkeren skal i søknaden og i vedleggene dokumentere et systematisk og målrettet arbeid med utdanningskvalitet inn mot fire kriterieområder forankret i prinsippene bak Scholarship of Teaching and Learning (SoTL):

1. En kollegial holdning og praksis

- Søkeren bidrar til å utvikle undervisningen og undervisningskvaliteten gjennom å dele erfaringer med andre og samhandle konstruktivt med studenter og kollegaer.
- Søkeren engasjerer seg i og samhandler med andre gjennom gjensidig erfaringsutveksling, for eksempel i diskusjoner, på konferanser og gjennom publikasjoner.
- Søkeren bidrar til å utvikle institusjonens strategiske mål for utdanningskvalitet.
- Søkeren bidrar aktivt i fora og utvalg for å utvikle studieprogrammene ved fakultetet eller har gjort en særlig innsats for å utvikle ett eller flere enkeltemner i studieprogrammene ved fakultetet.

¹¹ Kriteria byggjer på kriteria som er vedtekne ved PSYK. PSYK sine kriterier har tydeleg utgangspunkt i kriteria som er vedtekne først ved MN og deretter, med små justeringar, ved SV.

2. Fokus på studentenes læring

- Søkeren viser engasjement for studentene og har et tydelig fokus på studentenes læring i all sin undervisningsvirksomhet.
- Søkeren har et bevisst forhold til sammenhengen mellom undervisningsform, læringsutbytte, vurderingsform, og typer av læring.
- Det er en tydelig og begrunnet sammenheng mellom søkerens grunnleggende forståelse av undervisning og læring, og undervisningsvirksomhet.
- Søkeren etterspør og reagerer konstruktivt på tilbakemeldinger fra studentene. Søkeren viser til konkrete studentevalueringer og egen refleksjon knyttet til tilbakemeldinger fra studentene.

3. En forskende tilnærming

- Søkeren planlegger, kartlegger, vurderer og modifiserer sin undervisningspraksis med henblikk på hva og hvordan en best støtter opp under studentenes læring.
- Søkeren reflekterer over sin egen undervisningsvirksomhet i lys av universitetspedagogisk teori og fagdidaktisk kunnskap.¹²
- Søkeren driver forskningsbasert undervisning, både i form av at det faglige innholdet er basert på oppdatert og aktuell forskning i faget, og at studentene lærer å ha en forskende tilnærming til sin egen læring.

4. En klar utvikling over tid

- Søkeren har bevisst og systematisk tilstrebet å videreutvikle undervisningens hensikt, form og innhold for å støtte opp om studentenes læring.
- Søkeren har idéer og planer for fortsatt utviklingsarbeid og videreutvikling av sin egen undervisningskompetanse og praksis i fremtiden.

3.4 Søknadsprosess og samansetting av vurderingskomité

Ved flere av dei andre fakulteta er det bestemt, eller gjort framlegg om, at potensielle søkjarar vil få tilbod om støtte og rettleiing i søknadsprosessen til dømes i form av arbeidsseminar, workshops og opplæring. Vi ser ikkje at vi har den naudsynte kompetansen eller erfaringa ved vårt fakultet til å arrangera seminar eller tilby støtte i søknadsprosessen, i alle fall ikkje ved den første utlysinga.

Søknadsprosessen vil dermed vera den einskilde søkjar sitt ansvar. Med dei detaljerte skildringane av kva søknaden skal innehalda under overskrifta «Korleis søkja?» reknar vi med at aktuelle søkjarar skal kunna utvikla ein søknad med naudsynte vedlegg på eiga hand.

Samstundes er det slik at vegen til dels må bli til medan vi går når vi skal innføra ei ny ordning. Dermed vil søkjarane ved første gongs utlysinga bli prøvekaninar som går opp stigen for framtidige søkjarar.

Sidan vi er eit lite fakultet med få tilsette reknar vi ikkje med meir enn maks ei handfull søkjarar til kvar utlysing. Dermed er det tvilsamt om det vil vera føremålstenleg å arrangera seminar for søkjarane. I vidare søknadsrundar vil allereie meriterte undervisarar kunna rettleia eller gje tips til

¹² Med universitetspedagogisk teori og forskning menes forskning som er gjort på forholdet mellom læring og undervisning/læring i høyere utdanning.

kommande søkjarar til dømes om oppsett av CV og aktuelle vedlegg, ut over det som står skildra under «korleis søkja?». Planar om å søkja merittering som framifrå undervisar vil vera eit naturleg tema for medarbeidersamtalen. Dermed vil dekanen få kunnskap om kven som planlegg å søkja, og kan eventuelt organisera ein fadder eller mentor for kommande søkjarar frå utvalet av allereie meritterte undervisarar.

Etter søknadsfristen set dekanen ned ein vurderingskomité. Det er viktig at komiteen har medlemmer både med kjennskap til rettsvitenskap og med universitetspedagogisk kompetanse. I tillegg bør komiteen ha ein ekstern medlem.

Vårt framlegg er at vurderingskomiteen vert leia av studiedekanen og i tillegg skal bestå av følgjande:

- 1 representant frå eit anna juridisk fakultet i Norden som har dokumentert kompetanse/erfaring innan kvalitetsutvikling av utdanning
- 1 representant frå institutt frå pedagogikk¹³
- 1 representant for studieseksjonen
- 1 studentrepresentant

Ved seinare utlysingar kan komiteen i tillegg bestå av ein allereie merittert undervisar ved fakultetet. Når ein i framtida veit meir om kor mange meritterte undervisarar fakultetet får, kan ein gjera vurderingar om korleis ein best nyttar kompetansen og erfaringa frå dei meritterte undervisarane, om det er i søknadsfasen eller om det er i vurderingsfasen.

Så langt det er mogleg, bør ein eller fleire medlemmer av vurderingskomiteen ved første søknadsrunde også delta i vurderingskomiteen ved seinare utlysingar. Då kan ein sikra stabilitet og likskap i vurderingane på tvers av dei første søknadsrundane, og erfaring frå vurdering av pedagogisk kompetanse og merittering kan opparbeidast og vidareformidlast.

Grunnlaget for vurderinga av søknadene om merittering, er undervisaren sin søknad og portefølje slik den går fram av CV-en og andre vedlegg, halde opp mot Kriterier for tildeling av status som Fremragende underviser (FUND) ved Det juridiske fakultet.

Komiteen leverer ei skriftleg innstilling som vert lagt fram for fakultetsstyret for endeleg vedtak.

3.5 Kva vil det seia å bli merittert som framifrå undervisar/fremragende underviser?

3.5.1 Ein permanent eller mellombels status?

Eit av spørsmåla som vart løfta fram i drøftingssaka i desember var korvidt statusen som merittert undervisar skal vera mellombels eller permanent. I diskusjonen var fakultetsstyret delt i synet på dette. Med unntak av HF-fakultetet si ordning for merittering av Fremragende undervisningsmiljø, der miljøa får statusen for tre år, legg ein ved dei andre fakulteta ved UiB opp til at meritteringa er

¹³ Her må vi ta atterhald om at det vil koma an på om representantar frå institutt for pedagogikk har kapasitet til å bidra. Dei fleste fakulteta legg opp til deltaking frå pedagogikkmiljøet i vurderingskomiteane sine, og vi kan ikkje sjå det som sjølvsgatt at pedagogikkmiljøet har kapasitet til å vera representerte i alle komitear. Dersom pedagogikkmiljøet ikkje har høve til å bidra, kan ein representant med erfaring frå vurdering av søknader om merittering av undervisarar ved eitt av dei andre fakulteta ved UiB vera eit alternativ.

permanent. Også ved UiT og NTNU er meritteringa permanent, mens ved UiO legg ein opp til ei treårig merittering.

Etter å høyrte argumenta for og i mot i fakultetsstyret, og tenkt vidare på korvidt meritteringa bør vera mellombels eller permanent, har vi kome fram til at meritteringa bør vera mellombels. Vi held fast ved at ein som er ein framifrå undervisar i 2018 ikkje nødvendigvis framleis vil vera det i 2048, på same måte som ein som vart oppfatta som framifrå undervisar i 1989 kanskje ikkje blir rekna som det etter 2019-standard. Undervisning og læring er eit eige fagfelt i stadig utvikling, og for å vera ein framifrå undervisar må ein henga med på, og oppdatera seg i, denne utviklinga. Det er det ingen garanti for at ein vil halda fram med å gjera i all æva, sjølv om ein på eit gitt tidspunkt blir tildelt status som merittert undervisar. Også studieutvalet sluttar seg til at meritteringa bør vera mellombels (Sjå SU sin uttale i sak 28/19-4 handsama i møte 8.5.19).

Etter modell av ordninga for Senter for framifrå utdanning (SFU) føreslår vi at ein blir tildelt status som framifrå undervisar for seks år, med høve til forlenging i ytterlegare fire år etter ei midtvegsevaluering/søknad om «reakreditering».¹⁴

Søknad om forlenging

Søknaden om forlenging av statusen treng ikkje vera like omfattande som den første søknaden, men søkjaren må visa at ein har halde fram å utvikla og oppdatera både eigen pedagogisk kompetanse, og undervisninga ein gjev, i tillegg til å oppfylle dei framtidsplanane som vart skisserte i den opphavlege søknaden.

Evalueringa av søknadar om forlenging blir gjort av den same vurderingskomiteen som vurderer nye søknader om merittering som framifrå undervisar, og komiteen må sjå tilbake til den opphavlege søknaden for å vurdere om søkjaren har oppfylt det som vart skrive i søknadsdokumentet om planar for vidare utvikling både av eigen pedagogiske kompetanse, eiga undervisning og bidrag til å utvikla kollegiet og undervisninga elles ved fakultetet. I tillegg skal komiteen vurdere planane for den neste fireårsperioden, før komiteen sender ei innstilling til fakultetsstyret om statusen skal forlengast eller ikkje.

3.5.2 Lønnsauke

Felles for alle fakulteta ved UiB og dei andre institusjonane vi har gjort oss kjend med innhaldet i ordninga til (UiO, UiT, NTNU) er at meritterte undervisarar vert gjeve ei lønnsauke, anten på 1-3 lønstrinn eller på inntil kr 50 000. Ved UiB ligg det an til at dei meritterte undervisarane automatisk vert tildelt lønsauken som følgje av meritteringa, medan ved dei andre institusjonane vil lønsauke på bakgrunn av status som merittert undervisar bli gjeve som del av dei ordinære lønsforhandlingane.

Vi gjer framlegg om at den som oppnår status som merittert undervisar ved vårt fakultet får ein lønsauke på 50 000.

Ettersom vi føreslår at meritteringa skal vera tidsavgrensa, vel vi å føreslå at også den ekstra løna skal vera tidsavgrensa. Dette gjev den meritterte undervisaren eit insentiv til å halda fram det gode

¹⁴ Status som Senter for framifrå undervisning blir tildelt for 5+5 år. For at søknad om «reakreditering» som framifrå undervisar skal passa inn med utlysing annakvart år, der den same komiteen som vurderer nye søknader og kan vurdere søknader om forlenging av statusen, føreslår vi i staden 6+4 år for status som Framifrå undervisar.

arbeidet for slik å kvalifisera for forlenging for ytterlegare fire år etter at den første perioden på seks år er over.

I tillegg kan lønsauken seest som ein kompensasjon for dei pliktene (sjå under) som følgjer med status som framifrå undervisar.

3.5.3 Driftsmidlar/utviklingsmidlar

I tillegg til lønsauken føreslår vi at meritterte undervisarar blir tildelt personlege driftsmidlar kvart år i meritteringsperioden i same storleik som forskargruppeleiarar.¹⁵ Driftsmidla kan nyttast etter same retningslinjer som forskargruppeleiarmidla, så langt desse høver.¹⁶ Om naudsynt kan det utarbeidast eigne, tilpassa retningslinjer for driftsmidlar for meritterte undervisarar.

Ved at meritterte undervisarar får driftsmidlar, legg fakultetet mellom anna til rette for at undervisaren kan halda fram med å utvikla den pedagogiske kompetansen sin og halda seg oppdatert på utviklinga innan forskning på undervisning og læring ved å delta på konferansar og liknande, utan å måtte søka fakultetet særskilt om reisestønad til dette. Å lata undervisaren sjølv kunna disponera over midlar til mellom anna slik bruk er eit uttrykk for tillit frå fakultetet til undervisaren. Samstundes er dette ein måte å sidestilla undervisning og forskning ved at dei som legg ned ein ekstra innsats på utdanningssida også får personlege driftsmidlar, ikkje berre dei som legg ned ein ekstra innsats på forskningssida ved å ta på seg å leia ei forskargruppe.

Den faktiske kostnaden ved å innføra slike driftsmidlar vil vera lågare enn summen av at t.d. tre meritterte undervisarar som årleg får disponera inntil kr 25 000 kvar. Det er fordi midla til ein viss grad vil bli brukt til aktivitetar som ville funne stad også utan at undervisaren hadde personlege driftsmidlar. Skilnaden er berre at undervisaren i så fall ville måtte søkja studieutvalet eller leiinga om stønad til den planlagde aktiviteten. Vidare er erfaringa frå forskargruppeleiarmidla at ikkje alle forskargruppeleiarar brukar opp potten kvart år. Det same vil truleg bli tilfelle med driftsmidla til dei meritterte undervisarane.

3.5.4 Plikt til å vera ein ressursperson for kvalitetsutvikling av utdanning ved fakultetet i meritteringsperioden

Ved MN, som var det første fakultetet ved UiB som innførte ordning for merittering av undervisarar, har dei òg oppretta ei Pedagogisk akademi som dei meritterte undervisarane vert medlem av og som er forventa å bidra til fakultetets og fagmiljøets pedagogiske arbeid. Ved SV og HF er ikkje pedagogisk akademi del av ordninga. Ved PSYK er avgjerda utsett medan ein ventar på nærare utgreiing av oppgåvene til det pedagogiske akademiet. I høyringsutkastet ved MED vert det gjort framlegg om oppretting av eit pedagogisk akademi, og MED er det fakultetet som har gått lengst i å definera aktuelle oppgåver for medlemmer av det Pedagogiske Akademi.

På vårt fakultetet er miljøet så lite at vi ikkje ser det som føremålstenleg å oppretta eit slikt akademi eller forum for dei som oppnår status som framifrå undervisar. Det er likevel aktuelt å forventa, eller

¹⁵ Kvar forskargruppeleiar får inntil kr. 25000 til drift per år. Der to deler leiarvervet disponerer dei inntil 20000 kvar. Ubrukte midlar vert ikkje overførte til neste år.

¹⁶ For retningslinjer for forskargruppeleiarmidla, sjå https://wiki.uib.no/juransatte/img_auth.php/8/8a/Retningslinjer_forskergruppeledermidler.pdf

å krevja, at den som oppnår status som framifrå undervisar skal vera ein ressurs i fagmiljøet den perioden ein er merittert. Med denne plikta er det nok ein grunn til å gjera meritteringa mellombels.

For døme på kva ein kan vera forventa å gjera som merittert undervisar kan vi henta inspirasjon frå MED og oppgåver for medlemmer av deira Pedagogiske Akademi:

- Bidra som ressurs, og gjennomføra og initiera kompetansehevande tiltak for kollegaer på fakultetet til dømes i samarbeid med undervisningsdekanen.
- Yta støtte til miljø og kollegaer som driv pedagogiske utviklingsprosjekt eller emnerevisjonar.
- Delta i utdanningsrelevante komitear slik som til dømes å vurdere søknader om merittering eller godkjenna pedagogisk basiskompetanse.
- Bidra i evaluering av fakultetets studieprogram og emne.

3.5.5 Ikkje same forventning om å skriva forskningssøknader

Eit anna mogleg gode som kan følgja med å vera merittert som framifrå undervisar vil vera at ein ikkje møter ei forventning om å samstundes utvikla og levera prosjektsøknader som gjeld forskning. Som framifrå undervisar gjev ein eit tydeleg signal om at ein er oppteken med å utvikla god undervisning, og difor ikkje kan forventast å samstundes levera NFR- eller EU-søknadar. Så lenge ein har status som framifrå undervisar skal ein bidra til å løfta undervisningskvaliteten. Ein er då skjerma fakultetets forventning om at alle vitenskapleg tilsette med førstekompetanse bidreg til eksterne søknader om forskingsmidlar.¹⁷

3.6 Utlysing og fristar

Utlysing må komma i tilstrekkeleg god tid før søknadsfristen til at aktuelle søkjarar kan samla dokumentasjon og utforma søknadsdokumentet sitt. Ordninga vert føreslått lyst ut første gong hausten 2019 (cirka 1. september) med søknadsfrist tidleg 2020 (cirka 15. januar). Utlysinga vert kunngjort i Fakultetsnytt, i tillegg til at det vil liggja informasjon om ordninga enten på fakultetets nettsider eller på tilsettewikien.

Dei første framifrå undervisarane kan verta meritterte i løpet av våren 2020.

Etter første gongs utlysing vil ordninga bli lyst ut annakvart år, neste gong i 2021 og deretter i 2023. I framhaldet vil ordninga ha søknadsfrist 15. september som er same frist som søknad om opprykk til professor. Ved å nytta same søknadsdato blir det lett å hugsa fristen der ein kan søkja opprykk enten til professor eller til merittert undervisar (eller begge). Datovalet er eit lite men symboltungt bidrag til å sidestilla undervisning og forskning. Med same frist (anna)kvart år, vil potensielle søkjarar kunna samla dokumentasjon fortløpande og byrja å førebu søknadsdokumentet sitt i god tid.

¹⁷ Det er sjølvsagt ikkje noko til hinder for at ein, dersom ein ønskjer det, også kan bidra til forskningssøknader. Men medan ein har status som framifrå undervisar skal ein ikkje møte dette som ei forventning. Det er legitimt å prioritera undervisning.

Årsaka til at ordninga berre vil lysast ut kvart andre år i staden for kvart år, er at det også vil krevja ressursar å vurdere søknadene. I tillegg er det få tilsette ved fakultetet, slik at ved å lysa ut sjeldnare vil vi kunna få fleire aktuelle kandidatar til kvar utlysing.¹⁸

Etter at søknadsfristen har gått ut skal vurderingskomiteen på plass innan utgangen av den månaden søknadsfristen var. Kor lang tid komiteen treng på å vurdere og bedømme aktuelle kandidatar vil avhenga av talet på søkjarar, men vi legg til grunn at komiteen normalt vil kunna innstilla kvalifiserte undervisarar innan tre månader.

Innstillinga vert lagt fram for fakultetsstyret som godkjenner (eller avviser) framlegget om merittering som framifrå undervisar.

Den eller dei undervisarane som vert meritterte vert heidra ved første passande høve, til dømes i samband med eit fakultetsseminar eller ved eit eige «lunsjseminar» der den meritterte også får høve til å dela erfaringar med kollegaer. Tid, stad og form for korleis den/dei meritterte skal heidrast vert ikkje vedteke som del av ordninga men må tilpassast planane elles ved fakultetet i den aktuelle perioden/det aktuelle året.

I tillegg skal meritteringa omtalast i både fakultetsnytt, på fakultetets nettsider og i sosiale media. På skiltet på kontordøra og på personsida på internett skal tittelen framifrå undervisar/fremragende underviser leggjast til.

4. Prosessen vidare

Når ordninga er endeleg vedteken av fakultetsstyret tek ein sikte på første gongs utlysing i løpet av hausten 2019 med søknadsfrist tidleg i 2020 og merittering av dei første framifrå undervisarane før sommaren 2020.

INTØ/HAF 140519

¹⁸ Også Det samfunnsvitskaplege fakultet vil lysa ut kvart andre år. Det medisinske fakultet vil lysa ut kvart år dei tre første åra, og deretter anna kvart år. Dei andre fakulteta, med unntak av KMD som vi ikkje har kunnskap om, vil lysa ut kvart år.

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 49/19
Møtedato: 4. juni 2019
Journalnummer: 2019/1541

PUBLISERINGSMEDLINGEN. VITENSKAPELIG PUBLISERING 2015 – 2018 (ORIENTERINGSSAK)

Hvert år i begynnelsen av april rapporteres forskningstallene (NVI) inn via av Cristin-systemet. Etter at tallene er levert er det mål for fakultetet å analysere tallene for å se hvordan publiseringsaktiviteten er ved fakultetet.

Årets rapport ser i hovedsak på poeng per UFF og førstestillinger, samt sammenligninger med andre fakultet ved UiB, og andre juridiske fakultet i Norge.

Dekan og fakultetsdirektør viser til rapporten som gir en god oversikt over vitenskapelig publisering ved fakultetet de siste årene.

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

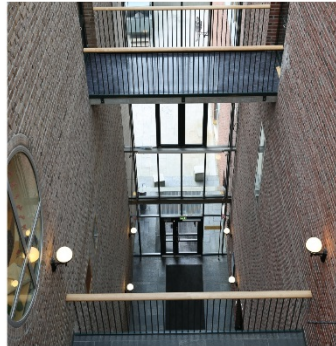
Styret tar saken til orientering.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

Vedlegg.

1. NVI-rapport 2015 - 2018

VITENSKAPELIG PUBLISERING 2015 - 2018

FRA DET JURIDISKE FAKULTET

UNIVERSITETET I BERGEN

Innhold

HVA DEFINERER EN VITENSKAPELIG PUBLIKASJON?.....	2
HVORDAN BEREGNES PUBLISERINGSPOENG?	2
OVERSIKT PUBLIKASJONSPOENG 2011 – 2018, OMREGNET ETTER GAMMEL MODELL.....	4
OVERSIKT 1. PUBLISERINGSPOENG PER FAGÅRSVERK (UFF/UN) OG POENG PER FØRSTESTILLING, 2015 - 2018.	5
OVERSIKT 2. OVERSIKT FRA DBH 2015 – 2018	6
OVERSIKT 3. PUBLIKASJONER FØRSTEAMANUENSER OG PROFESSORER VED UIB, 2015 - 2018	8
OVERSIKT 4. RESULTATOVERSIKT TOTALT 2015 – 2018.....	9
OVERSIKT 5. PUBLIKASJONER PÅ NIVÅ 1 OG 2 I PERIODEN 2015 – 2018.....	10
OVERSIKT 6. PUBLIKASJONER PÅ NIVÅ 2, BRUTT NED PÅ PUBLIKASJONSTYPE 2015 - 2018	11
OVERSIKT 7. SAMARBEID 2015 - 2018.....	13
OVERSIKT 8. SPRÅK 2015 - 2018	14
OVERSIKT 9. OPEN ACCESS 2011 – 2018.....	15
OVERSIKT 10. SAMMENLIGNING JURIDISKE FAKULTET PER UFF OG FØRSTESTILLING 2016 – 2018.....	16
TOTAL AKTIVITET, INKLUDERT NVI 2015 – 2018	17

Hva definerer en vitenskapelig publikasjon?

En vitenskapelig publikasjon defineres gjennom fire kriterier, hvorav samtlige må være oppfylt. Publikasjonen må:

1. presentere nye innsikt
2. være i en form som gjør resultatene etterprøvbare eller anvendelige i ny forskning
3. være i et språk og ha en distribusjon som gjør den tilgjengelig for de fleste forskere som kan ha interesse av den
4. være i en publiseringskanal (tidsskrift, serie, bokutgiver, nettsted) med rutiner for fagfelleevaluering

Fagbøker, lærebøker, ledere, redaktørverv, ledere og lignende vil ikke regnes som vitenskapelig selv om de øvrige kriteriene, som ekstern fagfelleevaluering, er oppfylt.

(Vekt på forskning, side 25)

Hvordan beregnes publiseringspoeng?

Dersom en publikasjon har en forfatter med én forfatteradresse vil denne personen bli tilskrevet hele poengsummen basert på poeng for nivå og publikasjonsform (se figur 1).

Dersom en publikasjon har tilknytning til mer enn én institusjon beregnes publiseringspoeng slik:

1. Beregn totalt antall forfatterandeler (forfatteradresse) i publikasjonen. En forfatterandel er enhver unik kombinasjon av forfatter og institusjon i publikasjonen.
2. Beregn hvor mange forfatterandeler institusjonen har, og divider på totalt antall forfatterandeler
3. Beregn kvadratroten av tallet (brøken) i punkt 2
4. Multipliser med poeng for nivå og publikasjonsform
5. Multipliser med 1,3 hvis publikasjonen har tilknytning til utenlandske institusjoner

Dette er den nye måten å beregne poengsum på som ble innført fra og med rapporteringen i 2015. Endringen som ble lagt til regnestykket skjedde på to områder, men den viktigste endringen var å legge til en faktor på 1,3 i publikasjoner med internasjonale samforfatterskap. Dette ble gjort for å gjøre «tellekantsystemet» mer

fagnøytralt. Det kan leses mer om utredningen i forkant av endringen i denne rapporten fra det nasjonale publiseringsutvalget¹

Tabellen under viser hvor mange poeng hver type vitenskapelig publikasjon genererer på nivå 1 og 2.

Kategori	Nivå 1	Nivå 2
Monografi (ISBN/ISSN)	5	8
Artikkel i antologi (ISBN)	0,7	1
Artikkel i periodika og serier (ISSN)	1	3

Figur 1

Det kan leses mer om «tellekansystemet» sin infrastruktur og funksjon på nettsiden til Cristinsystemet² og på nettsiden om den Norske publiseringsindikatoren³

Årets rapport er en noe forenklet fremstilling enn i fjor da tallene for juridisk er ganske like. Det som er mest overraskende i 2018 – rapporteringen er at det er en betydelig økning i engelske publikasjoner (se oversikt nr. 8, Språk)

¹

https://npi.nsd.no/dok/fagfeltnoytralitet_Notat_fra_Publiseringsutvalget_om_endring_av_publiseringsindikatoren_2015_03_20.pdf

² <https://www.cristin.no/>

³ <https://npi.nsd.no/>

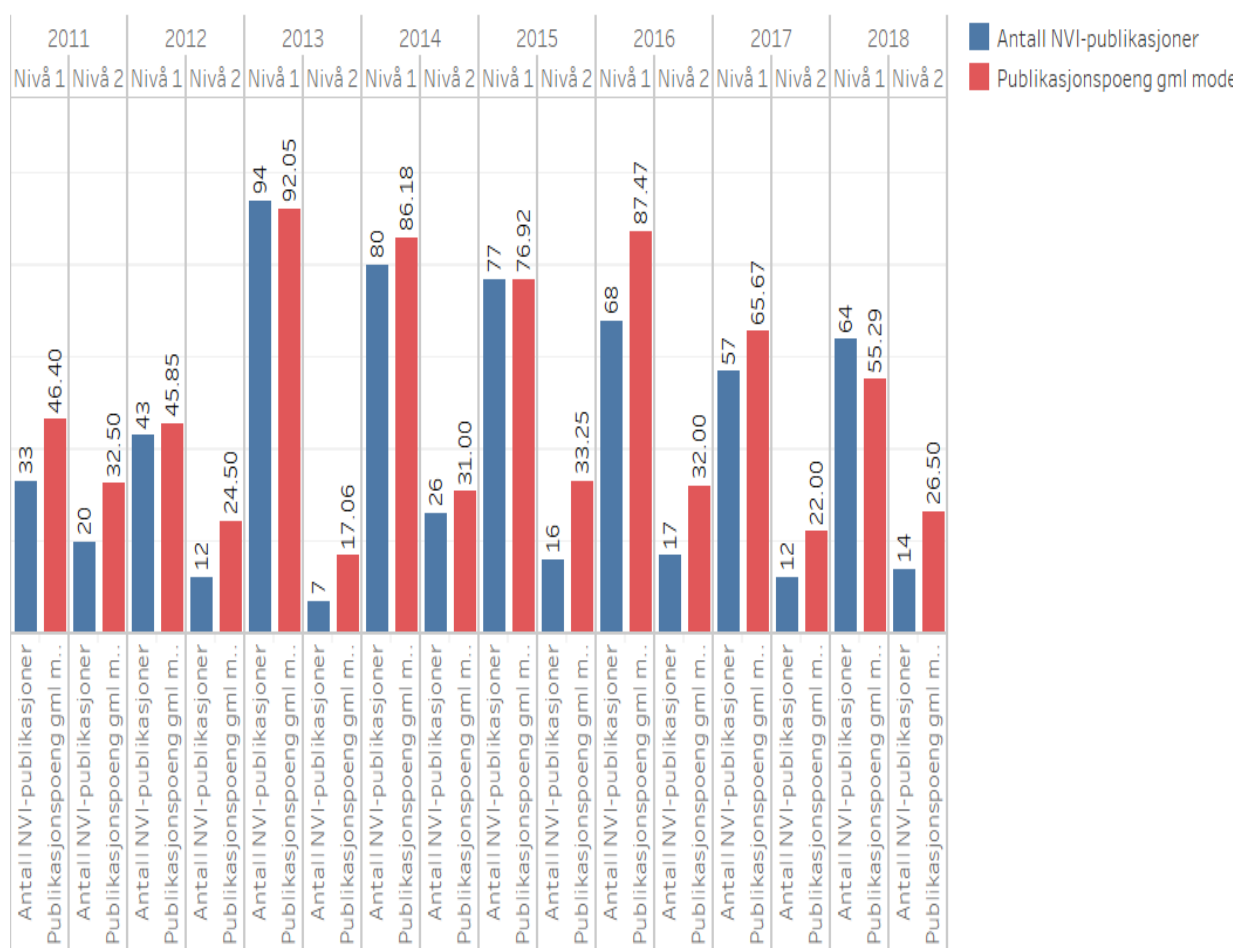
Oversikt publikasjonspoeng 2011 – 2018, omregnet etter gammel modell.

Oversikten viser utviklingen av antall NVI publikasjoner, og poeng disse har generert fra 2011 til 2018. Dette er totale tall, ikke oppdelt etter UFF eller førstestillinger. Merk at denne oversikten viser poengene omregnet til gammel utregningsmodell som var før 2015. Antall publikasjoner vil være uberørt i oversikten, men antall poeng vil altså ikke stemme med poengene hver publikasjon gir i forhold til dagens måte å regne publikasjonspoeng.

Oversikten gir en indikasjon på hvordan utviklingen til fakultetet har vært i perioden.

Publikasjonsform og kvalitetsnivå

Merk at poengsummer fra 2015 er simulert etter gammel modell!

Oversikt 1. Publiseringspoeng per fagårsverk (UFF/UN) og poeng per førstestilling, 2015 - 2018.

		HUM	MN	MED	SV	JUR	PS	UM	Poeng per UFF	Poeng per Førstes...
Poeng per UFF	2015	1.14	1.68	1.61	1.50	1.44	1.71	1.71		
	2016	1.09	1.70	1.76	1.65	1.48	1.32	2.00		
	2017	1.25	1.69	1.72	1.42	1.09	1.29	2.18		
	2018	1.20	2.05	1.61	1.52	1.18	1.40	2.36		
Poeng per Førstestilling	2015	1.83	2.62	2.39	2.19	2.26	2.72	2.60		
	2016	1.68	2.69	2.75	2.48	2.31	2.16	3.06		
	2017	2.01	2.58	2.68	2.11	1.69	2.00	3.28		
	2018	1.95	3.15	2.66	2.25	1.77	2.12	3.37		

Fagårsverk(UFF): Fagårsverk undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger, inkludert faste og midlertidige stillinger (for eks. stipendiater).

Førstestillinger: Omfatter her professorer, førsteamanuenser, høyskolelektorer, forskere, forskningssjefer og postdoktorer med førstekompetanse."

Se "Datagrunnlag og indikatorer" for videre informasjon.

HUSK! Mellom 2014 og 2015 endret utregningsmodellen seg.

Tabellen viser antall publikasjonspoeng totalt og per fagårsverk for alle fakultetene, inkludert Det juridiske fakultet.

Endringer i antall publikasjonspoeng kan skyldes mer eller mindre tilfeldige svingninger i den årlige aktiviteten som for eksempel endringer i antall vitenskapelige ansatte, oppførte forfatteradresser osv. Det er altså forfatteradressene slik som oppgitt på publikasjonen som bestemmer tilhørighet, ikke forskerens ansettelsesforhold.

Forklaringer:

UFF/UN stillinger er Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger og inkluderer alle faglige/undervisningsstillinger (amanuensiser, lektorer, professorer, forskere, dosenter osv) Dvs. både stillinger som krever doktorgrad og som ikke krever doktorgrad.

Førstestillinger er personer med doktorgrad eller tilsvarende. Disse stillingene er også regnet inn under UFF/UN stillingen.

Tallene i tabellen tar ikke hensyn til om personer er frikjøpt i stillingene sine da tallene er tatt ut av Cristinsystemet. Dvs. at de som regnes inn under førstestillinger har 50/50 forskning/undervisning, men enkelte har også en større andel forskning enn undervisning, og omvendt.

Oversikt 2. Oversikt fra DBH 2015 – 2018

Oversikten er tatt fra dbh og viser nøkkeltall fra Det juridiske fakultet i perioden.

De fleste tallene i oversikten er selvforklarende. Det som kan understrekes er tallene som heter forfatterandel og som er gått opp mellom 2017 og 2018. **Forfatterandel er andelen av publikasjonens forfattere som tilhører Det juridiske fakultet.** Dette er viktig tall da det er dette fakultetet blir kreditert for. Går antallet forfatterandeler ned påvirker det fakultetet sin kreditering.

Det er disse andelene av forfattere som har publisert det totale antallet poeng for fakultetet.

Enhet	Publiserings- poeng	Poeng kvinner	Endring poeng	Andel poeng	Forfatter- andeler	Kvalitetsnivå		Publikasjonsform		
						Nivå 1	Nivå 2	Periodika	Antologi-	Mono- grafier
<i>Totalt:</i>	87,3	21,6	-1,6 %	100,0 %	67,7	80,1 %	19,9 %	44,6 %	51,7 %	3,7 %
Det juridiske fakultet	87,3	21,6	-1,6 %	100,0 %	67,7	80,1 %	19,9 %	44,6 %	51,7 %	3,7 %
(Uspesifisert enhet)	87,3	21,6	-1,6 %	100,0 %	67,7	80,1 %	19,9 %	44,6 %	51,7 %	3,7 %

2018

Enhet	Publiserings- poeng	Poeng kvinner	Endring poeng	Andel poeng	Forfatter- andeler	Kvalitetsnivå		Publikasjonsform		
						Nivå 1	Nivå 2	Periodika	Antologi-	Mono- grafier
<i>Totalt:</i>	88,8	33,3	-27,8 %	100,0 %	65,9	81,8 %	18,2 %	62,0 %	31,9 %	6,1 %
Det juridiske fakultet	88,8	33,3	-27,8 %	100,0 %	65,9	81,8 %	18,2 %	62,0 %	31,9 %	6,1 %
(Uspesifisert enhet)	88,8	33,3	-27,8 %	100,0 %	65,9	81,8 %	18,2 %	62,0 %	31,9 %	6,1 %

2017

Enhet	Publiserings- poeng	Poeng kvinner	Endring poeng	Andel poeng	Forfatter- andeler	Kvalitetsnivå		Publikasjonsform		
						Nivå 1	Nivå 2	Periodika	Antologi-	Mono- grafier
<i>Totalt:</i>	123,0	56,8	7,0 %	100,0 %	77,7	80,7 %	19,3 %	36,4 %	51,3 %	12,2 %
Det juridiske fakultet	123,0	56,8	7,0 %	100,0 %	77,7	80,7 %	19,3 %	36,4 %	51,3 %	12,2 %
(Uspesifisert enhet)	123,0	56,8	7,0 %	100,0 %	77,7	80,7 %	19,3 %	36,4 %	51,3 %	12,2 %

2016

Enhet	Publiserings- poeng	Poeng kvinner	Endring poeng	Andel poeng	Forfatter- andeler	Kvalitetsnivå		Publikasjonsform		
						Nivå 1	Nivå 2	Periodika	Antologi-	Mono- grafier
<i>Totalt:</i>	115,0	36,5	-1,9 %	100,0 %	83,8	81,8 %	18,2 %	42,4 %	51,6 %	6,0 %
Det juridiske fakultet	115,0	36,5	-1,9 %	100,0 %	83,8	81,8 %	18,2 %	42,4 %	51,6 %	6,0 %
(Uspesifisert enhet)	115,0	36,5	-1,9 %	100,0 %	83,8	81,8 %	18,2 %	42,4 %	51,6 %	6,0 %

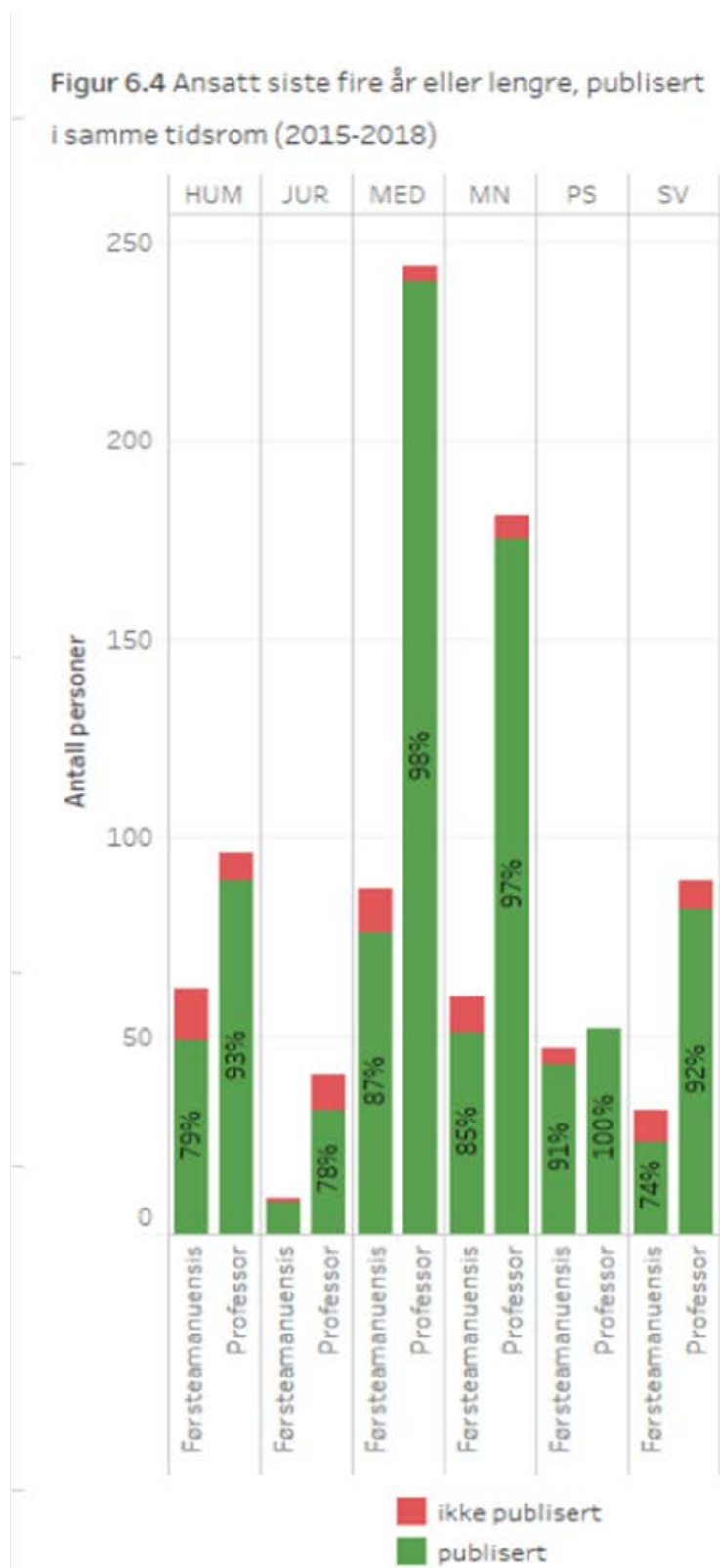
2015

Tallene er hentet fra DBH:

<https://dbh.nsd.uib.no/pub/?aar=2016&rapport=avdeling&niva=3&insttype=1&avdkode=1120230&seksjonskode=&instkode=1120>

*Uspesifisert enhet i oversikten har kun å gjøre med strukturen i Cristin

Oversikt 3. Publikasjoner førsteamanuenser og professorer ved UiB, 2015 - 2018

Oversikten viser hvor mange av fakultetet sine førsteamanuenser og professorer som har publisert tellende publikasjoner i 2015 – 2018.

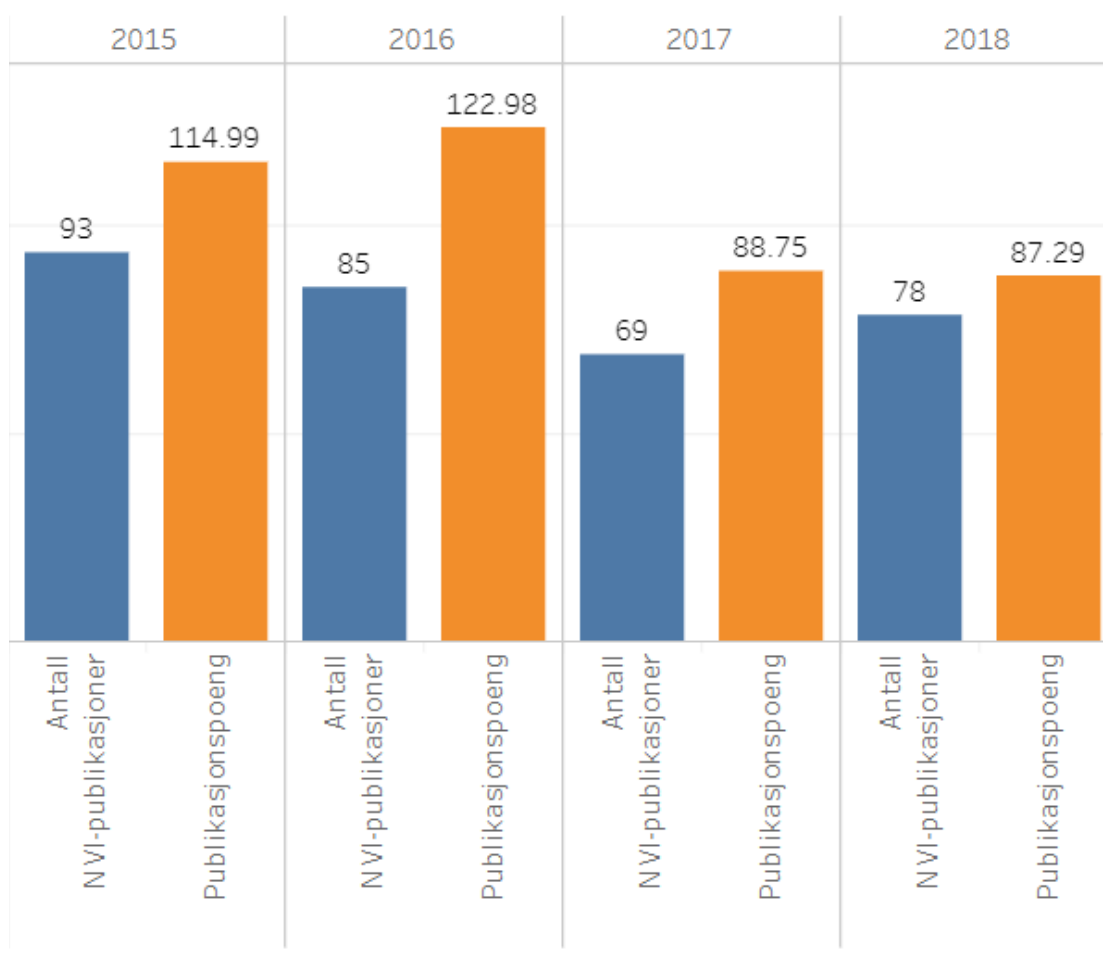
Oversikten viser også lignende tall fra de andre fakultetene ved UiB.

Tallene i denne oversikten er fra Universitetsbiblioteket i Bergen, 2019, Publiseringsstatistikk for Universitetet i Bergen, <http://bibliometri.w.uib.no>

Oversikt 4. Resultatoversikt totalt 2015 – 2018

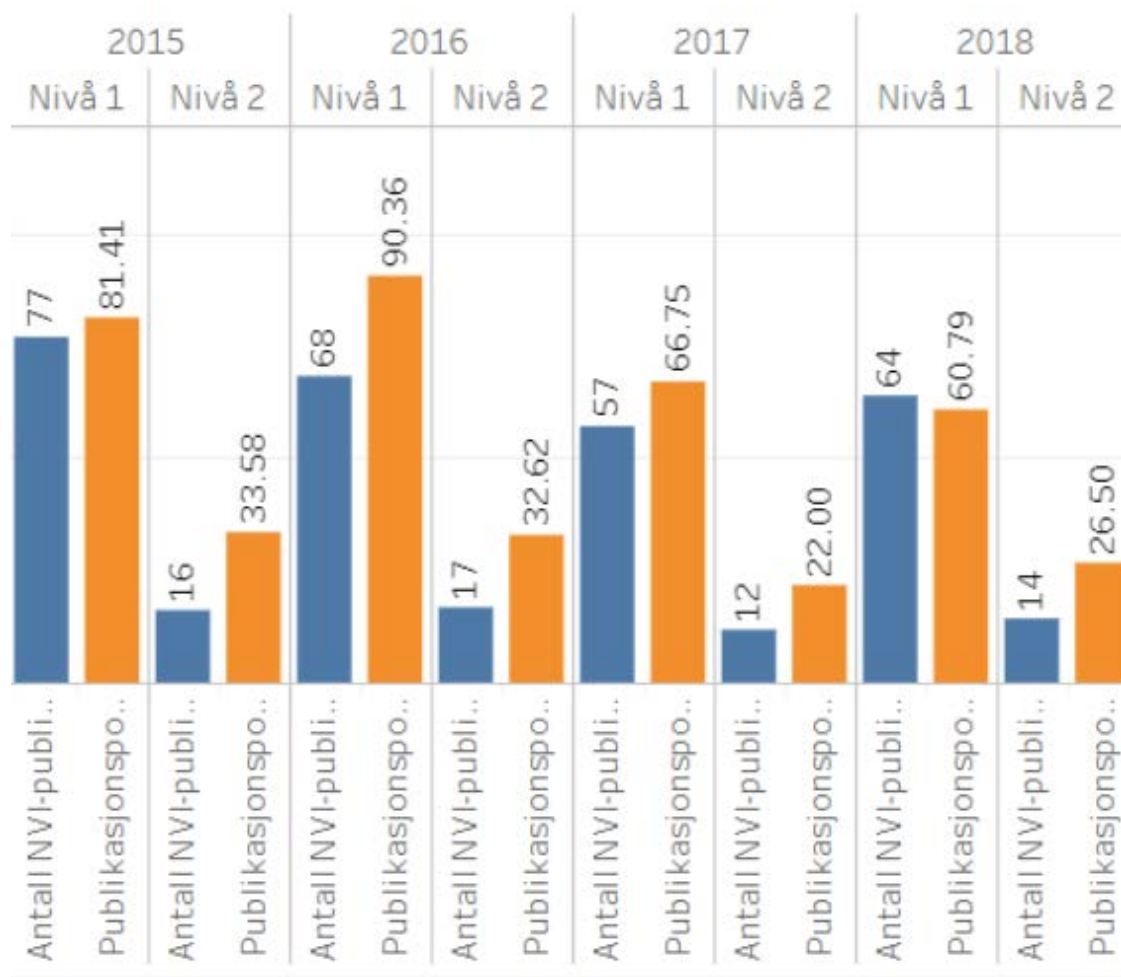
Oversikten viser hvordan totalt antall godkjente publikasjoner, og antall poeng, fordeler seg mellom 2015 og 2018.

Vi ser at fra 2017 til 2018 har antall publikasjoner total gått opp, men poengene disse har generert har gått noe ubetydelig ned.

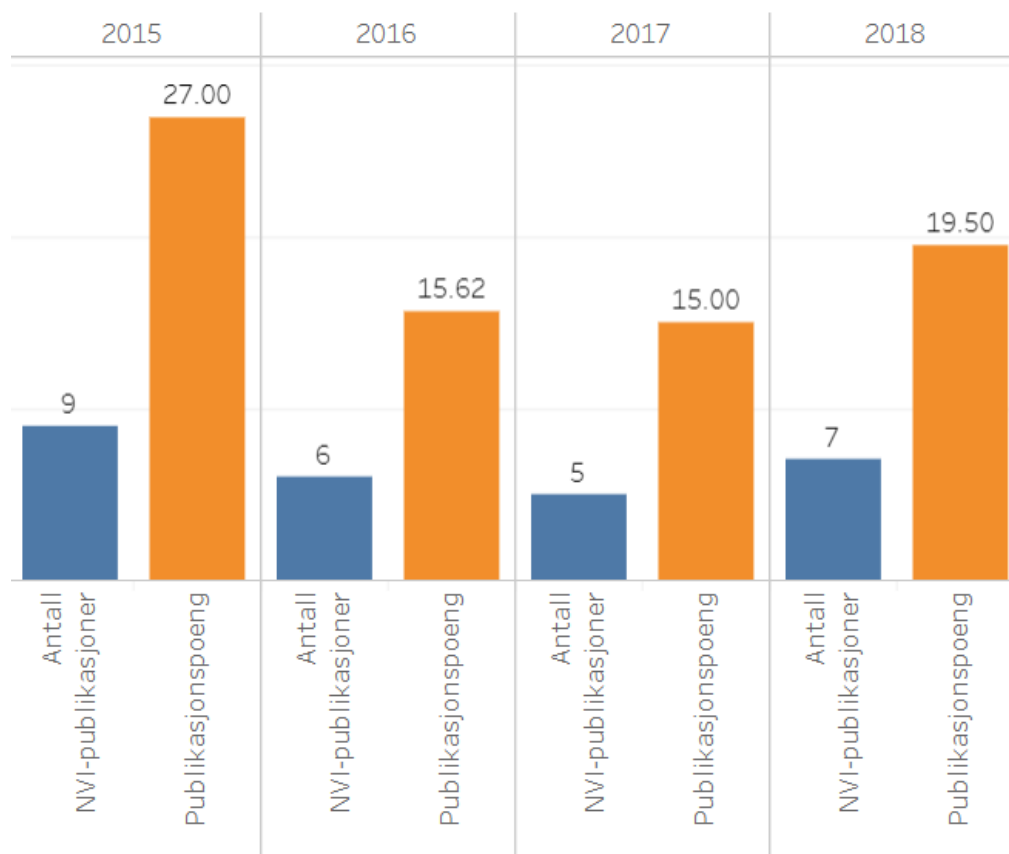
Oversikt 5. Publikasjoner på nivå 1 og 2 i perioden 2015 – 2018

Denne modellen viser total oversikt over publikasjoner i perioden. Resultatene fra 2017 og 2018 er relativt like. Variasjoner innen så små tall kan virke større enn de i realiteten er.

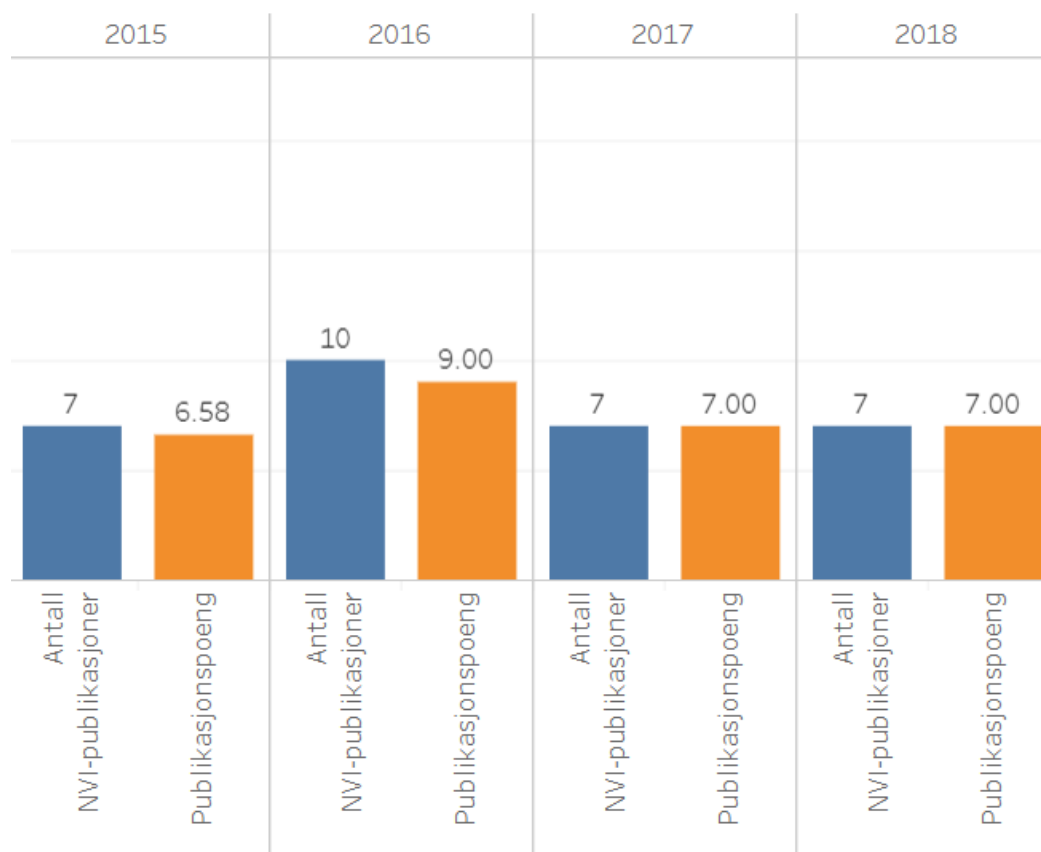

Oversikt 6. Publikasjoner på nivå 2, brutt ned på publikasjonstype 2015 - 2018

De neste 3 utsnittene viser nivå 2 per publikasjonstype (artikkel, antologi og monografi)

Figuren viser antall **artikler** publisert på nivå 2 i perioden, og antall poengene disse har generert.

Figuren viser antall **antologier** på nivå 2 i perioden, og poengsummen disse har generert.

Når det gjelder monografier på nivå 2 var det ingen i 2015, 2017 og 2018.

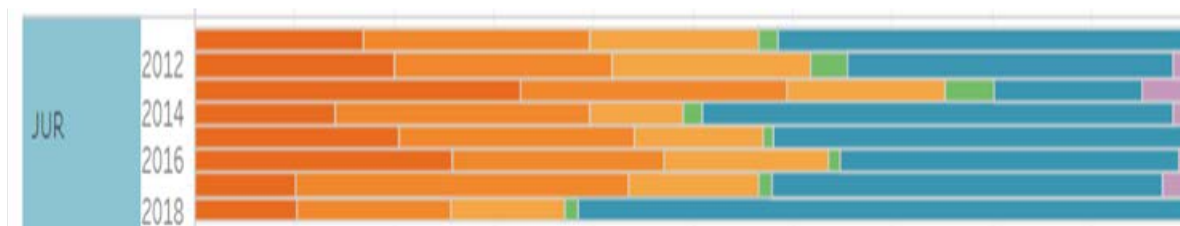
Oversikt 7. Samarbeid 2015 - 2018

Oversikt 5 viser institusjoner fakultetet har samarbeidet med i tellende publikasjoner i perioden.

Antall samarbeidsposter med land og institusjon for avdelingsnr 16 ved Universitetet i Bergen

ÅRSTALL	LAND	NAVN PÅ INSTITUSJON	
2015	Belgia	Universiteit Gent	1
		Total	1
	Canada	Simon Fraser University	5
		Université Laval	1
		Total	5
	Danmark	Københavns Universitet	1
		Total	1
	Luxembourg	EFTA Court	1
		Total	1
	Tyskland	Max-Planck-Gesellschaft	1
		Total	1
	USA	Iowa State University	3
		Total	3
	Total		9
2016	Danmark	Københavns Universitet	1
		Total	1
	Null	Ukjent institusjon	1
		Total	1
	Storbritannia	University of Bristol	2
		Total	2
	Total		4
2017	Belgia	KU Leuven	1
		Total	1
	Danmark	Københavns Universitet	1
		Total	1
	Estland	Tallinna Tehnikaülikool	1
		Tallinna Ülikool	1
		Total	1
	Finland	Helsingin seudun yliopistollinen keskussairaala	1
		Total	1
	Frankrike	Institut National de la Santé et de la recherche médicale	1
		Total	1
	Irland	Dublin City University	1
		The University of Dublin, Trinity College	1
		Total	1
	Italia	Università degli Studi di Trento	1
		Total	1
	Kypros	European University Cyprus	1
		Total	1
	Litauen	Mykolo Romerio Universitetas	1
		Total	1
	Nederland	Universiteit Leiden	1
		Total	1
	Null	Ukjent institusjon	2
		Total	2
	Slovenia	Univerzitetni klinični center Ljubljana	1
		Total	1
	Spania	Universidad del País Vasco	1
		Total	1
	Sverige	Uppsala universitet	1
		Total	1
	Tyskland	Robert Koch Institut	1
		Total	1
	Ungarn	Közép-Európai Egyetem	1
		Total	1
	Total		2
2018	Canada	University of Ottawa	1
		Total	1
	Danmark	Københavns Universitet	1
		Total	1
	Null	Ukjent institusjon	3
		Total	3
	Total		5

Oversikt 8. Språk 2015 - 2018

Språk

- Norsk
- Norsk, bokmål
- Norsk, nynorsk
- Samisk
- Andre Skandinaviske...
- Engelsk
- Andre Europeiske s...
- Andre språk
- Flere språk

Det juridiske fakultet publiserer i all hovedsak på bokmål og nynorsk, men også på Engelsk som tradisjonelt har ligget mellom 30 og 45%.

I 2018 er det et relativt stort hopp i antall engelske publikasjoner fra 39,1% i 2017 til 61,5% i 2018, noe som er en betydelig endring.

Oversikt 9. Open Access 2011 – 2018

I Cristin er det mulig å laste opp fulltekster av artikler som er åpent publisert, eller hvor forlaget tillater egenarkivering. Ved å laste disse opp blir artiklene gjort tilgjengelig i BORA, UiB sitt åpne forskningsarkiv. Denne målingen tar kun utgangspunkt i artikler.

Ved fakultetet har vi hatt lite fokus på å laste opp våre artikler og gjøre dem tilgjengelig via UiB sitt åpne arkiv. Vi ser imidlertid at tallet opplastede artikler øker jevnt fra år til år.

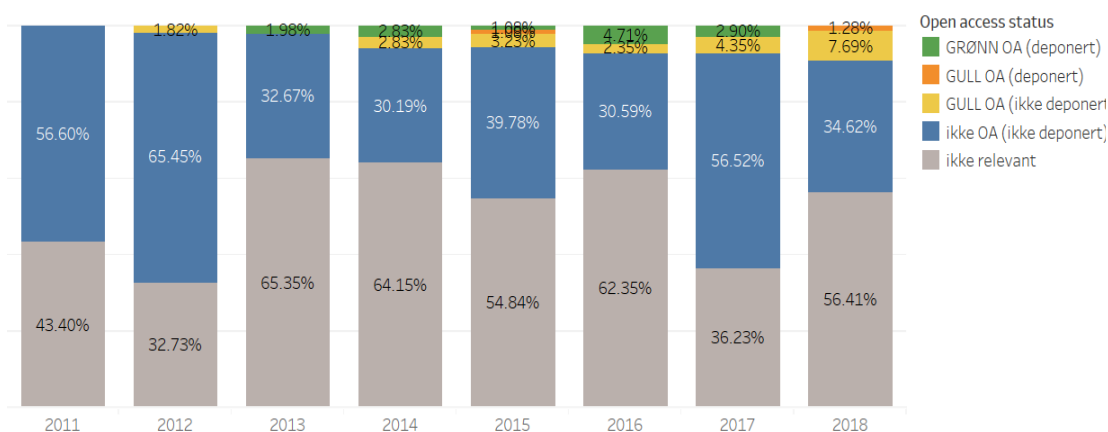
Status Open Access - prosentfordeling

Det vises prosentandel av spesifisert mengde av publikasjoner per år.

Rapportstatus "J" gir antall rapporterte NVI-publikasjoner. Andre valg viser NVI-kandidater.

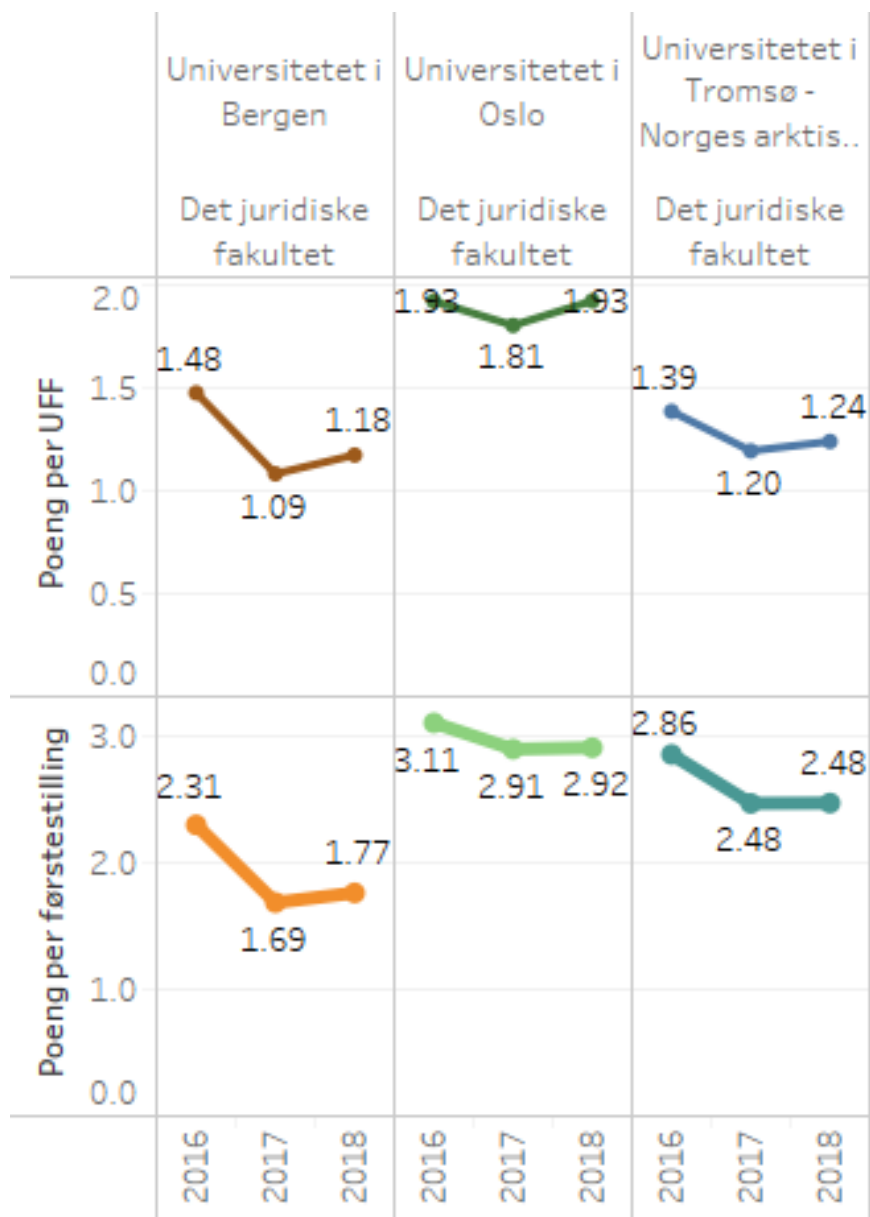
Open Access status måles for vitenskapelige artikler (ISSN). "Ikke relevante poster" i denne sammenhengen er monografier og antologikapitler.

Med "deponert" menes poster som er lastet opp til arkiv via Cristin av minst en av de deltagende institusjoner på posten.

Oversikt 10. Sammenligning juridiske fakultet per UFF og førstestilling 2016 – 2018

Oversikten sammenligner de tre juridiske fakultetene sine publiseringstall basert på UFF og førstestillinger, de siste tre årene.

Total aktivitet, inkludert NVI 2015 – 2018

Kategorifordeling for Det juridiske fakultet				
Kategori	2015	2016	2017	2018
Tidsskriftspublikasjon	<u>109</u>	<u>110</u>	<u>95</u>	<u>85</u>
Konferansebidrag og faglig presentasjon	<u>192</u>	<u>173</u>	<u>181</u>	<u>184</u>
Bok	<u>18</u>	<u>14</u>	<u>10</u>	<u>13</u>
Rapport/avhandling	<u>7</u>	<u>13</u>	<u>13</u>	<u>7</u>
Del av bok/rapport	<u>58</u>	<u>51</u>	<u>30</u>	<u>49</u>
Oversettelsesarbeide	0	0	0	0
Mediebidrag	<u>113</u>	<u>66</u>	<u>48</u>	<u>29</u>
Kunstnerisk og museal presentasjon	<u>3</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>2</u>
Kunstnerisk resultat	0	0	0	0
Produkt	0	0	<u>1</u>	0
Informasjonsmateriale	<u>3</u>	<u>4</u>	0	0
SUM	503	432	379	369

Total aktivitet er all aktivitet ved fakultetet, både tellende og ikke-tellende, i perioden 2015 – 2018. Aktiviteten som oversikten viser er hentet fra Cristin og viser kun aktivitet som er registrert i databasen. Aktivitet som ansatte ikke har registrert er ikke tatt med i denne oversikten.

I oversikten ser vi at enkelte kategorier har økt aktivitet i tidsrommet, mens andre har en lavere aktivitet. Totalt har aktiviteten gått ned fra 2015 – 2017.

Det er imidlertid vanskelig å vite hvor korrekte disse tallene er. En årsak til at aktivitet går ned kan være at det er uregelmessige registreringer i Cristin, eller at kun noen faglige velger å registrere sin aktivitet.

Den «tellende» aktiviteten i Cristin-databasen er kvalitetssikret og sjekket ved registrering, og har derfor en lavere andel av feil eller mangler ved seg. Den ikke-tellende aktiviteten er derimot frivillig å registrere, og er ikke kvalitetssikret i etterkant.

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 50/19
Møtedato: 04.06.2019
Journalnummer: 2019/1541

DIMENSJONERING AV TILBUDSTALL I OPPTAKENE HØSTEN 2019

Det juridiske fakultet skal gjennomføre følgende opptak til høstsemesteret 2019:

Gjennom Samordna opptak:

5-årig masterprogram i rettsvitenskap – 380 studieplasser

Lokale opptak:

2-årig masterprogram i rettsvitenskap – 30 studieplasser

Internasjonale studenter – ingen rammer

Særskilt studierett til spesialemler – ingen rammer

Poststudierett til vårens kandidater med fullført master i rettsvitenskap – ingen rammer

Saken her gjelder dimensjonering av tilbudstall i de to opptakene med fastsatte antall studieplasser.

2-årig masterprogram i rettsvitenskap

Nytt i 2019 er at Studieadministrativ avdeling ved UiB tar over alt saksbehandlingsarbeidet knyttet til masteropptakene ved UiB. Dette inkluderer at de også skal saksbehandle opptaket til 2-årig masterprogram i rettsvitenskap.

Universitetsledelsen har sendt internt notat til fakultetene der de ber om at det overbookes i de lokale masteropptakene slik at studieplassene blir fylt opp.

Det har vært et uttalt mål fra fakultetsledelsen siden oppstarten i 2014 at de 30 studieplassene på det 2-årige masterprogrammet skal fylles, men at det ikke skal overbookes. Studieplassene er fordelt i tre kvoter på bachelor-kandidater fra henholdsvis Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger og Høgskolen i Innlandet (tidligere Høgskolen i Lillehammer). Det har her blitt gitt tilbud om studieplass til de 30 første på kvalifisert-listen, fordelt med «kvoter» til hver institusjon (basert på deres antall studieplasser), etter at søkere som har fått tilbud til det 5-årige programmet gjennom Samordna opptak er tatt ut. Dersom noen takker nei til studieplass, sendes tilbud fortløpende til neste kandidat på listen. Denne ordningen har fungert godt i de fem årene opptaket har vært gjennomført og alle studieplassene har blitt fylt opp hvert år.

En av grunnene til at fakultetsledelsen ikke har ønsket å overbooke i opptaket er at disse studentene følger de samme emnene og den samme undervisningen som studentene på det 5-årige programmet har på henholdsvis 4. og 5. studieår. Det er her begrenset hvor mange studenter man kan håndtere samtidig innenfor de ressursrammene og den infrastrukturen som eksisterer. Ikke bare skal de 30 nye studentene

kobles sammen med de litt over 300 studentene som kommer direkte videre fra 3. studieår, det kommer i tillegg et sted mellom 60 og 100 nye 4.årsstudenter direkte fra årets samordnede opptak som har søkt om godskriving av ekstern juridisk utdanning tilsvarende de tre første studieårene. Det er også lagt en viss vekt på at det er 30 studieplasser som er helfinansiert i dette toårige programmet, og det har ikke vært ønskelig å ha flere studenter inne enn det er budsjettmessig dekning for.

De senere årene er det rundt 400 studenter som har fulgt undervisningen på hvert av 4. årseminene. Vi vet at ikke alle studentene befinner seg på fakultetet siden undervisningen ikke er obligatorisk, men kapasiteten nærmer seg en grense for hva som kan håndteres innenfor rammene av forsvarlig og god utdanningskvalitet.

UiBs grunn til å ønske overbooking er heller ikke like relevant for oss; vårt toårige program har aldri hatt underdekning av studenter.

5-årig masterprogram i rettsvitenskap

UiB-ledelsen har tidligere blant annet uttalt følgende mål for opptakene gjennom Samordna opptak:

- Sikre at studieplassene fylles opp
- Sikre at det er tatt høyde for et visst frafall i første semester slik at studieprogrammet ikke har ledig kapasitet ved oppstart av andre studiesemester
- Ta opp de beste studentene gjennom ulike på forhånd fastsatte kriterier

Fakultetet har 380 studieplasser til det 5-årige masterprogrammet i rettsvitenskap. Fakultetet oppfylder universitetsledelsen sine mål for opptaket hvert år. Det har i tillegg hittil vært et uttalt mål fra fakultetsledelsen at studieplassene ikke bare skal fylles, men at de 380 studieplassene så langt det er mulig, skal fylles med reelle nye førsteårsstudenter.

Som tallene i Tabell 1 Opptakstall og fordeling av nye studenter nedenfor viser oppfylder fakultetet kravet om å fylle studieplassene. (Vi oppfyller også universitetsledelsens mål om at minst 380 av de nye studentene også er semesterregistrert andre semester det første året). Det har derimot vist seg utfordrende å oppnå det lokale målet om 380 reelle førsteårsstudenter. Dette siden en betydelig andel av søkerne de senere årene har bestått juridisk utdanning fra andre institusjoner som de søker godskrevet inn i graden ved UiB – dette er forhold som er utenfor fakultetets kontroll. Som følge av dette økte fakultetet tilbudstallet med ca. 100 ekstra tilbud fra og med 2015. Dette har blitt videreført siden. Alle søkere med samme karaktersnitt får tilbud, så dersom man justerer opp eller ned med 0,1 vil antallet kandidater som får tilbud variere alt etter hvor mange søkere som har samme karaktersnitt.

Tabell 1 Opptakstall og fordeling av nye studenter

Årstall	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall studieplasser MAJUR 5-årig	380	380	380	380	380	380
Førsteprioritetssøkere MAJUR	1612	1699	1599	1744	1754	1855
Tilbud MAJUR	592	692	695	702	708	
Ja-svar MAJUR	445	501	533	529	545	
Møtt MAJUR	405	445	466	472	491	
Vurderingsmeldt til EXFAC	302	330	330	349	372	
Vurderingsmeldt til JUS111 uten tellende forsøk fra før	316	343	348	364	372	
Vurderingsmeldt til JUS112 uten tellende forsøk fra før	316	333	336	350	363	
Antall studenter som søkte godskrevet ekstern utdanning*	149	200	180	117	147	

*Tallet kan være høyere fordi noen studenter søker senere. Godskriving kan være både for innføringsemner og juridiske emner eller bare en av delene

Godskriving av ekstern utdanning

Vi vet ikke på forhånd hvor mange søkerne som har bestått ekstern juridisk utdanning og som vil søke om godskriving for dette. Vi vet heller ikke hvordan disse fordeler seg på poengskalaen over søkerne som får tilbud om studieplass, eller hvor i studiet godskrivingen skal inn. Disse søkerne får tilleggspoeng både for alder og studiepoeng, samt at vi vet at flere forbedrer karakter fra videregående skole. Dermed er det nærliggende å tro at disse fordeler seg over hele skalaen.

De første bachelorkandidatene fra daværende Høgskolen i Lillehammer (nå Høyskolen i Innlandet) ble uteksaminert i 2010. De første bachelorkandidatene fra Universitetene i Agder og Stavanger i 2014, samme året som vi opprettet 2-årig masterprogram. Universitetet i Oslo avviklet sin privatistordning i 2017. Det har blitt opprettet flere årsstudier og bachelorprogram i rettsvitenskap som gir grunnlag for hel eller delvis godskriving i det 5-årige programmet her.

Tabell 1 viser cirka-tall for antall søknader om godskriving behandlet de siste 5 årene. Det reelle tallet vil være noe høyere siden ikke alle studenter søker om godskriving ved sin første semesterstart. De som søker om godskriving søker om det for både en eller to innføringsemner og/eller juridiske emner. Godskrivingen har resultert i at litt over 100 av de nye studentene tatt opp på 5-årig masterprogram går direkte videre til 2., 3. eller 4.studieår.

Utdanningskvalitet

Det høye antallet studenter tatt opp de senere årene har ført til at antall studenter i hver gruppe (arbeidsgrupper, storgrupper og seminargrupper) har økt. Antallet studenter i de ulike gruppetyperne har betydning for dynamikken i gruppene og dermed også læringsmiljøet.

1. studieår

Vi har vurdert tallet på antall førstegangs vurderingsmeldte studenter til JUS111 Forvaltningsrett I, som en ganske god indikator på det reelle tallet på førsteårsstudenter. Oversikten i Tabell 1 viser at tallet varierer. Det har økt betydelig etter at tilbudstallene ble økt i 2015. Det reelle tallet på 1.årsstudenter nærmet seg 380 høsten 2018.

Studiekvaliteten skal ivaretas for alle nye studenter, uansett hvilket studieår de starter på. Infrastruktur setter noen begrensninger: auditorium 1 har 350 sitteplasser og vi har 30 arbeidsgrupper på hvert av de to første studieårene som er dimensjonert til 12 studenter i hver gruppe.

Tabell 2 viser det høyeste antallet studenter plassert i en seminargruppe eller arbeidsgruppe i perioden 2014-2019. På seminarmodellen av Exphil har det vært uttalt fra de ansvarlige at de helst ikke vil ha mer enn 24 studenter i én seminargruppe. Fra at det hørte til sjeldenhetene i 2015 med 25 studenter i gruppen, så hadde de fleste gruppene 25-27 studenter i 2018.

I seminargruppene til Exfac Juridisk forprøve har man også ønsket å holde antallet studenter til maksimalt 24-25 studenter. Antallet studenter i gruppene økte også her betydelig i 2018 med 25-28 studenter i hver gruppe.

I Tabell 2 vises det høyeste antallet studenter i arbeidsgrupper i JUS111 som er det første juridiske emnet og for JUS112 som er det siste emnet i vårsemesteret. Selv om det var 13 studenter i én gruppe i JUS112 i 2014, så var flertallet av gruppene bestående av 9-11 studenter. De siste to årene har gruppene blitt stadig fullere, og studieåret 2018/2019 er det én gruppe med 14 studenter mens alle de andre gruppene har 12 eller 13 studenter og cirka halvparten av gruppene har 13 studenter.

2. og 3.studieår

På 2. studieår har gruppene vært ganske jevnt fordelt på 10-12 studenter og er fortsatt det, men har gjerne flere grupper med 12 studenter. På 3. studieår er også gruppene ganske jevnt fordelt.

4.studieår

På 4.studieår er seminargruppene frivillige å delta i, og det har heller ikke vært regler som har hindret gjentakstudenter å møte i gruppene. Men det høye antallet 4. årsstudenter de senere årene gjør at gruppene der også blir stadig fullere. Vi ser også at studentene foretrekker grupper på visse klokkeslett og foretrekker noen seminarledere fremfor andre. Dermed er det også noen grupper med god plass. Vi vet også at noen studenter deltar på grupper hos ulike seminarledere for å få et størst mulig læringsutbytte. Fra høsten 2019 har vi imidlertid ny regulering av dette¹, som ventelig vil begrense antallet deltakere til seminargruppene noe.

¹ Det blir begrenset adgang til å gjenta seminarundervisning for studenter som tidligere har fått godkjent kursdeltakelsen.

Tabell 2 Høyeste antall studenter i seminar- og arbeidsgrupper

Årstall	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Høyeste antall studenter i seminargruppe EXPHIL-JUSEM høst	22	25	26	27	27	
Høyeste antall studenter i seminargruppe EXFAC høst	23	24	25	25	28	
Høyeste antall studenter i arbeidsgruppe JUS111 høst	11	12	12	13	14	
Høyeste antall studenter i arbeidsgruppe JUS112 vår	13	12	12	12	13	14
Høyeste antall studenter i arbeidsgruppe JUS122 høst	12	12	12	12	12	
Høyeste antall studenter i arbeidsgruppe JUS123 vår	12	12	12	12	12	12
Høyeste antall studenter i virtuell gruppe JUS131 høst	12	12	12	13	12	
Høyeste antall studenter i arbeidsgruppe JUS134 vår	12	12	12	12	12	11
Høyeste antall studenter i seminargruppe JUS241 høst	37	39	42	42	42	
Høyeste antall studenter i seminargruppe JUS243 vår	38	43	43	44	45	48

Infrastruktur

Det høye antallet studenter i seminargruppene på forprøvene og på 4. studieår gjør at de seminarrommene vi vanligvis bruker til denne typen undervisning ikke lenger er egnet. Det er ikke nok sitteplasser i seminarrommene, og rommene har heller ikke dimensjonert ventilasjon til flere studenter. Fakultetet har et begrenset antall seminarrom med ulik kapasitet til disposisjon og har i liten grad mulighet til å gjøre endringer her.

Arbeidsgruppeledernes arbeidsforhold

Arbeidsgruppelederne har arbeidsoppgaver som er dimensjonert ut fra arbeidsgrupper med 12 studenter. Studieåret 2018/2019 har cirka halvparten av arbeidsgruppene på 1. studieår 13 studenter, og også én gruppe med 14 studenter. Dette oppleves som urettferdig rent lønnsmessig samt at det betyr en større arbeidsbelastning på arbeidsgruppelederne. Det blir også en mer krevende oppgave for dem å få til en god dynamikk i gruppen jo større den er.

Antall studenter og studiepoengproduksjon

Som Tabell 3 nedenfor viser har antallet studenter på det 5-årige masterprogrammet i rettsvitenskap økt med 190 fra 2014 til 2019. At antallet studenter på det 2-årige masterprogrammet er høyere enn 60 skyldes at flere studenter bruker mer enn to år på å fullføre graden. Når det totale antallet studenter øker, så øker også den totale studiepoengproduksjonen. Dette betyr økte resultatmidler til fakultetet som man får tildelt to år frem i tid. Likevel viser Tabell 3 at studiepoengproduksjonen per student på det 5-årige masterprogrammet holder seg ganske så stabil på mellom 49 og 51 studiepoeng (normert produksjon er 60 studiepoeng). I dette tallet er poststudenter, spesialnemnestudenter og internasjonale studenter holdt utenfor.

Tabell 3 Antall studenter og studiepoengproduksjon

Årstall	2014	2015	2016	2017	2018
Totalt antall registrerte studenter MAJUR 5-årig	1810	1850	1860	1895	2000
Totalt antall registrerte studenter Poststudierett	40	65	90	80	70
Totalt antall registrerte studenter MAJUR2 2-årig	30	60	65	65	70
Studiepoeng per student MAJUR	49,01	50,85	49,42	50,36	49,86
studiepoeng per student MAJUR2		45,23	45,41	51,41	50,38
Studiepoengproduksjon iht studieprogrammet studenten er aktiv MAJUR	1437,2	1495,48	1476,97	1527,97	1574,83
Studiepoengproduksjon iht studieprogrammet studenten er aktiv MAJUR2	10	33,17	46,17	54,83	55

Noe av forklaringen er at studentene våre er flinke til å reise på utveksling. I det totale bildet så demmer de internasjonale studentene sin studiepoengproduksjon opp for dette, jf. også styresak 35/19. Studentene bruker også noe tid på frivillig gjentak av beståtte eksamener, men dette fokuset er mindre enn før innføringen av gjentakskvoten.

Dekan og fakultetsdirektør mener at vi må balansere hensynet til fakultetets økonomi (studiepoengsproduksjon) opp mot hensynet til studiekvalitet. De siste årene har antall studenter, særlig på 1. studieår, vært så mange at det har vært krevende å gi et godt studietilbud. Særlig antallet studenter i arbeids- og seminargruppene har vært høye, hvilket kan gå ut over samspillet i gruppen. Et alternativ til å holde opptaket stabilt, er å fordele studentene på flere grupper, og engasjere flere arbeidsgruppeledere. I tillegg må en da ha flere storgruppeledere, og romkabalene må også gå opp. Dekan og fakultetsdirektør finner at den beste løsningen er å nedjustere tallet med 50 i forhold til siste år på det 5-årige masterprogrammet. På det 2-årige masterprogrammet er det ikke grunnlag for å gjøre justeringer.

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

Dimensjonering av tilbudstall til 2-årig masterprogram i rettsvitenskap:

Dette opptaket gjennomføres etter samme prinsipper som tidligere år. Det overbookes ikke. Dersom søkere takker nei til tilbud, skal det sendes ut nytt tilbud til neste kvalifiserte søker i den aktuelle kvoten.

Dimensjonering av tilbudstall til 5-årig masterprogram i rettsvitenskap:

Fakultetets tilbudstall til 5-årig masterprogram i rettsvitenskap reduseres med cirka 50 sammenholdt med det som har vært de fire siste årene. Det vil si at det gis tilbud til cirka 650 søkere. Fakultetsledelsen gis fullmakt til å finjustere tilbudstallene med bakgrunn i de erfaringene man gjør seg under prøveopptakene i juli 2019.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

23.05.2019
CHO

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 51/19
Møtedato: 2019
Journalnummer: 2019/1541

**INSTRUKS FOR SENSORER OG RETNINGSLINJER FOR KARAKTERFASTSETTELSE
FOR JUS397 MASTEROPPGAVE 70 STUDIEPOENG.**

I sitt møte den 8. mai behandlet Studieutvalget en sak om Instruks for sensorer og Retningslinjer for karakterfastsettelse for JUS397, og fattet slikt vedtak i sak 35/19:

Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret:
Instruks for sensorer og Retningslinjer for karakterfastsettelse for JUS397 vedtas som foreslått.

Utgangspunktet for saken er at emneansvarlig har sett behov for nyanser i denne instruksen i forhold til den som gjelder for JUS399 Masteroppgave 30 studiepoeng (fellesprosjektet med UiO og UiT).

Bjarte Askeland utarbeidet forslag til tillegg i instruksen. Forskningsdekanen sluttet seg til forslaget og SU vedtok det som innstilling til fakultetsstyret.

Forslaget er satt inn som vedlegg i saken her, der avvikene fra instruksen som gjelder for JUS399 er merket med gult.

Dekan og fakultetsdirektør slutter seg til forslaget fra SU.

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

Instruks for sensorer og Retningslinjer for karakterfastsettelse for JUS397 vedtas som foreslått.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

14.05.2019
JOSP

Instruks for sensorer JUS397

Masteroppgave sensureres av to sensorer. Dersom sensorene ikke blir enige om vurderingen, skal leder av Studieutvalget utnevne en tredje sensor til å delta ved sensuren.

Veileder deltar ikke i sensur av masteroppgaver på 70 studiepoeng.

Vurderingen av masteroppgaven skal knyttes nært til læringsmålene for kurset, som lyder som følger:

”Etter kurset skal studentane ha fått inngående kunnskap om sitt fagfelt og det å skriva vitenskaplege tekstar.

Dei skal ha oppnådd ferdigheiter i å handtera store mengder kunnskap, identifisere komplekse problemstillingar, nytta juridisk metode på eit vitenskapleg nivå, og å produsera vitenskaplege løysingar.

Gjennom å presentera eige prosjekt og diskutera eige og andre sine prosjekt, samt vitenskaplege tekstar, skal studentane ha fått generell kompetanse i å delta i kompleks juridisk og vitenskapleg diskusjon.»

Vurderingen skal ta hensyn til at arbeidet med oppgaven er normert til to semester, med et vårsemester som avsluttes i uke 25.

Momenter knyttet til metode og kildebruk skal tillegges større vekt – i begge retninger – enn de materielle momentene. For 70 poengs masteroppgave kreves at tilnærmingen kan betegnes som rettsvitenskapelig. For oppgaver om rettsdogmatiske emner skal det i tillegg legges vekt på om arbeidet bidrar til ny kunnskap eller er egnet til å utfylle eksisterende kunnskap. Det vitenskapelige elementet kan også dokumenteres i andre former for rettsvitenskap enn rettsdogmatikk. For oppgaver om rettsfilosofi, rettsøkonomi, retts sosiologi og andre særdisipliner innenfor rettsvitenskapen, må sensuren se hen til de respektive forskerfellesskapenes omforente standarder for kvalitet.

For bestått karakter er det et krav at masteroppgaven avdekker avansert kunnskap innen temaet, eller innen deler av det.

Evne til å finne frem til og formulere rettslige problemstillinger, herunder skille mellom ulike problemer, prinsipale og subsidiære spørsmål, samt evne til å sette spørsmålene inn i sin rette sammenheng vektlegges i begge retninger.

Momenter som avdekker selvstendighet skal belønnes. Det gjelder for eksempel der studenten behandler et tema som ikke har god dekning i litteraturen, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte, eller der studenten reiser eller belyser problemstillinger på interessante måter, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte.

Momenter som viser at studenten har vært i stand til selv å se faglige eller metodiske sammenhenger som ikke leses direkte ut av litteratur eller andre kilder, belønnes. Herunder også blikk for rettspolitiske dimensjoner innenfor oppgavens tema, dog uten å tape av syne grensen mellom vurderingers

betydning de lege lata og de lege ferenda.

Evne til å drøfte spørsmål på en faglig forsvarlig og skjønnsom måte, og utnytte det foreliggende rettsstoff og faktum i samsvar med fagets metodiske prinsipper, har også betydning for bedømmelsen. Til dette hører også blikk for hva som er vesentlig i forhold til det som er uvesentlig eller irrelevant, å skille mellom det sikre og det tvilsomme, samt å dimensjonere stoffvalg og proporsjoner i besvarelsen fornuftig.

Der avgrensing er gjort eksplisitt og godt begrunnet, skal det ikke trekkes for manglende behandling av temaer det er avgrenset mot. Dette henger sammen med de begrensinger som ligger i rammen for masteroppgaven.

Evne til framstilling og formidling er et selvstendig mål med oppgaven: Språkbeherskelse, fremstillingsevne, klarhet, oversiktighet, presisjon og systematisk ryddighet, herunder ryddige kildehenvisninger vektlegges i begge retninger.

Det skal ikke avholdes muntlig prøve uten at sensorene finner grunn til det. Ved den muntlige prøven eksaminerer begge sensorene studenten i tema som har tilknytning til oppgaven eller til det tema oppgaven gjelder. Muntlig prøve kan også brukes til å kontrollere at oppgaven er et selvstendig arbeid fra studenten

Karakterbeskrivelser for sensur av masteroppgaver JUS397

Læringsmålenes momenter skal vurderes, med mindre enkelte unntaksvis er mindre relevante i enkelte typer oppgaver. **Læringsmålet knyttet til deltakelse i vitenskapelig diskusjon, er ikke relevant for karaktervurderingen for skriftlig arbeid.**

A. En fremragende prestasjon. Alle aktuelle momenter i læringsmålene er dokumentert nådd, oppgaven representerer overbevisende argumentasjon og meget god forståelse av fagfeltets tradisjoner. Oppgaven preges av konsistens, god oversikt og språklig klarhet.

B. En meget god prestasjon. Alle aktuelle momenter i læringsmålene er dokumentert nådd. Oppgaven representerer god argumentasjon, og innsikt i fagfeltets forskningstradisjoner. Oppgaven er oversiktlig og preget av språklig klarhet.

C. En god prestasjon. De fleste momentene i læringsmålene er dokumentert nådd, og det er ingen alvorlige mangler i forhold til de øvrige.

D. En prestasjon som preges av mangler med hensyn til selvstendighet og evne til å se sammenhenger. Det kan være mangler ved alle momentene i læringsmålene, men ingen av dem må være alvorlige.

E. En prestasjon preget av alvorlige mangler, men der det likevel er dokumentert kunnskaper, forståelse og ferdigheter over et visst minimum i alle læringsmålene.

F. En prestasjon som ikke oppfyller minstekravene i ett eller flere av læringsmålene.

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 52/19
Møtedato: 4. juni 2019
Journalnummer: 2019/1541

UNDERVISNINGSPLIKT FOR STIPENDIATER

Spørsmålet om stipendiatenes undervisningsplikt har vært oppe i styret til orientering i to runder (sak 2/19, I og sak 15/19). Stipendiatene fikk en orientering på allmøte 18. desember 2018, og hovedtrekkene i saken som nå fremmes for styret ble presentert for stipendiatene på et allmøte 20. mai 2019.

Kort om situasjonen i dag

Nedenfor følger en kortfattet oversikt over stipendiatenes arbeidsplikt ved de tre juridiske fakultetene målt i katetertimer. Detaljer og det nærmere grunnlaget for beregningene fremgår av styrenotatene til tidligere saker.

Oslo: Fra utgangspunktet på 424 timer per år kommer et administrasjonsfradrag på 42 timer hvert semester. Gjenstående undervisningsplikt er da 340 timer per år. Forberedelsesfaktoren for all seminarundervisning for stipendiater i Oslo er satt til 10, noe som gir 34 katetertimer per år.

Tromsø: Fra utgangspunktet på 424 timer per år gjøres det i Tromsø et generelt fradrag på 262 timer, slik at årlig undervisningsplikt er satt til 160 timer. Fra disse 160 timene gjøres det et ytterligere fradrag for administrasjon på 75 timer per år. Netto undervisningsplikt er dermed 85 timer per år. Imidlertid er forberedelsesfaktoren for seminarundervisning i Tromsø gitt gjennom føringer fra sentralt hold, og den er satt til bare 3. Dermed blir resultatet 28,3 katetertimer per år.

Bergen: Fra utgangspunktet på 424 timer per år gjøres det et generelt fradrag på 221 timer, slik at årlig undervisningsplikt er satt til 203 timer. Fra disse 203 timene gjøres det ytterligere fradrag på 60 timer per år for administrasjon, 20 timer per år for studentkontakt (uavhengig av om stipendiaten underviser det aktuelle året) og 10 timer til i ekstra administrasjonsfradrag for oppmøte på disputaser, lærermøter mv. Netto undervisningsplikt er dermed 113 timer per år. En stipendiat som leder storgrupper på 1.-3. studieår, hvor forberedelsesfaktoren er 7, ender da opp med 16,1 katetertimer per år. En stipendiat som utelukkende leder seminarer på Ex fac. eller på 5. studieår, hvor forberedelsesfaktoren i begge tilfeller er 5, må derimot undervise 22,6 katetertimer årlig. Stipendiater som både leder storgrupper og seminarer ender et sted mellom disse ytterpunktene. Det hører imidlertid med her at det er langt flere storgrupper enn seminarer, og at det er relativt få stipendiater som leder seminarer på 5. studieår. For de fleste vil derfor det årlige antallet katetertimer ligge langt nærmere 16,1 enn 22,6.

Nærmere om de foreslåtte endringene

Diskusjonene i styret i marsmøtet ga entydige signaler om å endre på regelverket om undervisningsplikt for kommende generasjoner av stipendiater (se nedenfor om overgangsordningene). Stipendiatløpet er på tre år, men nær samtlige av våre stipendiater har et fjerde år med undervisning, som forlenger stipendiatperioden tilsvarende. Dette fjerde året dekkes av fakultetet (finansieres ikke gjennom den tildelte potten til rekrutteringsstillinger).

Dekan og fakultetsdirektør mener at stipendiater ved de tre juridiske fakultetene bør ha mest mulig identiske rammer, også om de har et fjerde år. Kvalitetskravene til juridiske doktorgrader er nasjonale, og da bør tiden til rådighet for avhandlingsskriving være noenlunde den samme. De siste årene har andelen som leverer avhandling når stipendiatperioden utløper (inkludert forlengelser) vært synkende. Slik sett bør en være varsom med å innføre endringer som øker stipendiatenes arbeidsbelastning. Samtidig er medgått tid til undervisning bare én mulig faktor som eventuelt bidrar til levering på overtid, og en del av ulempene kan avdempes med planlegging av undervisningen. De viktigste grepene knyttet til gjennomføring er uansett knyttet til andre forhold, som ikke er tema for denne styresaken. Hvis undervisningsplikten oppleves som omfattende av stipendiatene, kan en mulig uønsket effekt være at de fleste som søker stilling ønsker et treårig løp. Dekan og fakultetsdirektør mener at selv om de foreslåtte endringer fører til økt undervisningsplikt for kommende stipendiater, er denne ikke så omfattende at fremtidige stipendiater normalt vil velge vekk det fjerde året.

Dekan og fakultetsdirektør mener derfor at stipendiatene bør ha en undervisningsplikt som i hovedtrekk samsvarer med våre juridiske søsterinstitusjoner. Spørsmålet blir hvordan de fremtidige reglene skal være. Det er mange mulige innfallsvinkler. Eksemplene fra Oslo og Tromsø er slik sett illustrerende. Oslo har lavt grunnfradrag, men høy faktor, mens Tromsø har høyt bunnfradrag og lav faktor. Et særpreg for Bergens del er veiledningen av masteroppgaver, hvor de andre fakultetene ikke har uttalt samme forventning som i Bergen.

Dekan og fakultetsdirektør mener at fakultetet bør velge en høy faktor. Den lave faktoren i Tromsø henger sammen med sentrale føringer der. For Bergens del ville det være pussig om stipendiatene skulle ha en lavere faktor enn fast ansatte. En høyere faktor for stipendiater vil også reflektere at undervisning for denne gruppen er mer krevende enn for fast ansatte. Dekan og fakultetsdirektør foreslår faktor 10, som er den samme som i Oslo.

En del av bunnfradraget bør være knyttet til faktisk aktivitet, slik som ordningen per i dag er for alle vitenskapelig ansatte med undervisningsplikt. For fast ansatte er 30 timer knyttet til oppmøte på disputaser, lærermøter m.v., mens stipendiatene etter dagens ordning har 10 timer. Også stipendiatene bør ha en oppfordring gjennom omregningsnøkklene til å stille på faglige arrangement. Samtidig må forventningen være tilpasset denne gruppen, og være rimelig ut fra tiden som de har til disposisjon. Dekan og fakultetsdirektør foreslår at den variable delen av grunnfradraget settes til 20 timer for stipendiatene. Den faste delen av bunnfradraget foreslås til 65 timer, som skal dekke ulike oppgaver som ikke fanges opp av forberedelsene til undervisning eller av den variable delen av bunnfradraget. Det maksimale bunnfradraget blir dermed på 85 timer per år.

I møtene med stipendiatene har gruppen fremhevet at veiledningen av masteroppgaver oppleves som byrdefull, og da særlig på grunn av den uttalte forventningen om åtte oppgaver

i løpet av stipendiatperioden (styresak 66/18). Dekan og fakultetsdirektør har forståelse for at veiledning av masteroppgaver kan oppleves som mer krevende for stipendiater enn for personer med doktorgradskompetanse, og at de må legge mye arbeid i denne oppgaven. Samtidig er denne undervisningsoppgaven også nyttig for egen skriving, ved at den gir grunnlag for refleksjoner knyttet til tekstkvalitet. Dekan og fakultetsdirektør foreslår at veiledning av masteroppgaver økes til 15 timer for stipendiatgruppen. Studentene får fremdeles 10 timer veiledning, også om veileder er stipendiat, men stipendiater får et høyere timeantall i undervisningsregnskapet som reflekterer at veiledningen krever mer forberedelse for denne gruppen enn for fast ansatte. Videre foreslår dekan og fakultetsdirektør at forventningen om antall oppgaver nedjusteres til fem oppgaver i løpet av stipendiatperioden. Erfaringen har vist at det kan være vanskelig å oppfylle plikten dersom stipendiatene samtidig skal veilede i fag som ligger nært fagfeltet for doktorgraden.

På samme måte som tidligere får stipendiatene fradrag i undervisningsregnskapet for sensur og administrative oppgaver (medlem i utvalg mm), og satsene her er de samme som for fast ansatte. Her foreslås ingen endringer. I den grad stipendiater tar undervisning ved andre fakultet, gjelder de samme omregningsnøklerne som for alle ansatte, jf. styresak 57/19.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Stipendiatene fylte tidligere ut undervisningsregnskapet etter den samme malen som de fast ansatte. De siste årene har stipendiatene fylt ut et forenklet undervisningsregnskap. Også i fremtiden vil stipendiatene fylle ut et forenklet undervisningsregnskap, men faktorene vil være endret i tråd med styrevedtaket i denne saken.

Som nevnt foran, er hovedsiktemålet med denne saken å oppnå likere arbeidsbetingelser for stipendiatene ved de tre lærestedene. Samtidig vil endringer i arbeidsplikten føre til at fakultetet får mer undervisningskrefter til disposisjon. Gitt at fakultetet har 26 stipendiater, vil den fulle effekten være at på 390 katetertimer på årsbasis. Anslaget er beregning ut fra en økning på 15 katetertimer (fra 18 til 33), og den fulle effekten vil først slå inn når alle stipendiater er over på ny ordning.

Oppfølging av stipendiatene og undervisningsplikten

Stipendiatgruppen har vært opptatt av å kunne planlegge egen undervisning, og mange har opplevd press fra ulike deler av fakultetet om å påta seg undervisningsoppgaver. Ordningen i dag er at undervisning er tema ved oppstartssamtalene, og studiedekanen er også tett på undervisningsplanleggingen. Dekan og fakultetsdirektør ser for seg en ordning hvor stipendiatene, sammen med veileder og forskningsdekan, lager en skriftlig plan for hvilken undervisning den enkelte skal ta på seg etter forslag fra undervisningsdekanen. Denne vil selvsagt kunne revideres, men stipendiatene skal ikke kunne ta på seg undervisning ut over hva som følger av planen, uten etter avtale med forskningsdekanen.

Overgangsordninger

Dekan og fakultetsdirektør foreslår at de nye reglene om bunnfradrag og omregningsnøkler trer i kraft for stipendiater som ennå ikke har tiltrådt stillingene sine. «Gamle stipendiater» fortsetter på dagens ordning, bortsett fra at reglene om masteroppgaver gjelder for alle stipendiatene og for veiledning av studenter som blir tatt opp på JUS 399 fra høstsemesteret

2019. Hvis stipendiatene har veiledet studenter inneværende vår, og studenten velger å levere høsten 2019, godskrives denne veiledningen med ti timer.

På denne bakgrunn inviterer dekan og fakultetsdirektør styret til å gjøre følgende vedtak:

1. For stipendiater som tiltrer stillingen etter 1. juli 2019, gjelder følgende normer for undervisningsplikten på 424 timer per år:
 - a. Et bunnfradrag på 65 timer for hvert år hvor stipendiatene har undervisning.
 - b. Et fradrag på inntil 20 timer per år for medgått tid til disputaser, lærermøter m.v.
 - c. En faktor på 10 for hver undervisningstime.
 - d. Veiledning av masteroppgaver (30 studiepoeng) godskrives med 15 timer.
 - e. Annen undervisning godskrives på samme måte som for fast ansatte.
2. Stipendiater som tiltrådte stillingen før 1. juli 2019 følger samme regler som tidligere, men godskriving av masteroppgaver (30 studiepoeng) godskrives med 15 timer for studenter som blir tatt opp på JUS 399 fra og med høstsemesteret 2019.
3. Styret har en forventning om at stipendiater veileder fem oppgaver i løpet av stipendiatperioden (endring av styresak 66/18).

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 53/19
Møtedato: 4. juni 2019
Journalnummer: 2019/1541

UTLYSNING AV FAST VITENSKAPELIG STILLING

Dekan og fakultetsdirektør fremla i styresak 78/17 et notat om fremgangsmåte ved utlysning av faste vitenskapelige stillinger. Styret ba ledelsen om å revidere det fremlagte notatet i lys av diskusjonen i styremøtet. Det endelige notatet ble så enstemmig godkjent på sirkulasjon på e-post, før det så ble fremlagt til orientering i styremøtet i desember. Notatet følger saken som vedlegg nr. 1.

Førsteamanuensis Annika Elisabet Suominen sluttet 31. oktober 2018, og det er denne stillingen fakultetet nå tar sikte på å lyse ut.

Fakultet har (per 1. mai 2019) 36 professorer, 7 professor II, 9 førsteamanuenser, 1 førsteamanuens II, 22 stipendiater, 1 forsker, 5 postdoktorer og 27 teknisk/administrative stillinger.

I tråd med de føringene som styret har fastsatt, vil fakultetet i forkant av utlysninger lage en oversikt over undervisningsbehovet. I tillegg må fakultetet vurdere hvilke etablerte forskningsfelt som er sårbare og hvor det eventuelt er behov for å utvikle nye områder, jf. fakultetets strategiplan. Fakultetets undervisningsbehov og forskningsbehov står følgelig sentralt når faste vitenskapelige stillinger lyses ut. Forskergruppeledere og emneansvarlige bes derfor om å komme med tilbakemeldinger om undervisningsbehov og forskningsbehov i forkant av utlysninger. Disse innspillene sendes videre til henholdsvis Forskningsutvalget og Studieutvalget.

Fakultetet har nylig foretatt en kartlegging av undervisningsbehov og forskningsbehovet i forbindelse med utlysingen i forvaltningsrett vedtatt 12. mars 2019. Denne kartleggingen var slik:

I e-post av 13. februar 2019 ble forskergruppelederne og emneansvarlige bedt om å uttale seg (vedlegg 2). De innkomne uttalelsene, som følger som vedlegg nr. 3 (om undervisningsbehov) og vedlegg nr. 4 (om forskningsmessige behov), ble sendt til henholdsvis Studieutvalget og Forskningsutvalget.

Høringsfristen for emneansvarlige var onsdag 20. februar kl. 12:00. Studieutvalgets møte begynte kl.13:15 samme dag, og det ble ikke tid til en forsvarlig gjennomgang av høringssvarene før møtet. Svarene ble derfor behandlet på sirkulasjon. SU uttalte:

«Med utgangspunkt i de mottatte tilbakemeldingene fra flere emneansvarlige og forskergruppeledere vil SU gi uttrykk for at behovet for flere undervisere er bekymringsfullt

stort på en rekke sentrale emner. Behovet er så stort at SU ikke finner det riktig å peke på ett konkret rettsområde som bør prioriteres ved denne korsvei. Den faste stillingen som nå lyses ut, må dessuten sees i sammenheng med de neste utlysningene som er bebudet i 2020. SU vil i stedet slutte seg til uttalelse fra de emneansvarlige på JUS242 Rettergang, professorene Magne Strandberg og Ørnulf Øyen, om viktigheten av at fakultetet i sin rekruttering til faste stillinger har fokus på å rekruttere personer med bred undervisningskompetanse i norsk rett. Uavhengig av faglig retting av utlysningene bør det etter SUs syn stilles krav til bred undervisningskompetanse i norsk rett, og søkerens kvalifikasjoner på dette punkt må veie tungt i ansettelsesprosessen.»

Innspill fra forskergruppelederne ble behandlet i FU i møte 22. februar, sak 10/19, med slikt vedtak:

«FU noterer at det for tiden er uvanlig mange forventede avganger i faste stillinger. Det er på tidspunktet uvanlig stor sårbarhet innenfor flere basisfag, som vil kunne påvirke kvaliteten både innenfor forskningen og undervisningen. Det er forventet at en avgang og enkelte permisjoner innenfor fagene formuerett/obligasjonsrett i vid forstand. I nær fremtid vil også en av fakultetets professorer innenfor forvaltningsrett gå av med pensjon. Fakultetets kompetanse innenfor grunnleggende forvaltningsrett vil i noen år fremover også være bundet opp i andre oppgaver enn forskning. Det er grunn til å tro at fakultetet således vil måtte styrke kapasiteten innenfor alminnelige basisfag for å understøtte strategiplanens grunnleggende målsetting: «Fakultetet skal drive nyskapende grunnforskning i dei obligatoriske faga og i sentrale valemne.» FU mener det på denne bakgrunn er behov for en fast stilling der søkeren kan dokumentere høy kompetanse både innenfor privatrett og offentlig rett, og særlig i tilknytning til formuerett/obligasjonsrett og forvaltningsrett.

På lenger sikt finner FU det mest naturlig å øremerke en fast stilling relatert til enkelte forskergruppens foreslåtte felt, blant annet menneskerettigheter, når en slik retting i tillegg kan knyttes til et større basalfag slik som strafferett el. En mulig kombinasjon kan også være rettstat/strafferett og menneskerettigheter. Behovet for faste tilsatte synes likevel på nåværende tidspunkt å være mer prekært innenfor de tidligere nevnte rettsområdene.»

Dekan og fakultetsdirektørs merknader

Dekan og fakultetsdirektør finner det ikke påkrevd med en ny kartlegging av undervisnings- og forskningsbehov så kort tid etter den forrige og bygger sine vurderinger på denne.

Når fakultetet skal rekruttere faste vitenskapelig ansatte, må innrettingen av stillingen skje utfra fakultetets behov knyttet til undervisning og forskning. Denne vurderingen må skje både ut fra et kortsiktig og et langsiktig perspektiv. De innkomne uttalelsene fra forskergruppeledere og emneansvarlige viser at det er flere fagområdet ved fakultet som har behov for styrking.

Dekan og fakultetsdirektør viser til den behandlingen høringsuttalelsene fra forskergruppeledere og emneansvarlige er gitt i henholdsvis FU og SU. Vi slutter oss til de vurderingene som fremkommer i utvalgenes uttalelser.

Fakultetet har i 2018-2019 hatt flere oppsigelser fra faste vitenskapelige ansatte, og disse stillingene er ennå ikke utlyst. Som ovenfor nevnt sa Annika Elisabet Suominen opp sin stilling til fordel for en stilling ved Stockholms Universitet med virkning fra 31. oktober 2018.

Videre ble Bjarte Askeland utnevnt til lagdommer i Gulating lagmannsrett og hadde sin siste arbeidsdag ved fakultetet 29. mars 2019. Det er derfor behov for ytterligere rekruttering i løpet av 2019.

Selv om fakultetets økonomiske situasjon er presset, har universitetsledelsen gitt klarsignal til at fakultetet erstatter de vakante stillingene. Nærværene sak omhandler altså den ledige stillingen etter Suominen, og dekan og fakultetsdirektør vil legge frem en ny styresak om erstatningen av Askeland og hvilken faglig innretting denne utlysingen bør gis. Vi tar sikte på å skyve noe på den neste utlysingen. Det vil i løpet av det kommende året forventes flere nye avhandlinger fra vår egen institusjon, noe som kan åpne for rekrutteringsmuligheter som i dag ikke er realistiske verken internt eller eksternt. Det vil også bli foretatt en ny kartlegging av undervisningsbehov og forskningsbehov i den forbindelse.

Dekan og fakultetsdirektør mener en fast tilsetning i rettsstat/menneskerettigheter i denne omgang vil fylle et påtrengende undervisningsbehov. Fakultetet har hatt avgang på dette området, og vi har for tiden få fast ansatte som kan fylle undervisningsbehovet på de obligatoriske kursene på studieordningen. Vi ser det som hensiktsmessig å rekruttere en kandidat som også kan undervise innen de obligatoriske fagene hvor rettsstat/menneskerettigheter inngår, og at kandidaten videre har kompetanse på menneskerettigheter ut over EMK (Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen). Slik kompetanse kan for eksempel være knyttet til andre internasjonale instrumenter (FN konvensjoner m.v.), nasjonale menneskerettigheter (grunnlovsvernet) eller rettsstatsproblematikk.

Dekan og fakultetsdirektør understreker samtidig at fakultetets undervisningsbehov tilsier at det bør stilles krav om bred undervisningskompetanse i norsk rett, slik at den som tilsettes i stillingen kan, og er innstilt på å, undervise i flere obligatoriske emner på masterprogrammet.

Kravene for ansettelse som førsteamanuensis endres med virkning fra 1. september 2019 (forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger 9. februar 2006 nr. 129, som endret 12. september 2018 nr. 1322). Forskriften får da et nytt tredje ledd hvor søkerne skal bedømmes, men ikke rangeres på nærmere krav om pedagogisk kompetanse.

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

*Det utlyses en stilling som førsteamanuensis innenfor rettsområdet
«rettsstat/menneskerettigheter».*

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

16.05.2019

ØLI/KHS

Vedlegg:

1. Styresak 78/17 (revidert)
2. E-post om innspill fra forskergruppeledere og emneansvarlige
3. Høringsuttalelser fra emneansvarlige om undervisningsbehov (SU)
4. Høringsuttalelser fra forskergruppelederne om forskningsbehov (FU)
5. Uttalelse fra SU
6. Uttalelse fra FU

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 78/17
Møtedato: 31.10.2017
Arkivsaksnr: 2017/12930/GUBRN

UTLYSNING AV FASTE VITENSKAPELIG STILLINGER. REVIDERT NOTAT

I møtet 31. oktober 2017 fattet styret følgende vedtak:

«Ledelsen får fullmakt til å revidere det fremlagte notatet i lys av diskusjonen i styremøtet. Revidert notat godkjennes på sirkulasjon pr e-post, og endelig notat fremlegges til orientering i styremøte i desember.»

Dette er et revidert notat, basert på innspillene som kom frem i styret.

INNLEDNING

Frem til 2008 kunne ansatte som innleverte doktorgrad til bedømmelse forvente at fakultetet utlyste en fast stilling innen aktuelt fagområde. Eventuell bedømmelse for fast tilsetning skjedde gjerne i forlengelse av eventuelt oppnådd doktorgrad og med samme komité. En slik rekrutteringspolitikk var del av oppbyggingen av fakultetet. Senere har faste stillinger vært et knapphetsgode. Utlysning vil i nærmeste tid normalt være avhengig av naturlig avgang, selv om fakultetet jobber for en fortsatt oppbygging gjennom å øke antall faste vitenskapelige stillinger. I sak 3/17 bestemte styret å «fremme egen sak om prosess for fakultetets prioriteringer i forbindelse med utlysning av ledige stillinger som fast ansatt førsteamanuensis ved Det juridiske fakultet». Siktemålet med denne saken er å trekke opp retningslinjene som fakultetet skal følge ved fremtidige utlysninger av faste vitenskapelige stillinger. Fremdeles vil forslag til hver enkelt utlysning legges frem for styret som dermed har det endelige ord med tanke på den nærmere innretningen av faste stillinger.

BAKGRUNN

Etter reglementet for det juridiske fakultet skal styret foreta tilsetning i faste vitenskapelige stillinger (§ 1). For en forsknings- og utdanningsinstitusjon er de ansatte virksomhetens viktigste ressurser, og tilsetning i faste stillinger ved fakultetet er blant de mest avgjørende strategiske disposisjonene styret kan gjøre. Erfaringsvis blir ansatte ved fakultetet i sine stillinger frem til pensjonsalder, hvilket forsterker langtidsvirkningene av de valgene som gjøres i forbindelse med utlysning og tilsetning.

Tidligere (før 2009) utlyste fakultetet stillinger som professor med tanke på at fast ansatte i førstestilling kunne søke disse for å bli vurdert for professorkompetente. Senere har fakultetet kun lyst ut fast stilling som førstestilling, og førsteamanuensis har så kunnet søke opprykk etter reglene om opprykk til professor (se forskrift (9. september 2006 nr. 129) om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger).

Fakultetet har ikke i nyere tid gått ut med en helt generell utlysning av førstestilling. Den nærmere innrettingen har blant annet vært gjort for å dekke opp særskilte fagområder hvor fakultetet har dårlig undervisningskapasitet, eller ut fra overordnede strategier som tilsier en spesiell spissing. Hvilken kompetanse som tilføres fakultetet ved den nye tilsetningen har betydning både for undervisningen og forskningen ved fakultetet.

Fakultet har i dag 37 professorer, 5 professor II, 11 førsteamanuenser, 1 førsteamanuens II, 30 stipendiater, 3 forskere, 3 post.doc (én av disse avsluttes ved årsskiftet) og 30 teknisk/administrative stillinger. I tillegg er én fast vitenskapelig stilling utlyst og under bedømmelse.

Ved utlysning av faste vitenskapelige stillinger har praksis variert noe, men fakultetet har i nyere tid søkt å danne seg et bilde av forsknings- og undervisningsbehovet ved å involvere forskergruppene og/eller de kursansvarlige. Ved siste utlysning sendte administrasjonen en henvendelse til de ansvarlige for de obligatoriske emnene på masterstudiet (9. august 2017) og til lederne av forskergruppene (11. august 2017).

Fakultetet har utarbeidet veiledning for søkere til førsteamanuensisstilling og veiledning for bedømmelseskomité til førsteamanuensisstilling (begge vedtatt av fakultetsstyret 23. mars 2010).

Dekan og fakultetsdirektørs merknader

Når fakultetet skal rekruttere faste vitenskapelig ansatte må innrettingen av stillingen skje ut fra fakultetets behov knyttet til undervisning og forskning. Denne vurderingen må skje både ut fra et kortsiktig og et langsiktig perspektiv. Dagens undervisningsbehov er knyttet til den gjeldende studieordningen, som i fremtiden kan bli avløst av en ordning som inneholder en annen fagportefølje. Forskningsbehovene vil være knyttet til dagens rettsområder, men det kan også være ønskelig å utvikle nye fag.

En kommer ikke utenom at en bedømmelse må skje på bakgrunn av de vitenskapelige arbeidene som søkerne allerede har skrevet. Samtidig er utlysninger fremtidsrettet. Fakultetet må derfor kunne formulere utlysningstekster som angir en forventning om hvilke områder som søkerne vil arbeide med ved en fast tilsetning. Dermed vil innrettingen sikre at fakultetet får ansatte som faktisk tar undervisning og forsker på områder hvor fakultetet trenger en styrking.

For å avklare hvilke behov fakultetet har innenfor forskning og undervisning vil en derfor i fremtiden også innhente uttalelse fra de kursansvarlige og forskergruppelederne i forkant av utlysning av faste stillinger. Samtidig kan det være aktuelt å trekke inn andre grupper eller finne andre måter å involvere fagmiljøene på. Både SU og FU har en totaloversikt og er nøytrale med tanke på fagområder som gjør dem til naturlige høringsinstanser.

I forkant av hver enkelt utlysning må det lages en oversikt over undervisningsbehovet. Det er da særlig aktuelt å se på i hvilken grad undervisningen på de enkelte kursene tas av interne lærekrefter eller av eksterne, tall som også må sammenholdes med tilgjengelige interne ressurser ved fakultetet og potensialet i omrokking av interne ressurser. En må her også se på fordelingen av undervisning mellom valgemner og obligatoriske emner. Siste års erfaring vil være et utgangspunkt, selv om en må ta høyde for at enkeltår kan representere unntak, for eksempel på grunn av forskningstermin eller stipendiater som går inn i

avslutningsfasen. Dessuten må bebudet avgang inngå i vurderingen av undervisnings- og forskningsbehov. På tilsvarende måte må fakultetet i forkant av utlysninger vurdere hvilke etablerte forskningsfelt som er sårbare og hvor det eventuelt er behov for å utvikle nye områder. En kan også tenke seg at fakultetet ønsker en ytterligere oppbygging av områder hvor en allerede står sterkt, for eksempel for å bygge opp et miljø med potensial for tilfang av eksternfinansierte forskningsprosjekter.

Fakultetets undervisningsbehov er i første rekke knyttet til de obligatoriske emnene på masterstudiet. Valgemnene kommer i en annen stilling. Skulle fakultetet mangle undervisningskrefter på enkelte valgemner, kan disse legges ned (eventuelt som en midlertidig ordning). Samtidig har fakultetet et ansvar for at den totale porteføljen av valgemner gir studentene et attraktivt undervisningstilbud. Utgangspunktet må derfor være at utlysninger er knyttet til fakultetets behov for undervisningskrefter på de obligatoriske fagene, men det kan være behov for å styrke valgemner. Dette vil typisk være valgemner som er viktige for fakultetet, for eksempel for å gi et tilbud på engelsk til innreisende utvekslingsstudenter eller fordi fagområdene er en del av fakultetets profil.

Utlsyninger må også ta hensyn til fakultetets strategiplaner. Fakultetets nåværende strategiplan (2016–2022) utpeker ikke særskilte rettsområder, men viser videre til de tre strategiske forskningsområdene for UiB. Disse er marin forskning, forskning innen klima og energiomstilling og forskning knyttet til de store samfunnsutfordringene. Utlysninger av faste vitenskapelige stillinger må ta høyde for den faglige innrettingen som her er pekt ut av universitetet og fakultetet. Samtidig faller disse satsingsområdene bare i begrenset grad sammen med de fagfeltene som utgjør de obligatoriske emnene på dagens studieordning, og en eventuell studierevisjon vil ventelig ikke medføre store endringer her. Dessuten er strategiplanen knyttet til en begrenset tidshorisont, mens faste stillinger har et lengre tidsperspektiv. Derfor vil ikke nødvendigvis UiBs tre strategiske satsinger være førende for fakultetets utlysninger av faste stillinger.

De siste årene har fakultetet presisert i utlysningsteksten at «Det vil (vidare) bli lagt stor vekt på om søkeren har generell kompetanse innafor fag som inngår i fakultetets sitt masterstudium». Søkeren skal også gjøre rede for planene sine for undervisning på mastergradsprogrammet og knytte det opp mot planene sine for forskningsaktiviteten. Også i fremtiden bør fakultetet gi tilsvarende føringer i utlysningsteksten. Ved enkeltutlysninger kan styret eventuelt bestemme å fremheve valgemner hvor fakultetet ønsker en styrking.

I tillegg til de tematiske satsingsområdene, har fakultet som strategisk målsetting i større grad enn tidligere å satse på tverrvitenskapelig orientering. Søkere til faste vitenskapelige stillinger vil være i starten av sin forskningskarriere. Et krav om at søkerne allerede har dokumentert tverrvitenskapelig orientering vil kunne føre til en uheldig innsnevring av søkermassen. Derfor vil ikke et slikt krav tas inn som standard i utlysningsteksten.

Ved tidligere utlysninger har fakultetet fremhevet i utlysningen at undervisningsspråket til vanlig er norsk, og det er stilt som krav at den som blir ansatt kan undervise på norsk eller et annet skandinavisk språk innen to år etter ansettelsen. Et slikt krav må ses i sammenheng med at fakultetets undervisningsbehov i første rekke er knyttet til de obligatoriske emnene på masterstudiet. Unntaksvis kan en likevel tenke seg særlige behov knyttet til de engelskspråklige valgemnene, men normalt vil fakultetet også i fremtiden videreføre det hittil brukte språkkravet.

Ifølge fakultetets «Veiledning for bedømmelseskomite til førsteamanuensisstilling» (2010) må minst ett arbeid «gi en dyptgående analyse med grunnlag i norske rettskilder, eller som fra folkerettslige eller andre internasjonale rettskilder kaster lys over spørsmål med betydning for Norge». Fakultetet har et ønske om å utvikle den internasjonale orienteringen, og formuleringen i utlysingen er i så måte relativt åpen. Forventningen til de fast ansatte bør være formet ut fra undervisningsspråket på den helt dominerende delen av masterstudiet. Praksis knyttet til innretting av arbeidene vil derfor opprettholdes. Universitetet sentralt har som uttalt målsetting å øke ekstern finansiert virksomhet (bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet: BOA). Da fakultetets økonomiske situasjon var tema i universitetsstyret (sak 142/16), påla styret «Det juridiske fakultet å styrke arbeidet med å øke BOA-inntekter og etter- og videreutdanningstilbudet». Også uavhengig av universitetsstyrets pålegg, ville det vært ønskelig for fakultetet å styrke BOA-aktiviteten. På denne måten kan fakultetet oppnå vekst uavhengig av eventuell økning av grunnbevilgningen. På samme måte som ved tverrvitenskapelig orientering vil et krav om dokumentert BOA-aktivitet kunne føre til en uheldig innsnevring av søkermassen. Derfor vil ikke et slikt krav tas inn som standard i utlysningsteksten. Ved utlysning på enkeltområder vil styret kunne bestemme at søkerne bes redegjøre for søkerens planer for mulig BOA-aktivitet.

Den nærmere faglige innrettingen ved utlysning av faste stillinger må ses i sammenheng med hvilke kandidater som kan være aktuelle søkere. Fakultetet ønsker best mulig kvalifiserte søkere og må rekruttere også utenom egne rekker. Samtidig har fakultetet et særskilt ansvar for de som har midlertidige stillinger ved fakultetet, eller som nylig har avlagt doktorgrad her. For fakultetet er det ønskelig at flere «interne» er aktuelle søkere når det lyses ut faste stillinger.

Stillingsbeskrivelsene må være så åpne at de legger til rette for reell konkurranse blant potensielle søkere, uaktet om de har bakgrunn fra fakultetet eller fra andre miljøer. Samtidig kan ikke stillingsbeskrivelsene være så vidtfavnende at de søkes av personer med så ulik fagbakgrunn at det er vanskelig å sette sammen en bedømmelseskomité som kan foreta en etterprøvable vurdering hvor søkerne stiller på like vilkår.

Dekan og fakultetsdirektør vil komme tilbake med en egen sak om endring av veiledning til søkere til faste vitenskapelige stillinger og veiledning til bedømmelse av faste vitenskapelige stillinger basert på de synspunktene som kom frem under styrebehandlingen av denne saken.

På denne bakgrunn inviterer dekan og fakultetsdirektør fakultetsstyret til å gjøre følgende

Vedtak:

«Utlsysning av faste vitenskapelige stillinger skal skje med utgangspunkt i de føringene som ligger i dette notatet, supplert med de synspunktene som kom frem i styremøtet.»

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

Vedlegg

1. Utlysningstekst for fast stilling utlyst med søknadsfrist 15. september 2017.
2. Veiledning til søkere til faste vitenskapelige stillinger.
3. Veiledning til bedømmelse av faste vitenskapelige stillinger.

From: [Anita Hadziavdic Garden](#)
To: forskergruppeleder@jurfa.uib.no; emneansvarlig@jurfa.uib.no
Cc: [Karl Harald Søvig](#); [Anne Marie Frøseth](#); [Halvard Haukeland Fredriksen](#); [Øystein L. Iversen](#); [Christine Stoltz Olsvik](#); [Nina Østensen](#); [Henning Simonsen](#); [Johanne Spjelkavik](#)
Bcc: [Anita Hadziavdic Garden](#)
Subject: Utlysning av vitenskapelige stillinger
Date: 13. februar 2019 08:50:00
Attachments: [Sak 78-17 Utlysning_End.pdf](#)
[image001.png](#)
[image002.png](#)
[image003.png](#)

Kjære forskergruppeledere, og kjære emneansvarlige

Fakultetet tar denne våren sikte på å lyse ut én fast vitenskapelig stilling (etter Henry John Mæland) og åtte stipendiatstillinger. Til orientering planlegges det å lyse ut enda en fast vitenskapelig stilling til høsten, og det kan også være aktuelt å lyse ut stipendiatstillinger til høsten.

Førsteamanuensisstillingen

Vedlagt følger et styredokument som er utarbeidet av et samlet styre høsten 2017, knyttet til prosessen ved utlysning av faste stillinger og relevante momenter i avgjørelsen knyttet til øremerkingen av faste vitenskapelige stillinger. Dokumentet redegjør mer for saksbehandlingen ved fakultetet.

Et viktig moment i vurderingen av innretningen av nye utlysninger er fakultetets undervisningsbehov og forskningsbehov i lys av strategiplanen og mulige vekstområder. Vi ber derfor både de emneansvarlige og forskergruppelederne om å uttale seg.

Innspillene fra forskergruppelederne skal tas opp i møte i Forskningsutvalget, og innspillene fra de emneansvarlige tas opp i møte i Studieutvalget. Forslag om utlysning av en stilling som førsteamanuensis ved fakultetet vil etter planen bli lagt frem på styremøte 12. mars 2018.

Stipendiatstillingene

Fakultetet tar sikte på å utlyse åtte stipendiatstillinger i mars med søknadsfrist i juni. Det høye antall stillinger henger sammen med stor avgang i løpet av året, og fakultetsstyret har vedtatt at vi skal ligge opp mot måltallet for rekrutteringsstillinger som er satt av UiB. Vi har et godt håp om kvalifiserte søkere, både fra årets kull på forskerlinjen, men også andre nyeksaminerte. I tillegg er det ønskelig at kandidater som nå er yrkesaktive søker.

Fakultetet vurderer å øremerke én eller flere stipendiatstillinger. Vi ber om innspill fra *forskergruppelederne* med tanke på eventuell øremerking. Øremerking vil særlig være aktuelt for fagområder som i dag er sårbare, eller hvor det er behov for forskning for på sikt å rekruttere til faste stillinger ved fakultetet.

Innspill sendes til undertegnede innen **20. februar 2019**.

Beste hilsen
Anita

Anita H. Garden
fungerende seksjonssjef
Forsknings- og stabsseksjonen
Det juridiske fakultet
Universitetet i Bergen
www.uib.no/jur www.facebook.com/UiBJus
Tlf: +47 55 58 96 76 Mobil: 480 65 865

1) Fra Eirik Holmøyvik og Ragna Aarli

Mandag 18. februar 2019

Utlysing av vitenskaplege stillingar

Vi viser til Fakultetets orientering 13. februar om planar for utlysing av fast vitenskapleg stilling og stipendiatstillingar hausten 2019. Vi forstår det slik at eventuell retting av framtidige utlysingar vil skje på grunnlag av dokumentert forskings- og undervisningsbehov ved fakultetet.

Som utgangspunkt vil vi peike på at fagområdet for forskargruppa vår, rettsstat, ikkje vert dekt i eitt einskilt fag på masterstudiet i rettsvitenskap. I staden er rettsstatlege spørsmål - forstått breitt som rettssystemets institusjonelle oppbygging og tilhøvet mellom rett, demokrati og individ - tema i fleire av dei obligatoriske faga på masterstudiet, i fyrste rekke *Rettsstat og menneskerettar, Norske og internasjonale rettslege institusjonar*, og *EXFAC*. I tillegg er det vesentlege rettsstatlege komponentar i faga *Strafferett, Rettsgang, Forvaltningsrett I og II, Rettskjelde- og metodelære, og Rettshistorie og komparativ rett*. I samband med ny studieordning er det òg skissert eit nytt fag på andre studieår med tittel *Rettsstat*.

På dette grunnlaget meiner vi at det finst eit notidig og framtidig undervisningsbehov innanfor emnet for vår forskargruppe. Vi vil særleg peike på at det over tid har vist seg krevjande å dekke kursundervisning i faget *Rettsstat og menneskerettar*, og at Fakultetet nyleg har mista ein fast tilsett med særskilt kompetanse på dette området.

Når det gjeld forskingsbehov viser vi til at rettsstaten er eit emne med høg aktualitet og samfunnsrelevans. Slik det ser ut no, må vi vente at forskingsbehovet på rettsstatsspørsmål berre vil auke framover. Samstundes er det i Noreg og i Europa relativt få spesialiserte miljø som arbeider med rettsstatsproblematikk. Her har forskargruppa opparbeida eit breitt nasjonalt og internasjonalt nettverk med vekt på domstolsforskning, og som gir gode rammevilkår for utvikling av forskingsmiljøet på rettsstat ved Fakultetet.

Av grunnane vi nemner ovanfor ber vi Fakultetet:

1. Rette ei stipendiatstilling innanfor fagområda statsrett og menneskerettar. Det bør stillast som krav eller vektleggast at doktorgradsprosjektet har relevans for norsk rett eller europeiske rettsordningar Noreg deltek i. Problemstillingar knytt til domstolanes funksjon og sjølvstende kan prioriterast.
2. Vurdere retting mot menneskerettar/statsrett ved framtidige faste stillingar på eit tidspunkt Fakultetet finn eigna med tanke på økonomi, omsyn til eventuelle interne søkarar og tilfang av kvalifiserte eksterne søkarar.

Beste helsing

Ragna Aarli
Forskargruppa for rettsstat

Eirik Holmøyvik

2) Fra Jan-Ove Færstad og Johan Gjertsen

Mottatt 18.2.2019

De siste årene har det vært gjentakende utfordringer med å finne fast ansatte til å dekke undervisningsbehovet på emnet Kontraktsrett I. I mange tilfeller har undervisningsbehovet blitt dekket av stipendiater og/eller fast ansatte som ikke har kontraktsrett (eller tilgrensende fagfelt) som

sitt fagområde. De siste to årene har det også vært nødvendig å hente inn eksterne storgruppeledere, da det ikke har vært tilstrekkelig med interne krefter som har mulighet til å bidra i undervisningen på emnet.

Undervisningsbehovet på Kontraktsrett I må sees i sammenheng med undervisningsbehovet på de øvrige privatrettslige emnene ved studiet. De fleste faste vitenskapelig ansatte som er aktuelle for undervisning på Kontraktsrett I er også aktuelle som undervisere innenfor øvrige privatrettslige emner, slik som Allmenn formuerett, Erstatningsrett og Kontraktsrett II. Så langt jeg kjenner til har også disse emnene jevnt over vansker med å skaffe interne undervisningskrefter. Prioriterer man å anvende interne krefter på ett av disse emnene, risikerer vi at et annet emne må hente inn eksterne krefter for å bidra i undervisningen. Dette synliggjør et klart behov for å styrke den vitenskapelige staben med personer som kan undervise i ulike privatrettslige emner, ikke minst i kontraktsrett.

Beste hilsen,
Jan-Ove (også på vegne av Johan)

3) Fra Ørnulf Øyen og Magne Strandberg

Mottatt 19.2.2019

Utlysning av faste vitenskapelige stillinger i 2019

Det vises til e-posten den 13. februar angående utlysning av en fast vitenskapelig stilling i løpet av 2019. Vi uttaler oss som kursansvarlige i faget JUS242 Rettergang.

De siste årene og frem til og med studieåret 2016/2017 var det god tilgang på interne undervisningskrefter i faget Rettergang, både når det gjaldt forelesere og seminarledere. Fra og med studieåret 2017/2018 var det vært en negativ utvikling, særlig når det gjelder seminarledere. Utviklingen ble beskrevet i innspillet fra oss i notatet av 16. januar 2018 angende utlysning av en fast stilling våren 2018.

Tidlig i august 2018 ble studiedekan Halvard Fredriksen kontaktet angående problemet med å rekruttere seminarledere i sivilprosess og straffeprosess. Hans arbeid har medført at situasjonen i sivilprosess nå ser vesentlig lysere ut, ved at nye seminarledere ble rekruttert. I tillegg er Strandberg nå tilbake etter forskningsfri. Behovet for seminarledere i sivilprosess er dermed dekket på kort sikt.

I straffeprosess er derimot situasjonen fortsatt noe vanskelig. Som nevnt i notatet av 16. januar er de tidligere seminarlederne Jon Petter Rui og Marlin Johansen ikke akutte som seminarledere. Men post.dok. Ingun Fornes og stipendiat Espen Verling er nyrekrutert, og vi håper at de iallfall er med som seminarledere også neste studieår. I år var vi fire seminarledere, men Øyen måtte ta på seg fire av de ti seminargruppene. Som nevnt i notatet av 16. januar har Gert Johan Kjelby som følge av et eksternfinansiert prosjekt ikke undervisningsplikt før i slutten av februar 2022, noe som medfører at han ikke er aktuell som seminarleder i straffeprosess før studieåret 2022/2023.

Problemene i faget Rettergang er ikke av en slik karakter at en særskilt utlysning innen straffeprosess og/eller sivilprosessrett er naturlig i 2019. Men i den grad en også i faget JUS241 Strafferett har et rekrutteringsproblem når det gjelder seminarledere, bør behovet i strafferett og straffeprosess ses i sammenheng. Videre er det viktig at fakultetet i sin rekruttering til faste stillinger ha fokus på å rekruttere personer med bred faglig undervisningskompetanse i norsk rett, slik at de som ansettes ved behov kan oppfylle noe av undervisningsplikten i faget JUS242 Rettergang.

Bergen, den 19. februar 2019

Ørnulf Øyen

Magne Strandberg

4) Thomas Eeg

Bergen, 19.02.2019

UTLYSNING AV LEDIG STILLING ETTER PROFESSOR HENRY MÆLAND

Forskergruppelederne og emneansvarlige er bedt om å uttale seg i sakens anledning. Maria Veia Lund vikarierer for tiden som emneansvarlig i JUS112 arve- og familierett, men da saken gjelder mer langsiktige behov, uttaler jeg meg likevel også i den rollen.

Når det gjelder forskningsmessige utfordringer og behov, viser jeg i hovedsak til mine vurderinger brev av 5. januar 2018, som vedlegges. [Dette er lagt ved saksnotatet til FU.]

Om undervisningsbehovet: I og med at fagmiljøet er lite, er det i praksis ikke hensiktsmessig å se helt bort fra utfordringer som forskningstermin o.l. skaper. Dette semesteret vikarierer som sagt Maria som emneansvarlig. Jeg skulle etter planen starte min forskningstermin 1. mai (og til tross for det ha forelesninger i mai og juni). På grunn av omstendigheter utenfor min kontroll som jeg først ble kjent med i dag, kan det imidlertid ligge an til at min forskningstermin må forskyves, slik at oppstart blir høsten 2019. Da terminen er på 1 år, tilsier det behov for vikar som emneansvarlig også våren 2020. Så vidt jeg vet, har Maria tenkt å søke om forskningstermin da. Et lite og sårbart fagmiljø skaper også vansker med å fylle storgruppelederstillingene med ansatte som har fagene som sine kjerneområder.

Hva angår undervisningsbehovet, må innspillene for øvrig ses i lys av at ny studieordning er i støpeskjeen. Det ligger an til en viss reduksjon i pensum og dermed i antall studiepoeng (SP) for emnet familie- og arverett. Det er likevel ikke grunn til å anta at behovet for undervisningsressurser reduseres tilsvarende, dersom intensjonene som ligger bak foreslått reduksjon av SP legges til grunn. Tidsmessig og undervisningsmessig omfang (forelesninger, arbeids- og storgrupper, obligatorisk kursoppgave) blir i så fall omtrent som i dag. Tanken er at studentene, på det som sannsynligvis blir første rettsdogmatiske emne der det gis bokstavkarakter, skal gis noe bedre tid til å få konsentrert seg om grunnleggende begreper og regler, på bekostning av mer detaljpreget stoff. Men det er også aktuelt at et slikt «innføringskurs» på første studieår suppleres av et «fordypningskurs» - som valgemne – på 5. studieår. Dette kan i så fall tilsi et behov for å styrke undervisningsressursene.

Selv om fagmiljøet altså trenger flere, er vi likevel slik det ser ut dekket i 2019. Jeg ser heller ingen som umiddelbart kunne ha tiltrådt en førstestilling som lyses ut i vår. Derimot er det sannsynlig at en ph.d.-avhandling innenfor emnene leveres i Bergen til sommeren (foruten at det nylig er levert en i Oslo). Innspillet er derfor i første rekke myntet på den faste stillingen som planlegges utlyst til høsten.

Når det gjelder øremerking av stipendiatstillinger, trenger fagområdene fortsatt langsiktig oppbygging av kompetanse, jf. bl.a. vedlagte brev av 5.01.18. Et praktisk spørsmål er imidlertid om det er veilederressurser tilgjengelig, dersom tanken er at nyansatte stipendiater bør ha hovedveileder her. Selv skal jeg unngå ytterligere undervisnings- og veilederoppdrag inntil min forskningstermin er fullført, men det kan tenkes at andre i seniorgruppen kan være aktuelle.

Thomas Eeg

Forskergruppeleder familie-, arve-, barne- og personrett.

5) Fra Erling Johannes Husabø og Jørn Jacobsen

Mottatt 19.2.2019

Utlysning av fast vitenskapleg stilling –fråsegn frå emneansvarlege i strafferett

Vi viser til e-post 13.02.19 frå administrasjonen ved Anita Garden. Som emneansvarlege for JUS241 vil vi melda frå at det no er eit sterkt behov for å prioritera strafferettsfaget i vid tyding ved komande utlysning(ar) av faste stillingar.

Behovet for tilsette med primærkompetanse i strafferett heng for det første saman med den store undervisningsportefølgjen. Strafferett (JUS 241) er eit stort fag i den obligatoriske undervisinga (20 studiepoeng). Dette omhandlar den såkalla materielle strafferetten. I tillegg inngår straffeprosess i faget Rettargang (om lag halvdelen av 20 studiepoeng). Vidare trengst fagpersonar med undervising i strafferett til valemna i internasjonal strafferett, politirett og påtalerett. Det høyrer med at deltakarane i strafferettsmiljøet også er involverte i undervisinga i andre fag, mellom anna Rettsstat og menneskerettar, EXFAC / Juridisk forprøve og ÅhD-programmet. Endeleg må nemnast at det kvart semester er svært mange studentar som skriv masteroppgåve innafor dette fagfeltet (våren 2019 er talet 37). Samla er det såleis svært omfattande undervisningsoppgåver som skal fordelast innafor dette fagmiljøet.

Når det særskilt gjeld JUS 241, har vi i fleire år hatt utfordringar med å oppretthalde undervisinga med interne fagpersonar. Undervisinga på kurset er hovudsakleg førelesingar og seminarundervising, i tillegg til eksamenssensur. Førelesingane har vore halde av dei/den kursansvarlege, i tillegg til at andre ved fakultetet har teke utvalde førelesingar. Seminarundervisinga, som normalt krev fem fagpersonar med to grupper kvar, har vi dei seinare åra klart å gjennomføre med interne krefter (begge kursansvarlege i tillegg til andre), men då berre gjennom omfattande prosessar, og ekstrainsats frå fagpersonar som ikkje treng ta det på seg. Eksamenssensur har berre unntaksvis hatt interne fagpersonar som sensorar, og har hovudsakleg basert seg på samarbeid med ei gruppe praktikarar.

Strafferettsmiljøet har over ei tid vore eit av dei fagleg tyngste og største fagmiljøa ved fakultetet. Dette heng dels, men ikkje berre saman med det store innslaget av eksternfinansiering (BFS, NFR). Personar knytte til slike prosjekt har likevel gjennomgåande lite undervisningsplikter. Skal den faglege satsinga halda fram, må det også spegla seg i eit tilstrekkeleg tal faste stillingar.

Det siste året har det vore eit markert fråfall av fast tilsette fagpersonar innanfor strafferett.

Professor Jon Petter Rui og førsteamanuensis Annika Suominen har sagt opp sine stillingar, og professor Henry Mæland har gått av for aldersgrensa.

I denne situasjonen er det vanskeleg for strafferettsmiljøet å halda oppe ei solid, forskingsbasert undervising med ein erfaren stab av undervisarar. Som kursansvarlege ser vi med uro på denne utviklinga. I tillegg kjem behovet for vidare satsing på dette viktige forskingsfeltet ved fakultetet. Vi ber fakultetsleiinga notera seg dette, og tilføra fagmiljøet nye stillingar no.

Bergen 19.02.19, Erling Johannes Husabø og Jørn Jacobsen

6) Fra Bjørn Henning Østenstad

Mottatt 20.2.2019

Eg er emneansvarleg i Jus 123 (forvaltningsrett II) og vurderer at den allmenne forvaltningsretten kan trenge styrking. Vi er for så vidt mange i forvaltningsrettsmiljøet, men langt færre som kan gå inn og ta tungt undervisningsansvar i allmenn forvaltningsrett. Det er inga akutt krise, men vi er sårbare ved uføresette hendingar og forvaltningsretten er eit stort emneområde.

Helsing Bjørn Henning

7) Fra Jørgen Aall

Mottatt 20.2.2019

Øremerking av stillinger – Rettsstat, menneskerettigheter**Førstestillingen**

For rundt fem år siden ble Jon P Rui ansatt som professor ved fakultetet for styrke menneskerettslig forskning og undervisning ved Fakultet. Som kjent har Rui returnert til Tromsø. Dette bortfallet bør kompenseres ved en ny ansettelse innen fagområdet Rettsstat, Menneskerettigheter (eller hva det nå vil bli hetende i fremtiden).

Selv om Fakultetet allerede har flere rettsstat- og menneskerettskompetente på førstestillings- og professornivå, er det behov for å gjenvinne og helst styrke *forskningskapasiteten* på dette feltet. Jeg nøyer meg her med å peke på utfordringer knyttet til den rettslige utviklingen i Norge (grunnlovsreformen i 2014) og forholdet mellom denne og det europeiske beskyttelsessystemet (særlig EMK, men også EU/EØS). Blant stikkordene her er de internasjonale kontrollorganers prøvingsintensitet, subsidiaritetsprinsipp og nasjonal skjønnsmargin.

Disse (spennende!) forskningsutfordringene gå hånd i hånd med (tilsvarende!) *undervisningsoppgaver*. Vi har jevnlig problemer med å få undervisningskabalen til å gå opp innenfor disse fagområdene. Det gjelder i dag særlig storgruppeundervisning, men i noen grad også forelesninger. Den sannsynlige omstrukturering (og slik jeg oppfatter det: prinsipielle styrking) av de fag som særlig omhandler forholdet mellom norsk og internasjonal rett aksentuerer både forsknings- og undervisningsbehovet.

Når det gjelder *muligheten* til å rekruttere kvalifiserte nevner jeg at jeg nylig har avsluttet et bedømmelsesarbeid for UiO som gjald en førstestilling i EMK-rett ved Norsk senter for menneskerettigheter. Det meldte seg tolv søkere, flere av dem særdeles vel kvalifiserte, både vitenskapelig og med hensyn til å kunne undervise i fag på jusstudiet. Bare én av dem vil bli tilsatt. Uten å vite det vil jeg tro at flere av de øvrige eventuelt vil kunne være aktuell for oss (og at disse i så fall bør oppfordres til å søke). Dette er selvsagt bare ett rekruteringsreservoar, det finnes sakens flere og nærmere.

Stipendiatstillingene

Jeg viser til redegjørelsen ovenfor og gjør den gjeldene også i denne sammenheng (med de nødvendige tilpasninger). Med de nevnte forsknings- og undervisningsutfordringer bør fakultetet satse langsiktig. Det vil blant annet si ved å utdanne egne doktorander, det vil igjen si ved å ansette stipendiater. Jeg tillater meg å foreslå øremerking av to stipendiatstillinger innen fagområdet Rettsstat, Menneskerettigheter.

Bergen, den 20. februar 2019

Jørgen Aall

INNSPILL TIL ØREMERKING AV FØRSTEAMANUENSISSTILLING OG STIPENDIATSTILLINGER

1) Fra Eirik Holmøyvik og Ragna Aarli

Mandag 18. februar 2019

Utlysing av vitenskaplege stillingar

Vi viser til Fakultetets orientering 13. februar om planar for utlysing av fast vitenskapleg stilling og stipendiatstillingar hausten 2019. Vi forstår det slik at eventuell retting av framtidige utlysingar vil skje på grunnlag av dokumentert forskings- og undervisningsbehov ved fakultetet.

Som utgangspunkt vil vi peike på at fagområdet for forskargruppa vår, rettsstat, ikkje vert dekt i eitt einskilt fag på masterstudiet i rettsvitenskap. I staden er rettsstatlege spørsmål - forstått breitt som rettssystemets institusjonelle oppbygging og tilhøvet mellom rett, demokrati og individ - tema i fleire av dei obligatoriske faga på masterstudiet, i fyrste rekke *Rettsstat og menneskerettar, Norske og internasjonale rettslege institusjonar*, og *EXFAC*. I tillegg er det vesentlege rettsstatlege komponentar i faga *Strafferett, Rettsgang, Forvaltningsrett I og II, Rettskjelde- og metodelære, og Rettshistorie og komparativ rett*. I samband med ny studieordning er det òg skissert eit nytt fag på andre studieår med tittel *Rettsstat*.

På dette grunnlaget meiner vi at det finst eit notidig og framtidig undervisningsbehov innanfor emnet for vår forskargruppe. Vi vil særleg peike på at det over tid har vist seg krevjande å dekke kursundervisning i faget *Rettsstat og menneskerettar*, og at Fakultetet nyleg har mista ein fast tilsett med særskilt kompetanse på dette området.

Når det gjeld forskingsbehov viser vi til at rettsstaten er eit emne med høg aktualitet og samfunnsrelevans. Slik det ser ut no, må vi vente at forskingsbehovet på rettsstatsspørsmål berre vil auke framover. Samstundes er det i Noreg og i Europa relativt få spesialiserte miljø som arbeider med rettsstatsproblematikk. Her har forskargruppa opparbeida eit breitt nasjonalt og internasjonalt nettverk med vekt på domstolsforskning, og som gir gode rammevilkår for utvikling av forskingsmiljøet på rettsstat ved Fakultetet.

Av grunnane vi nemner ovanfor ber vi Fakultetet:

1. Rette ei stipendiatstilling innanfor fagområda statsrett og menneskerettar. Det bør stillast som krav eller vektleggast at doktorgradsprosjektet har relevans for norsk rett eller europeiske rettsordningar Noreg deltek i. Problemstillingar knytt til domstolanes funksjon og sjølvstende kan prioriterast.
2. Vurdere retting mot menneskerettar/statsrett ved framtidige faste stillingar på eit tidspunkt Fakultetet finn eigna med tanke på økonomi, omsyn til eventuelle interne søkarar og tilfang av kvalifiserte eksterne søkarar.

Beste helsing

Ragna Aarli
Forskargruppa for rettsstat

Eirik Holmøyvik

2) Fra Linda Gröning

Mottatt 19.2.2019

Gröning viser til sitt tidligere innspill som hun vil gi også i forhold til disse stillingene:

Innspill fra forskergruppeleder i strafferett til utlysning av stillinger

I egenskap av leder for forskergruppen i straffe- og straffeprosessrett vil jeg gi følgende innspill til utlysning av fast stilling. Forskergruppen i strafferett har de seneste 5 til 10 åren hatt en god utvikling. Den har de seneste årene vært ansett som det sterkeste forskningsmiljøet i strafferett i Norden, og også fått anseende i europeiske og internasjonale faglige sammenheng. Forskergruppen og medlemmer i den har på forskjellige vis også investert mye i nettverksdanning og andre tiltak som bygger opp under denne utviklingen. Jeg trekker her fram den årlige Bergen Lecture som et eksempel. Dette arrangementet har skapt oppmerksomhet om forskergruppens aktivitet ved å hente internasjonale kapasiteter til Bergen, noe som også har hatt gode ringvirkninger for medlemmer i miljøet i etterkant. Kompetansen og nettverkene som er bygd opp, bidrar i sin tur til at vi stadig utvikler kapasiteten og kompetansen til søknader om eksternfinansiering, både til NFR, BFS og nå senest også til ERC.

Utviklingen av gruppen har imidlertid nå støtt på utfordringer, fordi flere av gruppens medlemmer har avsluttet sine stillinger. Ingen av disse har gått over i ny stilling ved fakultetet. Vi har også hatt avgang av en professor (Rui, som avsluttet sin stilling pga. flytt til Tromsø). En professor når pensjonsalderen i løpet av den nærmeste framtid (Mæland). En førsteamanuensis (Suominen) har flyttet til Stockholm, og sagt opp sin stilling ved fakultetet. Videre kan det særlig nevnes at stipendiater nylig har levert sin avhandling (Fornes) eller forventes å levere sin avhandling i nærmeste framtid (Møller). To av våre stipendiater (Mo og Holter), vil også relativt snart levere sine avhandlinger og avslutte sine stipendiatstillinger. Det er ikke rekruttert nye phd-stipendiater, selv om kandidater for dette har søkt stilling ved fakultetet.

Om ikke gruppen blir styrkt, vil vi ikke kunne beholde den posisjonen vi har opparbeidet, utvikle denne særlig internasjonalt, og opprettholde arrangement og institusjoner som det er investert mye ressurser i å utvikle (slik som nevnte Bergen Lecture og tidsskriftet Bergen Journal of Criminal Law and Criminal Justice). Også nasjonalt vil vår etablerte posisjon som det sterkeste fagmiljøet bli utfordret av det voksende miljøet i Oslo. Utfordringene forskergruppen i strafferett og straffeprosess har, må for øvrig ses i sammenheng med at strafferettsmiljøet også står innfor store utfordringer når det gjelder å dekke undervisningsbehovet.

Det skal også legges til at strafferettsforskningen angår de store samfunnsutfordringene som er knytt til kriminalitet og samfunnets behov for å verne borgenes fri- og rettigheter – og dermed også må anses som et satsningsområde etter strategiplanen. Kriminalitetsbildet er i stadig endring, og vi trenger å bidra med forskning på høyt nivå innenfor flere ulike felt innenfor strafferett, straffeprosessrett og straffegjennomføringsrett. Vi trenger også særlig å utvikle strafferettsforskning som orienterer seg tverrfaglig.

Vi står derfor innfor en situasjon der gruppen i det minste trenger å få erstattet de fagpersonene som har eller vil slutte i faste stillinger, og helst også nye stillinger for å kunne beholde og utvikle den faglige sterke posisjon som den opparbeidet. Etter min mening er det viktig å prøve å bevare og videreutvikle forskermiljøet, som et av landets og Nordens absolutt ledende forsknings- og undervisningsmiljøer.

Jeg ber om at det behovet vurderes i utlysning av stillinger.

Beste hilsen,
Linda Gröning

3) Fra Thomas Eeg

Bergen, 19.02.2019

UTLYSNING AV LEDIG STILLING ETTER PROFESSOR HENRY MÆLAND

Forskergruppelederne og emneansvarlige er bedt om å uttale seg i sakens anledning. Maria Veia Lund vikarierer for tiden som emneansvarlig i JUS112 arve- og familierett, men da saken gjelder mer langsiktige behov, uttaler jeg meg likevel også i den rollen.

Når det gjelder forskningsmessige utfordringer og behov, viser jeg i hovedsak til mine vurderinger brev av 15. januar 2018, som vedlegges. [Dette følger under her.]

Om undervisningsbehovet: I og med at fagmiljøet er lite, er det i praksis ikke hensiktsmessig å se helt bort fra utfordringer som forskningstermin o.l. skaper. Dette semesteret vikarierer som sagt Maria som emneansvarlig. Jeg skulle etter planen starte min forskningstermin 1. mai (og til tross for det ha forelesninger i mai og juni). På grunn av omstendigheter utenfor min kontroll som jeg først ble kjent med i dag, kan det imidlertid ligge an til at min forskningstermin må forskyves, slik at oppstart blir høsten 2019. Da terminen er på 1 år, tilsier det behov for vikar som emneansvarlig også våren 2020. Så vidt jeg vet, har Maria tenkt å søke om forskningstermin da. Et lite og sårbart fagmiljø skaper også vansker med å fylle storgruppelederstillingene med ansatte som har fagene som sine kjerneområder.

Hva angår undervisningsbehovet, må innspillene for øvrig ses i lys av at ny studieordning er i støpeskjeen. Det ligger an til en viss reduksjon i pensum og dermed i antall studiepoeng (SP) for emnet familie- og arverett. Det er likevel ikke grunn til å anta at behovet for undervisningsressurser reduseres tilsvarende, dersom intensjonene som ligger bak foreslått reduksjon av SP legges til grunn. Tidsmessig og undervisningsmessig omfang (forelesninger, arbeids- og storgrupper, obligatorisk kursoppgave) blir i så fall omtrent som i dag. Tanken er at studentene, på det som sannsynligvis blir første rettsdogmatiske emne der det gis bokstavkarakter, skal gis noe bedre tid til å få konsentrert seg om grunnleggende begreper og regler, på bekostning av mer detaljpreget stoff. Men det er også aktuelt at et slikt «innføringskurs» på første studieår suppleres av et «fordypningskurs» - som valgemne – på 5. studieår. Dette kan i så fall tilsi et behov for å styrke undervisningsressursene.

Selv om fagmiljøet altså trenger flere, er vi likevel slik det ser ut dekket i 2019. Jeg ser heller ingen som umiddelbart kunne ha tiltrådt en førstestilling som lyses ut i vår. Derimot er det sannsynlig at en ph.d.-avhandling innenfor emnene leveres i Bergen til sommeren (foruten at det nylig er levert en i Oslo). Innspillet er derfor i første rekke myntet på den faste stillingen som planlegges utlyst til høsten.

Når det gjelder **øremerking av stipendiatstillinger**, trenger fagområdene fortsatt langsiktig oppbygging av kompetanse, jf. bl.a. vedlagte brev av 5.01.18. Et praktisk spørsmål er imidlertid om det er veilederressurser tilgjengelig, dersom tanken er at nyansatte stipendiater bør ha hovedveileder her. Selv skal jeg unngå ytterligere undervisnings- og veilederoppdrag inntil min forskningstermin er fullført, men det kan tenkes at andre i seniorgruppen kan være aktuelle.

Thomas Eeg

Forskergruppeleder familie-, arve-, barne- og personrett.

[Brev av] Bergen, 15.01.2018:**UTLYSNING AV LEDIG STILLING ETTER PROFESSOR GUDRUN HOLGERSEN**

Det vises til mail 5. januar fra Anita H. Garden.

Forskergruppelederne er bedt om å uttale seg i sakens anledning.

Det er flere områder som peker seg ut innenfor familie-, barne-, arve- og personrett der de menneskelige ressurser innenfor forskergruppen ikke står i forhold til forskningsmessige utfordringer:

- 1) Økonomiske rettsvirkninger av familieliv («familieformuerett» i vid forstand») og arverett er forskningsområder som tradisjonelt anses å tilhøre den del av privatretten som ikke er formuerett, selv om fagområdene i det minste har brede kontaktflater. Undertegnede egen forskningsinnsats de senere år har hatt sin hovedtyngde her, og det er mulig at fremtidig forskningsinnsats hos forh. dekan Strandbakken og førsteamanuensis Veia Lund delvis vil falle innenfor dette området. Mer forskning er likevel fortsatt ønskelig, herunder for å markere tydeligere internasjonalt at det ikke bare er i Oslo det forskes på disse områder i Norge.
- 2) Familierett i sin alminnelighet: Større og mindre prosjekter i nordiske og europeiske kontekster forsker bl.a. på (manglende) adekvate rettslige instrumenter i møte med de familiemessige konsekvenser av samfunnsutviklingen, herunder et mangfold i aksepterte familieformer/relasjoner, og ulike verdier og ideologier knyttet til utviklingen. Innenfor forskergruppen forskes det i liten grad på dette, med et visst forbehold for et lite felt innen barneretten, se neste punkt.
- 3) Barneretten. Som sådan har fagområdet nærmest vært neglisjert ved vårt fakultet. På grunn av manglende kompetente fagpersoner med tilstrekkelig kapasitet har barneretten etter forrige studiereform (2003-04) verken vært en del av forventet læringsutbytte i familierett, eller et eget spesialemne. Dette til tross for den sentrale betydning barnerett har for enkeltmenneskets skjebne i det praktiske liv, f.eks. ved megling og konfliktløsning om bosted, omsorg og samvær etter foreldres samlivsbrudd, og til tross for den rivende rettslige utviklingen området har gjennomgått i de senere år. Manglende kompetanse/kapasitet blant fagpersoner til å arbeide med faget i en studiesammenheng gjenspeiler seg også i manglende forskning på området. En viss bedring har det likevel blitt i så måte i de aller siste år, men da dels i form av pågående Ph.D-prosjekt, dels av fagpersoner med sin forskningsmessige hovedinteresse innenfor andre områder (prosess/mekling, forvaltningsrett, strafferett). Det er ved Gudruns avgang nettopp vår fremste kapasitet på barnerett som forsvinner.
- 4) Personretten. Den har vel i studiesammenheng aldri vært et obligatorisk fag eller spesialemne ved vårt fakultet. Det har – kanskje derfor – heller ikke, eller bare knapt, vært forsket på. Også her tilsier samfunnsutviklingen at det trengs juridisk forskningsinnsats. Flere sider av utviklingen i samfunnssynet på menneskeverd o.l. knytter personretten, bl.a. deler av vergemålsretten, tettere opp til grunnleggende menneskerettigheter, og til bl.a. helse- og sosialretten. Et annet eksempel er at utviklingen innenfor den medisinske vitenskap/genteologi osv. skaper nye personrettslige problemstillinger som det hittil så vidt vites ikke er forsket mye på i Norge.

Også demografiske endringer er av betydning for personretten, f.eks. den økende absolutte og relative andel av befolkningen som lever stadig lengre. Det fører bl.a. med seg at alderdomsbetinget hjernesvikt (demens) for mange skaper utfordringer med hensyn til retten til å råde over seg og sitt. Vi fikk for flere år siden ny vergemålslov, som bl.a. har henvist umyndiggjørelsesinstituttet til rettshistorien og innført nye institutter som fremtidsfullmakt, og lovfestet og regulert nærmere pårørendes rett til å handle på vedkommendes vegne. Internasjonalt synes også trenden å være å la vedkommende i størst mulig grad beholde sin selvråderett, og Norge har bl.a. ratifisert en konvensjon om rettigheter for personer med funksjonsnedsettelse. Disse utfordringer har det så vidt vites hittil i liten grad vært forsket på hos oss, og i Norge generelt, når vi ser bort fra prosjektet til Maria Veia Lund (under ferdigstilling) om «Overføring av formue, alderdom og rettsleg handleevne». Behovet for slik forskning antas å være økende så lenge befolkningen blir eldre og velferden øker/velferdsstaten utbygges, samtidig som familieband svekkes.

Det er grunn til å påpeke at jo lengre fakultetets forskning forsømmes på de nevnte områder, desto mer domineres de av forskning annetsteds, på nasjonalt plan f.o.f. ved universitetet i Oslo. Forskere ved andre institusjoner vil derved også fortsette å stå bedre rustet enn oss til å delta i internasjonalt forskningssamarbeid. Dette er ikke minst uheldig i lys av at forskningsfeltene personrett – barnerett – familierett – arverett ivaretar hele livsaspektet fra fødsel til død - faktisk fra før fødselen, jf. bl.a. avtaler/vedtak om assistert befruktning/surrogati, og til etter døden, jf. skifteoppgjør etter avdøde. Dette er felt som det er særdeles viktig å ha mest mulig innsiktsfull forskning om, ikke bare for betydningen for enkeltmenneskets liv, men for samfunnet som sådan. Det kan her være betimelig å minne om Universitetet i Bergens visjoner og strategier, oppsummert i stikkordene hav – liv – samfunn. Våre fagområder scorer kanskje ikke så høyt på «hav», men desto høyere på liv og samfunn.

Thomas Eeg

Forskergruppeleder familie-, arve-, barne- og personrett.

4) Fra Jørgen Aall

Mottatt 20.2.2019

Øremerking av stillinger – Rettsstat, menneskerettigheter

Førstestillingen

For rundt fem år siden ble Jon P Rui ansatt som professor ved fakultetet for styrke menneskerettslig forskning og undervisning ved Fakultet. Som kjent har Rui returnert til Tromsø. Dette bortfallet bør kompenseres ved en ny ansettelse innen fagområdet Rettsstat, Menneskerettigheter (eller hva det nå vil bli hetende i fremtiden).

Selv om Fakultetet allerede har flere rettsstat- og menneskerettskompetente på førstestillings- og professornivå, er det behov for å gjenvinne og helst styrke *forskningskapasiteten* på dette feltet. Jeg nøyer meg her med å peke på utfordringer knyttet til den rettslige utviklingen i Norge (grunnlovsreformen i 2014) og forholdet mellom denne og det europeiske beskyttelsessystemet (særlig EMK, men også EU/EØS). Blant stikkordene her er de internasjonale kontrollorganers prøvingsintensitet, subsidiaritetsprinsipp og nasjonal skjønnsmargin.

Disse (spennende!) forskningsutfordringene gå hånd i hånd med (tilsvarende!) *undervisningsoppgaver*. Vi har jevnlig problemer med å få undervisningskabalen til å gå opp innenfor disse fagområdene. Det gjelder i dag særlig storgruppeundervisning, men i noen grad også forelesninger. Den sannsynlige omstrukturering (og slik jeg oppfatter det: prinsipielle styrking) av de fag som særlig omhandler forholdet mellom norsk og internasjonal rett aksentuerer både forsknings- og undervisningsbehovet.

Når det gjelder *muligheten* til å rekruttere kvalifiserte nevner jeg at jeg nylig har avsluttet et bedømmelsesarbeid for UiO som gjald en førstestilling i EMK-rett ved Norsk senter for menneskerettigheter. Det meldte seg tolv søkere, flere av dem særdeles vel kvalifiserte, både vitenskapelig og med hensyn til å kunne undervise i fag på jusstudiet. Bare én av dem vil bli tilsatt. Uten å vite det vil jeg tro at flere av de øvrige eventuelt vil kunne være aktuell for oss (og at disse i så fall bør oppfordres til å søke). Dette er selvsagt bare ett rekruteringsreservoar, det finnes saktens flere og nærmere.

Stipendiatstillingene

Jeg viser til redegjørelsen ovenfor og gjør den gjeldene også i denne sammenheng (med de nødvendige tilpasninger). Med de nevnte forsknings- og undervisningsutfordringer bør fakultetet satse langsiktig. Det vil blant annet si ved å utdanne egne doktorander, det vil igjen si ved å ansette stipendiater. Jeg tillater meg å foreslå øremerking av to stipendiatstillinger innen fagområdet Rettsstat, Menneskerettigheter.

Bergen, den 20. februar 2019

Jørgen Aall

5) Fra Knut Einar Skodvin

Mottatt 20.2.2019

Innspill vedrørende utlysning av fast stilling som førsteamanuensis og stipendiatstilling fra forskergruppen for folkerett.

Førsteamanuensis

Folkeretten representerer et eget rettssystem med en distinkt rettsteoretisk bakgrunn, egen metodelære og et mangfold av disipliner. Flere av disse disiplinene har etter hvert utviklet egne rettsteoretiske trekk og metodelærer som avviker fra det alminnelige. Fakultetet har mange fast tilsatte med dype og inngående kunnskaper og forskningskompetanse i ulike folkerettslige spesialdisipliner. Fakultetet har derimot lav dekning av fast tilsatte med mer alminnelige folkerettslige disipliner som arbeidsfelt.

Til de alminnelige disipliner der fakultetet i dag har lav, eller ingen, persondekning, hører disipliner som er sentrale sett opp mot UiB og fakultetets egen strategiplan. Innenfor klima og energiomstilling på folkerettens område har vi ingen i fast stilling. Miljøretten er også sentral mot de globale samfunnsutfordringene, et område som også omfatter flyktningretten. Det rettsområde har en medarbeider i fast stilling som kjerneområde. Innenfor det marine er havretten den sentrale folkerettslige disiplin. Fakultetet har en fast tilsatt med dette innenfor sitt kjerneområde, men grunnet frikjøp har en p.t. ingen.

Fagmiljøet i folkerett preges derfor av at det er svært tynt og sårbart. Det er betegnende at forskergruppen i stor grad falt sammen da Maja Janmyr valgte stilling i Oslo. Samtidig vil vekst innenfor den alminnelige delen av folkeretten i stor grad være i samsvar med de sentrale områdene i strategiplanen.

Også på undervisningssiden har den lave bemanningen innen den alminnelige folkeretten betydning. Undervisning på den obligatoriske delen av studiet ivaretas i liten grad av personer med førstekompetanse i alminnelig folkerett. Det har heller så langt ikke vært utviklet valgemner innen f.eks. det marine. Strategiplanen for forskning har slik ikke på dette område gitt opphav i et samspill der hva vi anser som sentrale områder for forskning smitter over på hva vi tilbyr utdanning innen. Heller ikke på miljøretten har vi slikt overlapp på folkerettssiden.

Sett isolert fra forskergruppen for folkerett gjør dette at vekst innenfor de alminnelige folkerettslige disipliner fremstår som ønskelig. Samtidig må dette holdes opp mot at det for tiden ikke er kjente aktuelle eksterne søkere og leveringstidspunkt for interne søkere under kvalifisering. Dersom fakultetet ikke ser for seg en vesentlig utvidelse av valgemneprofesjonen innen folkerettslige emner vil det også være sentralt at den som eventuelt tilsettes har undervisningskompetanse på innen andre emner på det obligatoriske studiet for å kunne fylle stillingens undervisningsdel. For søkere innen folkerett vil også mulighetene for deltakelse i BOA-aktivitet være et sentralt punkt.

Stipendiatstilling

Av over nevnte grunner er det sterkt ønskelig om det innenfor utlyste stipendiatstillinger gis rom for at eventuelle søkere med folkerettslige temaer som faller innenfor strategiplanen kan prioriteres ved rangering av tilnærmet like kvalifiserte søkere.

For forskergruppen for folkerett,

Knut Einar Skodvin

INNSPILL TIL ØREMERKING AV STIPENDIATSTILLINGER

1) Fra Synne Sæther Mæhle og Jørn Jacobsen

Mottatt 18.2.2019

Innsnel frå leiarar i forskargruppa i rettsteori om utlysing av nye stipendiatstillingar

Vi viser til e-post frå Anita Hadziavdic Garden den 13. februar 2019, om utlysing av nye stillingar, og vil kome med følgjande innspel:

Fakultetet har tidlegare hatt eit rikt og framgangsrikt rettsteorimiljø. Arbeida til Jan Frithjof Bernt og David Doublet, til dømes, bidrog til å løfte erkjenningnivået blant fakultetet sine forskarar og gjorde fakultetet til ein viktig bidragsytar til rettsvitenskaplege diskusjonar i norsk og nordisk teori.

Rettsteorigruppa vidareførte denne arva i ein lengre periode. Gruppa har likevel vore sårbar, då dei fleste som har vore verksame i den, i nokre år har hatt sitt sentrale tyngdepunkt i forskingsprosjekt og andre fagfelt. Det gjorde mellom anna at gruppa har vore inaktiv dei siste åra.

Det å ha eit aktivt rettsteorimiljø er likevel viktig av fleire grunnar. Det vil bidra til å løfte den fagspesifikke forskinga ved fakultetet og til godt samverke mellom ulike faggrupper, i tillegg til å bidra til at fakultetet òg i framtida kan vere ein premissleverandør for norske, nordiske og internasjonale diskusjonar mellom anna om rettsvitenskapen sin karakter og metode. Auka og samlande diskusjon om overordna, rettsteoretiske sider av ulike syn på juridisk metode, er òg viktig – ikkje minst i lys av den pågåande studiereforma. Av desse grunnane er gruppa no reaktivert.

I lys av erfaringane med at mange av deltakarane i gruppa har andre fagfelt som sitt primære fag, ser vi det som viktig at fakultetet får noko fleire forskarar som har rettsteori som sitt primære fagfelt. Eit viktig verkemiddel til ei slik utvikling, vil vere å få inn ein stipendiat i rettsteori. Eit ph.d.-prosjekt på dette området, vil i seg sjølv vere eit viktig bidrag til rettsteorimiljøet ved fakultetet, og vil kunne legge til rette for rekruttering av slik kompetanse til ei fast stilling ved fakultetet.

Leiarane i rettsteorigruppa

Synne Sæther Mæhle og Jørn Jacobsen

2) Fra Ingrid Margrethe Halvorsen Barlund og Malgorzata Cydecka

Mottatt 20.2.2019

Utllysning av stipendiatstillinga - Innspel frå Forschargruppa for konkurranse- og marknadsrett

Det visast til mail av 13. februar 2019 der Fakultetet etterspør blant anna øyremerking av stipendiatstillingar.

Vi i forskargruppa for konkurranse – og marknadsrett ønskjer med dette å oppmode om at to stipendiatstillingar øyremerkast henholdsvis:

- 1. Konkurranserett, statsstøtterett eller offentleg anskaffingsrett.**
- 2. EU/EØS-rett; både institusjonelt og dei fire fridommane innanfor den indre marknadsretten.**

Behovet grunnjervast i at det er eit **sterkt behov for nye stipendiatar i fagmiljøet**. I 2018 sa to av våre stipendiatar opp stillingane sine ved Fakultetet, medan ein annan stipendiat ferdigstilte avhandlinga og skal vidare i postdoktorstilling. Forschargruppa har per i dag såleis berre to stipendiatar på huset, men begge desse ferdigstiller avhandlingane sine i løpet av 2019.

Vidare grunnjervast behovet i **manglande undervisningskrefter**, særleg på NIRI, men òg på valemna som forskargruppa tilbyr. Per i dag består forskargruppa av fire faste tilsette, to postdoktorar og ein universitetslektor, i tillegg til to stipendiatar. Samstundes dekkjer forskargruppa eit vidt fagfelt, som inkluderer alt frå generell EU/EØS-rett til konkurranse- og marknadsrett til energirett. For å kunne **oppretthalde gruppa si høge faglege aktivitet** og samstundes **byggje opp under eit fagmiljø** som er unikt i norsk og nordisk akademisk, er vi avhengige av å rekruttere nye stipendiatar.

Ettersom både **Konkurransetilsynet og KOFA** ligg i Bergen, er det naturleg at Fakultetet ønskjer å ivareta og styrke konkurranse- og marknadsrettsmiljøet som har vakse fram ved Fakultetet dei seinare åra. Ei slik ivaretaking og styrking går òg fram av **strategiplanen til Fakultetet for 2016-2022** der det står at «Fakultetet skal drive nyskapande grunnforskning i dei obligatoriske faga og i sentrale valemne. Satsinga innan strafferett, konkurranserett og formuerett frå føregåande strategiperiode skal også ha naudsynte rammevilkår for vidare utvikling.»

På vegne av Forschargruppa for konkurranse- og marknadsrett

Ingrid Margrethe Halvorsen Barlund

Malgorzata Cydecka

3) Fra Torger Kielland og Knut Martin Tande

Mottatt 20.2.2019

Øymerking av stipendiatstilling i immaterialrett

Immaterielle verdier blir stadig viktigere i kunnskapsøkonomien, og rettsreglene om økonomiske rettigheter knyttet til slike verdier har blitt en sentral del av samfunnslivet og rettssystemet. Også UiB sentralt fokuserer stadig sterkere på viktigheten av innovasjon i universitetssektoren, og i den forbindelse står rettighetene til immaterielle verdier sentralt. Dette innebærer at kunnskap om reglene om beskyttelse og avklaring av immaterielle rettigheter, blir stadig viktigere.

På bakgrunn av dette er det viktig å bygge og vedlikeholde et forskningsmiljø innen immaterialrett på fakultetet, ved å rekruttere nye stipendiatar. Vi er per i dag tre faste ansatte med immaterialrettskompetanse (Tore Lunde, Knut Martin Tande og Torger Kielland). Vi har de siste årene hatt en stipendiat (Merete Endestad) på et doktorgradsprosjekt med betydelige innslag av immaterialrett, og en stipendiat (Jonas Jensen) på et rent immaterialrettslig prosjekt. Disse prosjektene er nå henholdsvis ferdig, og i ferd med å avsluttes.

I forslaget til ny studieordning foreligger er det i tillegg et forslag om å ta immaterialretten inn som en del av et utvidet tingsrettsfag (tings- og immaterialrett), samtidig som det er aktuelt med et semiobligatorisk valgemne i IT-rett, med innslag av immaterialrett. Også dette gjør det ønskelig å øke antallet ansatte med immaterialrettslig kompetanse.

Det er også et stort behov for immaterialrettslig kompetanse institusjonelt på fakultetet og ved UiB sentralt, blant annet i forbindelse med forskningsprosjekter.

Samlet er det derfor gode grunner til at fakultetet øremerker en stipendiatstilling i immaterialrett i forbindelse med vårens/sommerens utlysning av stipendiatstillinger, og vi ber om at fakultetet gjør dette.

Beste hilsen,
Torger Kielland og Knut Martin Tande

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: xx/19
Møtedato: 2019
Journalnummer:

UTTALELSE FRA STUDIEUTVALGET TIL SAK OM RETTING AV VITENSKAPELIGE STILLINGER

Viser til henvendelse med invitasjon til alle vitenskapelig ansatte til å inngi uttalelse til sak om tilsetning av vitenskapelig ansatte – en førsteamanuensisstilling og et antall stipendiatstillinger.

Stabsseksjonen sendte ut invitasjonen med høringsfrist onsdag 20. februar kl. 12:00 – Studieutvalgets møte begynte kl. 13:15 samme dag, og det ble ikke tid til en forsvarlig gjennomgang av høringssvarene før møtet. Svarene ble derfor behandlet på sirkulasjon, og vil finnes i SU sin innkalling og protokoll for neste møte, den 20. mars.

Uttalelsen som ble vedtatt på sirkulasjon:

SU uttaler:

Med utgangspunkt i de mottatte tilbakemeldingene fra flere emneansvarlige og forskergrupeledere vil SU gi uttrykk for at behovet for flere undervisere er bekymringsfullt stort på en rekke sentrale emner. Behovet er så stort at SU ikke finner det riktig å peke på ett konkret rettsområde som bør prioriteres ved denne korsvei. Den faste stillingen som nå lyses ut, må dessuten sees i sammenheng med de neste utlysningene som er bebudet i 2020. SU vil i stedet slutte seg til uttalelse fra de emneansvarlige på JUS242 Rettergang, professorene Magne Strandberg og Ørnulf Øyen, om viktigheten av at fakultetet i sin rekruttering til faste stillinger har fokus på å rekruttere personer med bred undervisningskompetanse i norsk rett. Uavhengig av faglig retting av utlysningene bør det etter SUs syn stilles krav til bred undervisningskompetanse i norsk rett, og søkerens kvalifikasjoner på dette punkt må veie tungt i ansettelsesprosessen.

Dekan og fakultetsdirektørs merknader

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

25.02.2019
JOSP

Øremerking av førsteamanuensisstilling: «FU noterer at det for tiden er uvanlig mange forventede avganger i faste stillinger. Det er på tidspunktet uvanlig stor sårbarhet innenfor flere basisfag, som vil kunne påvirke kvaliteten både innenfor forskningen og undervisningen. Det er forventet at en avgang og enkelte permisjoner innenfor fagene formuerett/obligasjonsrett i vid forstand. I nær fremtid vil også en av fakultetets professorer innenfor forvaltningsrett gå av med pensjon. Fakultetets kompetanse innenfor grunnleggende forvaltningsrett vil i noen år fremover også være bundet opp i andre oppgaver enn forskning. Det er grunn til å tro at fakultetet således vil måtte styrke kapasiteten innenfor alminnelige basisfag for å understøtte strategiplanens grunnleggende målsetting: «Fakultetet skal drive nyskapande grunnforskning i dei obligatoriske faga og i sentrale valemne.» FU mener det på denne bakgrunn er behov for en fast stilling der søkeren kan dokumentere høy kompetanse både innenfor privatrett og offentlig rett, og særlig i tilknytning til formuerett/obligasjonsrett og forvaltningsrett.

På lenger sikt finner FU det mest naturlig å øremerke en fast stilling relatert til enkelte forskergruppernes foreslåtte felt, blant annet menneskerettigheter, når en slik retting i tillegg kan knyttes til et større basalfag slik som strafferett el. En mulig kombinasjon kan også være rettstat/strafferett og menneskerettigheter. Behovet for faste tilsatte synes likevel på nåværende tidspunkt å være mer prekært innenfor de tidligere nevnte rettsområdene.»

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 55/19
Møtedato: 4. juni 2019
Journalnummer: 2019/1541

ENDRING AV FORSKRIFT - MINDRE OMARBEIDINGER AV AVHANDLING

Saken gjelder adgang til mindre omarbeiding av avhandling etter innlevering på bakgrunn av forslag fra komiteen. Universitetsstyret har endret forskriften for ph.d.-graden, og vårt fakultet må derfor vurdere fagspesifikk tilpassing.

Nærmere om Universitetsstyrets vedtak.

Universitetsstyret vedtok 11. april 2019 ny § 11-5 i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen:

*«§ 11-5 Mindre omarbeiding av innlevert avhandling.
Bedømmelseskomiteen kan på grunnlag av innlevert avhandling og eventuelt tilleggsmateriale anbefale at fakultetet selv gir tillatelse til mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger. Komiteen skal skriftlig gi en konkret oversikt over hva kandidaten må omarbeide. Tillater fakultetet selv en mindre omarbeiding av avhandlingen, skal det gis en frist for slik omarbeiding som ikke skal være lengre enn tre måneder. Det skal også fastsettes en ny frist for oversendelse av komiteens endelige innstilling. Fakultetets vedtak etter denne paragrafen kan ikke påklages av ph.d.-kandidaten. Dersom komiteen finner at dyptgripende endringer er nødvendige for at arbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen underkjenne avhandlingen.»*

Endringen skal gjelde for avhandlinger innlevert etter 1. september.

I høringsrunden før revisjonen av Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen i 2018 foreslo flere fakultet at bedømmelseskomiteen ikke bare skal kunne gi en innstilling om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for ph.d.-graden, men også skal kunne gi en anbefaling om mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger. Formålet med å åpne opp for mindre omarbeidinger av avhandlingen er å løfte avhandlingen til et høyere nivå, og dermed hindre at avhandlinger som nesten er gode nok for innstilling til forsvar, blir underkjent.

Da det sentrale Forskningsutvalget (FU) behandlet forskriftrevisjonen i 2018, gikk utvalget inn for at en ordning om omarbeiding burde utredes ytterligere før den ble vedtatt som regel i ph.d.-forskriften. Utredningen la vekt på følgende forhold:

- Universitetet i Bergen er det eneste av de gamle universitetene (UiO, NTNU og UiT) som ikke har innført muligheten for å gjøre mindre omarbeidinger av avhandlingen.

- Likebehandling mellom ph.d.-kandidatene etter denne regelen kan sikres ved at bedømmelseskomiteene gir kandidatene en på forhånd fastsatt frist for å utføre endringene. Hvis den stipulerte arbeidsmengden overstiger tidsfristen, skal komiteen innstille på underkjenning. Siden fagområdene er forskjellige er det vanskelig å formulere mer spesifikke faglige kriterier som kan anvendes likt for alle kandidatene.
- Erfaringene fra UiO, NTNU og UiT er at ordningen benyttes i forholdsvis begrenset grad. Dette innebærer at ordningen mest sannsynlig ikke vil føre til en betydelig reduksjon i underkjenninger. Dette betyr også at indikatorer som måler tid til disputas på institusjonsnivå heller ikke vil bli særlig påvirket av å innføre denne ordningen.
- For den enkelte kandidat som får anledning til mindre omarbeiding, vil resultatet som oftest være hevet kvalitet i det vitenskapelig arbeidet.

På bakgrunn av utredningen utarbeidet Forskningsadministrativ avdeling en endringsforskrift. Universitetsstyret vedtok endringer i tråd med forslaget, bortsett fra en justering av omarbeidingsfristen. Forslaget fra Forskningsadministrativ avdeling var to måneder, mens styret vedtok tre måneder. Bakgrunnen for justeringen var å nærme seg UiO som i sin forskrift gir komiteen anledning til å sette en frist på opptil seks måneder.

Som nevnt foran diskuterte det sentrale FU muligheten for å innføre en regel om omarbeiding under behandlingen av ny forskrift i 2018. Både det historisk-filosofiske fakultet og vårt eget fakultet kom med innvendinger og fremholdt at en adgang til mindre omarbeiding kunne skape større uklarhet rundt terskelen for å få ph.d.-graden. Spørsmålet ble også diskutert da fakultetsstyret ga høringsinnspill til den sentrale forskriften, jf. styresak 54/18. Fakultetsstyret var klar på at man primært ikke ønsket en slik regel, og at den hvert fall ikke måtte føre til at terskelen for å bestå graden ble senket.

Da saken om mindre omarbeiding nå kom opp i det sentrale FU, var fakultetets holdning at en slik regelendring ikke skulle føre at avhandlinger som etter dagens praksis ville bli underkjent, nå skulle passere gjennom adgangen til mindre omarbeiding. Dette skulles markeres med en relativt kort frist for kandidaten til å foreta omarbeidingen, og en kortere frist enn det som følger av regelverket ved UiO.

Nærmere om behandlingen i FU

I kjølvannet av forskriftsendringen har Forskningsadministrativ avdeling skrevet brev til fakultetene, jf. vedlegg 3. Der ber de fakultetene om å legge forskriftsendringene til grunn for arbeidet sitt med «utarbeidelse av rutiner og informasjon om regelendringen, særlig overfor bedømmelseskomiteene».

FU behandlet saken i møte 24. mai (sak 20/19). FU fattet følgende vedtak: «Innspillene på møtet tas med i den videre saksbehandlingen til sak til fakultetsstyret i juni, oppsummering vedlagt protokollen». Oppsummeringen som referatet viser til er vedlagt, jf. vedlegg 6.

Merknader fra dekan og fakultetsdirektør

Ut fra forskriftsendringen som er vedtatt, må fakultetet foreta fagspesifikke tilpasninger. De ytre rammene er felles for alle fakultet. Bedømmelseskomiteen kan «anbefale» at «fakultetet selv» gir tillatelse til «mindre omarbeiding» før «endelig innstilling» foreligger. Komiteen må

altså gi anbefaling om mindre omarbeiding, og denne skal være «skriftlig» og gi «en konkret oversikt over hva kandidaten må omarbeide». Det er fakultetet som fatter avgjørelsen om å tillate mindre omarbeiding, og som setter fristen. I den grad hjemmelen til mindre omarbeiding blir tatt i bruk, vil fristen ventelig bli maksimalfristen på tre måneder for å gi kandidaten tilstrekkelig tidsflate for skriving. Komiteen skal få en ny frist for endelig innstilling. På bakgrunn av omarbeidet avhandling og endelig innstilling, fatter fakultetet sitt vedtak om avhandlingen er verdig til forsvar for doktorgraden.

Dekan og fakultetsdirektør vil be styret om å vurdere å gi dekanen fullmakt til å tillate omarbeiding etter anbefaling fra bedømmelseskomiteen og sette frist for innlevering av bearbeidet avhandling og endelig innstilling. Alternativet vil være å la disse sakene gå i styret, men i så fall vil saksbehandlingen forlenge ventetiden for kandidaten.

Endringen trer i kraft for avhandlinger som er levert etter 1. september i år. Når fakultetet oppnevner bedømmelseskomiteen etter denne datoen, må vi i oversendelsesbrevet gi beskjed om adgangen til mindre omarbeidelser og saksgangen i så måte. Dekan og fakultetsdirektør vil sørge for at praksis endres i tråd med regelendringen. Det reviderte informasjonsskrivet vil bygge på informasjonen i saksnotatet her.

I forbindelse med revideringen av oversendelsesbrevet har dekan og fakultetsdirektør merket seg at formålet med den nye regelen om omarbeiding av innleverte ph.d.-avhandlinger er å gi rom for at avhandlinger som i dag underkjennes, men nesten når opp, likevel skal få bestå etter omarbeiding. Finner bedømmelseskomiteen at «dyptgripende endringer» er nødvendige for at arbeidet skal passere, skal komiteen innstille på underkjenning, jf. den uttrykkelige formuleringen i forskriften. Endringen skal altså ikke føre til en senkning av nivået for rettsvitenskapelige doktoravhandlinger. Fristen ved UiB er satt til maksimalt tre måneder nettopp for å markere dette. Dekan og fakultetsdirektør vil også få frem i informasjon til bedømmelseskomiteen at den konkrete oversikten over hva kandidaten må omarbeide ikke må være av en slik karakter at kandidaten må gjøre noe vesentlig annet enn det prosjektet som er valgt. Prosjektets formål må fremdeles kunne gjennomføres, og manglene må kunne imøtekommes uten at kandidaten legger ned et fulltidsarbeid i rettingsperioden. De fleste kandidater vil mangle finansiering som stipendiat mens de foretar den mindre omarbeidingen. Bestillingen fra komiteen bør begrense seg til deler av avhandlingsarbeidet, og det kunnskapskrav og den forståelse som nivåbeskrivelsen forutsetter bør være på plass også for de avhandlinger som kan omarbeides. De mangler som det skal komme på tale å rette må knytte seg til håndverket og klargjøring av fremstillingen. Kildematerialet må i det store og hele være det samme som i den innleverte avhandlingen. Dekan og fakultetsdirektør merker seg at den nye muligheten til omarbeiding først og fremst vil støtte an mot forskriftens krav om at avhandlingen skal kunne publiseres som en del av fagets litteratur. Det må fremdeles være rom for korrekturfeil i avhandlinger, og muligheter for komiteen til å kritisere formelle feil på disputasen, uten at avhandlinger av den grunn skal gjennom en ekstra runde med mindre omarbeiding.

De tre juridiske fakultetene har i dag et fellesdokument om rettsvitenskapelige avhandlinger. Dekan og fakultetsdirektør vil ta et opp diskusjonene med de to andre juridiske fakultetene med sikte på felles retningslinjer. Disse må tilpasses ut fra at fristen for omarbeidelse er forskjellig i Oslo og Bergen.

På denne bakgrunn inviterer dekan og fakultetsdirektør styret til å fatte følgende vedtak:

1. Styret tar til orientering arbeidet med å innarbeide regelendringene i oversendelsesbrevene.
2. Styret ber dekan og fakultetsdirektør om å ta et nasjonalt initiativ for å utvikle felles retningslinjer for mindre omarbeiding av avhandlinger ved de tre juridiske fakultetene.

Vedlegg

1. Saksforelegg Universitetsstyret S_33-19. Endring av Forskrift for graden philosophiae doctor
2. Vedtak i sak 33-19 endring av Forskrift for graden philosophiae doctor. Brev fra Universitetsdirektørens kontor til Forskningsadministrativ avdeling.
3. Iverksetting av ny § 11-15, Mindre omarbeiding av innlevert avhandling, i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) 2018. Brev til fakultetene fra Forskningsadministrativ avdeling.
4. §14.2 Omarbeiding av innlevert avhandling fra Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Oslo.
5. Informasjon til bedømmelseskomiteen. Det juridiske fakultet, UiO.
6. Oppsummeringsnotat FU.

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 33/19

Møtedato: 11.04.2019

Dato: 26.03.2019

Arkivsaksnr: 2018/7518

Endring av Forskrift for graden philosophiae doctor

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 131/18 [Revisjon av Forskrift for graden philosophiae doctor \(ph.d.\)](#)
- Sak i FU 30/18 [Ph.d.-forskriften: Mindre omarbeiding av avhandling](#)

Saken gjelder:

Forskningsutvalget (FU) gikk i sin behandling av revisjon av forskrift for ph.d.-graden ved UiB, inn for at ordningen med mindre omarbeiding av innlevert avhandling skulle utredes nærmere. Denne ordningen går ut på at bedømmelseskomiteen ikke bare skal kunne gi en innstilling om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for ph.d.-graden, men også skal kunne gi en anbefaling om mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger.

Styret ble i sak 131/18 orientert om at utredningen ville finne sted og muligheten for at forslag til ytterligere revisjoner vil bli forelagt styret.

Forskningsadministrativ avdeling har på denne bakgrunn utredet saken og skrevet en endringsforskrift til ph.d.-forskriften.

Forslag til vedtak:

Universitetsstyret vedtar forslag til Forskrift om endring av Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

26.03.2019/Kristin Egset Kjøde, Espen Dahle, Yngve Brynjulfsen, Bjørn Einar Aas og Christen Soleim (fung. avd. dir.)

Vedlegg:

1. Forskrift om endring av Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
33/19

Møtedato:
11.04.2019

Arkivsaksnr:
2018/7518

Endring av Forskrift for graden philosophiae doctor

Bakgrunn

Universitetsstyret vedtok i sak 131/18 revisjon av Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.), slik at denne hjemler opprettelsen av fakultetenes-ph.d.-program.

I høringsrunden kom flere fakultet opp med et forslag om at bedømmelseskomiteen ikke bare skal kunne gi en innstilling om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for ph.d.-graden, men også skal kunne gi en anbefaling om mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger.

Ordningen med mindre omarbeidinger av avhandlingen fungerer slik at kandidaten blir anbefalt å gjøre mindre korreksjoner for at bedømmelseskomiteen skal finne avhandlingen verdig til å forsvares i disputas.

Formålet med å åpne opp for mindre omarbeidinger av avhandlingen er å løfte avhandlingen til et høyere nivå og dermed hindre at avhandlinger som nesten er gode nok for innstilling til forsvar, blir underkjent. En underkjenning er belastende og tidkrevende for kandidaten, og det medfører også ekstraarbeid for fakultetet ved at bedømmelseskomiteen må oppnevnes på nytt og vurdere avhandlingen på nytt.

I Forskningsutvalgets (FU) behandling av forskriftsrevisjonen, forut for styrets vedtak, gikk utvalget inn for at denne ordningen burde utredes ytterligere før den ble vedtatt som en regel i ph.d.-forskriften. Styret ble i sak 131/18 orientert om at utredningen ville finne sted og muligheten for at forslag til ytterligere revisjoner vil bli forelagt styret.

Utredningen la vekt på følgende forhold:

- Universitetet i Bergen er det eneste av de gamle universitetene (UiO, NTNU og UiT) som ikke har innført muligheten for å gjøre mindre omarbeidinger av avhandlingen.
- Likebehandling mellom ph.d.-kandidatene etter denne regelen kan sikres ved at bedømmelseskomiteene gir kandidatene en på forhånd fastsatt frist for å utføre endringene. Hvis den stipulerte arbeidsmengden overstiger tidsfristen, skal komiteen innstille på underkjenning. Siden fagområdene er forskjellige er det vanskelig å formulere mer spesifikke faglige kriterier som kan anvendes likt for alle kandidatene.
- Erfaringene fra UiO, NTNU og UiT er at ordningen benyttes i forholdsvis begrenset grad. Dette innebærer at ordningen mest sannsynlig ikke vil føre til en betydelig reduksjon i underkjenninger. Dette betyr også at indikatorer som måler tid til disputas på institusjonsnivå heller ikke vil bli særlig påvirket av å innføre denne ordningen.
- For den enkelte kandidat som får anledning til mindre omarbeiding, vil resultatet som oftest være hevet kvalitet i det vitenskapelig arbeidet.

Forskningsadministrativ avdeling har utarbeidet en endringsforskrift til ph.d.-forskriften hvor ordningen er skissert:

Det skal legges til ny § 11-5 som skal lyde:

§ 11-5 *Mindre omarbeiding av innlevert avhandling*

Bedømmelseskomiteen kan på grunnlag av innlevert avhandling og eventuelt tilleggsmateriale anbefale at fakultetet selv gir tillatelse til mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger. Komiteen skal skriftlig gi en konkret oversikt over hva kandidaten må omarbeide.

Tillater fakultetet selv en mindre omarbeiding av avhandlingen, skal det gis en frist for slik omarbeiding som ikke skal være lengre enn to (2) måneder. Det skal også fastsettes en ny frist for oversendelse av komiteens endelige innstilling.

Fakultetets vedtak etter denne paragrafen kan ikke påklages av ph.d.-kandidaten.

Dersom komiteen finner at dyptgripende endringer er nødvendige for at arbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen underkjenne avhandlingen.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Forskningsutvalget drøftet ordningen med mindre omarbeidinger i møte den 15. februar. Med bakgrunn i utredningen og den påfølgende diskusjonen i FU ønsker universitetsledelsen å innføre ordningen med mindre omarbeidinger. Selv om det ikke forventes at mange avhandlinger vil bli anbefalt til mindre omarbeidinger, vil dette kunne være viktig for den enkelte kandidat som unngår belastningene med en underkjenning. Ordningen vil også føre til økt kvalitet på avhandlingene som ligger i grenselandet mellom å bli funnet verdig til disputas og underkjenning.

26.03.2019/Kristin Egset Kjøde, Espen Dahle, Yngve Brynjulfsen, Bjørn Einar Aas og Christen Soleim (fung. avd. dir.)

Forskrift om endring av Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Hjemmel: Fastsatt av universitetsstyret ved Universitetet i Bergen 29.11.2018 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-3, § 3-9 og § 4-13.

I FOR-2018-11-29-1869 **Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen** gjøres følgende endringer:

Det skal legges til ny § 11-5 som skal lyde:

§ 11-5 Mindre omarbeiding av innlevert avhandling

Bedømmelseskomiteen kan på grunnlag av innlevert avhandling og eventuelt tilleggsmateriale anbefale at fakultetet selv gir tillatelse til mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger. Komiteen skal skriftlig gi en konkret oversikt over hva kandidaten må omarbeide.

Tillater fakultetet selv en mindre omarbeiding av avhandlingen, skal det gis en frist for slik omarbeiding som ikke skal være lengre enn to (2) måneder. Det skal også fastsettes en ny frist for oversendelse av komiteens endelige innstilling.

Fakultetets vedtak etter denne paragrafen kan ikke påklages av ph.d.-kandidaten.

Dersom komiteen finner at dyptgripende endringer er nødvendige for at arbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen underkjenne avhandlingen.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
Det medisinske fakultet
Det humanistiske fakultet
Det juridiske fakultet
Det psykologiske fakultet

Referanse

2018/7518-BJAA

Dato

29.04.2019

Iverksetting av ny § 11-15, Mindre omarbeiding av innlevert avhandling, i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) 2018

Universitetsstyret behandlet ovennevnte sak i møte 11. april 2019 og gjorde vedtak om endringen av Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen med ny § 11-5, Mindre omarbeiding av innlevert avhandling.

Universitetsstyrets gjorde ikke vedtak om dato for iverksetting av endringen, som derfor fastsettes administrativt. Endringen bør gjelde å raskt som mulig, med likevel slik at fakultetene får tid til å innrette seg etter den nye regelen. Regelen skal derfor gjelde for avhandlinger innlevert etter 1. september 2019.

Vi ber fakultetene legge dette til grunn for sitt arbeidet med utarbeidelse av rutiner og informasjon om regelendringen, særlig overfor bedømmelseskomiteene, slik at de blir oppdatert i samsvar med den nye regelen om mindre omarbeiding av innlevert avhandling.

Vennlig hilsen

Christen Soleim
avdelingsdirektør

Bjørn Einar Aas
seniorrådgiver

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Informasjon til bedømmelseskomiteen

Bedømmelseskomiteen skal avgi innstilling om hvorvidt innlevert arbeid er verdig til å forsvares for doktorgraden. På bakgrunn av innstillingen fatter Fakultetet selv vedtak.

Her er viktig informasjon for komiteen og dens medlemmer.

Informasjonen er basert på [Forskrift for graden philosophiae doctor \(ph.d.\) ved Universitetet i Oslo](#) og [Veiledning om bedømmelse av norske doktorgrader](#)

Viktige tidsrammer

- Avgi innstilling: Komiteen har tre måneder til å avgi innstilling. I oppnevningensbrevet står en eksakt dato.
- Disputas: En disputas finner sted ca to måneder etter at innstillingen er godkjent av fakultetet.
- Innstilling ved omarbeiding: Dere har to måneder på å avgi endelig innstilling etter at kandidat har levert omarbeidet avhandling.

Komiteéns sammensetning

Komiteén består av til sammen tre personer: 1. og 2. opponent, samt komitéleder som administrerer komitéarbeidet.

Bedømmelseskomiteen skal normalt settes sammen slik at:

- begge kjønn er representert
- minst ett av medlemmene er uten tilknytning til Universitetet i Oslo
- minst ett av medlemmene er uten tilknytning til norske institusjoner
- alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarende kompetanse

Komiteémedlemmene må signere et habilitetskjema: Fra komitéen er oppnevnt til doktorgradsprøven er avlagt skal det ikke være kontakt mellom veiledere og komité angående kandidaten eller kandidatens arbeid.

Kandidaten og komitéen skal ikke ha kontakt før under prøveforelesning og disputas.

Oppponenter

Under disputasen skal komiteemedlemmene ta opp generelle spørsmål knyttet til forskningsfeltet, spørsmål av mer spesiell karakter, form og metodespørsmål og spørsmål om drøfting av resultater i avhandlingen.

Komiteen avgjør selv hvordan oppgavene som leder og opponent fordeles blandt medlemmene.

- 1. opponent presenterer avhandlingen, med mindre kandidaten selv ønsker å gjøre dette, du kan maksimalt bruke 15 minutter. Som 1. opponent har du ca 90 minutter (max 105) til utspørring av kandidat ved disputas.
- Som 2. opponent har du 60 minutter til utspørring av kandidat ved disputas.

Komitéleder

Komiteleder er vanligvis ansatt ved fakultetet. Du har ansvaret for å sette i gang opponentenes arbeid med vurderingen. Komiteen skal så raskt som mulig etter at avhandlingen er mottatt levere forslag til dato for prøveforelesning og disputas til fakultetet. Forslaget er ikke bindende for fakultetet før dekanen har godkjent datoen.

Komiteleder koordinerer arbeidet, er bindeledd mellom komité og fakultet, og syr sammen og sender inn endelig innstilling.

Vurdering av avhandling

Innstillingen er deres skriftlige vurdering av avhandlingen. Dere har tre måneder til å avgi innstilling, i oppnevningbrevet står en dato hvor fakultetet skal ha innstillingen innen. Det er Fakultetet som fatter vedtak om avhandlingen er verdig til å forsvares for graden eller ikke. Vedtaket fattes på grunnlag av komiteens innstilling. En innstilling kan ha følgende anbefaling: positiv, mindre omarbeiding, underkjenning.

- **Positiv innstilling**
Dersom innstillingen er positiv, undertegnes den av alle i komitéen før komiteeleder sender den på e-post til saksbehandler. Sammen med innstillingen legger dere ved informasjon om hvem som skal være 1. opponent og 2. opponent og tittel på prøveforelesning.
- **Omarbeiding**
Komiteen kan anbefale fakultetet å gi kandidaten tillatelse til mindre omarbeiding (Forskriftens §14.2). Komiteen må da gi en konkret oversikt over hva kandidaten må omarbeide. Denne omarbeidingen kan ikke være mer omfattende enn at kandidaten vil klare det innen 6 måneder. Hvis fakultetet støtter komiteens vurdering og tillater kandidater å gjøre omarbeidingen, utsettes fristen for oversendelse av komiteens endelige innstilling tilsvarende. Når kandidaten leverer inn omarbeidet avhandling, har dere to måneder på å avgi endelig innstilling
- **Underkjenning**
Dersom dere finner at dyptgripende endringer vedrørende teori, hypotese, materiale eller metode er nødvendige for at arbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen underkjenne avhandlingen.
Kandidaten kan levere ny avhandling tidligst seks måneder fra underkjennelsen ble gjort kjent.
Ny bedømmelse kan bare finne sted en gang.

Prøveforelesning

Når Fakultetet har funnet avhandlingen verdig for forsvar, er kandidaten klar til å prøveforelese.

Komiteen fastsetter prøveforelesningens tittel og sender det til fakultetet i god tid. Fakultetet oppgir tittelen til kandidaten 10 arbeidsdager før prøveforelesningen finner sted.

Komiteen skal være til stede og vurdere prøveforelesningen som varer i 45 minutter. I etterkant undertegner dere attestasjoner om hvorvidt prøveforelesningen er godkjent.

Prøveforelesningen skal være bestått før disputas kan avholdes.

Offentlig forsvar (disputas)

Disputas skal normalt finne sted innen to måneder etter at fakultetet har funnet avhandlingen verdig til å forsvares.

I etterkant undertegner dere attestasjoner om hvorvidt disputasen er godkjent.

Reise og honorar

Fakultetet kan være behjelpelig med å bestille reise og hotell. Øvrige utgifter man har i forbindelse med disputasen vil bli refundert etter disputasen. Du vil også motta honoraret i etterkant.

Publisert 25. apr. 2019 10:42 - Sist endret 9. mai 2019 13:20

Oppsummering av FUs synspunkter i sak 20/19: Omarbeiding av ph.d.-avhandlinger

FU konstaterer at formålet med den nye regelen om omarbeiding av innleverte ph.d.-avhandlinger i løpet av en 3 måneders frist er å gi rom for at avhandlinger som i dag underkjennes – men nesten oppfyller kravene, skal kunne bli godkjent av den samme bedømmelseskomiteen etter at kandidaten har rettet mangler ved avhandlingen. som komiteen har påpekt.

FU forutsetter at terskelen for å få en avhandling godkjent skal være den samme som før.

FU legger til grunn at UiB bevisst har valgt en kortere frist for omarbeiding enn ved UiO og UiT, for å sikre at nivået på doktoravhandlinger som godkjennes, ikke senkes. Den kortere fristen innebærer at den typen feil som skal kunne rettes, ikke kan være omfattende, grunnleggende for og gjennomgripende i avhandlingsarbeidet. De feil som skal kunne rettes, kan altså ikke være bærende for avhandlingsarbeidets kvalitet. FU gir sin tilslutning til dette, og mener at dette må fremheves eksplisitt i informasjonen til bedømmelseskomiteene, særlig fordi UiO og UiT har en annen frist.

I informasjonen til bedømmelseskomiteene bør det fremgå at komiteens bestilling til kandidaten ikke kan bestå i at kandidaten skal gjøre noe vesentlig annet enn det prosjektet som er valgt. Prosjektets formål må fremdeles kunne gjennomføres, og manglene må kunne imøtekommes uten at kandidaten legger ned et fulltidsarbeid i rettingsperioden. FU bemerker at de fleste kandidater ikke vil være under finansiering fra universitetet, eller ved den institusjon der de har hatt sitt opphold under avhandlingsarbeidet, i rettingsperioden.

Bestillingen fra komiteen bør normalt begrense seg til deler av avhandlingsarbeidet, og det kunnskapskrav og den forståelse som nivåbeskrivelsen forutsetter, må være på plass også for de avhandlinger som kan omarbeides. De mangler som det skal komme på tale å rette, må knytte seg til håndverket og klargjøring av fremstillingen. Kildematerialet må i det store og hele være det samme som i den innleverte avhandlingen.

FU antar at den nye muligheten til omarbeiding først og fremst vil være knyttet til oppfylling av forskriftens krav om at avhandlingen skal kunne publiseres som en del av fagets litteratur. Det må fremdeles være rom for korrekturfeil i avhandlinger, og muligheter for komiteen til å kritisere formelle feil på disputasen.

FU konstaterer at kandidaten ikke kan klage på komiteens og fakultetets avgjørelse om å stille krav til omarbeiding. I dette ligger også at kandidaten ikke kan kreve mulighet til omarbeiding.

FU bemerker at det er uheldig at de tre universitetene har forskjellige frister for omarbeiding, og at dette kan føre til usikkerhet knyttet til nivåkravet for juridiske avhandlinger. Av denne grunn bør fakultetsledelsene søke å komme frem til en nærmere avklaring av kravene på det nasjonale nivået.

FU-møte 24. mai 2019.

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 57/19
Møtedato: 4. juni 2019
Journalnummer: 2019/1541

GODSKRIVING I TIMEREGNSKAPET FOR EKSTERN UNDERVISNING.

Behandlingen i Studieutvalget (SU)

I sitt møte den 8. mai 2019 behandlet Studieutvalget en sak om godskriving i internt timeregnskap av undervisning ved UiB utenfor fakultetet.

Studieutvalget fattet slikt vedtak i sak 34/19:

Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret:

1. Forelesninger eller annen undervisning ved UiB utenfor Det juridiske fakultet kan etter søknad godskrives i timeregnskapet ved fakultetet.
2. Bare undervisning med en påviselig side til den aktuelle underviserens aktuelle forskning kan godskrives.
3. Slik undervisning godskrives eventuelt med faktor 3 for alle kategorier vitenskapelig ansatte.

Saksnotatet fra SU hitsettes i sin helhet som grunnlag for saken også her:

Fakultetet mottar fra tid til annen henvendelser fra andre fakulteter om å bidra med undervisning/forelesere på ulike tverrfaglige satsinger, typisk relatert til klima, FNs bærekraftsmål o.l.

Vi ønsker på den ene siden å være restriktive med bruk av undervisningstimer, siden det er en svært knapp ressurs på fakultetet.

På den annen side ønsker vi klart nok å delta i universitetets tverrfaglige aktiviteter, der de berører våre fagområder. Praksis frem til nå har vært en forsiktig linje, men likevel slik at slik ekstern undervisning i noen tilfeller blir godkjent for godskriving i fakultetets timeregnskap; det gjelder også for tiltak der ingen jusstudenter deltar.

Vi bør opprettholde en ordning der det kreves særskilt godkjenning av dekan eller studiedekan for at ekstern undervisning kan godskrives.

Videre må det være et vilkår at undervisningen har en påviselig side til den aktuelle underviserens forskning.

Forutsatt at det er tale om underviserens aktuelle forskning, bør godskrivingsfaktoren kunne settes til 3:

- For de aktuelle lærerne er det snakk om å forelese over tema som ligger i kjerneområdet av deres forskningskompetanse, og som de altså forutsetningsvis behersker meget godt.

- Fakultetet pålegger aldri noen av våre lærere å delta i tverrfaglige emner, det er lærerne selv om ønsker å bidra.
- Alternativer til en lavere omregningsnøkkel enn den interne vil i mange tilfeller være at godskrivingen ikke godkjennes for internt timeregnskap.

Faktoren settes for enkelthets skyld likt for alle kategorier av lærere (også postdoktorer og stipendiater).

Forslag til vedtak:

Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret:

1. Forelesninger eller annen undervisning ved UiB utenfor Det juridiske fakultet kan etter søknad godskrives i timeregnskapet ved fakultetet.
2. Bare undervisning med en påviselig side til den aktuelle underviserens aktuelle forskning kan godskrives.
3. Slik undervisning godskrives eventuelt med faktor 3 for alle kategorier vitenskapelig ansatte.

Dekan og fakultetsdirektørs merknader

Dekan og fakultetsdirektør tiltrer forslaget fra SU. Det er ønskelig at fakultetets ansatte deltar i undervisning på andre fakultet. Samtidig har fakultetet knappe undervisningsressurser, og må prioritere undervisning til egne studenter. Dekan og fakultetsdirektør mener at forslaget fra SU balanserer de kryssende hensynene på en forstandig måte.

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

1. Forelesninger eller annen undervisning ved UiB utenfor Det juridiske fakultet kan etter søknad godskrives i timeregnskapet ved fakultetet.
2. Bare undervisning med en påviselig side til den aktuelle underviserens aktuelle forskning kan godskrives.
3. Slik undervisning godskrives eventuelt med faktor 3 for alle kategorier vitenskapelig ansatte.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 58/19
Møtedato: 4. juni 2019
Journalnummer: 2019/1541

NYTT SPESIALEMNE JUS276-2-C HUMAN RIGHTS POLICIES

I sitt møte den 8. mai behandlet Studieutvalget en sak om opprettelse av et nytt spesialemne JUS276-2-C Human Rights Policies, og fattet slikt vedtak i sak 38/19:

SU innstiller overfor fakultetsstyret på at spesialemnet JUS276-2-C Human Rights Policies opprettes med virkning fra H19.

Det er et vilkår at JUS276-2-A legges «på is» i den perioden JUS276-2-C tilbys.

Bakgrunnen er en henvendelse fra emneansvarlig for JUS276-2-A Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights der det går fram at hensynet til undervisningsressurser i emnet gjør det påkrevet å redusere tilbudet fra 20 til 10 studiepoeng fra høsten 2019. Det foreslåtte emnet er på 10 studiepoeng, og skal altså inntil videre tilbys som erstatning for det eksisterende på 20 studiepoeng (se egen sak om JUS276-2-A «på is» inntil videre).

Emnemalen for det nye emnet er vedlagt.

Dekan og fakultetsdirektør er enig i forslaget og begrunnelsen fra Studieutvalget.

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

1. Spesialemnet JUS276-2-C Human Rights Policies opprettes med virkning fra H19.
2. Det er et vilkår at JUS276-2-A legges «på is» i den perioden JUS276-2-C tilbys.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

14.05.2019
JOSP

Mal for vedtak om opprettelse av nye *norske* emner ved Det juridiske fakultet

*Emnet er opprettet ved vedtak i fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet den **, sak **.*

* Skal inngå i emnebeskrivelsen på nett.

Tema	Innhold
Emnets navn	
Kode*	JUS276-2-C
Emnenavn*	Bokmål: Human rights and welfare policies.
	Kortversjon: Human rights – welfare.
	Nynorsk: Human rights and welfare policies.
	Engelsk: Human rights and welfare policies.
Antall studiepoeng* [EB_POENG]	
Studienivå* [EB_NIVA]	☐ Bachelornivå (BA) ☒ Masternivå (MA)
Heltid/deltid* [EB_FULDEL]	Heltid
Emneansvarlig*	Professor Henriette Sinding Aasen
Faglærer(e)	
Mål og innhold* [EB_INNHOLD]	Overall objective and content The overall objective of this course is to provide students with comprehensive knowledge of human rights law and its application in the area of domestic welfare policies. Health protection, education, work and social security are important aims of welfare states, supported by international human rights norms. While the content of socio-economic human rights are at the center focus, civil human rights (autonomy, liberty, privacy) are explored insofar relevant for analyses of how to balance different rights and state obligations. An important objective of the course is to strengthen the student's ability to critically evaluate and assess domestic welfare law and policies in light of international human rights norms.
Læringsutbytte* [EB_UTBYTTE]	<u>Teaching goals:</u> 1. Good knowledge and understanding of human rights law and its underpinning values, notions of universality and relativity, state obligations and governing principles, negative and positive aspects of state obligations, conflicting human rights in the area of welfare policies, the relationship and differences between different types of rights. 2. Very good knowledge and understanding of the nature of state obligations arising out of socio-economic human rights, the notion of "core content" of socio-economic rights, different theories and strategies to comply with socio-economic human rights and state obligations, the duty of non-discrimination under human rights law, how to balance conflicting human rights in the field of welfare policies. <u>Learning outcomes)</u> After successful completion of the course, students should be able to

	- describe international and European human rights norms, their objectives, and the monitoring systems, - identify central human rights in the area of welfare policies, - explain the interplay and relationship between different human rights, - apply human rights law on domestic welfare policies, - identify and balance conflicting human rights in the area of welfare policies, - explain the nature of state obligations, - explain the notion and significance of “core content” of socio-economic human rights, - explain the notion and significance of state’s “margin of appreciation”, - compare different theories and strategies to fulfil socio-economic human rights, - critically analyze and evaluate domestic welfare policies in the light of human rights law, - develop legitimate arguments in the evaluation of domestic welfare policies. The course requirement of writing a 2000 word essay within the frame of the course will contribute significantly to the mentioned learning outcomes. Completion of this course will also improve student’s general competence in oral and written English, in academic communication and in legal argumentation in the area of human rights and welfare state law.
Sammenhengen læringsmål – undervisning - prøving	
Litteratur* [EB_LÆREM]	Innføringslitteratur Hovedlitteratur. <i>[Vedtatt på fullmakt av hensyn til frist i Leganto.]</i> Tillegglitteratur
Særlig egnet i kombinasjon med*	
Undervisning	
- undervisningssted* [EB_UNDSTED]	☒ UiB ☐ Nettbasert ☐ Annet
- undervisningssemester* [EB_UNDSEM]	☒ Høst ☐ Eksamen hvert semester ☐ Vår ☐ Eksamen hvert semester
- arbeids- og undervisningsform og pedagogikk* [EB_ARBUND]	
- digitalisering i undervisningen	
- undervisningsspråk* [EB_SPRAK]	Undervisningen: Engelsk Hovedlitteraturen: Engelsk
- obligatoriske elementer* [EB_OBLIGAT]	☒ Obligatorisk oppgave Selvalgt emne innenfor emnets faglige rammer, godkjent av emneansvarlig. Absolutt ordgrense (max): 2000 ord.

	Underkjent besvarelse kan omarbeides og leveres én gang til. (Eventuelt tas eksamen på egen ansvar før ny besvarelse er godkjent.) ☐ Muntlig presentasjon ☐ Oppmøte ☐ Annet:	
Opptak/adgangsregulering		
- markedsføring		
- studierettskrav* [EB_STUDRET]	MAJUR - -MAJUR2 – INTLJUS – JUSVALG - POSTMAJUR	
- undervisningsopptak*		
- deltakerkapasitet	Ubegrenset	
Vurdering		
- vurderingssemester(høst/vår) * [EB_EKSSEM]	☒ Høst ☐ Vår ☐ Høst og vår	
- vurderingsform* [EB_VURDERI]	Semester med undervisning ☒ Skoleeksamen ☐ Hjemmeeksamen ☐ Muntlig eksamen ☐ Annet	
	Semester uten undervisning ☐ Skoleeksamen ☐ Hjemmeeksamen ☐ Muntlig eksamen ☒ Ingen eksamen ☐ Annet	
- tid (varighet)*		
- språk*	Oppgaven: Engelsk	
	Besvarelsen: Engelsk	
- karakterskala* [EB_K-SKALA]	☒ A – E for bestått, F for ikke bestått ☐ Bestått/Ikke bestått	
Hjelpemidler til eksamen, avvik fra § 3-5 flg.* [EB_HJELPEM]		
Forkunnskaper (inkludert språkkunnskaper)*	Obligatoriske [EB_KRAV]	☐ Tre år jusutdanning ☒ Tre år høyere utdanning (u/h) ☐ I tillegg: ☐ Tidligere emner i rettsstudiet
	Anbefalte [EB_ANBKRAV] Three years of law studies.	
Faglig overlapping med andre emner* [EB_SPREDUK]	☐ < 1/3 – ingen avkorting ☐ 1/3 – 2/3 – 50 % avkorting ☒ > 2/3 – 100 % avkorting mot JUS276-2-A	

Evaluerings* [EB_EVALUER]	I henhold til fakultetets vedtatte retningslinjer for program- og emneevaluering.
Programansvarlig [EB_PROGANS]	Studieutvalget ved Det juridiske fakultet, UiB
Kontaktinformasjon*	Administrativ kontakt: spesialemner@jurfa.uib.no [EB_KONTAKT] Enhetens navn: Det juridiske fakultet Besøksadresse: Magnus Lagabøtes plass 1 Ekspedisjonstid: 09.00 – 14.00. Postadresse: Postboks 7806 Postnummer og -sted: N-5020 BERGEN Telefon: 55 58 95 00 E-post: info@jurfa.uib.no Web: http://www.uib.no/jur
Målgruppe(r)	
Behovet for tilrettelegging i forhold til målgruppene	
Finansiering av emnet	
Ressurser	Emneansvarlig [EB_EMNANSV]: Intern
	Undervisere:
	Sensorer:
	Administrasjon [EB_ADMANSV]: Studieadministrasjonen ved Det juridiske fakultet, UiB
Kursets relevans	

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 59/19
Møtedato: 4. juni 2019
Journalnummer: 2019/1541

JUS276-2-A HUMAN RIGHTS LAW: SPECIAL FOCUS ON ECONOMIC, SOCIAL AND CULTURAL RIGHTS LEGGES «PÅ IS» INNTIL VIDERE

I sitt møte den 8. mai behandlet Studieutvalget en henvendelse fra emneansvarlig Henriette Sinding Aasen der hun ber om at spesialemnet JUS276-2-A Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights (20 studiepoeng) legges «på is» inntil videre. Hensynet er tilgangen på undervisningskrefter. I stedet opprettes et nytt emne på 10 studiepoeng (se egen sak), som hun anser forsvarlig innenfor disponible rammer.

SU fattet slikt vedtak i sak 39/19:

Spesialemnet JUS276-2-A Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights (20 studiepoeng) legges på is inntil videre.

Det kan ikke reaktiveres samtidig med at spesialemnet JUS276-2-C Human Rights Policies er aktivt.

Dekan og fakultetsdirektør er enig i forslaget og begrunnelsen fra Studieutvalget.

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

1. Spesialemnet JUS276-2-A Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights (20 studiepoeng) legges på is inntil videre.
2. Det kan ikke reaktiveres samtidig med at spesialemnet JUS276-2-C Human Rights Policies er aktivt.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

14.05.2019
JOSP

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 60/19
Møtedato: 4. juni 2019
Journalnummer: 2019/1541

VALG AV REPRESENTANTER FRA GRUPPE B OG D TIL FAKULTETSSTYRET FOR PERIODEN 1.8.2019 - 31.7.2020

Etter fakultetsstyrets vedtak i møte 10.5.2005 (sak 47/05) skal fakultetsstyret ha følgende størrelse og sammensetning:

«Fakultetsstyret får 11 medlemmer og følgende sammensetning:

- 5 representanter, inkl. dekanus og prodekanus fra gr. A*
- 2 representanter fra gr. B*
- 1 representant fra gr. C*
- 3 representanter fra gr. D»*

Representantene for gr. A og C er valgt for perioden 1.8.2017-31.7.2021. I år er det derfor bare valg for gruppe B, vitenskapelig ansatte i midlertidig stilling og gruppe D, studenter, som skal velges for perioden 1.8.2019 - 31.7.2020. I mars 2019 kunngjorde valgstyret at det var anledning til å komme med forslag på nye styremedlemmer i gruppe B og D ettersom funksjonsperioden går ut 31.7.2019.

UiB har [vedtatt nytt reglement](#) høsten 2018. Dette får ingen praktisk betydning for valget av representanter til gruppe B eller D.

Gruppe B:

Ifølge valgreglementets §10-1 skal valg for ansatte og studenter normalt gjennomføres som elektronisk valg. Valgreglementets § 23-3, 1 leser imidlertid som følger: «Dersom det i en valgkrets bare er foreslått så mange kandidater som det antallet som skal velges som medlemmer og varamedlemmer foretas valget av det avtroppende fakultetsstyret som valgforsamling.»

Gruppe B har sendt over et fullstendig listeforslag med to faste- og fire vararepresentanter med god kjønnsbalanse. Se listeforslaget i forslaget til vedtak under her.

Gruppe D:

I samsvar med vedtaket i valgstyrets møte 28.3.19 ble valg for gruppe D gjennomført med Juridisk Studentutvalgs allmøte som valgforsamling, jf. § 10-3, 1 i valgreglementet. Allmøtet fant sted 6. mai. Resultatet fremkommer i forslaget til vedtak under her.

I tråd med utfallet i valgforsamlingene for gruppe B og D fremmer dekan og fakultetsdirektør følgende

forslag til vedtak:

Vedtak:

Nedenstående velges/godkjennes som representanter og vararepresentanter til fakultetsstyret fra gruppe B og D for perioden 1.8.2019 - 31.7.2020.

For gruppe B:

Representanter

- Brage Thunestvedt Hatløy
- Yngvil Marie Erichsen

Vararepresentanter

1. Eivind Marienborg
2. Selma Taslaman
3. Ingrid Barlund
4. Mari Knapstad Nilssen

For gruppe D:

Representanter

- Sausan Hussain
- Emilie Mellbye Rytter
- Andreas Myrseth Kolstad

Vararepresentanter

1. Johannes Ørn Thorsteinsson
2. Astrid Rosander Hagen
3. Aleksander Bø Rognan
4. Anette Kristine Nyhus
5. Steve Contreras

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

Vedlegg:

Protokoll for valgstyret 28.3.2019
Protokoll fra Allmøte (Juridisk studentutvalg)

27.05.2019
IBT

UNIVERSITETET I BERGEN

VALGSTYRET,

DET JURIDISKE FAKULTET

PROTOKOLL

fra møte i valgstyret ved Det juridiske fakultet
28. mars 2019, kl. 11.30-11.50

Til stede: Johan Giertsen (leder), Mari Anne Franklin, Kristine Fløystad Dahl, Aleksander Bø Rognan, Anita H. Garden (sekretær)

Forfall: Yngvil Marie Erichsen

Følgende saksliste forelå til behandling:

- 01/19 Godkjenning av innkalling og dagsorden
- 02/19 Kort orientering om [det nye valgreglementet](#)
- 03/16 Fastsettelse av valgmåte og valgdatoer
- 04/19 Eventuelt

Sak 01/19: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Det var ingen merknader til innkalling og saksliste.

Sak 02/19: Kort orientering om [det nye valgreglementet](#)

Sekretær for valgstyret orienterte kort om de viktigste endringene i valgreglementet.

Sak 03/19: Fastsettelse av valgmåte og valdatoer

Følgende forslag ble drøftet:

Ifølge valgreglementets §10-1 skal valg for ansatte og studenter normalt gjennomføres som elektronisk valg. I saksnottatet til møtet forelå derfor et forslag om at valg for gruppe B og D til fakultetsstyret holdes som elektronisk valg, jf. § 10-1 i valgreglementet for Universitetet i Bergen, i perioden mandag 6. mai, kl. 12 –fredag 10. mai, kl. 12. Vedlagt var tidsplan og utkast til kunngjøring.

Studentene la frem at valg av studentrepresentanter til fakultetsstyret skal gjennomføres med studentutvalgets allmøte som valgforsamling i henhold til § 10-3, 1 i valgreglementet.

Vedtak:

1 Valg for gruppe B, midlertidig vitenskapelig ansatte:

Valg for gruppe B holdes som elektronisk valg, jf. § 10-1 i valgreglementet for Universitetet i Bergen, i perioden mandag 6. mai, kl. 12 –fredag 10. mai, kl. 12. Forslagsfrist for valg til fakultetsstyret for gruppe B er 9. april, kl. 12, jf. vedlagte valgkalender.

Det gjøres oppmerksom på valgreglementets § 23-3, 1 som fortsatt er gjeldende: «Dersom det i en valgkrets bare er foreslått så mange kandidater som det antallet som skal velges som medlemmer og varamedlemmer foretas valget av det avtroppende fakultetsstyret som valgforsamling.»

2 Valg for gruppe D, studentene:

Valg for gruppe D gjennomføres med studentutvalgets allmøte som valgforsamling, jf. § 10-3, 1 i valgreglementet.

Valgstyret ber Juridisk Studentutvalg om å merke seg punkt 3 i valgreglementets §10-3:

«Dersom valg av studenter til styringsorgan gjennomføres i valgforsamling skal studentorganet fastsette regler for valgoppgjøret. Nominering av kandidater, kunngjøring og annet forarbeid til valget må skje i samsvar med prinsippene i dette reglement. Styringsorganet skal påse at valg i slike valgforsamlinger skjer i betryggende former.»

Valgstyret har notert seg at studentutvalgets allmøte skal finne sted i uke 19. Valgstyret ber om at resultatet fra valget av studentrepresentanter, en komplett liste med 3 faste- og 5 varamedlemmer (annen hver kvinne og mann), sendes til fakultetsdirektør Øystein L. Iversen innen tirsdag 21. mai 2019.

Sak 04/19: Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt.

Johan Giertsen
leder for valgstyret

Anita H. Garden
sekretær for valgstyret

Allmøte
Juridisk Studentutvalg
6. Mai kl. 12.15
Auditorium 1

Antall oppmøtte: 50

Benedicte Røvik, leder Juridisk Studentutvalg (JSU) innledet med å kort redegjøre for JSU og deres arbeid dette året.

1. Valg av møteleder

Benedicte Røvik valgt som møteleder.

2. Valg av referenter

Ragnhild Haugen (sekretær JSU) valgt som referent.

3. Godkjenning av møteprotokoll (vedlegg 1), forretningsorden (vedlegg 2) og innkalling med dagsorden

Møteprotokoll, forretningsorden og innkalling med dagsorden godkjent uten innvendinger.

4. Valg av tellekorps

Sekretærene i JSU valgt til tellekorps.

5. Valg av studentrepresentanter til fakultetsstyret – Innstilling i vedlegg 3

Benedicte Røvik redegjorde for endringen i valgordningen med begrunnelse, og fremhevet at endringen vil evalueres i etterkant.

Katrine Bjørndalen og Philip Johan Haenel fra innstillingskomiteen fortalte at komiteen har bestått av de to og Erlend Søybye Grønvold. De redegjorde for mandatet, vurderingskriteriene og innstillingen, jf. vedlegg 3.

Benedicte Røvik redegjorde også for ønsket om å ha en innstillingskomite, særlig for å få representanter som er dedikerte og ønsker vervet. Hun besvarte også spørsmål fra oppmøtte.

Philip Johan Haenel fremhevet at fordelene ved å få lese søknader og gjennomføre intervju og får vurdert grundigere hvem som er best egnet.

Emilie Mellbye Rytter og Andreas Myrseth Kolstad presenterte seg selv. Johannes Ørn Thorsteinsson var ikke til stede og ble presentert av Katrine Bjørndalen.

Det kom forslag fra salen på å benke Sausan Hussein, samt åpne tidligere vedtatte forretningsorden slik at det er mulig å benke på hele innstillingen og ikke enkeltpersoner. Det kom ingen innvendinger fra salen på dette.

Susan Hussein presenterte også seg selv.

Valgresultat etter 50 opptalte stemmer

Faste representanter:

Sausan Hussein

Emilie Mellbye Rytter

Andreas Myrseth Kolstad

Benedicte Røvik trakk sitt kandidatur som var til den foreslåtte 5 vara plassen.

Vararepresentanter

1. Johannes Ørn Thorsteinsson
2. Astrid Rosander Hagen
3. Aleksander Bø Rognan
4. Anette Kristine Nyhus
5. Steve Contreras

Allmøtet avgjorde at det mest hensiktsmessige var å flytte Johannes Ørn Thorsteinsson til 1. vara og forskyve resten av listen nedover.

6. Valg av fakultetsrepresentant til Studentparlamentet

Nikolai leder i Studentparlamentet redegjorde for Studentparlamentet.

Jonas Nicolaisen foreslått og **valgt** som fast representant.

Andreas Myrseth Kolstad foreslått og **valgt** som vararepresentant.

7. Endring av vedtekter – vedlegg 4

Alle innstilte vedtektsendringer ble vedtatt.

1. Informasjon om studiereformen med Karl Harald Søvig (15 min)

Søvig innledet med å vise til at en studieform er viktig og riktig i et fremtidsrettet perspektiv. Dagens studenter skal ut i et arbeidsliv der rettsreglene endrer seg raskere enn før, og utdanningen må gjenspeile denne situasjonen. Videre viste han til at reformen skal adressere utfordringer med digitalisering, vurderingsformer, praksis og karakterpress og fremhevet at det er en feiloppfatning at alle har skinnende vitnemål.

Han fortalte at det de ønsker å få til er på den ene siden større valgfrihet, og på den andre siden å gjøre et løft på masterdelen. I Bergen er det et reelt problem at mange av studentene ikke er i Bergen på masterdelen, og det er ønsket å løfte kvaliteten der. Søvig sa at de ønsker større emner og at yrkeslivet til tross for økt spesialisering har behov for gode jurister som ser flere fag i sammenheng. Dette er også dels bakgrunnen for et ønske om mer varierte prøvingsformer.

Videre ønskes det å gjøre noe med karakterpresset på studiet. Det vurderes derfor å fjerne karakterer på enkelte fag, for å rom for refleksjon og mulighet til å prøve seg frem. Det ønskes at det i større grad utdannes kritiske jurister. I dag diskuterer vi i liten grad på studiet hvordan reglene burde være og hvordan lover lages, hvordan man kan lage bedre lover og møte nye utfordringer som f.eks. klima og energi.

Det siste store aspektet er den teknologiske siden, som vil adresseres ved å at det tas inn i tingsrettfaget. Det er viktig å lære noe om at vi i større grad har å gjøre med ting vi ikke kan ta og føle på.

Han redegjorde for at fagsammensetningen på første studieår vil bestå av relativt små emner; ExFac, Arverett, Avtalerett, Tingsrett, Erstatningsrett og Metode. Andre studieår vil være et større emne med Rettstaten, Forvaltningsrett samt ExPhil. Tredje året skal bestå av større valgfrihet, innledes med Obligasjonsrett, før man på våren kan velge utveksling eller å bli, da må det tas komparativ rett, og ett engelskspråklig valgemne, samt et semiobligatorisk norsk emne hvor det kan velges mellom Skatterett, Barnerett, Personvern eller Miljørett.

Dette er vedtatt av syret. Det har vært diskusjoner rundt praksisemne, det er ikke et spørsmål om vi skal ha et, det kommer. Spørsmålet knytter seg til *hvordan*, særlig hvor stort det skal være og når i studieløpet. For UiB sin del er det urealistisk å gjøre dette obligatorisk. Søvig understreket også viktigheten av at det må være et bra opphold hvis man først skal ha praksis og at man må bli integrert i arbeidsplassen.

Avslutningsvis fremhevet han at ting ikke skal bli vanskeligere for studenten, poenget er å gi bedre kvalitet og sørge for at studentene fungerer i arbeidslivet de skal ut i. Det er ingen fakulteter som har så stor arbeidsdeltakelse som juss, og det skal ikke reformen endre.

Søvig la til at det neste steget i arbeidet inkluderer å gjøre noe med sensurordningen, og at man vil kunne hente ressurser fra emner som omgjøres til bestått/ikke bestått.

Planen er at studiereformen gjennomføres fra og med studieåret 2020. På spørsmål fra salen forklarte han at kull 2019 skal gå på den tidligere ordningen fullt ut, og det vil være fullt mulig å gjøre noe med spørsmålene om gjentak etter studiereformen.

Salen spurte også Søvig om innføringen av Lovdata på eksamen. Han forklarte at det var gjort en pilot på Metode II-eksamen, der feilen som skjedde ligger på fakultetet. Det skal være full tilgang, men det vil være forskjeller mellom emnene.

Møtet hevet 13:40.

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 61/19
Møtedato: 4. Juni 2019
Journalnummer: 2019/1541

MØTEPLAN FOR HØSTEN 2019 OG VÅREN 2020

Vi legger etter tidligere mønster opp til en møteplan med tre møter i høstsemesteret og fire i vårsemesteret. Møtene foreslås lagt til tirsdag, og møtestart kl. 12.15 dersom dagsorden ikke skulle tilsi noe annet.

Ut fra dette fremmer vi følgende

forslag til vedtak:

Fakultetsstyret fastsetter følgende møteplan for styremøter høsten 2019 og våren 2020

- Tirsdag 17. september
- Tirsdag 5. november
- Tirsdag 10. desember

- Tirsdag 4. februar
- Tirsdag 17. mars
- Tirsdag 28. april
- Tirsdag 9. juni

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 62/19
Møtedato: 2019
Journalnummer: 2019/1541

AVTALE MELLOM UNIVERSITETET I BERGEN OG SKATTEETATEN OM ET KRAFTTAK FOR SKATTERETTLIG FORSKNING OG UNDERVISNING

Det juridiske fakultet har over flere år arbeidet for å få etablert en satsing på skatterett, noe dekan og fakultetsdirektør har orientert om muntlig i styremøter. Arbeidet har særlig vært rettet mot behovet for eksterntfinansiering, og nødvendigheten av å rekruttere nye forskere til faget. Per i dag er det bare én professor i faget ved de tre juridiske fakultetene (i Oslo), og som er i ferd med å nå pensjonsalderen. De juridiske fakultetene har, så langt, ikke klart å bygge opp eller beholde en kritisk masse av seniorforskere, som kan fornye og videreføre fagmiljøet.

Per i dag har bare ved ett av de juridiske fakultetene i Norge et etablert miljø i skatterett med flere forskere og en felles forskergruppe. Denne er etablert ved Det juridiske fakultet i Bergen. For å fylle behovet for skatterettsforskning og rekruttering er det nødvendig med et nasjonalt samarbeid, og i første omgang ett vertsuniversitet som tar ansvaret for en langsiktig, strategisk satsing innenfor faget. I revidert nasjonalbudsjett fikk Skatteetaten en egen avsetning for å inngå avtale om tilskudd til skatterettsforskning.

Både universitetene og skatteetaten erkjenner at det er et stort og udekket behov for forskning på skatte- og avgiftsrett. Sakskompleksene og regelverket rundt aktivitet som genererer skatter og avgifter blir stadig mer komplekse. Behovet for skatterettslig forskning er derfor økende, både som faglig bistand til skatteetaten og brukerne. Skatterettslig forskning tar også sikte på å bistå lovgiver i å videreutvikle regelverket. I så måte står dagens skattesystem spesielt overfor utfordringer når det gjelder den økte globaliseringen og digitaliseringen av samfunnet. Behovet for kartlegging, komparativ innsikt og nytenkning er stort. Et sterkt forskningsmiljø er også avgjørende for å kunne gi et godt undervisningstilbud i skatte- og avgiftsrett.

Fakultetets og den regionale skatteetatens arbeid for å få støtte til en satsing har gledelig nok ført til at Skatteetaten har sagt seg villig til å inngå en langsiktig avtale med Universitetet i Bergen. Avgjørende for dette har vært at det regionale nivået i Skatteetaten, tidligere Skatt vest nå Divisjon brukerdialog, som har involvert seg aktivt i arbeidet med å utvikle et felles prosjekt. Tiltaket bygger på tidligere samarbeid om utvikling og støtte til masteroppgaver, og ansatte ved Divisjon brukerdialog, er også aktive i et skatterettslig forum med våre ansatte og har jevn kontakt med forskergruppen i skatte- og avgiftsrett. Det er også Divisjon brukerdialog som vil ha ansvar for den videre oppfølgingen av avtalen fra Skatteetatens side, og vi ser frem til et godt samarbeid med dem fremover.

Vedlagt følger et utkast til avtale mellom Universitetet i Bergen og Skatteetaten, samt tilhørende vedlegg. Formålet med avtalen er å bygge opp et fagmiljø i skatte- og avgiftsrett som skal sikre en mer stabil rekruttering av høyt kvalifiserte forskere til toppstillinger i skatterett og avgiftsrett ved universitetene. Tiltaket skal også bidra til å heve kvaliteten og tilbudet av undervisning i sentrale skatterettsfag.

Avtalen forplikter Skatteetaten til å bidra med 16 mill. NOK over en tiårig prosjektperiode. Universitetet i Bergen forplikter seg på sin side til å legge til rette for et aktivt fagmiljø i Skatterett som drives etter vedlagte prosjektplan, og som bidrar til en jevn rekruttering av unge forskere. Forskergruppen i skatte- og avgiftsrett er i utgangspunktet frittstående fra prosjektet, men vil også involveres der det finnes formålstjenlig. Fakultetets bidrag innebærer blant annet å rekruttere fire stipendiater med ferdigstilte doktorgrader fra 2019 og til 2028. Stipendiatstillingene trenger ikke å ansettes på øremerkede stillinger. Videre forplikter fakultetet seg til ansette én ny postdoktor i prosjektperioden. Det er også et mål å ansette ytterligere en førsteamanuensis/professor i siste halvdel av avtaleperioden, slik at man til sammen får to professorer ved Det juridiske fakultet i løpet av prosjektperioden. Den ene professorstillingen vil bli dekket av det eksterne bidraget med 75 % i 7 år. Universitetet i Bergens bidrag er beregnet til i overkant av 25 mill. NOK i hele prosjektperioden.

Dekan og fakultetsdirektørs merknader

Dekan og fakultetsdirektør er svært glad over at denne satsingen nå kan realiseres. Satsingen vil bidra til at fakultetet kan videreføre og videreutvikle de populære valgemnene i skatte- og avgiftsrett. Skatterett vil også bli ett av valgemnene på tredje studieår etter den nye studieordningen. Avtalen kommer på et kritisk tidspunkt i utviklingen av et svært viktig fag, og samarbeidet ivaretar en sentral del av universitetets samfunnsoppdrag. Satsingen er helt nødvendig for å kunne rekruttere gode forskere til faget,

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

Styret godkjenner det fremlagte utkastet til samarbeidsavtale mellom Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen, og Skatteetaten.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

Vedlegg:

1. Prosjektbeskrivelse
2. Aktivitetsplan
3. Budsjet
4. Avtale

03.06.2019

ØLI

Prosjektbeskrivelse

1. Emne/tittel på prosjektet

«Skatterettslige grunnbegreper i en ny tid»

2. Prosjektets faglige innhold

Selv om skatte- og avgiftsretten er et omfattende og detaljrikt fagområde under stadig utvikling, er det sentrert rundt noen grunnleggende begreper eller hovedvilkår som er relativt stabile og som utgjør kjernen av rettsområdet. Eksempler på slike grunnbegreper er skattelovens fordelsbegrep, de ulike inntektsbegrepene (arbeids-, virksomhets-, kapitalavkastning og kapitalgevinst), innvinningsbegrepet, hovedvilkårene for fradrag om at det må ha skjedd en oppofrelse av verdier for inntektservervelse, samt skatteavtalenes fast driftsstedsbegrep. Tilsvarende eksempler fra merverdiavgiftsretten er vilkåret om «omsetning», og hovedvilkåret for fradragsrett om at varen eller tjenesten må være «til bruk» i virksomheten. Dessuten har man grunnbegreper i skatteforvaltningsretten, slik som «uriktig eller ufullstendig opplysning» som vilkår for tilleggsskatt.

I møte med nye samfunnsforhold, globalisering og teknologier settes slike grunnbegreper på prøve. Har det f.eks. betydning for innholdet av vilkåret om «uriktig eller ufullstendig opplysning» at stadig flere ikke kontrollerer egen skattemelding som følge av automatiseringen, og at det ikke lenger er mulig å skrive tilleggsopplysninger direkte inn i skattemeldingen? Selv om mange av grunnbegrepene har en nokså prinsippbasert og teknologinøytral utforming, er det viktig med dyp forståelse for de bakenforliggende prinsippene for å kunne anvende dem på best mulig måte på nye tilfeller som ikke tidligere er avgjort. Slik forståelse gjør det også enklere å identifisere hva som er de prinsipielle svakhetene ved dagens system, og hvor det er nødvendig å gjøre lovendringer i møte med nye samfunnsforhold. På den måten kan man også unngå ineffektive lovendringer eller uheldige rettsavgjørelser, som skader velfungerende deler av systemet. Det ligger innenfor rammen av dette prosjektet å utvikle dybdekunnskap både om tidløse grunnbegreper (dvs. der de underliggende momentene og prinsippene vil ha vesentlig overføringsverdi inn i fremtiden), og om grunnbegreper som er i ferd med å bli utdaterte og hvor målet er å gi innspill til nytt regelverk fra lovgiver eller internasjonale aktører som OECD (eksempelvis endring av fast driftsstedsbegrepet).

Prosjektet er også ment å kunne omfatte grunnbegreper på andre rettsområder som ofte spiller en sentral rolle i skattesaker. Et eksempel er EØS-avtalens restriksjons- og diskrimineringsbegrep. Et annet eksempel er habilitet i forvaltningsretten og

straffeprosessen. Prosjektet vil i nødvendig utstrekning gjøre nytte av breddekompetansen som universitetet har på andre rettsområder, og vinkle denne mot skatterettslige utfordringer. Fakultetet vil derfor i sin gjennomføring av prosjektet involvere forskere fra andre fagfelt både i produksjonen av vitenskapelige artikler og på faglige arrangementer.

Tittelen på prosjektet er ment å representere et overordnet forskningsmål som skal være et bindeledd mellom de ulike prosjektene, uten at det samlede forskningsområdet blir for smalt. Det er nødvendig for et stort prosjekt å ha en fleksibel ramme med visse felles møtepunkter og problemstillinger. Samlet vil forskningen da utgjøre en konsentrasjon innenfor det identifiserte området, men likevel gi rom for nysgjerrighet basert på de enkelte prosjektdeltakernes interesser. Den fleksible rammen gir også gode muligheter til å justere de nærmere forskningsspørsmålene etter hvert som det dukker opp nye problemstillinger, kunnskapshull og funksjonssvikt innenfor det skatterettslige systemet.

Den overordnende tematikken er dessuten valgt fordi det særlig er academia som har tid og kapasitet til å gjøre dybdeanalyser på skatterettslige grunnbegreper. Også andre aktører bidrar med viktig skatterettslitteratur, eksempelvis håndbøker som Skattedirektoratets Skatte-ABC, hvor man finner oversikt over viktig praksis på de fleste områder. Når man møter prinsipielle tvilsspørsmål og nye tilfeller som ikke tidligere er avgjort, er det imidlertid nødvendig med utfyllende kunnskap, særlig om de grunnleggende begrepene, strukturene og bakenforliggende hensynene i skatteretten. Det er også slik kunnskap som er viktigst i skatterettsutdanningen, da den ikke så lett foreldes og gjør studentene rustet til å håndtere nye skattespørsmål og alt nytt lovstoff som kommer. Academia er også en vokter av de grunnleggende skatterettslige begrepene og strukturene, som med sin uavhengige stemme kan motvirke at det skjer uheldige dreininger i retning av enkelte særinteresser.

3. Eksempler på relevante temaer og problemstillinger

- Fordelsbegrepet i skatteloven § 5-1 (1).
 - o For eksempel ved former for aksjebasert avlønning
- De ulike inntektsbegrepene i sktl. § 5-1.
 - o For eksempel virksomhetsbegrepet, herunder for nye virksomhetsmodeller slik som utleie over digitale plattformer.
- Innvinningsbegrepet i sktl. § 5-1 (1) («vunnet ved»).
- Realisasjonsbegrepet i sktl. § 5-1 (2), jf. § 9-2.
- Når er en kostnad «pådratt» etter sktl. § 6-1?
- Når gjelder en pådratt kostnad inntektservervelse etter sktl. § 6-1?
 - o Herunder f.eks. anvendelsesområdet til hovedformålslæren.

- Fast driftssted etter skatteavtalene, herunder nye regler for digitale driftssteder.
- Ligningspraksis eller Skatteklagenemndas praksis som rettskilde.
- Når er en vare eller tjeneste «til bruk» i avgiftspliktig virksomhet etter merverdiavgiftsloven § 8-1.
- «Omsetning» etter mval. § 3-1.
- «Uriktige eller ufullstendige opplysninger» som vilkår for tilleggsskatt.
 - o Herunder i internprisingssaker.
 - o Hvilken betydning har det man har gått over til prinsippet om egenfastsetting?
- Når innebærer skattereglene en restriksjon på EØS-avtalens fire friheter eller brudd på reglene om statsstøtte?
- Habilitet i skattesaker, herunder i straffesaker om skattesvik.

4. Prosjektets bakgrunn

Det juridiske fakultet i Bergen og Skatteetaten har lenge vært bekymret for rekrutteringen av forskere til akademiske toppstillinger i skatterett. Det er uomtvistet at produksjon av skatterettslig forskning og undervisning er en sentral del av universitetenes samfunnsoppdrag, og at etterspørselen etter skatterettslig forskning og undervisning er økende på grunn av samfunns- og teknologiutviklingen. For skatteforvaltningen er et sterkt og robust akademia viktig for kvaliteten på, og tilliten til, etatens avgjørelser.

Situasjonen er at vi om kort tid ikke vil ha en eneste professor i faget ved noen av de juridiske fakultetene. Det har i tillegg vært en svak rekruttering til ph.d.-utdannelsen når det gjelder prosjekter innenfor skatterett. Det juridiske fakultet i Bergen satte derfor temaet strategisk på dagsorden allerede for flere år siden.

Som et ledd i strategien, har fakultetet ansatt en postdoktor, mens professor Benn Folkvord ved UiS er ansatt som professor II (20% stilling). Fakultetet har også to stipendiater i skatte- og avgiftsrett. Et av prosjektene gjennomføres i samarbeid med Skatteetaten, og er finansiert som en offentlig ph.d. med bidrag fra Norges Forskningsråd. Prosjektet har tittelen «Hovedytelseslæren i norsk merverdiavgiftsrett – med særlig fokus på unntaket for finansielle tjenester i mval. § 3-6.». Prosjektet startet opp høsten 2016. Det andre ph.d.-prosjektet startet opp i januar 2017, og har tittelen «Skattemessig bosted etter norsk internrett og skatteavtalene». Det er et ledd i strategien å øremerke flere stipendiatstillinger til skatterett. Fakultetet har også utlyst en førsteamanuensisstilling i skatterett våren 2019.

Den 1. desember 2017 opprettet fakultetet en ny forskergruppe i skatte- og avgiftsrett. Gruppen er ledet av professor Berte-Elen Konow sammen med postdoktor Henrik Skar. Forskergruppen har også eksterne medlemmer som tidligere har vært deltakere på fakultetets ph.d.-program. Dette er advokat ph.d. Oddleif Torvik, som avla doktorgraden med prosjektet «Arm's length distribution of operating profits from intangible value chains among jurisdictions.» Det andre medlemmet er advokat

Tormod Torvanger, som leverer sin ph.d.-avhandling våren 2019. Forskergruppen har også jevnlig kontakt og møtevirksomhet med Skatteetaten.

En del av strategien for fakultetet er og vil være å involvere fakultetets forskere fra andre rettsområder i ulike arrangementer knyttet til forskergruppen i skatterett. Dette gjelder blant annet privatrett, bevislære, prosess, strafferett og EØS-rett. Forskere i strafferettsmiljøet har blant annet vist interesse for temaer som skatteunndragelse, skillet mellom forvaltningsrettslige sanksjoner og straffesanksjoner og øvrige problemstillinger som man møter i store skattesaker.

Forskergruppen vil bygge videre ut kontakten med Senter for skatteøkonomi ved NHH, slik at disse fagmiljøene blir knyttet tettere sammen.

5. Prosjektets organisering

Det vil ta lang tid å bygge et robust vitenskapelig fagmiljø med flere seniorforskere. Det tar vanligvis ca. 12 år fra avlagt master i rettsvitenskap til kandidaten har professorkompetanse. Det må arbeides målrettet med å finne egnede kandidater til ph.d.-programmet, samt allokeres betydelige ressurser til skatterettslig forskning og undervisningstilbud. Det juridiske fakultet vil påta seg ansvaret for en systematisk oppbygging av forskningsbasert kompetanse, ved å legge til rette for en jevn rekruttering av stipendiater og postdoktorer. Et siktemål ved prosjektet vil være å sikre at alle studenter som ønsker å studere skatterett skal få et godt forskningsbasert undervisningstilbud, som også gir mulighet til fordypning. Av denne grunn vil det være naturlig å kanalisere en del av de eksterne ressursene til oppbygning og videreutvikling av undervisningsopplegg i skatterett. Det samme gjelder veiledning av ph.d.-kandidater.

Prosjektleder for prosjektet «Skatterettslige grunnbegreper i en ny tid» vil være postdoktor Henrik Skar. Prosjektet skal gjennomføres i samsvar med vedlagte aktivitetsplan, og kvalitetssikres gjennom et advisory board av internasjonalt anerkjente forskere i skatterettsfaget. Deler av aktiviteten i prosjektet skal forvaltes gjennom aktiviteter i forskergruppen for skatte- og avgiftsrett ved fakultetet. Prosjektet skal også ha en jevn dialog med samarbeidspartneren (skatteetaten) og brukerne ellers. Det vil på årsbasis bli invitert til møter i forskergruppen, og prosjektet vil også invitere spesifiserte målgrupper. Det legges opp til en jevn dialog med Skatteetaten, og samarbeidspartneren vil kunne komme med innspill til tema og møteform i løpet av året. Det skal avholdes ett dialogmøte i semesteret om prosjektet og videre fremdriftsplan, og partene tar sikte på å avholde to workshops i løpet av en fire års periode med deltakere fra begge sider. Disse skal bidra til utviklingsarbeidet og forskningen i prosjektet.

For å sikre tilstrekkelig kvalitet og relevans i forskningen, skal prosjektet også ta initiativ til etableringen av et nordisk nettverk, som kan knyttes til prosjektet ved ulike aktiviteter. Et særlig viktig tiltak i så måte vil være å avholde et nordisk seminar med særlig fokus på pågående ph.d.-prosjekter. Seminaret skal bidra til å løfte prosjektenes kvalitet, ved at en sentral del av formålet vil være presentasjonen av nye prosjekter. Videre skal arenaen benyttes til erfaringsutveksling på tvers av akademiske skatterettsmiljøer, aktuelle foredrag kan belyse felles utfordringer i de ulike landene. Nettverket vil være et tilbygg til den nordiske kompetansen som tilføres prosjektet gjennom rådgivningen fra dets advisory board.

En vil også involvere skattesenteret ved NHH i deler av prosjektets aktiviteter. Det vil være aktuelt med felles arrangementer, noen også mer regelmessig, som kan gi synergieffekter for alle de tre fagmiljøene.

Ettersom prosjektet har en lang tidshorisont, en bred faglig ramme og på etableringstidspunktet ikke har en kritisk masse av personell, skal det etter 4 år foretas en evaluering av prosjektet med sikte på å kunne gi anbefalinger til prosjektledelsen til prosjektets neste gjennomføringsfase. Ledelsen på Det juridiske fakultet vil utpeke en vitenskapelig komité, som skal evaluere aktiviteten og de foreløpige resultatene i prosjektet. Komiteen skal ha minst ett medlem fra et annet nordisk land.

Komiteen skal gi en foreløpig evaluering som sendes fakultetet, og videresendes til Samarbeidspartneren. Komiteen skal så ha et avsluttende møte i et evalueringspanel, som også består av én representant fra fakultetsledelsen hos Prosjektansvarlig og én representant fra Samarbeidspartner (som Skatteetaten utpeker). Evalueringspanelet skal gi anbefalinger til den videre driften av prosjektet, blant annet gjennom konkrete forslag til aktivitetsplanen i den siste fasen av prosjektet. Prosjektledelsen tar begrunnet stilling til hvilke tiltak som eventuelt blir implementert i endelig aktivitetsplan, i samråd med prosjektets advisory board.

Development and dissemination of research results and communication with target groups

Target groups

The project has a range target groups, where the most central are:

- Representatives of all relevant legal, political and administrative authorities that could be defined as actors within the national tax system, such as representatives from the Ministry of Finance, all representatives of the Norwegian tax administration, tax lawyers, tax payers and economic advisors.
- Representatives of relevant authorities and institutions at the transnational level, i.e., within the context of the development of international tax law.
- Students: In first place students of law, but also from other social sciences, and from NHH.
- Other higher learning institutions, e.g. NHH, other universities
- The media and the general public.

The various target groups will have different needs for information and dialogue in the project period. A communication strategy must take this into account, and the project therefore integrates different kinds of strategies in order to reach the various target groups. In addition, the project integrates different kinds of more internal strategies that primarily aim at developing and securing scientific quality, although they also contribute to the external communication strategy. The main activities of the project will in these aspects be:

Main channels of dissemination and communication of results:

- Scientific publications
- Presentations of papers at international and national workshops, seminars or conferences
- Arrangement of international and national workshops, seminars or conferences
- A website
- Participation in the media by way of interviews and articles

Main internal activities:

- Meetings with the advisory board
- Selected workshops
- dialogue meetings
- Meetings within the research group

These different activities will be further described in the following.

Scientific publications

The primary publication strategy of the project is scientific publications, mainly in the form of journal articles. Each post doc researcher should, as a minimum, publish one article each year during the post doc period. The PhD candidates are subordinated to general requirements of the PhD education, and could choose to write their dissertation in the form of a monography.

Presentation of papers at seminars

The researchers of the project will also present their work at national or international conferences or workshops. Through such presentations the researchers will contribute to the ongoing discussion in their respectively field of research, and at the same time benefit from valuable input from other researchers. These kinds of presentations also fulfill the overall purpose to continuously communicate the results of the project.

Arrangement of seminars, workshops and conferences

An important aspect of the communication strategy of the project is the arrangement of different kinds of seminars, workshops and conferences. These arrangements will in particular serve as establishing points where researchers can meet, interact and discuss with the various actors of the tax system, as well as with other researchers. The aim is, in this regard that the arrangements in total fulfills the various needs of communication of the project, i.e., of consolidating the project, of improving the quality of the research, of communicating results, of promoting dialogue between the project and the practitioners of the system and of developing scientific co-operation.

Information and consolidating meeting

In order to consolidate the project and, particularly to communicate the framework of the project at an early stage, a meeting will be held in Bergen.

Initial project seminar

In an initial stage, a national seminar will be arranged. This seminar will focus on the basic concept and function of Skatterettslige grunnbegreper i en ny tid. The seminar will, particularly focus on the dialogue between the project and the actors of the tax system, about the current challenges due to globalization and digitalisation. At this seminar all researchers of the project, and selected practitioners, will provide presentations.

Nordic PhD seminars

Every third year a Nordic PhD seminar will be arranged. This seminar particularly aims at promoting networking between young researchers and the PhD education in tax law in the Nordic countries.

End conference

In the concluding stage of the project a national conference will be arranged. This conference will gather both national and international practitioners and researchers. This conference will focus on the communication and discussion of the results in the project.

Open debate meeting

During the project period, one debate meeting will be held to contribute to the public debate on controversial questions. The debate meeting will be open to the public, targeting all user groups.

Internal Activities

Meetings with the Advisory board

In order to secure the scientific quality of the project, there will be an external Advisory board. The Advisory board will consist of internationally recognized experts on the fields of research that are covered by the project. This advisory board will evaluate the quality of the project and in that connection meet the members of the project. These meetings will mainly take place in the second half of the project.

Dialogue meetings

To facilitate direct dialogue and personal contact between the project researchers and the tax administration, specific minor workshops will be arranged during the project period – at the initiative of individual researchers. At these workshops the researchers of the project could discuss specific problems of their research, and benefit from the comments of the invited persons.

Website

The project's website will present all relevant project information, including: a description of the project, and its different sub-projects, the publications within the project, organizational information, information about participants and partners, etc. There will be regular updates of the website.

Student contact: University courses

The current project is of high relevance as input to the courses at the faculty. The results from the project will be of high relevance as input to the development of new courses in tax law.

Media contact

The field of research is of great public interest, not least with regard to the current challenges of globalization and digitalization. An important role for researchers in this field will be to contribute to the public debate, based on research. An objective is, in this regard, to communicate the project's results comprehensively and understandably to the public and authorities alike. It is also an aim of the project to actively participate in the public debate on tax law by producing articles (*kronikk*) in a major Norwegian newspapers.

Networking and co-operation

The project will actively take part in net-works and co-operation with other scientists. The participation at national and international conferences will in this regard be important arenas for developing and maintaining research networks.

Skatterettslige grunnbegreper i en ny tid: Dissemination and communication 2019-2023

Vedlegg 2 – Aktivitetsplan
Samarbeidsavtale UiB – Skatteetaten
Utkast per 3. juni 2019

Activity type	Activity	Main target group	When?
Seminars, conferences, dialogue meetings	National seminar	The researchers of the project, the tax administration, tax lawyers	During 2020
	Nordic PhD seminar	Nordic researchers	Fall 2020/Fall 2023
	End conference	National and international research community, the actors of the national tax system	Fall 2028
	Debate seminar	All user groups	2022
Internal activities	Meetings with advisory board	The researchers of the project	Annually, starting from 2019
	Dialogue meetings	Project management tax administration	Regularly spring/fall
	Friday Lunches	The researchers of the project	Regularly
Website	Launch website: www.XX.no	All user groups	December 2019
Publication	Publish articles in international and national scientific journals	National and international research community, students	Regularly, as a minimum one article a year during each post doc period
	Presentation of papers at international and national conferences	International and national research community	Regularly throughout the project period
University courses	Results and analysis will be input in the courses in tax law and in the research school	Students of law, the social sciences, and NHH	Throughout the project period
Media contact	Participate in the media: interviews and articles Establish contact with selected, relevant journalists Publish debate articles	All user groups, the general public	Regular media appearances
Networking and cooperation	Workshops, meetings and seminars Research co-operation Website	National and international research community, actors in the tax system, tax advisors, tax payers	Throughout the project period

Vedlegg 3 Budsjett Samarbeidsavtale UiB - Skatteetaten juni 2019

Finansiering		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	SUM
Skatteetaten	professor A 75%				1 143 000	1 178 000	1 213 000	1 250 000	1 287 000	1 325 000	1 365 000	8 761 000
Skatteetaten	postdoc B 67%				526 000	419 000	775 000	798 000				2 518 000
Skatteetaten	stipendiat B 75%		513 000	528 000	544 000	560 000						2 145 000
Skatteetaten	professor 20%		176 000	182 000	187 000	193 000						738 000
Skatteetaten	forskerlinjestipend	200 000										200 000
Skatteetaten	masterstipend	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	300 000
Skatteetaten	drift	40 000	144 000	154 000	70 000	120 000	184 000	164 000	154 000	154 000	154 000	1 338 000
UiB	professor A 25%				381 000	393 000	404 000	417 000	429 000	442 000	455 000	2 921 000
UiB	professor B							1 636 000	1 685 000	1 735 000	1 788 000	6 844 000
UiB	postdoc A	866 000	892 000	919 000								2 677 000
UiB	postdoc B 33%				447 000	584 000	258 000	266 000				1 555 000
UiB	stipendiat A	639 000	658 000									1 297 000
UiB	stipendiat B 25%		171 000	176 000	181 000	187 000						715 000
UiB	stipendiat C			678 000	698 000	719 000	741 000					2 836 000
UiB	stipendiat D					719 000	741 000	763 000	786 000			3 009 000
UiB	stipendiat E							763 000	786 000	809 000	834 000	3 192 000
UiB	drift	50 000	50 000	50 000	25 000	50 000	50 000	75 000	75 000	50 000	50 000	525 000
SUM		1 825 000	2 634 000	2 717 000	4 232 000	5 152 000	4 396 000	6 162 000	5 232 000	4 545 000	4 676 000	41 571 000
Finansiering		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	SUM
Skatteetaten		270 000	863 000	894 000	2 500 000	2 500 000	2 202 000	2 242 000	1 471 000	1 509 000	1 549 000	16 000 000
UiB		1 555 000	1 771 000	1 823 000	1 732 000	2 652 000	2 194 000	3 920 000	3 761 000	3 036 000	3 127 000	25 571 000
SUM		1 825 000	2 634 000	2 717 000	4 232 000	5 152 000	4 396 000	6 162 000	5 232 000	4 545 000	4 676 000	41 571 000

SAMARBEIDSAVTALE

mellom

Universitetet i Bergen [874 789 542] - "Prosjektansvarlig"
Det juridiske fakultet

og

Skatteetaten [974 761 076] – "Samarbeidspartneren"

1. Bakgrunn

Universitetet i Bergen og Skatteetaten vil fremheve den viktige samfunnsmessige og forvaltningsmessige betydning av et sterkt og robust akademia innen skatteretten. Formålet med avtalen er å regulere samarbeidet mellom Universitetet i Bergen (Prosjektansvarlig) og Skatteetaten (Samarbeidspartneren) i oppbyggingen av et fagmiljø i skatterett som skal sikre rekruttering av høyt kvalifiserte forskere til toppstillinger i skatterett og avgiftsrett ved universitetene og forskningsbasert undervisning og formidling av høy kvalitet i sentrale skatterettsfag. Prosjektansvarlig og Samarbeidspartneren skal sammen bidra til denne avtalen og prosjektbeskrivelsen slik den fremgår av vedlegg 1.

2. Varighet

Prosjektet skal starte opp XX.06.2019 og være gjennomført innen 31.12.2028.

3. Prosjektplan

Prosjektet skal gjennomføres i henhold til prosjektbeskrivelsen og aktivitetsplan som følger som henholdsvis vedlegg 1 og vedlegg 2 til denne avtalen.

Det skal innen 1. juni 2023 gjennomføres en midtveiseevaluering av prosjektet der Prosjektansvarlig (ved Det juridiske fakultet) har ansvar for å oppnevne en vitenskapelig komité.

Komiteen skal gi en foreløpig evaluering som sendes fakultetet, og videresendes til Samarbeidspartneren. Komiteen skal så ha et avsluttende møte i et evalueringspanel, som også består av én representant fra fakultetsledelsen hos Prosjektansvarlig og én representant fra Samarbeidspartner (som Skatteetaten utpeker). Evalueringspanelet skal gi anbefalinger til den videre driften av prosjektet, blant annet gjennom konkrete forslag til aktivitetsplanen i den siste fasen av prosjektet. Prosjektledelsen tar begrunnet stilling til hvilke tiltak som eventuelt blir implementert i endelig aktivitetsplan, i samråd med prosjektets advisory board.

4. Kontaktpersoner

Prosjektleder hos Prosjektansvarlig:	Post doktor Henrik Skar
Administrativ kontakt hos Prosjektansvarlig:	Seniorrådgiver Randi Sæbøe
Prosjektleder hos Samarbeidspartneren:	Seksjonssjef Ole Vincent Jebsen
Administrativ kontakt hos Samarbeidspartneren:	Underdirektør Hild Sande Røkke

5. Prosjektgjennomføring

Prosjektet skal administrativt og faglig legges til Universitetet i Bergen ved Det juridiske fakultet. UiB har som prosjektansvarlig det overordnede ansvaret for gjennomføring av prosjektet. Samarbeidspartner plikter å bidra til gjennomføring av prosjektet i henhold til de oppgaver og forpliktelser som fremgår av denne samarbeidsavtalen og prosjektbeskrivelsen.

UiB bidrar med kompetanse og forskningsressurser slik angitt i prosjektbeskrivelsen (vedlegg 1) og budsjett (vedlegg 3). Dette er ressurser som blant annet skal brukes som faglige ressurser i gjennomføring og kvalitetssikring av prosjektet, samt til formidlingstiltak.

Skatteetaten stiller til disposisjon de ressurser som er angitt i prosjektbeskrivelsen og som fremgår av budsjettet.

Arbeidet skal gjennomføres i samsvar med god forskningspraksis. Forskingen skal være kildebasert, etterrettelig, kvalitetssikret og uavhengig. De vitenskapelig ansatte som tilsettes skal få faglig veiledning og veiledning knyttet til karriereutvikling i henhold til «best practice» ved UiB. Tiltak som skal bidra til mer og bedre undervisning forutsetter vedtak i fakultetets studieutvalg og fakultetets styre.

Det skal legges til grunn de retningslinjer som gjelder for forlengelse av rekrutteringsstillinger etter den til enhver tid gjeldende praksis ved Det juridiske fakultet. Dette kan medføre at stillingsperioden blir forlenget på grunn av sykefravær og permisjoner, men vil ikke øke Samarbeidspartners samlede forpliktelse i forhold til det vedtatte budsjettet.

Samarbeidspartneren plikter, hvis mulig, å egenarkivere vitenskapelige artikler som bygger på forskning fra prosjektet i egnede, åpne digitale arkiv, forutsatt at slik arkivering ikke kommer i konflikt med forfatterens akademiske og juridiske rettigheter. Med mindre annet er skriftlig avtalt, beholder Prosjektansvarlig eierskapet til utstyr innkjøpt for prosjektets midler.

6. Økonomi og betalingsbetingelser

Hver av partene skal bidra med ressurser slik angitt i vedlagte budsjett (vedlegg 3).

Prosjektansvarlig vil hvert år per 15. juni i prosjektperioden fakturere Samarbeidspartneren i henhold til utbetalingsplanen som fremgår av budsjettet.

7. Framdrift og eventuelle avvik

Prosjektansvarlig vil holde Samarbeidspartneren orientert om framdrift og eventuelle avvik.

8. Prosjektresultater

Prosjektresultater tilfaller den part som har frembragt resultatet. Bruk av tekst som ikke er publisert, krever særskilt samtykke fra forfatter ved UiB. Dette gjelder også dersom bruken skjer internt i organisasjonen til Samarbeidspartneren.

9. Publisering og formidling

Prosjektresultatene skal gjøres kjent så hurtig som mulig. Den enkelte forsker kan fritt publisere og formidle prosjektresultater denne har frembragt. Monografier og vitenskapelige artikler skal publiseres i tråd med vanlig praksis.

Dersom mastergrads- eller ph.d.-arbeid inngår i prosjektet, er formålet at dette arbeidet skal offentliggjøres. Ingen av bestemmelsene i denne avtalen skal tolkes eller anvendes på en slik måte at oppnåelse av mastergrad og/eller doktorgrad forhindres.

Ved formidling av sluttresultatet i form av lanseringsarrangement eller lignende, skal de sentrale prosjektdeltakerne og representanter for Skatteetaten forplikte seg til å delta på inntil 2 slike arrangement.

10. Konfidensialitet

Dersom det utveksles konfidensiell informasjon mellom partene, skal det gjøres særskilt oppmerksom på dette. Partene plikter å bevare taushet om konfidensielle opplysninger som er mottatt fra den andre parten i prosjektperioden og for en påfølgende periode på 5 år.

11. Ansvar for skade og tap

Hver av partene er selv ansvarlig for tap eller skade som oppstår som følge av vedkommendes egne handlinger og unnlatelser. Hver av partene plikter å informere hverandre om ethvert krav om erstatning eller lignende relatert til prosjektet som blir reist mot parten.

12. Mislighold

12.1 Prosjektansvarligs mislighold

12.1.1 Hva som anses som mislighold

Det foreligger mislighold fra Prosjektansvarligs side hvis ytelsen ikke er i samsvar med det som er avtalt. Det foreligger også mislighold dersom Prosjektansvarlig ikke oppfyller øvrige plikter etter avtalen.

Det foreligger likevel ikke mislighold hvis situasjonen skyldes Samarbeidspartners forhold eller force majeure, se avtalens pkt. 14.

12.1.2 Tilleggsfrist

Prosjektansvarlig kan be om tilleggsfrist ved overskridelse av prosjekt- og fremdriftsplan. Fristen må godkjennes skriftlig av Samarbeidspartneren for å kunne gjøres gjeldende.

12.1.3 Tilbakehold av ytelser

Dersom Prosjektansvarligs mislighold er vesentlig, kan Samarbeidspartneren holde betalingen tilbake. Samarbeidspartneren kan ikke holde tilbake mer enn det som åpenbart er nødvendig.

12.2 Samarbeidspartners mislighold

12.2.1 Hva som anses som mislighold

Det foreligger mislighold fra Samarbeidspartners side hvis Samarbeidspartneren ikke oppfyller sine plikter etter avtalen.

Det foreligger likevel ikke mislighold hvis situasjonen skyldes Prosjektansvarligs forhold eller force majeure.

12.2.2 Begrensning i Prosjektansvarligs tilbakeholdsrett

Prosjektansvarlig kan ikke holde tilbake ytelser som følge av Samarbeidspartners mislighold, med mindre misligholdet er vesentlig.

13. Opphør av avtalen

Dersom det oppstår omstendigheter som kan sette prosjektgjennomførelsen i fare, skal situasjonen forsøkes løst med dialog på lavest mulig nivå i organisasjonen.

Anmodning om å si opp avtalen før prosjektperioden er utløpt, må fremmes med minimum seks måneders skriftlig varsel. Hver av partene kan si opp avtalen dersom det foreligger vesentlig mislighold fra den andre parten. Etter avslutning av avtalen har bestemmelsene om publisering og formidling, prosjektresultater, konfidensialitet og ansvar fortsatt virkning mellom partene.

14. Force Majeure

Ingen av partene har misligholdt sine forpliktelser etter denne avtalen dersom utførelsen av pliktene er blitt utsatt eller forhindret av force majeure.

Varsel om force majeure skal skje uten ugrunnet opphold.

15. Tvisteløsning

Twister søkes løst gjennom forhandlinger eller frivillig mekling, jfr. punkt 13, første avsnitt.

Dersom partene ikke kommer til enighet, kan hver part kreve at tvisten forelegges Kunnskapsdepartementet og Finansdepartementet, som sammen tar stilling til hvordan tvisten skal avgjøres

16. Signaturer

Denne Samarbeidsavtalen er signert i 2 (to) eksemplarer. Hver av partene beholder ett eksemplar hver.

For Universitetet i Bergen

For Skatteetaten

Signatur:

Signatur:

Navn:

Navn:

Dag Rune Olsen

Marta Johanne Gjengedal

Stilling: Rektor

Stilling: Avdelingsdirektør

Sted/dato:

Sted/dato:

Parafering fra Det juridiske fakultet

Parafering fra Skatteetaten

Signatur:

Signatur:

Navn:

Navn:

Karl Harald Søvig

Sven Rune Greni

Stilling: Dekan

Stilling: Seniorskattejurist

Sted/dato:

Sted/dato:

Vedlegg 1: Prosjektbeskrivelse

Vedlegg 2: Aktivitetsplan

Vedlegg 3: Budsjett